
MARIA ARSENE
700282
LOS

Maria Arsene

LOS

Coperta: Jules Perahim

ROMAN

Cu o postfaţă de TUDOR TEODORESCU-BRANIŞTE

1968

EDITURA PENTRU LITERATURA

MARIA ARSENE

LOS

…N-am avut curajul s-o conduc la aeroport. M-am izolat în cameră, cu perdelele trase, lumina stinsa şi privirea agăţată de telefon. Ca niciodată aparatul rămăsese mut. Apoi a zbârnâit puternic. Am ridicat ca-n friguri receptorul şi-am aşteptat.

— Alo, eu…

— Greşeală!

Era o cunoştinţă.

Omul din faţa mea, cu părul prăfuit de stele şi privirea obosită mi-este o veche cunoştinţă. Mă leagă de el ani mulţi şi depărtaţi. Ani de suferinţă, de speranţă, dintr-aceia pe care nu vrei nici să-i uiţi, şi nici să ţi-i aduci aminte...

Nu-l mai văzusem de peste douăzeci de ani. Mi-am reamintit de noaptea când, cu urechea atentă la emisiunea specială a postului de radio, camuflat chiar în ţarcul cu sârmă ghimpată în care mă aflam, mi-am spus cu satisfacţie: „Acum îi dă şi lui drumul din lagăr, ori închisoare. Şi pe dată o undă neagră a prins să mă bântuie: „Dar dacă...?”

Curând am aflat că fusese într-adevăr eliberat din închisoare, iar după nu prea mult timp, o altă veste: prietenul meu începuse să lucreze, reintegrându-se în munca cea de toate zilele, care – vrei ori nu – presară nisip peste amintiri.

Şi acum, iată-l în faţa mea.

Doborât, covârşit, pradă unei nelinişti care numai bine nu-i poace face inimii lui bolnave, cerându-mi din

ochi, din efortul sleit al gesturilor, din întreaga lui făptură *şi* aproape fără cuvinte – ajutorul…

…M-am repezit la fereastra săliţei, pe care am deschis-o larg, cu pumnii strânşi. Am privit acoperişul de sticla al atelierelor învecinate, acoperişurile clădirilor mărginaşe, apoi terasele cu alte acoperişuri înghesuite, nefiresc înmulţite… Şi totuşi de-acolo, de undeva, am creasta nevăzută a Arcului de Triumf, printre copacii cu crengile neputincioase să reţină şoseaua neteda şi repede care duce către aeroportul Băneasa…

Şapte fără trei minute…

Am ridicat privirea de pe foaia de hârtie, mărunţit bătută la maşină, şi l-am privit întrebător.

— Citeşte… – mi-a răspuns cu un glas atât de epuizat, încât mai mult am bănuit înţelesul cuvântului.

Mi-am aplecat din nou fruntea peste maldărul de foi.

…O revăd lima mine. Alături. Aproape. Povestindu-mi, cu glasu-i şoptit, despre oameni şi dureri. Despre speranţe şi-ndoieli. Despre dragoste şi

moarte.

Şapte fără două minute…

Dau peste cap un pahar cu apă. Dar gura-mi rămâne uscată. Citesc mai departe, grăbit, nervos, enervat de capătul încâlcit al poveştii care leagă, în febră, manuscrisul de cel prăbuşit pe scaun, la doi paşi ţip mine.

…Şapte fără un minut.

Pulsul îmi bate violent în gât. Acul ceasului-brăţară indică secundele care se sfârşesc te toate cadranele: şapte!

Încerc… Încerc să dezleg, să deznod şi să trag un fir din ghemotocul exasperant de încurcat şi din care doar un singur capăt, unul…

Care…?

Şi ce să fac? Ce pot face în fracţiunile acelea de clipe… Încerc să prind huruitul cvadruplelor motoare care o smulg pe deasupra puzderiilor de clădiri… Atât!

Dar nu pot să-l desluşesc în scrâşnetul străzilor înjunghiate…

Brusc, am impresia că prind şi trag de firul cel

bun. Literele capotă o strălucire subită. Cuvintele se-ncheagă în forme coerente de fraze, iar frazele se înşiră susurând pârâiaşe, într-un fluviu ce, iarăşi, presimt că-i tumultuos şi-n stare să sfarme zăgazuri…

…Cum ai putut pleca? Cum m-ai putut părăsi? Cum ai reuşit să te desprinzi de trupu-mi arzând şi-nsângerat?

— Ai iubit-o atât de mult?

Nu-mi răspunde. Întrebarea e stupidă. Mă cuprinde o jenă amestecată cu milă, cu înţelegere. Ori poate nici nu există aşa ceva decât în imaginaru-mi cocteil de adjective…

Târziu, spre ziuă, am pus încet pe noptieră ultima filă din manuscris. Am stins lămpiţa şi am încercat să dorm.

Personajele din trenul-bordel îmi apăreau clare în dramatica lor ambianţă. Dar romanul celălalt, romanul de dragoste al prietenului meu, m-a emoţionat în identică măsură.

— …Ţi-am spus destul… Nu mă mai întreba… Nu mă mai chinui…

— Totuşi, dragul meu… Să publici un roman… Oricât, este nu numai o strădanie, cum bănuieşti, un curaj, dacă accepţi, dar şi un act de răspundere. De mare răspundere.

— Te rog… Poate că cineva, careva dintre cititori, o va întâlni… şi…

— Îmi dau seama… Îţi cer prea mult…

— Nu. Nu e vorba, nu vreau să fie vorba despre asta. Am însă o obiecţie. Una singură. Peste care nu-i de trecut.

— Obiecţie…?

— Da. Nu pot folosi trucul cu manuscrisul descoperit în pod ori într-o veche ladă de zestre. Sau arhitocitul clişeu al „prietenulur care-mi lasă în pachet romanul, apoi dispare ori se sinucide… În deceniul şi zilele noastre, superpretenţioşii amatori de literatură nu mai înghit ca un scriitor să găsească, chipurile, pe stradă, la teatru, restaurant, eventual în cutia cu scrisori, un plic cu romanul pe care apoi, tulburat şi după o noapte de nesomn şi lectură, să se grăbească a-l preda editorului său, care, la rându-i, entuziasmat,

îi telefonează că a trimis imediat manuscrisul la tipar şi… *et caetera*… *et caetera*…

— Atunci, mă refuzi?

— Da. Te refuz. Nu-mi poţi pretinde, oricât m-a impresionat *Los*-ul, să devin caraghios, la vârsta mea, cu atât mai mult cu cât există o asemănare uluitoare, fizica şi a sensibilităţii – da, nu mi-e ruşine, să afirm – o stranie coincidenţă de sentimente între cel căruia îi ceri să semneze lucrarea şi eroul ei…”…

— Dar, i-a spune-mi, de ce nu încerci să predai la editură romanul ca să-ţi apară sub proprie semnătură?

— Nu, n-am putere, n-am răbdare… De ce să nu recunosc? Ar însemna să-mi ofer laolaltă dragostea şi suferinţa, ca pe-o marfă, din care să mă tai, să mai ajustez, ori să completez. Nu, nu, nu pot. N-aş fi în stare…

— Astea nu-s, după părerea mea, motive suficiente care se împiedice pe cititori să afle că-i vorba de drama ta.

— Arsene, dragul meu Arsene, dacă te-ai convins că am scris cu peniţa muiată în inimă… Dacă încerci,

chiar şi numai o clipă, să speri, alături de mine, că paginile tipărite vor ajunge până la ea şi o vor ajuta să se reîntoarcă…

…

— Şi dacă vechii noştri ani, cei tineri şi – nsângeraţi, pot cântări într-atât, încât să treci peste convenţionalele obiecţii care ţin de formă, de mândrie, de prestigiu, fie – dar nu de prietenie…

Am oftat. Nu pentru că mă convinsese împotriva raţionamentului şi-a logicii, ci din milă pentru slăbiciunea mea.

— Bine. Accept. Cu o condiţie. Să-mi spui numele femeii. Ca să-i dedic cartea.

— Numele…? Pentru nimic în lume…! Ce-ţi trebuie? Ce vrei să faci cu el…? Cititorii o vor descoperi în roman fără… Nu! Nu te ambiţiona… Nu pot. Nu vreau. N-ar admite. Nu! De o mie de ori nu J Nu-i nevoie să-l ştii. Nici tu, nici altul, nimeni… Nimeni! Doar eu… Numai eu…

— Şi fără asta nu se poate? Nu se poate…

— Atunci… Atunci… Încearcă alt nume… Vrei…?

— Ce fel de nume?

— Numele unei alte femei… O femeie pe care ai iubit-o… Ori poate, ca şi mine, ai visat-o şi o mai aştepţi…

…Şi pentru că mi-ai cerut să nu-ţi trec numele, îngăduie-mi să folosesc, pentru această dedicaţie, doar cea dintâi fi a şaptesprezecea literă din alfabet.

Lui A. R.

CAPITOLUL 1

La vremea prânzului, fetele se odihnesc, împărţite în cele trei vagoane-dormitoare. Programul de culcare e relativ, depinzând de numărul clienţilor şi de gradul lor militar. De pildă, în zonele doi şi trei ale frontului, orele de închidere se pot prelungi, dacă un domn colonel sau mai mulţi vor să-şi continue cheful până către miezul nopţii. După această oră însă, numai generalii pot pretinde să fie serviţi la bar, ori în cuşeta fetei din vagonul-dormitor. Bineînţeles, există derogări. Coloneii din SS, ca şi generalii din Wehrmacht, pot rămâne noaptea în bordel.

În zona întâi a frontului, ordinele sunt însă

deosebit de stricte: de la ora 20 în sus, nimeni, indiferent de grad, nu mai are voie să folosească bordelul pe roate. Excepţie fac, totuşi, ofiţerii superiori germani, piloţii de vânătoare şi cei decoraţi cu frunzele de stejar şi briliante la crucea de fier clasa întâi. Dar şi aceştia, din cauza partizanilor care mişună pretutindeni, au obligaţia de a nu părăsi trenul înainte de orele 5 dimineaţa vara şi orele *6* iarna.

Hurenzug-ul – trenul târfelor –, astfel e numit de cei care-l conduc şi răspund de el, precum: maior medic-şef Schwalbe, ajutat de moaşele Bibel şi Mimsel> plutonierul administrator Schmalke, Puffmutter Laube, apoi mecanicul-electrician Tiersche, care, ca şi cele două chelneriţe, Lotte şi Grete, sunt foşti infractori de drept comun. Tiersche a fost de cinci ori condamnat pentru furt prin efracţie, iar chelneriţele sunt foste prostituate profesioniste. Ele au salariu, uniformă militară şi cinci mărci la mie din încasările la bar. Sumă din care sunt nevoite să dea două treimi, prin Schmalke, maiorului şi ţaţei Laube.

Puffmutter, recomandată de generalul SS Müller, a fost aleasă de forurile în drept ca să impună fetelor şi să corespundă misiunii ce i s-a încredinţat. Este originară din Hamburg, unde a patronat o casă de toleranţă, în preajma portului, bordel în care, cu foarte mulţi ani în urmă, debutase ca ucenică. E înalta şi voinică. Cântăreşte peste o sută patruzeci de ocale.

Trenul plăcerilor, cum l-au botezat vizitatorii, e format din trei vagoane-dormitor, un vagon-bar, alt vagon administrativ – în care locuiesc Puffmutter, medicul-şef, contabilul plutonier – şi un vagon-depozit. În acesta se află garda, compusă dintr-un caporal şi şase puşcaşi, bucătarul Schiipp, care a purtat într-unul din lagăre triunghiul roz al homosexualilor, magazia de alimente şi dormitorul gărzii. Pe un semivagon-remorcă, ultimul, sunt montate instalaţiile de încălzire cu păcură şi motorină, precum şi uzina care furnizează curentul electric; ambele sub răspunderea lui Tiersche. Garda se schimbă după posibilităţi, din două în două săptămâni. Hrana este aceeaşi pentru fete ca şi pentru personajul inferior.

Medicul-şef şi Puffmutter au dreptul la supliment de friptură, dulciuri şi o sticlă cu bere. Ei închid însă ochii când contabilul-plutonier şi lăcătuşul-electrician se aranjează cu bucătarul.

Fetele nu sunt obligate să cureţe cartofii ori zarzavaturile şi nici să spele vasele. Ele trebuie să-şi păstreze mâinile curate şi moi. De obicei, refuza să ia parte la masa comună, fiind sătule din trataţiile de seara ale ofiţerilor. Bufetul este bine şi din belşug aprovizionat cu toate soiurile de lichioruri, şampanie, bere, fructe conservate, gustări reci şi calde, la preţuri obişnuite. Sub aspră sancţiune, chelneriţele sunt oprite să servească la pachet. Totul trebuie consumat în local. Adică în salonul-bar, ori, dar iarăşi numai pentru ofiţerii germani, în cuşetă, de unde fata respectivă are obligaţia să predea bufetierei, imediat după consumarea „numărului”, sticlele goale. Ca nu cumva să se scoată alimente şi alcool în afara bordelului, căci atunci n-ar fi de-ajuns nici zeci de tone. Şi asta ar însemna un răspuns necinstit şi nesincer la gestul Führerului, care, în marea lui grijă

pentru ostaşii săi, le trimite, odată cu muniţii şi hrană, femei la dispoziţie.

Sosirea Hurenzag-ului în spatele liniei frontului nu este întâmplătoare. Motivele care-i determină direcţia, parcursul şi punctul strategic de oprire este în strânsă legătură cu evoluţia frontului. Ca şi hrana mai substanţială, odată cu muniţiile din abundenţă, fetele trebuie să-ntărească moralul trupelor aflate în grele defensive, după lupte decimante, sau în zilele pregătitoare ofensivelor. Trupul cald al femeilor tinere şi coniacul tare trebuie să-i facă pe ofiţeri să uite iarna cumplită care-i înconjură, sumbrele şi repetatele retrageri, desele atacuri ale partizanilor, veştile proaste de pe celelalte fronturi, numele camarazilor pieriţi pe câmpiile ninse ale Ucrainei şi căminele scrumite în ţară de bombardamentele aeriene de noapte.

…Motiv suficient pentru ca Lady Quindmoore să privească atentă, prin cristalele şlefuite până la albăstrui şi prinse în montura de aur a *pince-nez*-ului. Să privească şi să tresară. Să tresară însă pe

dinăuntru – reuşea să facă acest tur de forţa – fără ca pe din afară sa i se mişte o singură fibră vizibila, fibra ce i-ar fi putut demasca neliniştea de care era cuprinsă.

Lady nu purta monoclu. Deşi încă tânără, la cei 40 de ani ai săi – mărturisiţi, e drept, doar în paşaport –, îi repugnau excentricităţile care, în loc să completeze – păi nu? –, dimpotrivă, şarjau farmecul feminin.

A privit deci scrutătoare prin ambele lentile, punându-şi în acelaşi timp întrebarea: cine dintre cei doi pasageri aflaţi în compartimentul pullmanului o va ucide? Lordul care-şi purta plastronul de celuloid, de-o neruşinată albeaţă, strangulat de cravata lată, verde crud, cu fir auriu, peste gulerul cu colţii tari şi răsfrânţi? Ori insul acesta dubios şi necuviincios, cu ulsterul încă nescos de pe umeri şi şapcă-n carouri?

Care dintr-înşii e cu adevărat lord ori voiajor, şi-n hainele căruia dintre ei se află ucigaşul plătit de unicul său nepot Patrick Gilmoore? Ah, Patrick Gilmoore! Nepot de sânge, astfel după cum reiese din

rămurica anexată arborelui familial şi genealogic – nepot de soră, avid de moştenire şi însetat după vestitul colier de perle ce ţine, prins, celebrul diamant galben, poreclit, pe bună dreptate, de bătrânii şlefuitori din Antwerp, „Ochiul lui Ra”... Ha! E bine să se ştie!

Lady Quindmoore îşi îndreptă minunaţii ei ochi verzi spre fereastră. Înapoia geamului gros, prins strict etanş în rama paralelipipedică, Mediterana îşi prezenta într-o cromatică neverosimilă spinarea. Adică apele, valurile, undele.

Dar pe nobila doamnă ce părea amestecată fără de voie, de către un necunoscut autor, într-unul din prea binecunoscutele subiecte de roman poliţist n-o interesau solzii italieneşti ai uriaşei oglinzi albastre, şi nici deocheatul concubinaj între firul închipuit al ţărmului răscolit – santinelă în post fix – şi neostoita întindere marină care exala iz de peşte sărat şi catran dat în clocot.

— Permiteţi?

În loc de răspuns, femeia în uniformă germană

încercă, convenţional, să zâmbească. Răstimp în care, aşezat lângă fereastră, domnul cel gros, cu plastron de celuloid deosebit de alb şi cravată de modă veche, verde-aurie, petrecută juvăţ după gât, îşi aprinse trabucul.

„El este!” – îşi spuse tânăra în tunică şi fustă cazonă. Plastronul bătrânesc, cravata demodată, trabucul, trupul umflat de bere şi crenvurşti... Agentul Gestapoului! Unde s-a urcat? La Iaşi? Nu. La Iaşi era singură în compartimentul vagonului... Insul acesta gros s-a urcat mai târziu, nu? După doamna cu copilul adormit din dreapta, dar înaintea militarului blond şi spelb, care stă aproape nemişcat şi se preface a fi cufundat de atâtea ore în citirea unei reviste ilustrate, tipărită într-o limbă străina. Probabil în română, care seamănă cu italiana şi portugheza... Cine i-a spus cu ce seamănă limba română? Inge. Inge cea roşcată i-a spus, după ultima recomandare: „... Şi mai ales, iarăşi mai ales şi de o mie de ori mai ales, încearcă să fii calmă, degajată şi indiferentă. Să nu uiţi să zâmbeşti, dacă noţiunea acestui cu vânt îţi mai poate spune

ceva. Zâmbeşte mereu, mereu.). De asta depinde, în primul rând, salvarea ta”.

Salvarea ei… Dacă acest cuvânt nu şi-ar spânzura valoarea de *Obersturmbann*führerul care o examinează atât de liniştit, atât de sigur de pradă. E şi ăsta un sistem. Este şi asta o metodă. Privirea rece, absentă, rigidă… Teribilul amestec de trufie şi dispreţ prusac, pigmentat de vulgara şiretenie. Dar e monstruos, oameni buni şi neştiutori care călătoriţi cu atâta indiferenţă alături de mine!… Fiţi atenţi! O, vă rog, o clipă, două numai. Observaţi cât de compătimitor mă priveşte…? Din pur sadism, numai din crunt sadism îmi mai lasă încă otrăvită iluzie a libertăţii. De bună seamă că-i un încercat membru al partidului nazist… Trebuie să fie vreun şef, neapărat unul dintre ştabii celei mai organizate instituţii de depistat, urmărit, înscenat, arestat… Arestat, schingiuit, lichidat… Ce poate însemna pentru el o victimă în plus?

Neapărat acest bunic gros, cu genunchii rotunjiţi într-adins de perfect pentru funduleţele nepoţeilor, se

va crăcăna peste câteva zile în cizme şi, de la catedra cursurilor de instructaj şi perfecţionare, va explica şi teoretiza despre tactica arestărilor în trenuri, pe teritoriile aliate, dar stăpânite:

— …*Taktisch una strategisch, meine Herren A*… *Das ist die Sache* /… Tactic şi strategic, domnii mei!… Aceasta-i chestiunea!…

Încercă al doilea zâmbet «Nu reuşi. Se sforţa. Dar imediat şi fără oglindă îşi dădu seama că-şi imprimase pe chip un rictus oribil, o grimasă schimonosită de fiinţă strânsă cu menghina de picioare, aşa cum i-a povestit, după a treia sticlă de coniac, locotenentul Schnitze:

„… Nu mă interesa dacă aveam de-a face ai o partizancă sau numai cu o colaboratoare… Strângeam şurubul menghinei cu miezul ei viu de came… Îmi era indiferent dacă era simpatizantă ori n-avea niciun fel de legătură cu cei care ne pândeau din păduri şi de sub poduri… Strângeam şurubul, ascultând ca dintr-un fotoliu al sălii de concert acordurile oaselor plesnite, împletite în simfonii de gemete şi urlete… Şi

puţin îmi păsa dacă femeia cu pulpele crucificate şi labele prinse în dubla cizmă spaniolă, perfecţionată şi mecanizată de noi, era rusoaica, jidancă, mamă ori fecioară... Strângeam tareee! Tareee, micuţa mea... Unde fugi? Te-ai speriat? Pentru ce? Un şurub doar. Un simplu şurubel, *mein Ehrenwort*! Pe cuvânt de onoare! Hai, nu mai face mofturi! Vino să te mângâi! *Noch cine Flasche, bitte*! Înc-o sticlă, vă rog! Ce mă priveşti aşa? Remuşcări? De ce-mi vorbeşti fără cuvinte? De ce strigi fără să deschizi gura? Cum semănaţi toate la ochi când vă strivesc în braţe ori pe scaunul de anchetă... Remuşcări? Asta voiai să-mi spui? Recunoaşte! Pe mine nimeni nu mă poate minţi, nici chiar atunci când se-ndărătniceşte să-şi înţepenească limba. Remuşcări... Puah! Păduchi, astea-s remuşcările! Te pişcă doar câteodată... Câteodată, am spus, nu uita!... Atunci le prind cu mâna, le aşez pe unghia degetului gros şi... Ha-ha-ha! Trosc! Ha-ha-ha! *Fiertig*! Gata! Pot iarăşi să strâng şurubul... *Noch* cine *Flasche, unbedingt, bitte*! Înc-o sticlă, imediat, vă rog! Tareee! Ha-ha-haaa...”

...În cele din urmă, Lady Quindmoore reuşi să-i zâmbească lordului într-atât, încât să nu i se remarce neliniştea crescândă ce o înhăţase de-a binelea. Zâmbi prelung, întinzând fir, spre colţul stâng al buzei, cifrul convenţional şi încă făr' de angajamente: „Nu-mi displaci, Mylord! a Ceea ce avu culminantul efect pentru răsstrănepotul în linie bărbătească directă a uneia dintre istoricele lupte navale ori terestre, că putu să se apropie ţeapăn şi totuşi fără morgă, cu paharul de şampanie în mâna dreaptă (între timp, în compartimentul de lux al pullmanului şampania fusese servită de valetul personal al lordului), aceeaşi vitează mină cu care ilustrul său strămoş trăsese spada pentru a pedepsi pe cineva, pe oricine, în orice caz un duşman...

— Mylady!

— Mylord!

S-au ciocnit cupele de cristal autentic de Baccara. Dar chiar în clipa – bolnavilor de inimă şi copiilor sub 16 ani ar trebui să le recomandăm, ba chiar insistăm să se abţină –, chiar în clipa, reluăm,

când posesoarea unicului ochi în carate ai zeului Ra vru să ducă la buze licoarea spumoasă şi parfumată, o mâna…

O altă mână? Nu. Aceeaşi istorică şi legendară mâna, serioasă şi gravă, rapidă dar precisă, smulse cupa fin cizelată în cleştar, din dreptul gurii roz a Lady-ei, vărsându-i conţinutul pe covoraşul micuţ şi persan, aşezat de subretă.

Tot atunci, omul în ulster exclamă clipind în chip ciudat, dar foarte semnificativ:

— Pardon!

Era – după cum prea bine v-aţi dat seama – chiar presupusul voiajor, care lovise din greşeală cotul lordului, continuând totuşi să semnalizeze discret şi numai în direcţia T.ady-ei… N-a fost nevoie de mai mult.

Din numai două mişcări, Lady Quindmoore înţelese cu o groază, potrivit nearătată, că şampania ce i se oferise era cel puţin otrăvită, dacă nu şi mai rău… Ca să sară peste penibilele clipe, desfăcu tabachera extraplată din aur masiv şi scoase o ţigară

fină, îndopată cu cel mai blond fir pe care l-au putut recolta vreodată întreprinderile Chesterfield.

Lordul îl măsură de-a-ntregul pe voiajorul în ulster – care şi-l purta cu încăpăţânare tot pe umeri –, rezumându-se apoi doar la şapca în carouri; totul – preţ de câteva secunde. Suficiente însă pentru ca, în cel mai pur şi autentic stil englezesc – stil ce-l putem găsi de-a lungul coastelor ca şi în interiorul marelui Albion –, să zvârle cu dosul palmei bricheta şi mai extraplată, dar de platină inimitabilă, pe care ulsterul plus şapca-n carouri se grăbise s-o ofere Lady-ei.

La întrebarea stupefiată, deşi numai din priviri, a graţioasei şi nobilei doamne, lordul nu răspunse decât printr-o unică şi definitivă silaba:

— …ita!

— Adică? insistă de data asta cu propria-i voce şi ca să se audă, proprietara ochiului galben al lui Ra, preţuit pe Champs Élysées la 32 de carate, în dolari peşin.

— Dinamita, scumpă doamna!

Abia acum, la auzul acestei veşti, Ladv

Quindmoore se rezemă mai confortabil în fotoliu, destul de spaţios altminteri, şi-şi permise să leşine…

Senzaţia de sufocare nu a prins-o deodată, ci încet. Mai întâi ca o mângâiere de palma umedă, apoi\ cu de-e e grosolane. care au înhăţat-o de beregată, golind-o până la leşin. Până la bariera unde conştiinţa liniştitoare a propriei greutăţi trecându-i nefiresc – doar totul în juru-i şi-n ea, erau nefireşti – dincolo de zero, a avut senzaţia certă că s-a transformat într-un abur, într-atât cât să-şi dea perfect seama ce se petrece cu ea şi ce se-ntâmplă pe lângă ea. Şi totuşi, fluidă până la desperare…

Oboseala se topise… Nu mai simţea nimic… Ba da, fumul trabucului care o ridica înspre tavanul compartimentului – dac-ar fi vrut, ar fi putut să se aştearnă pe el ca pe o saltea umplută cu rotocoalele albăstrii –, scuturată doar de ruliul respiraţiei nazale şi zgomotoase a aceluiaşi domn cros şi fals astmatic, de vreme ce fuma, şi care reuşise, credea el, să-şi camufleze cizmele şi epoleţii cu insigna capului de mort, într-o duioasa şi civilă uniformă de bunic…

Acum, neapărat acum ar fi trebuit să fie lângă Inge... Să i-l arate pe agent... Pe acest cumplit *Obersturmbannführer*... Să-l cerceteze cu ochii ei de Röntgen... Şi apoi să-i răspundă dacă el, ori domnul acela cu mustaţă neagră groasă – când o fi intrat în compartiment? –, care se preface că-şi examinează manşetele, butonii, unghiile... Dar Inge nu-i aici. Ea e departe... Câţi kilometri or fi de la valea aceasta nu prea largă, prin care trenul se strecoară gâfâind în ritm sincopat, şi până la salonul pe roate, părăsit pe-ascuns şi-n spaimă în gara Chişinăului?

Închise pleoapele, ca s-o readucă pe Inge în capotul ei mov de *crêpe* de China, care-i displăcea atât, dar pe care Puffmutter o obliga să-l poarte, motivându-i: „Ca să fii mai nervoasă, îngerule, şi să te placă domnii ofiţeri”.

Inge... Înapoia celor două ecrane, sincronizate, ale pleoapelor, o dezbrăcă de capot, lăsând-o în cămaşă şi pantofii de şaten cu pompon. Aşa cum stătea în pat, turceşte şi în *relâchey* sfătuind-o...

Spune, Inge! „... Dacă reuşeşti să ajungi la Iaşi,

cobori din tren şi te urci în prima trăsură liberă. Îi dai birjarului biletul cu adresa scrisă de mine. Nu e nevoie să-i vorbeşti. Profită că eşti unica grecoaică blondă din Elada… Are să te creadă o nemţoaică veritabilă, venită de pe front, pentru concediu de refacere în România…”

Spune, Inge! „… Cobori în Piaţa Unirii. Nu saluţi decât pe ofiţerii germani. Cei români nu pretind asta de la o femeie… Chiar dacă vor purta grade superioare pe umeri… Din piaţă te urci în altă trăsură… Îi prezinţi biletul numărul doi, cel împăturit în două. Te reîntorci şi cobori iarăşi la gară… Bine că nu mă mai întrebi de ce… De la gară…”

Spune, Inge! „… De la gară vei lua cea de-a treia trăsură… Biletul numărul trei şi tot se atâtea ori îndoit… Te va duce în Sărărie… La numărul 8 te dai jos… O iei înapoi, la stânga, apoi drept înainte… Cobori, urci… Aşa cum ţi-am însemnat pe ultimul bilet…”

Spune, Inge! „… Să nu-ţi fie frică: asta-i principalul… Vin atâţia militari germani în România ca

să bea lapte şi să mănânce miere! O să fii şi tu printre ei. De acte patrulele româneşti n-au să te întrebe «Nu trebuie însă, pentru nimic în lume, să te-ntâlneşti cu o patrulă de control germană... Dacă-ţi iese cumva în cale. w Salută reglementar pe ofiţerul ori subofiţerul care o comandă. Îi prezinţi «foaia de ieşire din spitalul militar de la Kiev, în care ai trecute două săptămâni de concediu în Bucureşti pentru refacere... Ştiu, draga mea, documentul e fals... Un fals atât de grosolan, încât numai un *Gefreiter*, un caporal beat l-ar putea lua în consideraţie... Dar încerci, n-ai altceva de făcut. Sunt sigură c-o să ajungi cu bine la adresa ce ţi-am dat-o. Trebuie să mai fie cineva în viaţă dintre ei. Oricine. Te va ajuta să-ţi cumperi un bilet pentru acceleratul de Bucureşti... Abia acolo, în locuinţa unde ai să fii găzduită, o să-ţi poţi scoate uniforma asta teribilă şi să te ascunzi, până la sfârşitul războiului...”

Spune, Inge! „... Bucureştiul este un oraş mare, întins, cu străzi nu prea largi şi multe clădiri ca-n vechiul Paris... Cu bulevarde presărate cu vile şi grădini înflorite ce se zăresc printre copaci... Străzi şi

bulevarde prin care n-o să ai voie deocamdată să mergi... Bucureştiul cu parcurile lui verzi şi florile în zeci de culori. Va trebui cine ştie câte luni sau ani doar să ţi-l imaginezi... Căci vei sta ascunsă într-un pod ori într-o pivniţă, ferită de soare, de lună, de mireasma aspră şi iute a sevei grăbite de primăvară, de mustul răscopt şi dulce-acrişor al toamnei şi de agenţii Gestapoului, până ce...”

Spune, Inge! „... Să nu-ţi fie frică... Să – înfrunţi totul cu unica armă pe care ei nu vor putea să ţi-o confişte: zâmbetul! Nimeni nu va fi în stare să ţi-l interzică. Nici chiar atunci când vor încerca – trebuie să te aştepţi şi la asta – să ţi-l spargă în pumni...

Spune, Inge! „... Ce mai vrei să ştii?”

Vreau să ştiu dacă insul cu mustaţă neagră, stufoasă, de lângă doamna cu copilul adormit, nu e cumva un agent care mă urmăreşte. Îl vezi cum îşi controlează fără rost şi aparent absorbit unghiile, butoanele manşetelor? Spune, Inge! De ce taci?

Nu, tu nu-mi mai poţi răspunde. Eşti departe. Şi ocupată. Foarte ocupată. Dac-ai scăpat din ghearele

lui Puffmutter, de interogatoriul doctorului Schwalbe şi al plutonierului Schmalke, înseamnă că totuşi ai reuşit să-i convingi că nu ştii unde şi cum am evadat… Că preocupările tale în clipele acelea erau să-l faci să creadă pe burtosul maior, cu proaspăta panglică a crucii de fier prinsă sub al doilea nasture al tunicii, ca ţie, Inge roşcata, îţi fierbe în vine amestecul de Tokay şi Chianti şi gemi de plăcere, ameţită de toate mărcile de alcool cu care el te-a tratat; butelii bondoace şi subţirele cu etichete verzi, neşte şi roşii, furate între frontiera Belgiei şi zona de demarcaţie a Vichy-ului şi din care mai are în valiza de campanie, provizie, pentru sărbătorit decoraţiile şi stropit târfele…

…Căci îndoiala, teribila îndoială, cu ghearele ei puternice şi dinţi foarte ascuţiţi, puse din nou stăpânire pe Lady Quindmoore. Era şi firesc. După cum la fel de normal va trebui să punem întrebările: ce se petrece, de fapt, în compartimentul acela de lux? O crimă? Va fi cumva biata Lady ucisă? O să reuşească să scape cu viaţă din mâinile celor doi indivizi stranii şi suspecţi? Ori, silită, are să se lase victimă otrăvii şi

dinamitei, pe care cu atâta cinism şi abilitate asasinul le va folosi, fără mila, până la scopul final şi deocamdată de neînlăturat?

Abia când fumurile îndoielii puseră până la urmă şi de-a binelea stăpânire pe raţiunea nefericitei Lady Quindmoore, providenţa ori numai simpla întâmplare – cum se petrece adesea în romane şi uneori chiar şi-n viaţă – îi scoase în cale, sub forma banală a unui al treilea pasager, pe marele ei salvator. Dar – se pune acum problema – era el chiar un salvator? Dacă sub masca acestui, precum s-a mai spus, providenţial călător se ascundea un al treilea, mai precis, chiar adevăratul asasin? Dacă, dimpotrivă, cei doi pasageri inofensivi de până atunci nu erau în realitate decât nimic, ba chiar absolut nimic, şi abia un al treilea era ce era?

Dacă insul cu mustaţă, preocupat de unghii şi butoanele manşetei, nu e un agent al Gestapoului, apoi militarul cel blond cu revista ilustrată, care-i acoperă într-adins chipul... Da, într-adins, nu se înşală. Îi putea observa bine mâinile de-o albeaţă

nefirească, cum au spiţerii, dar cu degete lungi de pianist...

Cine-i omul ăsta, Inge?

În urmă cu o lună, Vera, rusoaica din Rostov, îi spusese:

„... Să nu te-ncrezi în tipi dintr-ăştia, ce par fini şi delicaţi. Să nu te laşi înşelată de privirile lor extaziate, când îi spală muzica pe frunte. Să te fereşti de gingaşii şi mai ales se romanticii în uniformă. Pe Janette – «John», cum o botezase un general de intendenţă, şi aşa îi rămăsese numele pentru ţaţa Puffmutter şi plutonierul Schmalke – n-ai cunoscut-o. A fost adusă şi a pierit înainte să vii tu. Pe John a ucis-o un locotenent beat. Până la el nu mai văzusem o astfel de beţie. Se-mbătase de ruşine. De o neaşteptata şi nemaipomenită ruşine. Ofiţerul era, desigur, un romantic. Neapărat un romantic şi poate ultimul descendent din familia Wertherilor. Chiar aşa îl chema. Mi-aduc bine aminte: Karl Franz Werther. Numai că el fusese îmbrăcat în uniformă şi-nvăţat că întotdeauna ţeava armei trebuie îndreptată spre o

inimă străină. Indiferent care. Locotenentul de tancuri Karl Franz Werther avea mâinile exagerat de albe cu degete lungi, subţiri. Şi, deşi pianul era un Blüthner hodorogit, de transport şi proastă întreţinere, diafanul ofiţer reuşise să treacă îndemânatic şi cu talent, de la *Lilly Marlen* – îl rugase un colonel chel de la aprovizionare – la *Văduva veselây Prinţesa circului* şi un necunoscut tangou argentinean. După care căzu brusc în transă. Probabil că, fără să-l vedem, străbunicul său îi şoptise ceva la ureche. *Herr Leutnant* îşi propti bărbia în piept, oftă – da, a fost singurul militar hitlerist pe care l-am auzit, închipuie-ţi, ofmnel Apoi şi-a frecat degetele, le-a plimbat câteva clipe aerian deasupra clapelor şi, pe nesimţite, a reuşit să ţeasă o pânză cu fir de păianjen peste noi, prinzându-ne… Te pricepi la muzică? Să nu mă-ntrebi cum îi spunea bucăţii pe care a cântat-o şi nici numele compozitorului. Partitura era divină… 11 ascultam transfigurate… Werther ne-nfăşurase strâns în plasa invizibilă a armoniilor şi, fără să ştie, fără să vrea, a reuşit să ne scoată din vagonul cu măsuţele din teck

norvegiene, din salonul cu canapelele moi, daneze, de lângă bufetul cu cârnăciori de porc din Ucraina, sticlele cu bere belgiană şi mai ales din fălcile saboţilor cehi de fontă care încremeniseră roţile bordelului pe şine: vagonul-tractir unde fiece obiect purta pecetea prăzii, iar chipurile, tresele şi baretele ofiţereşti duhneau a sânge dospit.

În mijlocul nostru, lângă noi şi gataşata să buşească şi în sufletele noastre, Werther. Pianistul magician…

Atunci… Atunci John se apropie de el. Îndrăzni. Mai întâi îşi puse coatele braţelor goale pe coada de abanos a Blüthnerului de concert. Werther îşi înălţă fruntea şi-i zâmbi. Biata Janette! Crezuse că poate să-l redescopere sub tunica de postav cehoslovac şi cămaşa de mătase franţuzească… Oh, prăzile care-şi strigau ura şi neputinţa în fiece obiect jefuit şi pe care John nu le mai auzea! Fusese credulă şi fermecată de efluviile acordurilor…

Şi iarăşi Werther… Şi din nou muzica aceea vrăjită… Şi încă o dată…

Ofiţerul îi făcu semn cu capul, John trecu lângă el. Mai mult, îi veni aşa, deodată, să-şi plimbe uşor palma peste creştetul lui. Aveam impresia că interpretul se topeşte de plăcere, de emoţie. Poate că nu era puţin lucru să frăgezească, doar prin gimnastica clapelor, dârzenia fetelor care se dădeau obligate, gemând şi scrâşnind blesteme printre dinţii încleştaţi, mângâind obligatoriu, cu pumnii strânşi şi unghiile înfipte în palme, clienţii care pretindeau dragoste, cât mai de calitate dragoste, contra bonului de serviciu, eliberat de Puffmutter din carnetul cu cotor contabilizat.

Pianistul Karl Franz Werther – ne dădeam seama că nu era un amator – îşi lipi obrazul de sânul Janettei şi-n cea mai imposibilă franceză o întrebă:

— Gine ejdi du, borumbidzo?

John îi răspunse trist:

— *Ta soeury mon amour*. Sora ta, dragostea mea.

Parcă un trăsnet l-ar fi despicat în două. Sări, zvârlit ca de un arc de pe scăunelul rotund şi cu ghivent. O prinse pe Jeanette de pieptţii rochiei,

zgâlţâind-o cu furie. Privi roată turbat: nimic deosebit în afara mutrelor noastre uimite şi cea nepăsătoare a colonelului de la aprovizionare, care gâfâia sub povara unei fete ce i se aşezase pe genunchi; alături, un căpitan, indiferent faţă de femeia de lângă el, povestea sughiţând, după a zecea bere de malţ, o întâmplare banală ori interesantă… Ofiţeri, femei… La bar, la cele cinci măsuţe… Şi noi, celelalte, în picioare, lângă perete, privind îngrozite, paralizate, cum Werther o strânge pe Jeanette de gât şi, înnebunit şi beat de ruşine – de ce alt? –, o trânteşte pe venele zbârnâinde ale pianului…

Niciuna n-am sărit, n-am mişcat când, înşfăcând o sticlă goală de şampanie, Werther a ucis-o, sfărâmându-i capul…

M-am trezit târziu… Salonul-bar se golise de ofiţeri, de fete. Doar eu, stropită de sifon pe faţă zăceam pe canapea cu Puffmutter la capul meu şi Jeanette acolo, pe coardele de oţel, cu trupul cald încă, acoperită de la gât în sus cu câteva partituri…

Pianistul Karl Franz Werther… Locotenent în

divizia de blindate... Un bărbat slăbuţ, delicat, romantic, cu palmele extrem de albe şi degete lungi, predestinate...”

...Pentru că abia cel de-al treilea personaj avea să hotărască în mod decisiv de viaţa Lady-ei Quindmoore, ca şi de ulterioara desfăşurare a acţiunii, în strâmtul, dar pe drept cuvânt luxosul compartiment al pulimanului, care, cu peste o sută pe oră, străbătea plaiurile aurii, înmiresmate de portocali şi lămâi, de pe coasta veşnic tinerei Italii.

Chiar din primele secunde, personajul pe care-l vom înregistra, deocamdată, doar cu numărul 3 n-a vrut cu niciun chip să ţină seamă de minunatele privelişti care se desfăşurau dincolo de fereastra compartimentului, ci l-a scrutat cu vehemenţă pe bănuitul lord şi, fără să mai stea pe gânduri, l-a demascat cu hotărâre pe impostor:

— Ştiu cine eşti, Mr. Wauwrick!

— Nu mă cheamă Wauwrick, bâigui stupefiat lordul.

— N-are importanţă. Te-am văzut în boxa

acuzaţilor la tribunalul din Midlethworth!

— Nu cred… Nu există vreun oraş cu-n astfel de nume… Şi-n viaţa mea n-am intrat într-un tribunal!

— Nu te lega de amănunte nesemnificative. Erai acuzat de şantaj profesional, extorcare de fonduri prin galeşe priviri, oftări, ocheade filate pe sub gene, apoi pentru folosirea a opt seturi complete de şperacle, guri de lup printre care un monseigneurfranţuz dintr-un aliaj de crom-vanadium şi alte instrumente de borfaş şi acte de corupţie a sexului slab.

În faţa evidenţei fatale de neînlăturat, ex-lordul ridică mâinile în sus, predându-se împreună cu monoclul, de asemenea fals – nu avea dioptrii, şi de aceea îl purta mai mult în vestă – precum şi cu gulerul, care, cu toată albeaţa lui exagerată, nu-şi mai putea ascunde celuloidul ieftin şi de duzină, recat cu miez de pâine albă şi până la urmă cu radiera.

Fatalitatea – întruchipată banal printr-un semnificativ scârţâit al canapelei – făcu să intre pe firul imanent al descoperirilor şi aşa-zisul voiajor comercial, cel cu ulsterul ciudat şi, din păcate, aceeaşi

şapcă în carouri geometrice, în zeama nesfârşitei serii a demascărilor.

— Parcă ne-am mai întâlnit noi, mister Snuick?

— Nicicând, monseniore.

— Fără epitete, te rog.

— I ară, Mylord. Nu m-am referit la ce v-aţi gândit. Folosesc franceza doar aşa, involuntar şi…

— Poate vrei şi dumneata să insinuezi că nu te cheamă Smuck? începu pasagerul cei nou să marcheze puncte…

— Chiar că mă numesc altfel, dar eu n-am să mă leg de această ciudată nepotrivire.

— Lasă tonul de roman în fascicule şi răspunde-mi precis: unde am mai avut „cinstea” să ne vedem?

— Regret, monseg… Mylord, dar nu vă cunosc. Credeţi-mă! Vă jur. Sunteţi pentru mine o faţă care nu-mi reaminteşte cât de cât ceva.

— Într-adevăr, n-aveai cum să mă cunoşti, căci te urmăream doar la Londra şi în mare travesti.

— O! E simplu atunci. Întrucât nici eu nu mă plimbam, vă-nchipuiţi, pe străzile capitalei, în această

înfăţişare, ci complet machiat şi-ntr-altfel îmbrăcat, aţi filat, precis, pe altcineva.

— Dimpotrivă. Dumneata eşti, căci mi-ai dat, fără să vrei… Ba chiar ţi-a scăpat din gură titlul meu de lord.

— Din greşeală, domnule, numai din greşeală.

— Nu-i greşeală, stimate Smuck. Ci purul adevăr pe care bunul Dumnezeu şi Scotland Yard-ul încearcă de multă vreme să-l dovedească. Dar iată că a sosit momentul!

Şi într-adevăr, sosise. Lady Quindmoore scoase un ţipăt ascuţit de o dulceaţă catifelată, dar inutilă, recunoscând în cel care rostise ultimele cuvinte pe celebrul detectiv internaţional…

— Maxter Baxter! Dumneata?

Celebrul detectivse-nclină ceremonios ca într-o sală de bal, dai numai pentru nobili:

— La ordinele dumneavoastră, Lady, irupse el, rostind cât putu de ironic ultimul cuvânt. Şi, fără să ezite – în timp ce niciun muşchi nu-i vibră pe chipul său imobil, tăiat într-o stâncă de Carara fără fisură –,

scoase din buzunar, cu o neverosimilitate de-a dreptul strigătoare la cer, dublată de binecunoscuta-i dexteritate, o pereche de cătuşe subţiri. E drept, subţiri, dar foarte rezistente, fiind din cel mai pur oţel englezesc de Suedia. Cu ajutorul lor nepreţuit, îl imobiliza mortal pe mult căutatul asasin Smuck „Anatomistul”, poreclit şi „Ficatw în lumea interlopă, pentru că dădea lovituri de pumni şi de cuţit în pomenita regiune abdominală. După care Maxter Baxter, pe adevăratul lui nume Lordul Mixby, îşi şterse agilele lui palme ca după un lucru necurat şi iarăşi, cu cel mai simplu şi mai neafectat glas din lume, se auzi rostind:

— Scumpă Lady, fii amabilă şi scoate rapid Ochiul lui Ra. Îţi dau răgaz treizeci de secunde.

Acestea fiind spuse şi odată cu ele şi browningul tras cu prestidigitaţie din manşetă, dar a cărui gură ameninţătoare se îndrepta tacit cu calibrul *9* spre sânii zvâcnind ai femeii, vestitul poliţist începu să numere glacial în engleza lui preferată şi totodată maternă:

— *One, two, three*... Unu... doi... trei...

Când ajunse, cu multă uşurinţă, până la nouă, se auzi un ciripii:

— E fals, mister Baxter...

— Ce-i fals?

— Diamantul... Ochiul lui Ra e autentic fals...

În sfârşit7 o cută invizibilă se cusu pe unul din obrajii acestui detectiv mondial, dar îndată, vădit, se descusu. Ochiul lui Ra fals? Minunata piatră pe care şlefuitorii din Antwerp...? Era prea mult! Ba chiar până-ntr-atât, încât, pentru întâia oară în lunga sa carieră, tânărul lord şi detectiv pasionat lăsă să-i scape pe frunte o efemeră undă de durere. „Em”. Baxter reluă:

— Unde se află piatra veritabilă, Fanny Cogney? întrebă, apa/rent placid, dar cu binecunoscuta-i voce de stentor.

— La gâtul proprietarei... Lady Quindmoore...

— Şi Lady Quindmoore?

™ 1...

— Şi Lady Quindmoore? repetă neînduplecatul

detectiv.

— Dispărută.

Ţeava revolverului, în trecut ameninţătoare, îşi aplecă acum neputincioasă cătarea spre podeaua mişcătoare a pullmanului… O tristeţe adâncă se întipări pe chipul mai adineauri de bronz, inflexibil, al marelui copoi…

Maxter Baxter… Pe propriul său nume Lord Mixby, care în urma unei dragoste nefericite… Dar să nu anticipăm prin informaţii indiscrete, chiar dacă se va bănui că-i vorba de adevărata Lady Quindmoore, care l-a făcut pe tânărul şi elegantul Mixby să renunţe la viaţa mondenă şi să intre, cu capul ras şi mustăţi supraadaugate, în tagma de sacrificiu a abililor detectivi internaţionali englezi, numiţi mai mult greşit, decât pe nedrept, copoi, ei fiind în realitate autentici apărători ai legilor şi dreptăţii consfinţite şi tipărite în texte, articole şi paragrafe peste care nu se poate trece decât eludându-le ori cu ambii ochi închişi.

Mă rog, toate-s bune, toate-s bune, dar unde se afla Lady, veritabila Lady Quindmoore? Cât de nouă –

şi stranie, nu? – problemă! Oare la gâtu-i superb, de lebădă, mai atârnă Ochiul lui Ra, astfel cum am dori, dar şi cum am vrea să-l ştim? Dar viaţa ei... Minunata ei viaţă, neîntrecută decât de frumuseţea-i, nu era cumva în pericol? Cine ar fi putut să ştie?

Informaţiile lui Inge au fost precise: „... De la Ploieşti...”

Cum am să ştiu care este Ploieştiul?

„... De la Ploieşti, adică îndată ce ai să vezi în dreapta ferestrei rezervoarele de petrol, o rafinărie, apoi convoaie de cisterne – de o parte şi de cealaltă a liniei – nu-ţi mai rămân decât vreo 60 de kilometri până la Bucureşti. Mai puţin de şaizeci de minute cu acceleratul”.

Se afla în accelerat. Rezervoarele de benzină, câteva sonde şi coşurile rafinăriilor trecuseră, înghiţite de viteză. Peste alte zece ori cincisprezece minute, are să coboare în capitală. De la gară va lua un taxi care o va duce până în strada Viitor. De acolo, cu tramvaiul care poartă numărul 16, o să pornească spre piaţă. Din piaţă are să se urce într-alt taxi, care o

va lăsa, cum scrie pe ultimul bilet, în Calea Griviţei, la numărul...

„... Bucureştiul este un oraş mare, cu parcuri şi grădini... Copacii se-nşiră de-a lungul străzilor şi bulevardelor, iar aproape în fiecare curte sunt flori...”

Şi-a privit ceasul-brăţară. 9 şi 30. Peste opt ori zece minute... Nu s-a uitat la cadran când a pornit din Ploieşti. Dar nu pot să mai fie decât încă opt sau zece minute... Închise ochii. Îşi adună zâmbetul de serviciu care o scotea din fire pe Puşifmutter: „Parc-ai fi o fetiţă de cinci ani care primeşte o acadea. Nu se zâmbeşte aşa idiot.tt „Dar cum, Puffmutter?” „Mai suav, mai senzual, ca o femeie care vrea să atragă bărbatul, nu ca un copil după ce a făcut pipi în chiloţi...44

În compartimentul cu covor persan al pullmanului e linişte. Nu se mai aude niciun clinchet de pahare ori de cătuşe, nu mai ţacane piedica trasa a browningului şi nicio şoapta nu răzbate înspre culoar.

Locomotiva goneşte cu toată forţa aburului, presărând, cu peste 120 kilometri la oră, seminţele

lunguleţe ale stâlpilor de telegraf de-a lungul coastei Mediteranei.

Ce se-ntâmplă oare? Mister Maxter Baxter a căzut pradă nurilor falsei lady, ori a fost ucis de pseudolordul cu guler ieftin de celuloid, în cârdăşie cu misteriosul voiajor care poate abia după această ispravă şi-a scos, în sfârşit, ulsterul?

Nu… Undeva, departe, acolo unde buzele vinete ale mării sărută pleoapa cu cearcăn ultramarin a orizontului, neapărat un bătrân lup de mare, cu pipă, tatuaje şi tricou în dungi, la cârma unei caranele… Ori mai aproape, mult mai aproape, în gara Ploieşti, unde trenurile opresc, fac cruce şi pornesc grăbite, care-ncotro, un lup mai tânăr, cu manta de piele cenuşie şi pălăriuţă verde…

— Lady Quindmoore, dacă-mi permiteţi…

— Cine eşti dumneata?

— Sunt o fată urmărită…

Lady Quindmoore făcu o grimasă. „Urmărită”? îi displăcea expresia. Totuşi, curiozitatea o împinse:

— Furt?

— Da.

— Aur, bancnote, briliante?

— Nu. Ceva mult mai ieftin…

— O pereche de ciorapi, o rochie sau… Poate o pâine?

— Nu.

— Spuneai că ai furat ceva ieftin.

— Am exagerat, nu-i ieftin, ci de pomană, gratuit: mi-am furat viaţa, Milady.

Lady Quindmoore pufni în râs.

— Şi eşti urmărită pentru asta?

— Da. Mă urmăreşte. Şi de aceea am venit la dumneavoastră să mă scăpaţi.

— Înainte de a întinde cuiva mâna, vreau să ştiu dacă o merită. Deci, răspunde: îţi aparţine viaţa care, susţii, a fost a dumitale, deşi se pare că, totuşi, abia acum ţi-ai însuşit-o? Să nu mă minţi!

— Bănuiam că era a mea până ce…

— Ei?

— Nu. Nu-mi aparţinea, după legile de la Nürnberg, dac-aţi auzit cumva de acest înfiorător

nume de oraş.

— Oraşul jucăriilor, susură Lady Quindmoore.

— De-acolo au pornit scrumul şi cenuşa care au înecat întreaga Europă. Scrumul şi cenuşa... Dar nu mai am timp de discutat... Clipele îmi sunt numărate, Milady... Agentul Gestapoului e de neînduplecat şi poate e chiar la uşă. Salvaţi-mă!

— Ce pot să-ţi rac eu, drăguţă? Am atâtea probleme pe care nu ştiu cum şi când să le rezolv... Dacă te mulţumeşti cu mai puţin.

— Cu orice!

— Îţi pot oferi... Ce pot eu să-ţi ofer? Doar o confidenţă. (Şoptindu-i:) Trebuie să-mi ascund identitatea sub masca unei escroace, până mă voi putea salva din ghearele nepotului care urmăreşte cu o înverşunare diabolică şi demnă – aşa se zice? – de o cauză mai bună... Da, de o cauză mai bună, să mă jefuiască de vestitul diamant Ochiul lui Ra. Ai auzit probabil despre această vestită şi neprecupeţit de preţioasă piatră?

— Îmi reamintesc... Am citit într-un roman

poliţist de voiaj… Ba în trei, dacă nu mă-nşel… Ochiul lui Ra… Bijuteria faraonului… Ultimul titlu îmi scapă. Dar era identic de captivant, la gura sobei, lângă calorifer ori în tren…

— Vezi? Cum mai poţi pune atunci problema, simpla şi ieftina dumitale problemă?

Fata în ticăloasa uniformă oftă şi spuse:

— N-o mai pun – şi adresându-se celuilalt pasager:

— Dumneavoastră atunci, Mr. Maxter Baxter? Sunteţi un om cu faimă, care luptaţi pentru dreptate…

— Exact! Pentru asta lupt! Şi până la urmă am să descopăr Ochiul lui Ra, fie *el* ascuns în fundul pământului.

— Dacă acest caz vă preocupă cu precădere… Atunci poate că dumneata, domnule voiajor… Mă puteţi cumva ajuta? Sunt urmărită de Gestapo… De teribilul Gestapo care torturează, asasinează şi… Trebuie să vă mai repet?

Ulsterul părea că are toată bunăvoinţa, dar…

— Gestapo? Torturi, asasinate? Habar n-am de

toate astea! Nici în vis n-am auzit despre cele ce spuneţi că s-ar fi întâmplat ori chiar se-ntâmplă… Credeţi-mă! Doar ştiţi prea bine că visurile n-au vise…

— Uneori se-ntiâmplă să aibă…

— Dar atunci e groaznic. Să te trezeşti din visul visului iarăşi în vis!

— O! Ce minunat şi izbăvitor ar fi!

— Se poate… Dar, în ce mă priveşte… Repet! Vă jur! Nu ştiu nimic. Dar nu aşa nimic, ci total nimic! – se dezvinovăţi voiajorul, în timp ce urmărea atent mişcările lui Baxter, hotărât să-i pună o piedică definitivă.

Şi lordul fu solicitat. Dar numai din priviri. Şi tot astfel răspunse, negativ, însoţindu-şi refuzul cu cea mai convingătoare mişcare din cap.

— Dar e absurd, e stupid, e îngrozitor, e inadmisibil, pricepeţi? – urlă deodată fata hăituită, fără să-şi mişte buzele, fără să deschidă gura. I-nad-mi-şibil ca aproape de voi, lângă voi, sub propriii voştri ochi să se asasineze noţiunea de om şi de umanitate, cea mai veche, insai apreciată şi mai nobilă

noţiune din bătrâna şi cinstita Europă… Ruşine! Ruşine!

Asprele cuvinte o scoaseră pe Lady Quindmoore din aristocraticele-i balamale, turnate din argint curat, care încă de la naştere îi fuseseră dăruite. Pe adevărata Lady Quindmoore, căci totuşi şi în pofida prezumţiilor tot ea era. Încă un motiv ca să strige ofensată, cu indignare şi cât putut mai sincer:

— În definitiv, ce pretenţii ai de la noi? Ai spus că urmăritorul dumitale e neînduplecat? De acord. Ei şi? Ce putem face? Şi cum să te ajutăm? În ce fel crezi că te-am putea salva? Să-l gonim pe agentul Gestapoului? Ţi se pare că-i atât de simplu? Cine-ar fi în stare? Noi nu! Ce spui? Să-l… Cum? Să-l zvârlim prin uşa compartimentului? Chiar afară, din mersul terenului, fără să judeci că s-ar putea accidenta? Ei, asta-i bună! Pe un gestapovist? Şi încă unul aflat în exerciţiul funcţiunii? Adică ce mai, să-i luăm viaţa? Cum îţi permiţi şi drept cine ne iei? Într-adevăr, nu suntem decât nişte fantoşe… Dar fantoşe cu demnitate. Nicidecum asasini. Personajele de vis? Da. Himere?

De acord. Ucigaşi? Nu! Niciodată şi pentru nimic în lume. În lumea noastră, a fantoşelor, unde realitatea e fum şi sufletele-s sculptate în ceaţă…

— De aceea nu vă puteţi permite să-ncercaţi şi omenia?

— Cum să încerc ceva care nu există?

— N-aveţi dreptate! Nu aveţi dreptul s-o contestaţi! Şi-apoi, ce vă costă? Încercaţi-o! Chiar aşa cum e, din pâcla şi funingine.

— Dar, înţelege, noi… Ce suntem? Idei, gânduri, proteste? Nimic draga mea, nimic… În primul rând ar trebui să fim oameni… Dar nu aşa, simbolic, ci oameni concreţi. Şi-abia după ce ne-am înlocuit cerneala din vene cu sânge adevărat…

— Mila, omenia s-au născut înaintea omului. Nu e necesar să existaţi ca s-o practicaţi…

— S-o practicăm fără a exista? Imposibil. Logica spune *verboten*, pardon… Voiam să spun că logica se opune acestei idei.

— Ştiu. Mai mult: o interzice.

— Atunci?

— Şi totuşi, totuşi… Nu se poate altminteri. Căci n-ar avea logică nici apariţia omului pe pământ, de vreme ce omenia cu anticipaţie l-a aşteptat să se nască şi să i se dăruiască.

— Seminţe uscate ale imaginaţiei dumitale răsucite de spaimă. Conştiinţa…

— Ea a crescut întâi… Apoi copacii şi fructele… Şi abia în urmă s-a ivit omul care le-a găsit şi renegat, jefuindu-le!

— Conştiinţa. Afirmi că exista şi că a găsit-o de-a gata?

— Neapărat. Înainte ca el să se fi născut. Nu trebuia decât s-o culeagă. Dar pentru asta a fost nevoit să se-naiţe pe numai două picioare, iar mâinilor să le dea o nobilă întrebuinţare. S-a ridicat în vârfuri, şi desigur că s-a simţit bine de vreme ce, după cules, a continuat să rămână pe verticală. A cules fructele şi s-a bucurat. Apoi…

— Apoi le-a pierdut…

— Doar conştiinţa, Milady… Fructele şi le-a păstrat, că-s dulci… Conştiinţa trebuie să fi fost

amară…

— De unde ştii?

— Bănuiesc… De vreme ce atâţia o scuipă cu silă… Iertaţi-mi expresia! Nu sunteţi de aceeaşi părere?

— Dacă aş răspunde da, la ce ţi-ar folosi?

— Oare conştiinţa expulzată din om moare? Ori continuă să se târască ca umbra după făptura care a izgonit-o?

— Nu există conştiinţă, ci numai suflete slabe, nevolnice, care-şi construiesc, din teamă, această caraghioasă cârjă…

— N-ai inimă, Milady.

— M-ar încurca povara acestui organ.

— Şi totuşi exişti, Milady! Vorbeşti, te mişti şi chiar cugeţi.

— Fireşte. Dar numai în imaginaţia dumitale. Nu poţi nega asta!

— Da… nu pot nega. Prezenţa dumitale este încastrată numai în imaginaţia mea… Dar, chiar şi acolo, inima nu-i de prisos. Poate nu-i decât un defect

de construcţie. Nu-i vina mea. Am luat însă modelele strict din viaţă. Semănaţi atât de bine şi perfect cu toţi cei din juru-mi…

— Bagă de seamă! Nu voi permite nimănui să ne jignească.

— Dar cele ce se întâmplă în compartimentul acceleratului Iaşi-Bucureşti nu vă jignesc, Milady? Nu-ţi îngroapă în noroi picul acela de umanitate, de care până şi păpuşile cu inima din rumeguş şi carnea din câlţi nu se pot lipsi?

— Obrăznicia dumitale a întrecut de mult măsura.

— Iertaţi-mă! Asta cred că sunteţi în stare să faceţi!

— Ne-ai închipuit şi construit în batjocură, mai rău ca-ntr-un roman-foileton de pe vremuri, din cele de un penny fascicula; ne-ai folosit atribuindu-ne un stil grotesc, un limbaj caraghios, infernal!

— De teamă…

— *Quatsch*! *Sorry*! A fost o expresie germană! Vezi? Şi în momentele acestea de viaţă şi moarte

pentru dumneata, continui să ne dăruieşti, în dialog, cuvinte şi fraze stupide.

— Vreau să uit că sunt urmărită.

— Şi pentru asta compui caraghioase romane poliţiste?

— Aş fi făcut versuri… Dar nu mă pricep.

— Mmda! Eşti un fel de… prozatoare, nu?

— Nu. Doar urmărita, asta sunt. O grecoaică, fugită dintr-un tren-bordel… Aveţi milă… Trebuie s-aveţi… Căutaţi-o! Repede! O veţi găsi, nu se poate… Nu se poate…

— Ne acorzi acest atribut doar ca să-ndrăzneşti a ni-l cerşi! Nouă, personaje fictive, inexistente şi fără act de naştere, create din groază ori stupizenie, într-un colţ de canapea din acceleratul Iaşi-Bucureşti… Inutil! Nu-ţi dai seama, fetiţo, că nu existăm?

— Nu mai am cui să mă rog…

— N-ai cui… Mă faci să mă-nduioşez… Sunt gata să-mi dea şi lacrimile… Ei bine! N-am să te las chiar atât de părăsită. O Quindmoore, o autentică Quindmoore, nu dintr-acelea cu galeriile de strămoşi

cumpărate odată cu ramele la anticari ori în licitaţii publice… O lady, spun, nu abandonează pe cei care-i solicită ajutorul!

— Nici noi! declarară ritos şi chiar într-un singur glas cei trei gentlemani din compartiment – voiajorul suspect, cu ulsterul – culmea – tot nescos, bănuitul lord cu monoclul din vestă şi preavestitul detectiv pe cont propriu.

— Atunci?… întrebă fata în uniformă, c-un licăr de speranţă în glas.

— Voi închina o cupă de şampanie pentru reuşita încercării dumitale de a te salva singură, rosti sportiv şi în engleză Maxter Baxter, sorbind licoarea spumoasă a şampaniei dintr-un Baccara cu picior înalt. După care, repetând gestul, vru să-l anticipeze cu „Hip-hip-huraah!”, dar renunţă.

— Domnişoară! se oferi, cavaler şi supralicitându-şi filotimia, lordul. Nu te putem lăsa pradă monştrilor întunericului, deşi există un dubiu asupra legitimităţii dreptului dumitale la viaţă, pe care susţii că l-ai posedat cândva, dar, din păcate, nu ai

cum să dovedeşti afirmaţia cu documente. Documente care, conform convenţiilor uzuale şi internaţionale – şi e suficient să citez doar Haga – trebuie acceptate şi de partea adversă. Vă promit însă că voi interveni la forurile superioare şi în drept, cerându-le să numească o comisie, în stare să aleagă daţiva anchetatori, al căror referat să servească de bază, pentru ca guvernul ţării mele să poată protesta cu vehemenţă… În ce mă priveşte, dacă o cutie cu lapte praf şi-o trusă de buzunar pentru manichiură, foarte simpatică şi drăguţă în acelaşi timp, îţi poate cumva fi de folos, îndată ce voi fi acasă – cointeresând cu cota-parte şi amicii mei de peste ocean care practică de asemenea filantropia – vi le voi expedia prin pachet, Crucea Roşie, cu sincer interes creştinesc şi dragă inimă.

— Eu voi păstra un minut tăcere în fiece an, la aceeaşi oră din lună şi zi, întru amintirea suferinţelor pe care va trebui să le-nduri – făgădui solemn şi la rându-i Lady Quindmoore, pecetluindu-şi cu dreapta, ridicată măreţ către tavan, jurământul.

Gentlemanul cu ulsterul n-a mai avut timp să ofere ceva căci, reuşind să scape de vigilenţa maestrului detectiv Baxter, dispăru ca un abur, tot atât de repede pe cât nici nu fuse…

Dac-ar putea să doarmă… Să doarmă…

Aproape de ţintă a prins-o, deodată, oboseala… I s-au îngreunat picioarele… Apoi cineva i-a prins de gât coliere grele şi multe de fier… „… Cobori în piaţă. De acolo…” De ce i s-a făcut somn? „*Meine liebste*, draga mea, hârâi căpitanul de infanterie, duhnind a vermut şi năduşeală, pentru mine nu actul în sine contează… Am cincisprezece luni de front, zi de zi, în linia întâi… Fără femeie… Fără picior de damă… Cincisprezece luni… *Sage und schreibe*… În cuvinte şi-n scris… Puteam să mai rămân cincisprezece… Nu actul, ci preactul ma satisface Preliminariile… Cât mai lungi şi mai… *Verstehen Sie*? Înţelegi, tu, *wilder Schatz*, pisicuţă sălbatică?”

Monei olandeza i s-a oferit un cadou, după o noapte de chinuri. O pereche de saboţi-miniatură, din Heilow… De către un inginer-colonel… N-a vrut să-i

primească. S-a-nroşit. L-a refuzat... „Pentru ce?” a întrebat-o mirat ofiţerul. În Loc de răspuns, Mona l-a privit drept în ochi. Colonelul a înţeles-o. Dar nu s-a jenat. Dimpotrivă. A râs şi i-a zis: „Biletele şi autorizaţiile se călătorie la control!” Ce i-a spus domnul inginer cu epoleţi de trese? „Biletele şi autorizaţiile...” în ce limbă vorbeşte domnul ofiţer? Cine a întrebat asta? Mona? Nu. Eu? Ce prostie! Eu l-am rugat doar să-mi traducă... În ce limbă ne vorbeşti, domnule colonel? Ciudat. Nici n-a deschis gura Mona! Cum de-a putut atunci să-l întrebe? Iată că *Herr Ingenieur* se încăpăţânează şi spune nemţeşte:

— Biletele şi autorizaţiile de călătorie la control!

A deschis ochii. În uşa compartimentului stă conductorul trenului; lângă el un comisar de poliţie român, în uniformă şi eghileţi albi. Exact cum a mai văzut şi la Chişinău; dar alături, împărţind spărtura largă a uşii...

„... Să te fereşti de patrulă ori de vreun control german...” Şi dacă le întâlnesc? „N-ai să le întâlneşti...” Şi dacă Marcu, bătrânul tău unchi, cu

proteză de lemn, care nu seamănă nici a ungur şi nici a italian, ci mai degrabă… Dacă l-au urmărit când mi-a cumpărat biletul de tren? „Nu l-au urmărit…” Şi dacă, totuşi, să presupunem… Atunci? „Atunci… Zâmbeşte… Cât mai firesc, cât mai vesel… E singura şi ultima ta armă…” O să mi se ceară permisul militar. „Zâmbeşte-le…!” Au să-şi dea numaidecât seama că e fals, grosolan de fals! „Zâmbeşte-le…”

— *Ihre Papiere, bitte*! Actele dumneavoastră, vă rog! i se pretinde neînduplecat din pragul uşii rupte din ramă.

Ce fac acum, Inge? „Continui să zâmbeşti…” Dar înţelege că nu mai pot zâmbi… E doar sfârşitul! „Gândeşte-te la altceva…” Nu pot… E sfârşitul, ţi-am spus… Chiar şi Lady Quindmoore a fost demascată… „La altceva!…” Nu se poate. Lordul e fals ca şi permisul meu, iar Maxter Baxter… „încearcă…

S-a scotocit în buzunarul tunicii şi a întins insului cu manta cenuşie de piele şi cu pălăriuţă verde de vânător permisul, furat în alb, din servieta *Feldwebel*-ului adormit în patul şi-n braţele Hankăi, poloneza…

Permisul militar de concediu şi călătorie, completat pe numele Hanelore Schmidt, radiotelegrafistă, semnat apoi de Inge şi ştampilat cu o monedă de 20 pfenigi, înmuiată în zeama creionului chimic.

„... Zâmbeşte! Zâmbeşte! Zâmbeşte!

Omul cu mantaua în culoarea blănii de şoarece, pălăriuţă prăzulic cu şnur şi pană de tirolez nici nu clipi (ca şi Maxter Baxter) când citi autorizaţia Hanelorci Schmidt, radiotelegrafistă pe lângă Corpul II operaţii, căreia i se acordă dreptul să intre în Bucureşti şi-n concediu medical pe termen de patrusprezece zile. A strecurat hârtia în buzunar şi i-a făcut semn să iasă pe culoar.

S-a prefăcut că nu l-a înţeles.

— Bitte!

Dar, cum ea nu s-a clintit, *Bitteec*! – a repetat cu-n ton mai sus agentul Gestapoului.

A privit prin el, peste el, undeva, nicăieri...

— *Heraus*! Afarăăă! urlă deodată insul cu mantaua şi falsa pălărie de vânător.

Trebuie să fugă, să dispară... Îndată, până nu

pune mâna pe ea, de astă dată, adevăratul agent al Gestapoului… Începu să desfacă, să închidă, să descuie şi să-ncale valiza… Secunde, zeci de secunde… Iarăşi a descuiat… ori a închis Pălăria verde cu pană aşteaptă. Îşi aranjează inutil, boţind, şifonând bluza şi fusta civilă, cămăşile, două, ciorapii… Mantaua de piele cenuşie priveşte atent, crunt, păzind uşa, supraveghind fereastra…

Expresul de lux gonea cu Lady Quindmoore şi partenerii ei de dramă de-a lungul Mediteranei. Dar de dincolo de mare, de departe, de foarte departe, din Valea Prahovei şi compartimentul acceleratului Iaşi-Bucureşti, vocea iirlătoare a mantalei cenuşii răzbătu, furtună de smoală în clocot şi pucioasă aprinsă:

— Heraus!

Femeia în – uniformă încetă să-şi mai închidă şi să deschidă cu degete tremurânde valiza.

„O să ne rugăm pentru dumneata”, încercă s-o mângâie Lady… „Dacă vor îndrăzni să vă facă vreun rău, nu uitaţi, noi precis vom protesta”, o reasigură lordul. „Şi chiar dacă scribii istoriei vor bagateliza

tragedia dumneavoastră, istoria însăşi, ea şi de una singură, va înregistra protestul nostru în numele justiţiei şi al umanităţii… Europa şi bisericile ei vă asigură că îndată ce crima va fi confirmată fără putinţă de tăgadă, iar făptuitorul învins şi prins, vă va compătimi cu toată certitudinea, va protesta cu cea mai mare energie pentru ca şi viitorii agresori-asasini să ştie ce-i aşteaptă, dacă vor mai îndrăzni cumva să repete. Vom protesta! Vom protesta! Vom protestaaa! Hip-hip… *Sorry*! *Amen*!” Cine o trage de mână cu atâta brutalitate? Nu se poate! Nu vrea!

— Maxter Baxter! Ajutor!

La uşă mai putu să se smucească şi să se refugieze pe locul de lângă fereastră, chircindu-se cu picioarele strânse, pe canapea…

— Lady Quindmoore! Salvaţi-mă! Ajutaţi-mă! Spuneţi-mi că visez… Că doar mi se pare că sunt în compartimentul acceleratului Iaşi-Bucureşti, urmărită de Gestapo… Minţiţi-mă! Asta nu mai puteţi spune că nu sunteţi în stare… Minţiţi-mă!

De ce s-a revoltat domnul cel gras cu trabuc? Ce-

i spune comisarului şi agentului german doamna cu copilul care s-a trezit şi plânge cu sughiţuri? Pe cine ameninţă, cu braţele ridicate în sus pasagerul cu mustăcioară şi buton îi misterioşi de la manşetă? De ce continuă să tacă şi-şi ascunde capul în revistă militarul care are mâinile locotenentului pianist şi ucigaş, Werther?

A fluierat locomotiva, aidoma Pacificului care goneşte pe lângă coasta Mediteranei. S-a făcut deodată linişte în compartimentul acceleratului Iaşi-Bucureşti.

Mantaua cenuşie a înaintat cu doi paşi grei. Numai doi. A rânjit cu sfidare. Din buzunar a scos o telegramă pe care a întins-o comisarului de Siguranţă ce-l însoţea.

— Übersetzung, bitte!

Vădit jenat şi nemulţumit, comisarul traduse:

— Arestaţi o târfă blondă… Marissa Janolis. Originară din Pireu… Evadată dintr-un bordel aflat sub supravegherea medico-militară germană…

— Pericol de sifilis! *Klar, mein Herren*? Limpede,

domnilor?

Vecinii de drum îşi feresc privirile de tânăra femeie blondă în uniformă germană. Un căpitan român dintr-un compartiment vecin a apărut, fără chipiu, la uşă. Ce spune? E înfuriat că a fost deranjat? Nu. Dimpotrivă… Protestează cu vehemenţă pe lângă cei doi, ba chiar vrea să-i împingă cu pieptul dincolo de uşă. Inutil.

Abia atunci, temându-se ca protestele să nu cuprindă întregul vagon, de sub pălăria de crunt vânător şi din mantaua sură s-a răcnit:

— *Los*! *Los*! *Schneller*! Mişcă! Mişcă! mai repede!

În prag, Marissa grecoaica a mai întors o dată capul:

— …Adio, fantomatică şi imaginară Lady Quindmoore, care nu m-ai putut păstra până la Bucureşti… Păzeşte-ţi bine Ochiul galben al lui Ra… Iartă-mă, bunicuţule, ou cravata învechită şi guler demodat… Mii de scuze, domnule cu mustăcioară, care-ţi cercetai atât de ciudat butonii, şi

dumneavoastră, doamnă cu copilul trezit din somn şi speriat din vina mea. Îţi mulţumesc şi dumitale, inimosule căpitan român. Rămas buna şi ţie, tinere militar cu mâini albe, cu semuite degete de criminal şi pianist, dar cu steaua de medic evreu prinsă pe ingraţii epoleţi. V-am bănuit… Şi-mi pare rău…

Acesta-i Bucureştiul de care mi-ai vorbit cu atâta pasiune, Inge? Oraşul în care ar fi trebuit să m-ascund? Minunata capitală a ţării tale, cu parcuri, grădini şi flori, dar unde am fost coborâtă cu ţeava pistolului în spate?

M-ai minţit, Inge. Bucureştiul, frumoasa ta capitală, nu-i decât o uliţă de pământ… Câteva căsuţe îndepărtate… Cocioabe şi bordeie peste liniile de cale ferată… Un coş de fabrică la marginea din fund a şoselei… O îngrămădire de acoperişuri din carton asfaltat ori ţiglă.

Şi-o gară pitică, deasupra căreia stăruie o tablă cu litere şterse de ploi şi vânturi: Chitila…

— Semnează!

— Doriţi un coniac franţuzesc?

— Mai la urmă. Semnează!

Puffmutter oftă şi-şi trecu cu stângăcie numele în josul paginii bătute la maşină, unde, pe propria-i răspundere, relata cum reuşise grecoaica Marissa Janolis să-i înşele vigilenţa şi să fugă din trenul garat de trei zile pe linia a doua a gării Chişinău pentru reîmprospătarea cu provizii şi femei.

Reprezentantul Gestapoului are, desigur, un grad militar, dar nu se ştie care anume, deoarece a venit pentru anchetă în civil. Din frazele lui aspre şi iscoditoare reiese că fuga unei fete din bordelul cu locomotivă afectează serios răspunderea temutei organizaţii de cercetări. O *Feldhure*, o târfă de front, nu trebuie sub niciun motiv să fie liberă, respectiv să vorbească în afara cuşetei şi a salonului-bar. Destăinuirile fetei ridicate din Pireu ca şi ale tuturor celorlalte femei, care au fost obligate să se prostitueze cu ofiţerii de pe front, pot submina „onorabilitatea” regimului nazist în faţa aliaţilor săi. În afară de riscul ca ţările neutre şi mai ales duşmane să afle despre favorurile acordate ofiţerilor germani aflaţi în luptă.

Ori, în etapa aceasta, când în răsărit trupele Führerului sunt încleştate în crâncene şi uriaşe bătălii, cel de-al treilea Reich are nevoie, pe lângă grâu, combustibil, grăsimi şi alte alimente, dar şi de o cât mai mare încredere a celor ce-l secondează întru „victoria finală”, „dreptatea cauzei germane” şi „viitorul Europei”. Petru asigurarea acestor trei mari şi măreţe obiective, Hitler şi formidabilul său aparat de propagandă cer tuturor ţărilor aliate şi mai ales invadate sacrificii. De aceea, indicaţiile forurilor superioare în legătură cu „trenurile vesele” au fost transmise mai departe, sub formă de ordine stricte, de către organele Gestapoului: „Supravegheaţi târfele oferite de *Führer* frontului. Libere, ele ştirbesc onoarea germană şi viitorul Europei”.

— *O cafea*, Herr Inspektor?

— Mai târziu. Pe care din fete o bănuieşti că ar putea imita pe Marissa Janolis?

— Pe toate!

— Îţi dai seama ce risc îţi asumi prin aceste vorbe?

— Aduceţi-mi alte fete.

— Deocamdată trebuie să le foloseşti pe cele pe care le ai. Nu vom mai admite niciun caz de dezertare.

— Ce face domnul general Müller? L-aţi mai văzut?

— Ultima veste de la dânsul o am de peste o lună: o carte poştală ilustrată din Paris. Să v-o arăt. Uitaţi-vă, *Herr Inïpektor*, ce vedere frumoasa! Champs Élysées… Am fost înainte de război acolo. Eram tânără… Ei, trec anii…

— Îl cunoaşteţi pe excelenţa-sa domnul general?

— O! Suntem prieteni vechi.

— Un pahar cu şampanie, poate.

— *Cu plăcere*, gnädige Frau.

— Fetele astea, zău, mi-au scos prea din vreme peri albi. O să-i scriu generalului să mă schimbe. Mi-ajung doi ani de când tot călătoresc prin Rusia asta blestemată cu târfele după mine.

— Faceţi cum puteţi, *gnadige Frau*… De altminteri, semnătura dumneavoastră nu-i decât o simplă formalitate… Răspunderea revine direct

maiorului-medic şi militarilor subalterni… *Prosit*!

Generalul Müller este unul dintre temuţii conducători ai Gestapo ului.

I-am atins uşor cu degetul obrazul. Am trecut palma, ca o mângâiere, pe sub bărbia ce-i tremura.

— Iarăşi f m-a-ntrebat cu acelaşi ton de dulce mustrare cu care îmi supraveghea gândurile, agitaţia, sănătatea…

— Vreau să verific… Să mă conving că nu m-am trezit.

— Dar nu visezi, dragul meu! Sunt vie şi aievea în faţa ta.

— Până când?

— Până… Mereu şi-ntotdeauna.

Am privit-o drept în undele umbroase ale ochilor. Pleoapele i se zbătură scurt, de câteva ori. şi deodată întinderea apelor mi se păru imensă, imposibil de străbătut, ca un ocean pe care ai vrea să-l treci ajutat doar de zbatul celor două palme… Aşteptam la mal, prăbuşit, părăsit, jefuit…

Şi-nainte ca-nvolburarea sărată să-i izbucnească

aprigă şi nezăgăzuită de sub pleoape, am lovit cu pumnul în faţa subţire de tablă. Cupele de aluminium zvâcniră. Paharele zăngăniră.

— Nu! Nu se poate!

La masa vecină, din cofetărie, bătrâna doamnă şi fata cea tânără întoarseră mirate capul.

— Nu! Pe tine n-am să te pierd!

— Dar nu mă pierzi, încercă să mă consoleze glasul înfăşat în pânza fierbinte a lacrimilor.

Şi-a-nghiţit licoarea dulce-amară şi a continuat Ctt-Yl tremolo sugrumat, prinzându-mă de braţ.

— Nimeni n-are să te mai jefuie, dragule… Eu rămân cu tine…

Ridicai neîncrezător fruntea.

— Cum adică? N-ai să mă părăseşti?

Am aprins o ţigară. Şi, ca de obicei, i-am dat-o ei s-o fumeze. A tras adânc în piept şi a zârlit cu ură fumul.

— Ştii pentru ce plec… M-aşteaptă şi nu pot să-i las… Dar eu rămân cu inima şi trupul meu mai departe lângă tine, în tine… Nimeni nu mă va putea

despărţi… Nu eşti încă convins de asta?

Am oftat? N-am scos decât un geamăt. Şi-abia după aceea:

— Day cred… Numai să pot… E atât de greu, atât de cumplit să-mi închipui că eşti lângă mine şi-apoi, deodată, să mă trezesc că prind doar văzduhul în braţe… Şi să încep să te caut şi să nu te mai pot regăsi decât în gând şi cu ochii închişi… Ca să te reconstitui, va trebui să te-ncrustez pe frunţile albe ale foilor de hârtie… Şi fiece pagina va fi un perete din cuibul nostru pe care l-am părăsit… Şi fiecare frază o coastă a divanului cu spătarul ridicat… Biblioteca, figurinele şi pietrele minerale… Măsuţa cu ghivecele de plante…

— Taci! Lasă-mă!

Şi-a desprins degetele de pe braţul meu, smulgând o bucată din el. Căldura falangelor îşi mai purta încă amprenta în carnea mea.

— Să plecăm şi să…

N-am putut pronunţa cuvântul despărţire…

Ştiu. De peste o sută, de peste o mie de ani, ori mai mulţi, puzderii de autori au vărsat tot atâtea tone

de sirop înecând „despărţirile” din povestiri şi romane, din tragedii în rate şi fascicule, piese de teatru şi filme.

Ştiu. Nu sunt unicul pe lume care a fost silit să se despartă> strivindu-şi dragostea în pumni şi privind năuc cum i se risipeşte printre degete.

Ştiu. În lume au fost dureri mai mari şi tragedii un pic mai puţin mărunte. Dar eu mi-am plătit de două ori tributul.

Iar a treia oară nu mă mai las prădat, chiar dacă cineva ar avea acest drept asupră-mi…

— Da, ei au acest drept… Sunt fata lor cu mult înainte ca să fiu a ta. Dar rămân numai pentru tine. Am să te-aştept…

…

— Şi, dacă nu vei veni tu. am să mă-ntorc eu la tine. dragule, băiatule…

CAPITOLUL AL II-lea

— Sunteţi de profesie istoric?

— Nu. Poet.

Colonelul îşi smulse aproape monoclul din orbita, îl şterse nervos cu imaculata-i batistă de mătase şi după ce şi-l potrivi cu grijă în cerculeţul vineţiu, săpat în pielea-i grasă dimprejurul ochiului drept, privi curios la „mobilizatul” din faţa lui.

— Bine, bine, poet, dar care v-a fost profesiunea în civilitate?

Aspirantul surâse stins. După care avu impresia că nasturele de sus al tunicii îi e desfăcut. Se pipăi cu degetul şi se convinse de îndată că era încheiat reglementar.

— Profesiunea mea? Versuri, domnule colonel.

— Câte volume de poezii ţi-au apărut?

— Niciunul.

— Ai publicat doar în reviste?

— Nici atât.

— Şi… Din ce ai trăit?

— Dacă-mi permiteţi, aş putea să vă răspund puţin mai simplu: din oxigen. Am consumat 02. N-am abuzat. Cu economie…

— Îţi baţi joc de mine?

— Cum aş putea îndrăzni? M-aţi înţeles greşit. Scuzaţi. Eu nu. Dar soţia mea… Numai ea… N-am putut lucra afară din casă vreme îndelungată. O, să nu vă-nchipuiţi…! E drept, am fost departe de politica… Totuşi, nu sunt un poet interiis… Stăteam în cameră şi o aşteptam pe Grete să se-ntoarcă de la serviciu… E una dintre cele mai bune dactilografe din Saar… Trei premii înainte de război… Concursuri grele. Între o sută şi o sută douăzeci de cuvinte pe minut, cu cinci copii la indigo…

— Nu-nţeleg, ce rost au amănuntele?

— Un moment. Numaidecât… Stăteam în fotoliul meu bătrânesc, moştenire de la bunicul şi o aşteptam… Numai eu şi Mausi… Mausi, pisicuţa… O aşteptam împreună pe soţia mea, dar numai eu scriam versuri. Ea tăcea… Scriam versuri şi consumam oxigen… Că… Modest: doar cu a treia parte din plămâni…

Colonelul îşi împinse scaunul înapoi cât un lat de palmă.

— Aaa! *Se*!… Şi cum de ţi-au pus uniforma?

— Am doar o singură cavernă. La dreapta. Serioasă, într-adevăr. Dar cicatrizată. Am fost reformat, apoi revizuit şi trecut în evidenţă. De două ori amânat, iar în toamna aceasta a lui ’43 socotit bun pentru serviciul militar… La administraţie.

— Ai şcoala comercială?

— Nu. Mă pregătisem pentru arhitectură… Din păcate, n-am mai putut-o face decât în hexametri, iambi şi alexandrini…

— Ce vrea să spună? întrebă căpitanul pe maior.

Maiorul prinse între index şi inelar bockwurştu! cald, îl tăvăli prin muştar, frânse cu dinţii o jumătate din el şi, în timp ce-şi morfolea bucătura, răspunse:

— S-a exprimat în greceşte. Am să-ţi explic mai târziu.

— *Danke*. Nu trebuie să vă mai obosiţi. Construcţie în stil antic grec. Am înţeles.

Colonelul sorbi până la fund cizma de gresie înflorată cu căpăcel de nichel – „ustensilă” de băut cu care se servea berea la cererea exclusivă a gradelor

superioare, de la colonel în sus –, îşi tamponă cu batista buzele mânjite de spumă şi pofti, ridicându-şi bărbia, pe aspirantul la gradul de sublocotenent de intendenţă să continue.

— Dacă-mi permiteţi, o să închei... propuse plutonierul aspirant.

Colonelul infirmă violent cu capul şi hotărî.

— Nu înainte de a ne preciza: cum ar trebui, după dumnêata, să procedăm cu barbarii, cu bombagiii şi criminalii civili, cei ce ne pândesc din podul caselor, de după copaci?... Aşa-zişii partizani, în realitate tâlhari la drumul mare care nu respectă legile războiului şi atacă pe la spate!

Aspirantul îşi săltase cu anticipaţie şi a neputinţă umerii. Dar fu nevoit să întărească şi prin câteva fraze, care însă se dovediră în flagrantă neconcordanţă cu cele mimate:

— Concluzia nu poate fi decât una: procedând cu cât mai multă blândeţe faţă de populaţia civilă, va scădea nu numai numărul partizanilor, recrutaţi din rândurile maselor, normal nemulţumite, dar şi ajutorul

moral şi material pe care ea îl dă celor care s-au înarmat şi ne atacă.

— Cu duhul blândeţii, ca în *Evanghelie*? întrebă ironic maiorul.

— Cu duhul blândeţii, ca într-o politică deşteaptă. Să nu uităm că forţele pentru distrugere nu stau în ele însele, şi mai puţin în genialele creiere care le-au descoperit ori zămislit, ci în viaţa noastră, în ancestrala şi blestemata satisfacţie de a trage cu arcul, de a înfige adânc suliţa, de a comanda „focu ori „atac” unei baterii de 120 ţoli sau escadrilei de bombardament. Cele mai teribile explozive se află nu în carapacele de oţel şi fontă ori în laditele din depozitele militare, ci în instinctele şi complexele noastre...

— Cea mai deşteaptă, pardon, cea mai eficace politică rămâne tot forţa, opină colonelul.

— Să nu uităm istoria, domnilor, şi, dacă-mi permiteţi, să vi-o reamintesc. Da, iarăşi istoria, domnule căpitan!

— Greşeala lui Atila în secolul al cincilea, când

prin cruzimea hunilor săi şi a groazei provocate de aceştia în Europa, a determinat pe germanii noştri să se alieze cu romanii, cu galii şi cu goţii, ca să-l înfrângă pe Câmpiile Catalane. Alt exemplu: în ciuda măsurilor luate de şoguni, diimio şi samuraii japonezi, care vârau pe ţăranii răsculaţi în saci pe care-i coseau şi apoi le dădeau foc, *utioovasi*, răzmeriţele ţărăneşti, se-nmulţiseră cu sutele.

— Interesant, binevoi colonelul să sublinieze. Continuaţi.

— După înfrângerea armatei bulgare, condusă de Teleţ Ugvin în secolul al optulea, comandamentul din Bizanţ a ordonat ca prizonierilor să li se taie mâinile şi picioarele, iar Vasile I, împăratul, a poruncit la 29 iulie 1014, după ce învinsese şi el pe bulgari, să se scoată ochii la 15.000 de prizonieri, lăsând doar o călăuză la câte 100 de orbi. Iată însă şi reversul medaliei: aceeaşi cruzime au trebuit să sufere, la rândul lor, aristocraţii bizantini, măcelăriţi de către eştile lui Mahomed al II-lea, după cucerirea Constantinopolului în mai 1453.

— *Schrecklich*! Îngrozitor! se lamenta căpitanul.

— Printr-o vădită lipsă de tact, amiralul Nelson bombardează în 1801 Copenhaga, prejudiciind prestigiul Angliei, întărind poziţia lui Napoleon de apărător al danezilor.

— Ah, Napoleon, exclamă maiorul. Dacă ar fi putut termina cu Rusia în 1812…

— Aceeaşi greşeală am făcut-o şi noi în războiul trecut, scufundând vasul „Lusitania” şi împingând astfel opinia publică americană să ne fie ostilă, după cum inutilitatea scufundării vasului „Leicester” la *16* octombrie 1918, unsprezece zile după ce am solicitat lui Wilson armistiţiul, ne-a înrăutăţit situaţia, într-un moment foarte critic.

— De acord cu dumneata, domnule aspirant, în ce priveşte prăfuita politică wilhelmiană, dar azi situaţia e cu totul diferită, nu? Führerul ne-a ridicat din genunchi şi, aşezându-ne în picioare, ne-a indicat politica de forţă, singura în stare să ne asigure, în sfârşit şi definitiv, vechile drepturi, care ne-au fost contestate, ca şi cele noi, pe care le revendicăm prin

sângele fiilor noştri. *Evanghelia* n-are ce căuta în relaţiile cu cei ce vor să ne înăbuşe, nepermiţându-ne să respirăm, în timp ce ei se lăfăie într-un spaţiu de o mie de ori mai mare decât le este necesar şi-l merită…

— *Sicher*! Absolut sigur, întări căpitanul.

— Şi-n afară de asta, reluă ofiţerul de grad superior şi ou monoclu, nu trebuie să ascundem necesitatea, obligaţia de a răspunde celor care, roşi de îndoială, îndrăznesc să pună întrebări. S-a afirmat aci că noi… Fals! Fals! De trei ori fals. Nu noi am dat exemplul. Să nu se uite asta de nimeni, nici chiar de istorici ca dumneata, domnule aspirant. În urma misionarilor englezi şi francezi cu biblia în mână, veneau puştile Lebel şi *dreadnaught*-urile din Glasgow, cucerind în numele regilor şi preşedinţilor de republică ceea ce negrii, arabii şi asiaticii au refuzat să doneze „domnului": cafea, aur, scorţişoară şi diamant, colţi de elefant şi braţe care să le adune de pomana pentru ei. Ca să nu mai vorbim de domnii americani, care n-au îndrăznit să culeagă o singură banană dintr-un sat, mulţumindu-se să îmbarce în

corăbiile lor doar satul întreg, vânzându-l apoi în pieţele de sclavi din noua şi libera America!

— Domnule colonel, dacă-mi reamintesc şi-mi daţi voie să-mi reamintesc, în ceea ce se referă la noi, germanii, discuţia o purtam numai asupra metodei.

— Nu-mi reamintesc, dar ce-are a face? Şi, deocamdată, nu-ţi dau voie, pentru că vorbesc eu şi încă n-am terminat. Ce-ţi spuneam? Care era ideea când m-ai întrerupt?

— Dacă credeţi că-i necesar să continuăm…

— *Ja*! Nu-i chiar necesar să fii un istoric ca să cunoşti toate astea. E suficient să reţii doar esenţialul fie şi din numai câteva conferinţe, dacă-ţi lipsesc alte surse de documentare. Ce spuneam? Voiam să afirm… Să confirm… Nimic mai simplu şi mai evident! Forţa, mereu şi pretutindeni este singurul element care domină şi aduce nu numai victoria, dar implicit dreptatea istorică. Noi nu vom spune ca alţii „dreptatea este dintotdeauna de partea învingătorului”, ci „am învins pentru că am avut dreptate”! În asta constă deosebirea şi meritul

marelui nostru *Führer*, care ne-a deschis ochii, explicându-ne de ce învingem şi de ce trebuie să câştigăm războiul. Pentru că dreptatea e de partea noastră şi numai a noastră. Ei... Ce mai ai de spus, domnule aspirant?

Plutonierul de administraţie închise ochii pe jumătate. Suficient ca să poată cuprinde în ei pe colonel şi maior, pe căpitan şi fetele de la mese aflate în faţa lui. Respiră cu prudenţă aerul îmbâcsit de fumul ţigărilor şi izul acru al băuturilor. Răspunse târziu, dar destul de devreme pentru ca maiorul, pregătit cu două duşti de bere, care-i frăgeziseră gâtlejul, să nu-şi poată începe micul discurs în care era vorba despre stilul modern al războiului german, despre jertfele celor de-acasă, viitorul lor şi, probabil, despre încă ceva, la care nu se gândise, dar desigur avea să-i vină pe parcurs în minte.

Poetul în uniformă de *Feldwebel* vorbi cu glas obosit:

— Atacurile aviaţiei noastre din 1940, care au pulverizat oraşele Conventry, Plymouth, Birmingham

şi o bună parte din Londra, nu ne-au adus – drept rezultat – decât înteţirca ritmului recrutării şi organizării armatei engleze, care, într-un timp record pentru binecunoscuta lor comoditate, a ajuns la cinci milioane de oameni îmbrăcaţi în uniformă.

— Dar spaima ce le-am vârât-o în oase? Dar prestigiul uriaşei forţe aeriene germane? Dar…

— Eu v-am citat, domnule colonel, exemple din istorie. De la Atila la „Leicester” şi de la… însă… Mai bine să-ncheiem.

— Ce vrei să mai demonstrezi cu poveştile astea?

— În urmă cu o lună, mai precis la 7 noiembrie, o mină cu efect întârziat a explodat în clădirea poştei din Neapole, la o oră de vârf a aglomeraţiei şi nu prea multe ore şi zile după ce comandamentul nostru a hotărât părăsirea străvechiului oraş de la poalele şi mai vestitului Vezuviu…

— Insinuarea e evidentă!

— Nu insinuez, ci-mi exprim doar îndoiala că, în faţa zecilor de morţi din poştă, dragostea italienilor pentru aliatul lor german de până atunci a crescut în

aceeaşi măsură cu regretul nostru că a trebuit să părăsim frumoasa localitate de pe ţărmul Mediteranei.

— Bine le-a făcut trădătorilor! strigă cu satisfacţie căpitanul. Ah! izbucni el mai departe. Sunt venit doar de o săptămână pe front. Am făcut parte dintr-un *Einsatzkommando* să ne fi lăsat nouă pe macaronarii din Neapole şi…

— Fără amănunte, Fritzi! porunci maiorul.

— Am înţeles.

— De unde ai informaţia? întrebă colonelul pe plutonier.

— Din presa noastră.

— Am scris noi că…? E posibil să fi citit dumneata undeva că armata noastră…?

— Nu, asta n-am citit. Ci doar că partizanii italieni au pus bomba. Aşa s-a scris în informaţia apărută în presă… Partizanii au aşezat bomba ca să-şi ucidă proprii compatrioţi, veniţi cu treburi la poştă. Şi astfel să ne compromită pe noi…

— Cum încerci şi dumneata, îndrăznind să insinuezi…

— Eu? Nici gând de «aşa ceva. Am vreun amestec? Istoria. Ea afirmă, confirmă şi presupune.

Colonelul privi cu tâlc către maior. Apoi, adresându-se subofiţerului.

— Deci dumneata susţii că bomba explodată în localul poştei din Neapole…

1 Unitate militară germană având ca scop lichidarea fizică a populaţiei civile Omu-un oraş sau numai a evreilor, prizonierilor etc.

— Susţin că n-am pus-o eu. Nici măcar cu ideea. Iar Grete susţine şi ea la rându-i că, uneori, ideile mele sunt chiar inteligente…

— Atunci dumneata afirmi că politica noastră…

— Mă iertaţi, dar eu nu fac politică.

— Dar ce dracu’ faci de o oră, înşirându-ne la teorii şi baliverne defetiste?

— Fac istorie, domnule colonel.

— Eşti un istoric, ca să ai tupeul şi să-ţi arogi acest titlu, încercând a rezolva un lucru atât de important?

— V-am mai spus. De fapt, sunt numai poet. Dar,

liniştiţi-vă…

— Deci, a fost o greşeală să se ordone vajnicei noastre aviaţii să bombardeze oraşele Conventry, Birmingham, Londra?

— Cine a îndrăznit să afirme asta? se minună plutonierul, cu-n zâmbet batjocoritor în colţul gurii.

— Chiar dumneata.

— Eu? Iertaţi-mă, domnule colonel! îmi atribuiţi idei şi intenţii pe care nu le am. Eu doar înregistrez faptele şi trag concluziile, în sensul în care ar trebui să fie mai bine, adică, în interesul comun…

— Ah, cum ar trebui… Aşadar, ce am făcut până acum nu e bine?

— Dimpotrivă. Excelent! Şi din ce în ce va fi mai bine… Numai că eu sunt… aşa cum spune Grete, un…

— Defetist.

— De ce nu-mi permiteţi să vă informez eu ce spune soţia mea despre mine?

— Cam ce ar mai putea spune?

— Că sunt, de pildă, un grăbit care vreau…

— Fericirea Reichului…

— Întocmai. Dar n-am răbdare, şi-atunci când nu se realizează dintr-odată, încerc să analizez... Respectiv, cum ar fi fost bine să fie şi mai bine... Pe când un defetist... Un defetist spune: „Dacă e atât de bine, de ce e atât de rău?” Cât despre Birmingham, Conventry şi Londra...

— Ai nişte idei! Şi practici un fel de filosofie rafinată şi-n cimilituri...

— Doamne fereşte! Vorbçsc doar despre Birmingham, Conventry şi Londra»

— Cunoscute focare iudeo-plutocrato-masonice – completă savantul căpitan.

— Fritzi, nu întrerupe! îl repezi maiorul. Lasă-l pe domnul colonel

— Da. Lasă-mă să-l lămuresc pe domnul istoric. Am bombardat prea puţin. Trebuie ca întreaga Anglie să fie transformată în viitoare terenuri de sport, numai de sport, reluă colonelul înfierbântat. A fost însă bine oum şi cât am făcut. Greşeala a constat în faptul că – n-am continuat în acelaşi ritm. Asta am vrut să-ţi explic şi reamintesc şi apoi să te întreb pe care dintre

negustorii englezi din Conventry sau anarhiştii bolşevici italieni din Neapole îi plângi, domnule aspirant?

— Pe niciunul. N-am avut relaţii şi nici cunoştinţe în aceste oraşe.

— Vreau să-mi spui, totuşi, părerea dumitale: a fost ori nu bine că am tras câteva rânduri serioase de bocanci în fundul bătrânei curve, pe numele ei de salon Anglia?

— Războiul este un fenomen natural care decurge din tendinţa etern umană spre autoconservare.

— Perfect şi bine spus, domnule aspirant.

— Nu eu am spus asta, ci altul. Hugo Grotius.

— Şi totuşi, părerea dumitale? se-ncăpăţână colonelul.

— Eu… Dacă, de pildă, italienii, cei din imediata apropiere a excelenţei-sale domnul duce Mussolini, m-ar fi întrebat: Plutonier aspirant Alois, avem drepturi istorice asupra teritoriilor albaneze şi iugoslave, pentru că la Spălata-Split şi la Dyrractum-Tirana s-au

găsit, precum de-a lungul coastei de răsărit a Adriaticii, antice aşezări romane? Ei bine, eu le-aş fi răspuns…

Aspirantul tăcu şi sorbi o duşcă zdravănă de aer.

— Ce le-ai fi răspuns? vru să ştie cu o clipă mai devreme căpitanul.

— Le-aş fi răspuns şi-atât. Nu e nevoie de mai mult!

— Dar ce anume? îşi falsifică la rându-i, vocea, cu-n diez, maiorul.

— Vreţi să vă spun acum? Ei bine… Atunci, le-aş fi dat următorul răspuns italienilor: mai întâi, lumea trebuie să fie un produs al războiului?

— Aşa precum Führerul ne-a poruncit, completă colonelul.

— Dar domnul plutonier în loc de răspuns ne-a pus nouă o întrebare! constată între două sughiţuri maiorul.

— Asta am făcut? se miră aspirantul.

— Chiar aşa, dragă domnule plutonier, îl linguşi căpitanul nemaiputând de curiozitate. Şi repede,

revenindu-şi sub epoleţii gradului: Şi-acum, dă-i drumul, că murim de curiozitate! Ce le-ai fi răspuns italienilor?

Plutonierul respiră iarăşi. De câteva ori şi din adânc. Părea că se-năbuşă. Poate ar fi trebuit să se ridice în picioare, să salute scurt şi, după ce-şi va fi cerut scuze pentru că timpul, gradul şi biletul de voie special nu-i permit să zăbovească prea mult în plăcuta companie din bordel… După care ar fi ales o fată – pe norvegiana cu cozi, care stă tristă şi singură la bar, ori pe Vera, rusoaica, ce părea că-l urmăreşte atentă…

— Ei bine, ei bine, de zece mii de ori şi de diavoli, ei bine! Spune odată! urlă colonelul cuprins de furie.

— Atunci le-aş fi spus, precum Du Bois Raymond…

— Cine mai e şi franţuzul ăsta? vru să afle căpitanul.

— Fritzi! Gura! îl repezi, bineînţeles, maiorul.

— Eroare! Nu-i franţuz, ci un cunoscut filosof german care încă dinaintea războiului din ’14 a publicat un manifest cu titlul – care este şi răspunsul

ce-l aşteptaţi dumneavoastră şi presupuşii italieni – *Ignorabimus*! Să nu căutăm să ştim!

*

Cea dintâi care a sărit de pe scaun a fost barmaniţa Lotte. A privit îngrozită spre uşa cajpitonată a vagonului care se afla la trei paşi de ea. Şi-a pus palma la inimă, apoi, scuturându-se ca de sub o găleată cu apă zvârlită în cap, a întrebat cu o nebănuit de dulce inflexiune în glas:

— Cine ai spus că vine, draga mea?

— Partizanii! i-a trântit Vera răspunsul, bolovan rostogolit din vârf de munte.

Deodată s-a făcut tăcere. Dar nu o tăcere oarecare, ca, de pildă, atunci când târziu şi-nspre zori, noaptea strânge în menghina regretelor vechile clipe irosite. Nu. Altfel. O tăcere groasă, foarte groasă şi unsuroasă, în care ţăcănitul aţâţat al inimii încurcă şi-apoi sparge cadenţa jregulată, toarsă de cilindrii motorului din vagonul-uzină alăturat…

— Ah, *ja*… *Die Partisanen*… – repeta muiată Lotte, într-un suprem şi comic efort de indiferenţă.

Paharele au fost aşezate cu grijă pe farfuriuţe, precum, grenadele vechi, cu declanşatorul tras, în răstimpul numărătorii dintre „unul şi cinci”…

Clienţii de la masa colonelului şi cei doi locotenenţi tanchişti din fundul salonului au tăcut brusc, îndoindu-se cuminţi pe scaune, dar încă neîncrezători.

A doua rafală dinspre pădure, la numai cinci sute de metri de halta liniei ferate, nu le mai îngădui însă niciun fel de îndoială asupra iminenţei primejdiei, stârnind în grabă şi cu vădită panică pe chefliii întârziaţi la ticăloasele taclale, din barul bordelului.

Lotte se repezi la uşă şi împinse cârligul de siguranţă, sau cel puţin aşa i se păru Verei, căci iat-o acum pe sfidătoarea barnianiţă la celălalt capăt al vagonului, repetând temerara operaţie. Un cârlig lăsat în jos. Şi încă unul. Două cârlige de bronz vor trebui să reţină moartea, de cealaltă parte a rambleului panglicilor de oţel, până când se va alarma garda, care, desigur, ghiftuită cu conservele de porc româneşti şi ameţită cu şnapsul de 60 de grade

unguresc, doarme cu cugetul împăcat şi iluzia că, 20 de kilometri mai departe, glorioasele armate ale Führerului trag desigur şi, în sfârşit, încă o porţie bună şi de mult făgăduită, ruşilor. Iar 20.000 de metri mai aproape, sub acoperişul de tablă înzăpezită şi pe somierele moi, domnii ofiţeri ai aceluiaşi mare conducător de oşti şi destine îşi reîmprospătează forţele cu coniac franţuzesc şi cu tinere pulpe din rasele de *Untermenschen*.

Garda sforăia însă liniştită. Încă două-trei minute până ce va fi nimicită. Căci santinelele, două, erau desigur şi de-acum asasinate. Firele telefonice cu precizie tăiate. Aparatul de radio-emisie neapărat defect, iar trenul-bordel înconjurat şi prins între rândurile dese de duşmani, porniţi turbaţi pe răzbunare.

Cei unsprezece clienţi din bar, militari de carieră ori numai de război, îşi luară de îndată poziţiile de luptă şi de rezistenţă. Mai ales de rezistenţă, până…

Până ce? Iarăşi până când dincolo de-a doua halta şi prima staţie, plutonierul-major sesizat de

ecoul, problematic, al rafalelor din balalaici şi intuind pericolul care ameninţă trenul, minus pensionarele, îşi va strânge plutonul strategic şi de rezerva din *Feldgendarmerie*, pornind în marş forţat – inutil! – ori cu drezinele – prea târziu! – ca să-ncerce a salva ce se mai poate din onoarea germană cu fesele ciuruite de mitralii.

— Die Partisanen…!

Puteai acum să-ţi lingi tăcerea de pe buze ori chiar s-o mesteci dacă voiai; dar avea gustul gumei de praştie, frământată îndelung între măsele; s-o înghiţi nu mergea, neputând trece de omuşor, iar s-o scuipi nu se cădea, încă nu se cădea. Dar în curând… Cât de curând? Cine ştie?… Cum cine? Toţi cei lungiţi subit pe burtă – cum scrie la regulament – şi în aşteptare, cu grumajii vârâţi între umeri şi trufia de serviciu strânsă cocă în pumni… Peste câteva minute… Numai peste câteva minute…

— Stingeţi lumina! răcni de sub una din măsuţe, caraghios transformată în cazemată, maiorul. Lumina! mai urlă el o dată. Şi pe dată tăcu, speriat de propria-i

voce.

Era descheiat la tunică, cu gâtul şi faţa în culoarea tomatelor în pârg, cu mauserul, calibru maxim, în mână.

Afară, salvele se dezlănţuiră năprasnic.

Nimeni nu îndrăznea să se clintească. Feţele aveau privirile răvăşite şi tălpile pantofilor încă nedezlipite de pe linoleumul vagonului; acolo unde, cu ochii înrăiţi de teamă, le îngrămădiseră domnii ofiţeri. Barmaniţa păru brusc contaminată de-o groază care-i răvăşi părul şi culoarea, subit nedefinită, a ochilor. Însăşi Puffmutter se scufundase în fotoliul uriaş din stânga semicercului de zinc al tejghelei ce străjuia rafturile cu băuturi, necutezând să se clintească din loc, trudindu-se să demonstreze, bătându-şi anapoda andrelele, că, netulburată, îşi continuă croşetatul mânecii de pulover.

— Lumina! de astă dată cu-n muget, atrase atenţia şi tot de sub masă, căpitanul.

Inge se îndreptă cu paşi uşori spre comutator şi-l întoarse de două ori. S-au stins un şir de becuri mate.

Şi-apoi altul. Vagonul se scufundă în întuneric, tăiat doar pe coastă de sângeria şi uitata fâşie a lămpii exterioare de scară.

Opt ferestre mari de vagon-salon împărţeau lumea şi visurile în drepte figuri geometrice şi-n neegală măsură. În stânga, câmpia de zăpadă gonea, încercând să ostoiască loviturile de târnăcop ale temerilor, revărsându-se miraculos prin sticla groasă, pentru a da iluzia salvării până hăt, la linia de tuş a orizontului intuit. În dreapta, pădurea de salcâmi şi arţari nedomesticiţi ameninţa, cu violenţă făţişă şi cruzime nedomolită, răzbunarea purtată la umăr şi centură…

Die Partisanen… /

Pericolul – cum se exprimase bestial de cinic, câteva minute mai înainte, plutonierul aspirant – nu era obligatoriu grav, ci numai cu iminenţă permanent… în spatele frontului, departe de branduri şi katiuşe, ferit de şenilele 7-urilor blindate şi ale aripilor cu stea ca şi în pauza orgii care-şi întindea corzile pe imense traiectorii subceleste, atacau

partizanii. Loviturile lor cuprindeau o măiestrită şi eroică gamă, care începea cu atacul adânc în inima aparent izolată a vreuneia dintre principalele nervuri militare şi sfârşea cu podul prăbuşit sub Wandererul comandamentului SS-ist; fără a uita farfuria cu *Ochsenschwanzsuppey* care, în chiar popota ofiţerească, exioda sub bărbia generalului, mânjindu-i şervetul cu propriul ulion din vene.

Die Partisanen!

Câteodată, uneori, rareori, veştile ajungeau şi în trenul-bordel, aduse de o halbă în plus la bar, de o triplă porţie de şnaps la masă, ori o clipă de destindere în cuşetă. Acolo unde adevărul molfăit p*e* sub limbă – un zvon relatat cu voce insuficient voalata ori o şoaptă – rămânea înregistrat, amplificat de o acustică complice. O frază scăpată cu ciudă, când frânele secretului militar şi ale mândriei îşi slăbesc, pe cearşaful martirajului, rezistenţa…

Din întregul acestui mozaic de preţioase fărâmiturise-ncheagă imaginea. Şi cu ea, nădejdea…

— …Aţi auzit? Sst! Veniţi mai aproape, fetelor! Să

vă spun ce-am aflat adineauri de la un honved ungur. Ofiţerul se cavalerie… Sst!… Un colonel SS a fost prins la margine de sat, târât în pădure, judecat „ilegal” de fraţii cu surorile violate ori de feciorii părinţilor împuşcaţi pentru că au dosit o pungă cu tărâţe. Spânzurat în miezul nopţii de stâlpul din faţa primăriei cu firmă nemţească, ofiţerul de elită, căzut la datorie, a fost înhumat cu toate onorurile prevăzute de regulament: o companie în ţinută de front, trei salve irosite în cerul carese-ncăpăţâna să nu se lase asasinat şi 30 de ţărani bătrâni, pedepsiţi, drept represalii, să privească cu tălpile goale soarele – fiind prinşi de picioare şi ţinuţi cu capul în jos – doar 3 zile şi nicio secundă mai mult.

„Pe generalul din conducerea detaşamentelor de muncă forţată ale lui Todt l-au găsit asfixiat cu mangal, într-o cameră particulară din Rostov. Fusese atras în cursă de însăşi interpreta lui de limbă rusă, care, în prealabil, i se oferise pentru dragoste. Judecarea tinerei interprete s-a făcut cu uşile închise. În lipsa eroinei, sucombată chiar după întâia oră de

cercetări. Executarea vinovatei, care trebuia să aibă loc în piaţa publică, a fost amânată. Până la obţinerea trupului neînsufleţit al fetei, răpit de partizani într-un atac pe cât de fulgerător, pe atât de neverosimil: în plină zi, sub ochii populaţiei aduse cu sila să asiste la un fel de condamnare în efigie. Pe sub nasul plutonului de execuţie şi al cătărilor automatelor nemţeşti nedescărcate, din lipsă de timp.

...În ziua aniversării providenţialului conducător, la masa care a avut loc în orăşelul de lângă Don – sediu al statului-major al unuia dintre glorioasele lui corpuri de armată, sub cizmele căruia s-au mmjit obrajii bulevardelor din Bruxelles şi Paris –, înalţilor oaspeţi li s-au servit, îndată după cegă în aspic franţuzesc, cel de-al doilea fel al meniului, compus exclusiv din grenade, trecut însă din greşeală, pe cartonul lunguleţ şi înflorat de pe masă, drept *kawiar*. Se spune – Vera a subliniat cu mult umor textul original al zvonului – că bubuiturile acelea, deloc potrivite cu ambianţa destul de veselă altminteri, au făcut o impresie penibilă invitaţilor morţi, în clipele

când mai trăiau, cât şi celor vii, bineînţeles, până ce au sucombat…

Dar veştile acestea, transmise în rate şi-n spinii umorului negru, nu puteau ostoi trupurile arse de febra neputinţei şi nici încropi un termen, fie el cât de îndepărtat, primei zile a mult aşteptatei eliberări.

Şi totuşi, de fiece dată când erau silite să privească tavanul scund al cuşetelor – evitând oribilul peisaj al crâmpeielor de albuş răscopt şi învăpăiat de plăcere, din ochii daţi peste cap ai clienţilor-ofiţeri – gândul neîncarcerat al fetelor intrate în panica spasmului străin chema din păduri şi creste de munţi partizanii, introducându-i până la marginea somierei plângătoare…

Partizanii…! Palma lor grea, pe care gerurile crunte şi arşiţele mari n-au putut-o încremeni şi nici usca, prinde ceafa maimuţoiului din cuşetă, bântuit de rut şi desferecat de crucile în colţuri şi gheare, de barete şi pistol. Ridicat la un cot deasupra pernei, scârbosul ghemotoc de muşchi şi fese se mai biţue încă, în virtutea inerţiei… Spăimit întoarce capul şi

vede pe unul din cei, abia ieri spânzuraţi, coborât cu gâtul nevătămat din ochiul strâns al frângniei, teafăr şi în pâslarii făr-de-zgomot, cu trei rânduri de cartuşe peste piept şi-un automat să seceri cu el o recoltă întreagă de zvastici… Abia atunci Herr Offizier poate verifica neasemuita perspicacitate a Führerului, când nu numai pentru eleganţă a hotărât ca ofiţerii lui să poarte pantalonii cu dublu bufant şi fund bine bazonat…

— Partizanii! Vin încoace… Auziţi-i!

Afară, înspre peria deasă a copacilor, rafalele se-nteţiră şi parcă vântul sau numai ecoul aduse şi-un lătrat de câine.

— De unde ştii că sunt partizanii? se auzi glasul ciudat de întinerit al lui Puffmutter, realizând în sfârşit o dublă reuşită: să-ntrebe şi să se salte fără gemete şi icnituri din fotoliu.

— Eu i-am chemat! spuse Vera, sorbind un pahar plin cu coniac; se scutură sub licoarea aspră a băuturii şi, cu privirea sfidătoare, aprinse un singur rând de lumini şi se urcă pe masă.

— *Du* se bâlbâi Puffmutter. Şi chiar în aceeaşi clipă simţi nevoia să se aşeze din nou pe fotoliu. Cum acest important accesoriu pentru menţinerea echilibrului fusese chiar atunci părăsit şi deşi nu se găsea prea departe, bătrâna codoaşă fu nevoită să-şi lase, totuşi, cu îndeajunsă decenţă – fundul incomensurabil pe linoleumul de pe podea, aruncând maiorului de sub masă cea mai dezolată privire. Şi, fără să se reţină:

— Ei, ce spuneţi de asta, *Herr Major*?

Surprins de cruzimea descoperirii, maiorul socoti într-o «îică străfulgerare că nu-i rămâne decât s-o împuşte pe rusoaică, şi să-şi tragă un glonte în jură. Le-ar putea face pe amândouă, dar curajul – acum îşi dădea bine seama – nu consta în focul de revolver zvârlit în muierea care se hlizea sus pe masă, ci… Dacă partizanii năvălesc în vagon înainte ca degetul lui să poată apăsa trăgaciul pentru ca prin tubul de metal ce-l va ţine strâns între dinţi… A încercat cu limba. Puah! Ce gust scârbos poate avea o ţeavă de Mauser, chiar din cel mai pur oţel renan… Nici nu şi-

ar fi închipuit!

Alte rafale. Cu repetiţie, însoţite de veritabile şi furioase hămăituri de câini... Câinii ciobăneşti ai partizanilor... Fioroşii dulăi învăţaţi în păduri cu diabolică perseverenţă să sară în beregata moniâii cu tunică, chipiu german şi colanul de cârnat înfăşurat după gât...

— Am impresia, începu Vera calm, atât cât poate fi scrâşnetul de calm, că v-a cuprins teama, domnule colonel. Sau numai mi se pare? Iertaţi-mă! Am uitat baretele decoraţiilor care aproape v-acoperă pieptul stâng. Se scurte, după unii anatomişti, că tot acolo s-ar afla şi inima. Cât de bine trebuie să vă simţiţi că vă lipseşte acest organ inutil! Ce v-aţi fi făcut şi cu o inimă pe front? De ce mă priviţi aşa? Nu m-am exprimat bine în germană? *Herz*, inima... Despre ea vă vorbesc. Ce şansă pe dumneavoastră că aţi fost lipsit – chiar de la naştere? – de acest păcătos şi incomod obiect din muşchi şi vine, în care, iarăşi se afirmă, dar numai de către poeţi şi romancieri sentimentali, că ar sălăşlui şi mila. Unii pomenesc chiar de suflet. Cel

puţin, cei care-s obligaţi, oarecum, să-i atribuie acestui mic motoraş neobosit calităţi şi merite: gazdă a sufletului… Dar cum de atâta timp nimeni nu i-a putut dovedi existenţa, pentru că tot de atâta vreme nu a mai fost văzut… De ce vă agitaţi? Vin partizanii. În cel mult cincisprezece – douăzeci de minute vor fi aici. Ei şi? Asta nu trebuie să vă sperie. Îi veţi înfrunta. Aveţi doar curaj. Mai mult! Sunteţi obligat, prin regulament, să aveţi în bagajul dumneavoastră, chiar şi la bordel, pe lângă jumătatea de duzină de prezervative, şi o doză respectabilă de curaj.

— *Aber, liebes Fräulein*… Dar, scumpă domnişoară…

— Vai, cât de drăguţ ştiţi să vorbiţi! „Dragă domnişoară”… Vă ascult… *Bitte*! Poftim!

Colonelul se gândi că trebuia să profite de timp şi să încerce a-şi apropia cât de cât fata, care, în fond, nu ar fi avut, ce să-i reproşeze lui, personal. Contactul cu partizanii se solda mai întotdeauna cu trimiteri şi repartizări pentru lumea cealaltă. Dacă reuşeau să treacă de viforul primelor momente ale întâlnirii cu

bandiţii bărboşi şi cruzi, poate ar mai fi vreo speranţă ca să scape cu viaţă ori să fie luat prizonier. A mai auzit de astfel de cazuri. Un maior a reuşit chiar să fugă din tabăra partizanilor, după ce o lună curăţase cartofi pentru cazan. Dacă va putea s-o înduplece pe târfă să-l ajute ca să… E nevoie să-i vorbească cât mai mult… Cât mai corespunzător. Cine şi-ar fi închipuit asta în urmă cu numai cinci-zece minute?

Se ridică gemând, în picioare. Supse buzele, parcă l-ar fi înţepat un ac pe limbă. Căută un surâs convingător, dar nu găsi decât o grimasă ieftină. O acceptă nevoit şi, înarmat cu ea şi pistoletul belgian, făcu trei paşi către Vera. Şi, brusc, râse atât de forţat şi nefiresc, încât durerea fălcilor brutal descleştate din crispare îl spinteca precum o muchie de satâr.

— La urma urmelor… nu suntem decât ostaşi, indiferent de grad… General, maior, soldat, partizan… Am primit ordin, executăm… *Nicht wahr*? Nu-i aşa? Noi conducem războiul?

— Nu, cine ar îndrăzni să spună?

— Noi dăm ordinele? Doar le retransmitem. Aşa

cum le primim: bune, rele, mă rog, ordine! E o vină? Noi am declarat războiul? reluă cu-n ton mai sus, colonelul. Te roş frumos, stimată domnişoară, să explici domnilor partizani. Nu noi…

— Absolut sigur că nu dumneavoastră aţi declarat războiul… Nu aţi dat ordine… Ci doar aţi asasinat, aţi incendiat şi jefuit. Domnule maior, vă rog, nu umblaţi pe la revolver, că s-ar putea descărca… Vă-nchipuiţi ce plăcut ar fi dacă mă vor găsi partizanii însemnată de plumbii dumneavoastră… Şi, dumneata, colonele. Vâră-ţi tunul acesta de-mpuşcat rândunele în buzunar. Din moment ce am căzut de acord amândoi, nu mai are rost să-mi argumentaţi în continuare cu ţevuşoara pistoletului… S-ar putea să-mi facă o butonieră în plus la rochie…

— …Cum puteţi afirma că eu… pardon, că noi am… Cum aţi spus? Asasinat?

— Îngrozitor, se văită, fără a preciza pentru ce, Puffmutter.

— Nu vi-e bine, Frau Puffmutter? Un coniac, Lotte! Unul dublu, franţuzesc şi în contul apei cu care

botezi sticlele originale. Aşadar, domnule colonel… Nu-mi răstălmăciţi ideile! N-am spus că aţi asasinat!

— Aşa ni s-a părut că auzim, izbuti şi căpitanul să-ntărească spusele colonelului.

— M-am exprimat destul de corect în germană… Dumneavoastră aţi executat umili şi supuşi doar ordinele primite.

— *Wunderbar*! Minunat! îmi dau seama că aţi înţeles prea bine.

— Mai mult. Am şi văzut, domnule colonel. Pe cuvânt de onoare că am văzut: raziile oare adunau laolaltă, sub loviturile paturilor de armă, mii de ochi speriaţi, pentru a fi îmbarcaţi în identicele condiţii în care se transportă pietrişul şi nisipul. Am făcut parte din coloanele care şi-au săpat singure groapa acolo unde oamenii au fost împuşcaţi şi acoperiţi, încă zbătându-se, încă în stare să tragă oxigenul amestecat cu ţărână în plămâni… Acoperiţi apoi cu-n deal de pământ… Un deal urlător care zvâcnea săltat de trupurile încă vii…

— *Mein Gott*! Dumnezeule! Ce tot spune nebuna

asta? – icni Puffmutter.

— Dar s-a reglementat, scânci căpitanul.

— Da. S-a reglementat, cum bine spuneţi… reluă Vera. Unii la groapă, alţii la muncă silnică şi fericitele, câteva dintre noi, la bordel… S-a reglementat… Doar nimeni nu vă poate întrece în organizare.

— Asta a fost doar la-nceput, chiţăi mai departe căpitanul… Pe urmă s-a reglementat foarte bine…

— Foarte bine… Am ascultat urletele femeilor smulse din barăci şi plânsul strâns în nodurile sughiţului, al copiilor porniţi înainte ca zorile să le şteargă faţa, spre gropile comune. Şi am scăpat, domnule maior, şi dacă mai umbli la Mauserul dumitale şi încă nu tragi, înseamnă că mai rişti o jumătate de marcă pe onorata dumitale piele… Ce aţi rămas cu gurile deschise şi-ncremenite ca la dentist? Ori nu văd eu bine? Lotte, serveşte-mă cu-n coniac dublu şi nebotezat! Ai să nimereşti şi fără lampadarul cel mare. Nu-i chiar beznă. Se-aude? Cu tine vorbesc, domnişoară Lotte! Repede, că pe urmă ai să te sperii rău şi n-ai să mai ai timp şi de altceva! Aşa… Multe

mulţumiri! Brrhh!… Ăsta e, în sfârşit, un coniac natural.

Împuşcăturile rare păreau să se depărteze, dar îndată se-nteţiră, apropiindu-se. Parcă şi ploaia galbenă şi făr' de carate a lunii, reflectată prin ferestre de zăpada de-afară, îşi înmulţise numărul waţilor reci. Şi iarăşi latră furios şi repetat un dulău acolo, nu prea departe, la marginea pădurii, ori pe aproape, pe lângă canton.

— …M-au bătut cu biciul pe fesele goale… Mai am şi-acum urmele… Dar tot era mai bine în bucătăria spitalului, unde m-au prins furând din cartofii fierţi, decât sub dealul de pământ care gemea şi blestema… Şi voi, fetelor, ce-aţi rămas în picioare? E ruşine să vă găsească partizanii atât de năuce! Luaţi loc la mese! Poftiţi şi pe domnii ofiţeri… Hai domnilor, îndrăzniţi! Credeţi că va fi mai puţin periculoasă întâlnirea dacă veţi rămâne în picioare? Şi deoarece n-are să fie nicio luptă şi niciun schimb inutil de focuri – vă garantez că n-are rost să rămână careva sub mese! Băieţii ar considera-o ca pe-o insultă! Suntem doar în Rusia, aici

oaspeţii se primesc chiar de la uşă cu braţele deschise. Căpitan Fritzi, dacă ai să te decizi să-ţi lipeşti o dată maxilarele poate că te vei hotărî şi să iei loc. Domnilor! Vă previn, trece-ţi de-ndată la mese…

— Domnişoara e bună, o ştiu eu, gâfâi Puffmutter. Nu-i aşa, Lotte?

— Da, da… Şi miloasă.

— Tolstoi a scris undeva că viaţa lipsită de milă e fără sens… Poate că ar fi trebuit să completeze că, lipsită de sentimentul milei, viaţa, ca şi o floare pe care încerci s-o creşti într-un borcan cu vid, s-ar usca… Milă… Ce ştii tu despre ea, Lotte?

— Multe, domnişoară… L-am văzut şi pe Tolstoi… într-un film, mai de mult… Eram mică, dar mai ţin minte… Tolstoi a plecat în Siberia după o fată pe care a iubit-o. Dar el nu se putea însura cu ea, deoarece era graf… Şi pe urmă, fiind urmărit de Gestapo, de Kriminalpolitzei, s-a predat singur.

Aspirantul ridică două degete, ca de pe banca şcolii, şi ceru, cuminte, cuvântul. Colonelul îl străfulgeră cu dispreţ: „Ce ne mai încurcă acum

socotelile şi palavragiul ăsta?” Maiorul îi făcu semn cu mâna să stea jos şi să renunţe, iar căpitanul protestă cu vehemenţă, cerându-i să termine cu „poveştile” şi să nu mai bată capul domnişoarei, nefiind momentul pentru...

— Te rog, domnule aspirant, îl încuviinţă Vera.

Plutonierul respiră din adânc de câteva ori.

— Mila nu există. Ceea ce ne repugnă să facem rău este un *Mischungy* un amestec de stinghereală şi de neîndemânare. Ca să faci rău, să practici răul, vreau să spun, ai nevoie de talent. Cu acest talent te naşti şi pe parcurs îl perfecţionezi. Al treilea element care intră în acest biblic *mixtum compositum* este „ecranul permanent”.

— Ce-nseamnă „ecranul permanent”? întrebă Vera, zvârlind pe furiş o privire spre uşă, încercând să dea o pondere de calm discuţiei, se şi cuvintele îi ardeau buzele.

— Un ecran al minţii în care jucăm „în travesti” rolul personajului supus focului concentrat al milei noastre. Adică luăm locul subiectului principal,

transpunându-ne în identică situaţie. Şi atunci, să nu-i plângi de milă cerşetorului, schilodului. celui chinuit, când pe ecran suntem noi, „eu”, cel care, virtual, sufăr şi suport? Nu ştiu dacă am reuşit să mă pot face explicit.

Vera tăcu, neatenta la spusele aspirantului. Trebuia să tragă de timp. Cât de mult. Până când? Până vor intra partizauii în vagon şi-i vor da foc? Nu. Partizauii nu vor intra în blestematul tren al plăcerilor. Şi nici foc nu-i vor da. Atunci? Ce se va întâmpla? Nu se va întâmpla nimic important. Însă va fi ceva cu totul deosebit pentru ea. Dar, până atunci, să tragă de timp, să-i scuipe în obraz, să-i umilească pe ţapii ăştia sângeroşi. Să-i îngenunche în umilinţă pe turmacii în uuiformă... Şi-apoi, apoi va fi ce e firesc să fie... Dar, până atunci, să-şi potolească setea de ură şi răzbunare care o mistuie ca soda caustică pe dinăuntru... Până atunci...

— Da, da. Te-am înţeles, însă... Vă rog, domnule colonel... Aveţi vreo obiecţie la cele afirmate de subalternul dumneavoastră? Nimic? Atunci... Ce se-

ntâmplă, domnule plutonier, cu cei care, deşi nu practică activ răul, îl admiră sau îl tolerează – bineînţeles, când e făcut altora, şi astfel îl încurajează?

— Vorbiţi de cei care accepta răul, cum se zice, pe pielea altuia?

— Da, de ei vorbesc.

— Aceştia eu îi trec în rândul hermafrodiţilor morali. Nici răul nu-l practică direct, nici mila nu o folosesc concret. De la ei te poţi aştepta la orice.

— Iar pe ecranul lor?

— Apar în roluri de lupi turbaţi ori de mari umanişti… După cum le-ar conveni să fie, dac-ar avea curajul, minimul de curaj şi de sentiment necesar răului sau binelui.

— Sunt mulţi dintr-ăştia în lume?

— Bănuiesc că da.

— Dar în Germania?

Plutonierul săltă din umeri.

— În orice caz, cu mult mai mulţi decât cei care produc direct răul…

— Ce vrei să insinuezi cu asta? îi zvârli peste umăr colonelul.

— O părere doar… Istoria va stabili. În ce ne priveşte pe noi, cei în uniforma militară… oricum, suntem un popor care ne-am dat din plin tributul pentru îmbogăţirea moştenirii de civilizaţie ce o vom lăsa urmaşilor. Am făcut şi rău, dar şi mult bine… Nu am încă posibilitatea – îmi lipsesc toate datele – ca să cântăresc şi să pun în balanţă… Dar, în ce priveşte răul pe care noi l-am făcut, nu vreau să mă desolidarizez de răspunderi, deşi, personal, nicio muscă nu-s în stare să strivesc. O, nu, pentru propria-mi imagine de pe ecran, despre care vă vorbeam… Ar fi caraghios. Ci doar pentru principiul meu, de buzunar, dacă-mi admiteţi formula. Nu am dreptul să stric ceea ce nu pot repara. Nu distrug ce nu pot face la loc.

— Cum explicaţi atunci?…

— Ştiu ce vreţi să spuneţi. Dar nu uitaţi, domnişoară Vera, că noi ne-am pomenit deodată cu dreptul de a face rău, monopolizat de către stat, care

ne-a pus cu largheţă la dispoziţie posibilitatea de a-l practica în afara fruntariilor noastre. Şi asta nu o dată, ci de trei ori până acum, dacă ne limităm doar la ceea ce istoria a înregistrat în 870, în 914 şi de la 939 încoace.

— Fals! Fals! Nu-i ascultaţi neroziile, *gnädiges Fräulein*! în afara fruntariilor n-am făcut decât să ne apărăm…

— Ce să vă aparatx?

— Viaţa… Teritoriul… Demnitatea…

— Vi le-a ameninţat cineva?

— Toţi… Toată lumea geloasă şi incapabilă de a ne concura.

— Se poate. Aţi putea să-mi răspundeţi de câte ori a fost atacată Germania, poporul german, în ultima sută de ani?

— Permanent… Un perpetuu atac moral, spiritual, economic, de peste tot, de pretutindeni… Germanii fac, germanii dreg, germanii sunt… Cultura noastră a fost principalul atac.

— Cultură… Un fel straniu de a te exprima,

obiectă aspirantul.

— Dumneata conteşti patrimoniul de cultură al poporului nostru, domnule *Feldwebel*? se zborşi maiorul la plutonier.

— Dacă este vorba de cultura de castă a *Herr Profesor*-ilor, a acelor fosile anchilozate în tomuri nedigerabile, a celor care au făcut din şcoala germană o cazarmă pentru dresat şi dezvoltat spiritul de turmă...

— Nemaipomenită îndrăzneală! exclamă colonelul.

— Dacă-mi spuneţi despre cultura propovăduită de cu lerele scorţoase şi cărţile de vizită cu câte trei caturi de titluri care au abolit dreptul la imaginaţie... Acest drept care trebuie respectat cu sfinţenie, dar pe care statul nostru îl condamnă şi-l ucide prin obligaţia de a trăi înfăşat în drapele, diplome şi certificate. Cele mai epocale invenţii le-au făcut autodidacţii... Spiritele libere şi inventive... Talentele native şi neîncadrate în peceţi şi ştampile... Ce s-ar fi întâmplat cu primul pitecantrop care a simţit nevoia să zgârie cu

stilexul într-un perete de cavernă umbra unui mamut care-i umbla prin cap? Ori cu sălbaticul care a muiat huma, a frământat-o în pumni şi-apoi şi-a trecut-o între degete, dându-i o formă omenească? Sau cu sclavul sleit de puteri sub povara blocurilor de piatră ce trebuiau cărate şi care a visat într-o noapte roate şi pârghia? Ce s-ar fi făcut toţi aceştia dacă inventivitatea, geniul lor, nu s-ar fi putut exprima – precum azi – decât cu autorizaţia diplomelor?

— Exageraţi puţin, domnule plutonier, deşi se pare că vă cunoaşteţi bine familia în mijlocul căreia trăiţi, dar aş vrea să ştiu dacă pentru a minţi şi jefui, pentru a silui şi ucide vi se cere cumva o diplomă?

Aparent, fiecare dintre cei intraţi în discuţie încercau pe cont propriu să-şi măsluiască partenerii. Şi toţi laolaltă negustoreau timpul pe care voiau să-l câştige, să-l fure ori să-l înşele în naiva speranţă că-şi vor mai putea obloji cu el zilele, speranţele…

A bătut cineva în fereastră? Nu. Vântul a smuls de undeva o crăcuţă şi a lovit cu ea în geam.

Colonelul vru să-ntrebe ceva. Dar tot atunci îşi

aduse aminte că poartă monoclu. Îl scoase cu-n gest brusc.

— Domnişoară! Să lăsăm filosofia, istoria şi teoriile. Suntem prinşi într-o cursă, deşi am intrat în acest local cu cele mai bune intenţii... *Mein Ehrenwort*! Pe cuvântul meu de onoare!

— În ce cursă, domnule colonel?

— Aţi fost în legătură cu partizanii fără ca ştim ceva.

— E drept. Am omis a vă informa.

— Dar noi trebuie să plecăm numaidecât de aci! Avem treburi! se repezi căpitanul.

— Ai încă puţină răbdare, Fritzl! îl asigură maiorul, mai mult pentru liniştea sa proprie. Domnişoara ne va ajuta să părăsim în mod civilizat localul.

Vera ridică braţul în sus. Se afla tot pe masă. Părul castaniu i se revărsase pe umeri. Râse forţat, apoi cu-n geamăt de înjunghiată:

— În mod civilizat... Ha-ha-ha! N-am bănuit atâta umor la dumneata» maiorule! Lotte, înc-un coniac, te

rog. În contul dumnealui, dacă vrea să-mi facă cinste.

— Cu plăcere! confirmă maiorul.

— Atunci, două, trei… Serveşte pe toată lumea! Dar luaţi loc odată! Fetelor, mai vesele! Mişcaţi-vă! Sunteţi gazde, ce naiba! Uite-o şi pe tanti Mimsel, moaşa. Nici n-am ştiut că eşti şi dumneata aici. Nu te-a răbdat pipota să-ţi torci somnul în dormitor? Atunci îţi pot spune că ai nimerit bine. Frau Puffmutter, ce faci, ţi-ai uitat rolul? Parc-am fi la o înmormântare dinainte de război… Cu mutre acre şi regrete… La dracu'! Ce s-a-ntâmplat de v-aţi opărit atât? A…! Partizanii. Da… Asta era? Ei şi? Am invitat câţiva băieţi să ciocnească un pahar cu onoraţii domni ofiţeri. Şi pentru atâta lucru…? Va fi foarte amuzant. Vă făgăduiesc. O să vedeţi ce flăcăi simpatici sunt. Veseli. Glumeţi. O să aibă atâtea să vă povestească. Numai vreme de ascultat să aveţi! Bravo, domnule aspirant. Foarte bine că te-ai aşezat la masă. *Prosit*! Noroc! Să ştii că tu îmi placi.

— Regret, domnişoară…

— De ce regreţi?

— Că nu sunt decât un biet poet căruia îi trebuie timp ca să vă toarne în versuri. Dacă aş fi însă pictor, desenator… V-aş schiţa pe loc portretul. Aşa urcată pe masă şi cum încercaţi să bravaţi… Interesant! Sunteţi o figură, duduie! Poate chiar o mare figură. Domnule colonel, nu aveţi întâmplător un aparat fotografic la dumneavoastră?

Colonelul îi zvârli o privire pumnal.

— Faci pe nebunul ori pe idiotul?

Feldwebel-ul săltă din umeri.

— Încă nu ştiu… Dar îndată ce am să mă decid, vă voi raporta.

O salvă susţinută de arme militare. O salvă? Ori o rafală de mitralieră? Cine a fost atent s-asculte? Nimeni. Dar, în răstimpul de tăcere până la salva următoare se putu desluşi distinct uruitul unui avion greu, de bombardament. Colonelul avu impresia certă a desantului din nalturi şi-n valuri a paraşutiştilor inamici… Maiorul socoti că, doar cu-n dram de mai mult curaj, târfa cocoţată pe masă s-ar fi prăvălit într-un lac de sânge, după care – cu al doilea dram de

curaj – ar fi tras în primul partizan bărbos croit în uşa vagonului şi-apoi… cu altarăm… Nu. De ce să-şi ia viaţa, când acasă îl aştepta Ema cea mică, Peter, fiul său cel mai mare, şi Bertha, soţia? O decoraţie, un citat şi eventual o notiţă în ziar post mortem? Doar pentru atât?

Căpitanului îi crescuse o cocoaşă. Pentru că se silea să devină mic. Cât mai repede mic. Fritzi, căpitanul, voia să ştie doar un singur lucru: va fi executat de partizani ori va scăpa rănit? Şi, dacă va fi executat, îl vor împroşca din ţevile automate, ori îl vor spânzura de picioare, cum a auzit de la locotenentul Schnabel că i-au făcut unui secretar al poliţiei secrete de lângă Kiev? Iar dacă totuşi va fi atârnat cu tălpile în sus, asta se va întâmpla după ce va primi buchetul de gloanţe în burtă şi-n piept, ori după, când va începe să se zbată cu valurile de sânge năvălite-n cap şi care-i vor sparge arterele? Doar atât vrea să afle Fritzl-căpitanul şi uite că nu poate şi nici nu îndrăzneşte să-ntrebe pe *Herr Major* care, palid, s-a aşezat la masă şi priveşte, câine – dar absolut câine bătut – spre

ferestrele vagonului. Şi tocmai spre ferestrele care dau spre pădurice…

Feldwebel-ul se apropie cu paşi lenţi şi nereglementari de Vera. Îi întinse mâna şi o felicită:

— Am în faţă o mare artistă!

Femeia se descumpăni, dar îşi reveni repede. Îi răspunse înfiptă:

— Eu mi-am ratat cariera, dar voi de-abia acum o să-ncepeţi să Jucaţi!

— De ce o jigneşti, plutonier? urlă la el, speriat că rusoaica va fi întărâtată şi asmuţită de nesăbuitele cuvinte ale aspirantului.

— Lăsaţi, îl potoli Vera, îmi face plăcere. E un tip interesant, deosebit. Dumneavoastră nu găsiţi? se adresă ea deodată celor doi ofiţeri tanchişti, aflaţi încă în umbra pătată a ferestrelor de lânsă măsuţa din fund a vagonului.

Locotenenţii săltară-n tălpi şi ciocniră simultan călcâiele, confirmându-şi umili şi fără cuvinte aprobarea. Apoi, tăcuţi, se reaşezară. Câteva clipe se-aşternu din nou tăcerea. Dar, în loc să alunece din

afară, irupsese dinăuntru, din fiecare dintre ei. Dacă în clipa aceea ar fi picat un client în bordel, ar fi putut să jure că toate personajele aflate şi descoperite între pereţii vagonului aşteptau, tăiate în sare, o sentinţă.

— Ei, gata! Descreţiţi-vă frunţile, domnilor! O să pun o vorbă bună pentru dumneavoastră pe lângă băieţi. N-am să-i las să vă supere. În definitiv, tot ce-aţi făcut a pornit de sus. *Befehl ist Befehl*! Ordinul e ordin! Cine are dreptul să vă tragă pentru asta la răspundere?

…*Befehl ist Befehl*! Magice cuvinte! Numai bestiile de partizani să le priceapă. Şi târâtura asta să-i poată domoli, încolo… Dacă vor da de băutură şi se vor încurca…

— *Fräulein Lotte, bitte*! Câte sticle de coniac, rom şi *ungarische Schnaps* mai ai?

Lotte, barmaniţa, crezu că *Herr Colonel* s-a ţicnit brusc de spaimă. De ce-i ardea hodorogului, când partizanii sunt la trei paşi de ei! însă Puffmutter, codoaşă versată în a prinde sensurile din gesturi şi vorbe, restabili situaţia, zvârlind o frază-făgăduinţă,

capabilă să le amestece prin vine o linguriţă de curaj.

— Avem băutură suficientă pentru invitaţi şi pentru toată lumea!

Fritzi aplaudă. Dracu' să ştie de ce. Maiorul respiră adânc („cât îmi mai pot folosi plămânii" – îi trecu prin minte, dar reuşi să alunge gândul) – şi-şi vârî Mauserul în buzunar.

— Nu aveţi de ce să vă temeţi! Garantez pentru viaţa dumneavoastră! continuă Vera. Flăcăii vin doar să se aprovizioneze.

— Dac-am fi ştiut, ne pregăteam mai complet bufetul… reluă Puffmutter cu-n perfect. aer candid.

— A fost o surpriză! o lămuri Vera.

— Dar cum de n-am aflat mai din vreme?… Ţţţţ! se văicări codoaşa în falset. Puteam oferi câţiva purceluşi la cuptor, două, trei gâşte pe varză, pulpă de porc… Pulpă mai avem. Şi salamuri. Şi crenvurşti. O să mai punem la fiert… Cel puţin una din fete să-mi fi spus, să-mi fi şoptit…

— Ţi-am spus că a fost o surpriză! bătu Vera cu piciorul în masă. Ce amesteci fetele? De unde să fi

ştiut ele că am reuşit să stabilesc o legătură cu două grupuri de partizani?

— Douăăă?… strigă Fritzi. Nu era de-ajuns unul?

— Fritzi, de ce contrazici? interveni ca de obicei maio

5 – Los de Maria Arsene 65 rul. Dacă domnişoara a spus două, înseamnă că-s două şi niciunul mai mult sau mai puţin.

— Şi foarte bine a făcut, întări colonelul. În fond – *nicht wahr*? Nu-i aşa? – şi unii, şi alţii suntem ostaşi şi-n serviciu comandat. *Befehl*?

— *Befehl*! repetară, ca în corurile antice, ofiţerii.

Lotte începu să şteargă, automat, paharele. Puffmutter dădu din cap.

— Vă rog, reluă Vera, pentru ultima oară şi-n interesul dumneavoastră, treceţi la locurile pe care le-aţi părăsit. V-am promis că vă voi garanta viaţa. Dar trebuie să-mi daţi ascultare! mai întâi, este necesar ca partizanii să vă găsească liniştiţi la mese. Executarea! Hai, *Ios*! *Los*! Foarte bine! Puffmutter, ar fi preferabil să faci şi dumneata puţină mişcare! Strânge toată

artileria de la domni! Artileria am spus, nu se-nţelege? Revolverele. Vreţi să vă găsească cu armele la voi? Doar sunteţi oameni paşnici. Cei mai paşnici şi mai inofensivi ofiţeri germani pe care i-am putut întâlni de-a lungul patului din cuşetă şi al războiului. Aţi venit doar să petreceţi. Din proprie plăcere? Nu? Tot din ordin? Ordinul Führerului: beţi, mâncaţi, siluiţi şi-apoi ucideţi!

— Gnädiges Fräulein…

— Domnule colonel, n-am terminat. Predă-ţi pistoletul. Puffmutter, aşază tot armamentul acela sus pe raft. Nu, nu e bine! Dă-i-l lui Lotte. Mai sus. Perfect. Acum, domnule plutonier, roag-o pe stimata *Frau* Puffmutter să-ţi dea o coală mare albă de hârtie şi-un toc. Aveţi stilou? Cu atât mai bine. O coală mare, am spus. Lotte, tai-o tu cu cuţitul… Drept! Scrie, domnule plutonier.

— La ordinul dumneavoastră.

Vera se gândi câteva clipe. Se gândi şi tăcu. Tăcu şi aşteptă. Dar niciun foc de armă de partizan nu mai răsună în apropiata pădurice. Şi niciun fioros lătrat de

dulău învăţat anume să-nşface cârnatul colac cu gât cu tot…

— Cu litere mari… continuă uşor răguşită: jos războiul!

— Jos războiul!

— Ai repetat bine. Cred că eşti cea dintâi gură de german în uniformă care în ultimii ani a îndrăznit să rostească, public, cuvintele astea. Mai departe: moarte fasciştilor!

— Am înţeles. Atât?

— Nu. Mai departe, Moarte câinelui de Hitler!

— Ooo!… Nu se putu stăpâni căpitanul şi-ntoarse capul către maior, aşteptând o mustrare ori o aprobare. Dar domnului maior i se înşurubase capul direct între umeri, ceea ce-l făcu să nici nu clintească.

— Ai scris „moarte câinelui de Hitler *? Aspirantul ridică foaia scrisă, prezentând-o de la distanţă. Bine. şi-acum prinde-o sus pe raft… Nu, nu acolo, mai sus. Mai… Urcă-te pe-un scaun ca s-ajungi. Lotte, de ce nu-i dai ajutor? Acolo, e bine… O piuneză, Lotte… Cum, n-ai piuneze? Nici măcar un cui? Atunci

scoate mutra caporalului… Ba nu! Pune-i-o de-a supra… în acelaşi cârlig… Bravo, domnule aspirant, ai reuşit! Pentru că eşti atiat de priceput… Stai! Ia jos manifestul!

— Mă-ni-fest? bâigui căpitanul şi iată că acum se deşurubă dintre umeri capul maiorului, apăru şi gâtul, deasupra gulerului pe care pivotează şi azvârle:

— Fritzi! Gura!

Vera i-a mulţumit ironică, salutându-l cu mâna, şi-şi completă comanda:

— Dă preţiosul document la semnat.

Se pare că această poruncă nu a fost prea bine înţeleasă de docilul *Feldwebel.*

— Unde şi cine să-l semneze, domnişoară Vera?

— Sub text să semneze. Toţi domnii ofiţeri de faţă.

Operaţia a cerut câteva minute şi, dacă ecoul binevenit al întârziatelor salve nu i-ar fi stimulat, poate că… Cine ştie?

— Pune manifestul la loc, domnule plutonier. Peste botul ăla scârbos din ramă. Da. Stă bine şi unde

trebuie. Acum nu mai rămâne decât să iei armele din raft şi să le aşezi deasupra bufetului… Repede, repede! Din clipă-n clipă pot să dea buzna băieţii…

Colonelul zvârli o privire furioasă către coala de hârtie spânzurată peste mustăţile Führerului.

— Ne-ai silit să ne semnăm propria condamnare la moarte! urlă aproape şi pe neaşteptate căpitanul.

— Dimpotrivă, râse acum Vera cu scrâşnituri. Nu vă daţi seama că într-adins şi-n propriul vostru interes v-am cerut-o? Piesa aceasta de sus o să vă absolve de moarte în faţa partizanilor! Şi pentru ultima oară, repet, ul-ţi-mă oară, aşezaţi-vă liniştit la mese! Armele le-aţi predat, pe Hitler l-aţi condamnat, de ticăloşiile lui v-aţi lepădat, pot să vină de-acum flăcăii! Pentru voi şi pentru câteva ore, războiul este *kaput*! Ce, nu-i bine?

Discuţia devenise prea lungă şi nefirească. Brusc se slei. O gură imensă sorbi deodată cu aerul din salon şi ultimele aşchii uscate ale pălăvrăgelii. Şi îndată, bubuiturile de armă începură o ofensivă prelungită. Replica acustică a rândurilor dese de copaci amplifica

târziu şi-n vibraţii prelungi, hăulite către cer, asaltul gurilor de foc. Se-nmulţiră şi dainii, de vreme ce-şi semnalau prezenţa şi-ndârjirea printr-un concert susţinut de lătrături.

— S-ar putea să…

— Ce anume?

— S-ar putea să nu mai vină?

— Maşina care v-a adus?

— *Nein*. Partizanii. Maşina trebuie să sosească la unu din noapte să mă ia, dacă domnii flăcăi ai dumneavoastră vor permite, astfel cum ne-aţi făgăduit.

— Nu are să mai fie nevoie. Până să vină maşina, băieţii vor fi plecaţi.

— Totuşi, s-ar putea cumva ca stimaţii domni partizani să renunţe a ne mai face vizita? Au trecut – îşi cercetă ceasul de la mână – mai mult de treizeci de minute… S-ar putea, spun, *gnadiges Fräulein*…

Vera se uită scurt către ferestrele din spatele ei.

— Nu s-ar putea, domnule căoitan. Iar dacă mai întârzie cinci, zece, ori poate douăzeci de minute,

înseamnă că nu vor să ne vadă înainte de a lichida ultima rezistenţă armată din pădure.

— *Ah*, ja, ja…

— Probabil vreun grup, ori un rest dintr-un pluton de jandarmerie sau…

— Vielleicht… *Probabil*…

— Ori, cine ştie… Poate domnul colonel dacă este bun să ne spună ce unităţi sunt pe-aproape…

— O patrulă în control… fu de părere maiorul.

— *Quatsch*! Da, de unde? interveni colonelul. Dac-ar fi fost o patrulă, se termina demult… Dară-mi permiteţi, *gnädiges Fräulein*, ce număr de partizani o să ne onoreze astă-seară cu prezenţa lor?

— O să-i puteţi număra când vor veni… în vagon f w şi afara…

— Parca spuiteaţi de-o cifră, dacă nu mă-nşel… Două grupuri, *nicht wahr*, nu-i aşa?

— Aşa am spus. Două.

— Asta ar însemna… Ar însemna… Cam câţi oameni?

— De-ajuns ca să-şi facă treburile. Dar n-aţi vrea

să vorbim despre alte subiecte? Nu e bine, socot, să fim surprinşi într-o discuţie care ne-ar implica la răspunsuri nedorite ori justificări asupra motivelor reale care ne împing să aflăm componenţa, numărul membrilor unei grupe de partizani… Oricum, au şi ei secretul lor militar… Nu, nu, să vorbim despre altceva, mai vesel, mai neutru şi inofensiv… Şi, când primul flăcău cu automat, grenade la brâu şi cartuşiere în bandulieră va năvăli în acest tren, o să surâdem împreună, oferindu-i un pahar cu bere şi o bună porţie de crenvurşti cu muştar, invitându-l să ia parte la discuţia noastră. După care…

— După care, *ja, ja, gnädiges Fräulein*, după care…? vru să ştie numaidecât căpitanul.

— După care îşi vor lua cu ei o provizie de alimente, ne vor spune bună seara, şi, urându-ne sănătate, au să mai râdă o dată şi chiar o să aplaude, din prag, omagiul ce l-aţi adus Führerului şi cu asta, basta!

— Sigur, basta, *gnă*…?

— Fritzi, n-ai niciun motiv să pui la îndoială

afirmaţiile domnişoarei.

— Serviţi, domnilor! Lotte, *Frau* Puffmutter, prea puţină băutură la masă!

Paharele ciocniră.

Se spune că „doar cocoşul de munte nu mai poate auzi, atunci când îşi zvârle trilurile şi arpegiile aspre”, prilej pentru vânător de-a se apropia de el şi a-l găbji din coama cătării. Fals, *dreimal falsch*! Cum atât de plastic se exprimă domnul colonel. Şi berea de malţ, bockul negru ori blonda rece şi cu spumă, îţi pot provoca acest fenomen „cinegetic” atunci când tragi duşcă şiptfl la gură, iar urechea nu mai poate prinde semnale din afară.

Şi numaidecât colonelul puse pe masă cizma de gresie cu capac argintat şi ascultă. Nimic. Nicio împuşcătură, niciun lătrat de câine, nicio speranţă că lupta din pădure, contiûuând, ar putea surveni de undeva, atras de zgomotul salvelor, vreun ajutor care ar pune pe goană şi-apoi ar nimici bandele de partizani... Şi totuşi, dacă focul armelor continuă, înseamnă că acolo, nu prea departe de ei, rezistenţa

jandarmilor nu s-a sleit… Ba, dimpotrivă… De ce nu? Însă ecoul nu mai poartă şi nici nu mai vrea să repete efortul degetelor pe trăgaciuri… Asta presupune că lupta s-a isprăvit şi din clipă-n clipă bandiţii bărboşi şi-n cizme vor da năvală peste noi… Ce ochi mari au să facă văzând barul, fetele, ofiţerii germani bând liniştiţi – pe dracu'! – la mese… Şi foaia impertinentă agăţată peste chipul conducătorului, cu iscăliturile celor de faţă… Şi revolverele neutralizate în raft deasupra sticlelor cu şnaps… Şi târfa asta de rusoaică care nu fără un anume şi pervers scop a luat legătura – cum de-a izbutit şi cine va dezlega misterul? – cu tâlharii… Ce spune idiotul ăsta de căpitan? Ei, nu, asta e culmea! Ba mai şi repetă prostia.

— Despre ce să vorbim, *gnädiges Fräulein*?

Vera îşi duse teatral un deget la tâmplă:

— Despre ceva neutru, vesel… Ia povesteşte-ne ceva, *Herr Hauptmann*… Spuneaţi, nu-s două ore de-atunci, că sunteţi proaspăt pe front şi aţi făcut parte dintr-o unitate specială care urma de-ndată trupelor ce înaintau şi ocupau… Desigur că aveţi multe şi

interesante amintiri… Am cunoscut şi eu o astfel de unitate… într-un mic orăşel, nu departe de Kiev… în dimineaţa aceea mama avusese o presimţire… Păcat că nu aţi cunoscut-o… Aveţi şi dumneavoastră, bineînţeles, o mamă… Trăieşte? Vi s-a întâmplat cumva să vă plimbaţi cu dânsa? într-un parc… Pe stradă… Ori la o margine de şanţ în care picioare de femei dezgolite până la brâu, picioare de bărbaţi şi de copii, se zbat, de-a valma, în timp ce de sus, nu din cer, pe cuvânt, ci din lopeţi, curg bulgări de ţărână?… Cum, n-ai fost cu mama dumitale niciodată la o margine de şanţ, domnule căpitan? De ce nu vrei să vorbeşti? De ce eşti atât de nepoliticos şi refuzi să-mi răspunzi? Poate eşti preocupat de alte probleme şi eu îţi bat capul cu prostiile mele? într-adevăr… Ai, trebuie să ai probleme… Probleme grele… Unele din ele – te-ai gândit vreodată? – le-ai fi putut rzlva înainte ca băâeţii să se-ndrepte către veselul nostru tren… Auzi cum le scârţie paşii pe zăpada îngheţată?

— Bitte, Herr Inspektor, *serviţi*!

— *Danke*! mai aveţi, mai aveţi rezerve?

— Üestul de puţin… Aprovizionarea noastră a slăbit în ultimul timp… Dar pentru oboseala dumneavoastră am să mai găsesc o sticluţă se Henessy originală, cu nu mai puţin de cinci stele.

— O! *Vielen Dank*! Multe mulţumiri. Putem să reluăm?

— Vă rog.

— Aşadar, unde-am rămas?… încă sub ameninţarea… Da… Prostituata Vera… da, da, aci! Deci continuăm procesul-verbal… şi în clipa în care domnul general Hochberg, însoţit de suita sa, şi-au făcut intrarea în local. Da… Ceea ce ne-a permis să constatăm că împuşcăturile dinspre pădurice proveneau de la armele ofiţerilor noştri care vinau…

— Vulpi şi…

— *Nein*! Nu e bine. Suntem în război. Nu ne arde de vânat…

— *Herr General* a adus cu dumnealui trei bucăţi superbe… Vulpi aproape negre, cu fire argintii… A spus că le va trimite soţiei la Nürnberg… Blănurile ruseşti sunt renumite…

— *Nein*! *Nein*! Mm… care vânau… o haită de lupi ce-i atacaseră pe drum. *Nein* /… Haită ce-i atacase în timp ce străbăteau prin pădure ca să scurteze drumul…

— Erau îngheţaţi, însetaţi, şi-nfometaţi…

— *Gut*! Bine!… îngheţaţi şi-nfometaţi, da… în faţa acestei situaţii, când au intrat în salon, domnul colonel a tras în prostituata ce se afla încă urcată pe masă, da… întrucât afirmase, beata fiind… Foarte important asta!

— Foarte important!

— …Că a luat legătura cu două grupuri de partizani, da, fapt care a îndârjit atât de mult pe domnii ofiţeri, încât, nemaiţinând seama de interesele unei cercetări, da, cercetări, au tras…

— Domnul colonel a împuşcat-o.

— *Nein*! Au tras în ea, Lichidând-o.

— Două focuri în cap cu pistoletul pe care mi l-a cerut…

— *Lăsaţi*, gnädige Frau…

— …Cu o salva repetată.

— Nu. nu.

— Mă rog, cum doriţi şi ştiţi că e mai bine… Deşi tot aia e…

— Şi-acum, numai două întrebări asupra plutonierului aspirant…

— El a scris ticăloşia aceea!

— Deci, susţineţi şi confirmaţi la fel ca şi toţi domnii ofiţeri aflaţi în local… Pe neobservate, da? Şi, fără ca nimeni să-l vadă, *Feldwebel*-ul a prins în cui şi peste imaginea scumpă a Führerului…

— Dumnezeu să-l ţină-n viaţă pe iubitul nostru *Führer*.

— Providenţa îi apără! Deci: a prins în cui şi a… Peste imaginea scumpă a Führerului, mârşava provocare?

— Mârşavă, foarte mârşavă… Şi a doua întrebare?

— A doua? Da! Când domnul general Hochberg a zărit murdara fiţuică peste chipul *Führerul\s*…

— Noi, buimăciţi de cele petrecute, o şi uitasem, dar până la urmă tot o observam şi dădeam jos

porcăria ceea din perete, dacă nu se repezea *Herr Hauptmann*, domnul căpitan, s-o smulgă şi s-o mestece în gură…

— Nein! Nein!

— Chiar aşa a fost, a mâncat-o pe jumătate… Tocmai partea aceea cu…

— *Cu ce*, gnädige Frau?

— Oh! fără importanţă! Partea de jos… Bine că tot ce-a fost scris de *Feldwebel* a rămas… Din fericire… *Nicht wahr*? Nu-i aşa?

— *Selbstrerständlich*! Bineînţeles! Aceasta-i şi piesa grea în procesul ce i se va deschide… Deci, cuprins de o justificată mânie, în clipa când a observat foaia cu abjectele cuvinte ale plutonierului-aspirant, da, căpitanul Fritzi Nedellkorn a tras-o de pe perete şi a sfâşiat-o în gură şi pumni… Da, gură şi pumni, fără a o distruge însă atât de complet, încât să nu se mai poată identifica scrisul plutonierului-aspirant Wilhelm Bartsch, originar din Saar… Da… *Entschuldigen Sie*… Scuzaţi-mă… *Herr General* Müller e bine, sănătos?

— *Gott sei Dank*! Mulţumesc lui Dumnezeu! E

sănătos.

— V-a mai scris?

— Ieri am primit o ilustrată din Salonic… Lotte! Lotteee! înfăşoară în foiţă o sticlă de Henessy cinci… Ei, asta-i bună!

Dar tu nu ştii că nu mai avem decât jumătăţi? Olala! De când s-au terminat sticlele de un litru!…

— Deci nu vrei să semnezi?

— Numai adevărul… Strict adevărul istoric…

— Eşti istoric?

Plutonierul-aspirant încercă să-şi ridice pleoapa ochiului drept umflată de pumni, ca să-l privească mai bine pe cel din faţa lui. Dar nici de data asta nu reuşr îşi şterse atunci cu palma buzele plesnite şi-nsângerate şi răspunse sâsâindu-şi cuvintele printre gingiile văduvite de dinţii din faţă.

— Nu… Sunt poet…

— …într-un oraş poţi găsi un om care să semene cu celălalt… în ţara întreagă, în Europa… Un grăunte de nisip geamăn cu altul din întinsurile Saharei… M-asculţi?

— Te-ascult.

— …La cauze egale, fenomene egale. Tot astfel cum dintr-un conglomerat de gaze, la o identică densitate şi temperatură9 ca să nu folosesc decât termenii primari, s-a născut pământul nostru…

— Terra…

— În aceleaşi absolute şi stricte condiţii, acum un miliard ori zece milioane de ani, sau numai o mie de ani, ieri, azi, mâine ori peste un trilion de ani, o planetă asemuitoare întru totul pământului a luat fiinţă, se naşte ori va apărea printre infinitele galaxii…

— O altă Terra…

— Ea se va dezvolta în baza aceloraşi legi care-i vor guverna, fără nicio îngăduinţă de abatere, copilăria şi maturitatea în identice condiţii cu ale globului pe care trăim.

— Şi ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că pe aceste planete trecute, prezente ori viitoare, şi eu, şi tu ne cheltuim un destin, acelaşi pentru toate dubletele care ne poartă numele…

— Crezi asta?

— Sunt convins că acelaşi nume şi aceeaşi soarta, inevitabilă, se desfăşoară, poate chiar acum, cu o întârziere de o zi, un an, sau cu un avans de…

— Ar fi groaznic ca o altă femeie ca mine… Ca atâtea dureri, să se repete mereu… Nu, nu! Eşti fatalist?

— Nu-i vorba de fatalitate. Avem libertatea propriilor acţiuni pentru o anumită determinare a viitorului nostru mic, în care infinitezimalul e încă uriaş, raportat la incomensurabivitate, dar care, supus formidabilelor forţe necunoscute ale genezei, forţe ce ne alimentează la fel, pe noi şi pe cei identici cu noi… Adică aflaţi pe o planetă născută în aceleaşi condiţii cu Terra, dar în alte timpuri… Pe alte rotunde pământuri ce se-nvârtesc…

— Alţii?

— Noi, alţii care să… Chiar în clipa când îţi vorbesc se poate ca altă pereche, aflată pe o planetă într-o constelaţie şi galaxie de la capătul neînceput al marginii universului, altă pereche cu numele şi

trecutul nostru să rostească aceleaşi cuvinte…

— „Să fi trecut o alta, cu zeci de luni înaintea mea, prin chinurile mele, iar acum să se bucure împreună, serbându-şi câţi de la cea dintâi întâlnire?… Să spunem doi ani… îţi dai seama ce ar însemna asta?

— Dac-am putea privi până la steaua noastră…

— Folosind viteza luminii, nu, viteza fotonică, despre care se spune că e neasemuit mai mare… Am merge amândoi să vedem cum vom arăta peste atâţia ani, netrecuţi…

— şi să rămânem acolo?

— Nu. Aş fi gelos pe mine…

— Atunci, ne vom reîntoarce pe Terra.

— O vom găsi îmbătrânită cu cel puţi? i o mie de ani.

— O mie se ani? Doamne!…

— Va trebui să vizităm un muzeu ca să ne regăsim oraşul, străduţa şi căsuţa în care ne iubim.

— Crezi că numai pentru că ne-am iubit în ea va fi fotografiată şi depusă la muzeu?

— Desigur. Ce, e puţin lucru dragostea noastră?

Depăşeşte sistemul solar, galaxia, cosmosul…

— Of… Nu suntem singurii pe lume şi-n stele care se iubesc.

— Nu. Dar tu eşti unica.

— Ai uitat sosiile noastre? Dubletele?

— Şi ele sunt unice.

Ţârâitul ceasului ne îmbie inutil să-l consultăm. Soneria telefonului care cere să anunţăm ora când eliberăm camera nu izbuteşte să ne smulgă un efort. Moliciunea plăpumii încearcă zadarnic să ne adoarmă. Suntem treji, cu toate ţipetele în noi, plini de cuvinte nerostite, mustind încă de dorinţe, cu simţurile împletite, ca odgoanele groase, marinăreşti…

Şi crezi că ar fi posibil să mai existăm, în alte exemplare, pe-ndepărtatele planete? Trecând prin ce am trecut?

— Cred.

— Dar nu noi, alţii… Alţii, tot ca şi noi?

— Tot ca şi noi.

— Cu acelaşi nume, chip şi destin?

— Cu acelaşi nume, chip şi destin.

— Iar în clipa aceasta rostesc aceleaşi fraze?

— Iar în clipa aceasta rostesc aceleaşi fraze.

— Şi…

Nu i-am mai răspuns, l-am întors faţa spre mine.

CAPITOLUL AL III-lea

— Stinge lumina.

— Când plecăm?

— Aprinde *die kleine Bettlampe*, lămpiţa mică de pat.

— Mi-aţi făgăduit.

— Mai mult. Ţi-am dat şi cuvântul.

— Vom folosi maşina ori avionul?

— Scoate-mi mai întâi cizmele…

— Pentru ce oră aţi hotărât?

— Încet… Uşor… Oh! Mă doare încă bătătura pe care tâmpitul de felcer a pretins că mi-a scos-o definitiv. Ra-di-cal! Ticălosul! Frizerul meu din Düsseldorf ar fi extras-o mult mai bine. Fără complicaţii *şi* precis radical.

— Nu iau cu mine decât o valiză mica… Foarte mica… Un singur schimb şi o pereche de pantofi.

— E drept, acasă nu purtam câte 24 de ore cizmele în picioare. Doar duminica, uneori, când ieşeam la vânătoare.

— O valijoară… N-are să ocupe loc în avion… Un avion de luptă ori sanitar?

— Trage-mi şi ciorapii!

— Sau, poate… mergem cu maşina?

— Ah, ce bine e! îmi amorţiseră degetele în ciubotele astea din beton armat… Când eram colonel, am găsit o pereche de cizme aproape nou-nouţe din safian… Ba cred că era/u din piele de şarpe… Asta a fost îndată după debarcarea în Creta…

— ŞI va fac un masaj la degete?

— Nu, mulţumesc… Mai bine le mişc singur şi-şi revin. O pereche de cizme englezeşti… Nicio săptămână purtare… *Schade*! Păcat!… Nu mă-ntrebi de ce?

— Dacia doriţi…

— Erau cafenii… De-ar fi fost negre,

reglementare... Dă-mi un păhărel de coniac... *Danke*! Mmmm! Grozav!

— Când plecăm?

— Chiar acum. Doar să-mi scot tunica. Aşa... Pune-o pe spătarul scaunului... Şi pantalonii... Trage! Trage, am spus! Cu putere. Uff! În sfârşit, liber...

— Spuneaţi că...

— Vorbeşte, draga mea, nu te jena. Aci, în cuşetă, lăsăm protocolul la uşă.

— Aţi spus că plecăm...

— Natürlich! *Natural*!

— ...Că o să mă scoateţi de aci, şi o să mă salvaţi...

— Nu. Asta n-am spus. Cuvântul „salvat” nu există în vocabularul soldatului german. Ţi-am promis doar că am să te scot din acest plăcut mediu. Şi mă voi ţine de cuvânt.

— Când?

— Chiar acum... Scoate-ţi rochia! Dezbracă-te!

— Nu-mi place să rog pe nimeni. *Schnell*! Repede! Stinge şi lămpiţa de la pat... Mi se pare că ţi-

am mai spus o dată! Vino mai aproape, mai... De ce tremuri? E destul de cald în cuşetă... Ba chiar prea cald. De ce plângi? Nu-ţi fac niciun rău. Dimpotrivă.

— Cunoşti Schwarzwaldul? Ai călătorit vreodată prin Pădurea Neagră? De la Achern la Wolfach, străbătând prin toate staţiunile de *Kurort*, de cură? Ce înălţime preferi? Sunt o sută patruzeci şi şapte de metri la Achern şi de-acolo până la Thurnerul cu o mie treizeci şi şase, peste nivelul mării... Îţi poţi alege băi termale, precum Baden-Baden, Baden-Weiler sau Calaw. Băi de aer, combinate cu ape termale la Donaueschingen sau Bad Dürrheim şi băi de fier ori carbonice la Glotterbad, Griesbach, Oppenau, Rippoldsa, *et caetera*.

— Îţi ofer, la alegere şi gratuit, circa o sută de staţiuni, inclusiv cele vestite pentru sporturi de iarnă. Rămâne doar s-alegi. La care din ele vrei să ne oprim? în ce staţie doreşti să coborâm? Să nu-mi spui că n-ai nicio preferinţă. Doar că nu le cunoşti. Asta da! în acest caz, şi nu eşti singura, să-mi permiţi să-ţi aleg după fizicul şi gustul tău... Ai ochii verzi-albaştri şi

părul cenuşiu-platinat. Asta merge cu Baden-Baden… Trupul îţi este plinuţ. Îmbrăcată, pari mai slabă… Aşadar, plinuţ, cu fesele tari şi excitant săltate, mai ales când porţi rochia de jerseu… Când te-am văzut întâia oară, acum trei luni, în gară la Kiev, purtai turnat pe corp jerseul… Ce-ai spune de Titisee? O mare pitică, cât un lac, înconjurat de vile, munţi cu păduri şi la numai 860 de metri înălţime?

— Eşti îngândurată… înnegurată şi, desigur, sentimentală. E firesc. Nu poţi face dragoste de calitate dacă-ţi lipseşte mediul, climatul, atmosfera… De aceea ţi-am propus Titisee. Avem legătură, pentru această staţiune climaterică şi a sporturilor de iarnă de categoria întâi pe linia München-Freilung-Donaueschingen. Plimbări cu barca, vele sau motor, schi în iarnă, pescuit în vară… Vom locui la ţărm… Dacă-ţi face plăcere, sunt câteva bune hoteluri, de pildă Schwartzwaldhotel, pensiune completă, 80 de camere, 110 paturi, baie, berărie, garaj, bazin cu peşte viu… Nu te interesează? Vrei ceva mai romantic? *Ja*, mai romantic… Ce-ai spune de Teinach?

Băi minerale. Doar 400 metri altitudine pe linia Stuttgart-Pforzheim-Calw-Horb? O staţiune cunoscută de şase secole. Cu păduri de brazi… Idilic şi romantic. Pe lângă băile cu natrium, calciu şi fier. Bune pentru îmbăiat, băut şi inimă… Există acolo un Hirschhotel în mijlocul naturii… Nici aici nu-ţi surâde?

— Poate Freiburg? Perla Schwartzwaldului? Binecuvântat la al 800-lea jubileu de la înfiinţare prin cuvintele lui Hans Thomas: „Dumnezeu să-l…” Dar chiar atât de mofturoasă eşti?

— Vom părăsi atunci minunatul ţinut al Pădurii Negre. O să coborâm spre sud, la Dunăre. Bătrânul fluviu, care tot din inima Schwartzwaldului irupe, aduce calm şi euforie. Dar pentru asta trebuie să ieşim din zona şi atmosfera de război… Cum au f-st în anii de aur ai tinereţii mele… Ca practicant şi-apoi funcţionar la secţia de voiaj din firma Schenker et Co…

1907… Un coniac, te rog! Plin! *Danke*! Mulţumesc… *Prosit*! Şi îmbarcarea. Pornim, de la Passau… Permite-mi să te numesc Hilde… O Hilde

care să aibă ochii şi părul tău… Am întâlnit-o la bordul Postdampferului „Hildegard”, care naviga cu poştă şi pasageri. Hilde era fiica unuia dintre directorii mei şi mare acţionar al D.D.S.G.-ului. Prima societate particulară chezarocrăiască de vase cu aburi pe Dunăre. În anul acela, societatea dispunea de 46 Dampfere cu 4 340 de nominale şi 19 690 de indici de cai-putere. Remarcă-mi memoria şi felicită-mă!

— Vă felicit, excelenţă!

— De la – alfabetic – Aggstein cu 85 h.p. şi fără paturi, până la Zrinyi-Miklosy, care stăpânea 90 h.p. şi mult mai puţine paturi… Dar Dacă „Radetzky” avea 48 paturi şi 2 cabine separate, „Hildegard”… Deci, „Hildegard” şi te cheamă Hilde, prima mea dragoste şi unica nerealizată. De acord?

— Vă rog…

— Ce te mai întreb? Ai acceptat. Gata! îmbarcarea la Passau. Cunoşti localitatea? Nu? Domul e foarte interesant, ca şi pitorescul Niederhaus-ului. De pe cheiul lui, ori din larg, de pe puntea vasului, se poate privi interesantul aspect al pescuitului. De

asemeni, Römerturm pe Inn, Rathaus, primăria care are turnul cu ceas construită în… N-am uitat, dar n-are importanţă! Dintre cele unsprezece biserici, mai interesantă este cea închinată sfântului Salvator, în secolul al XV-lea.

— Mai există această biserică?

— Desigur… De ce să… Ce vrei să spui?

— Credeam că a fost dărâmată.

— Dărâmată? De cine? De aviaţia inamică? N-am ajuns până acolo. Niciodată n-are să străbată până la ea vreun avion duşman…

— Ori i s-a schimbat sfântul patron? A căpătat protecţia altuia? Paul, de pildă.

— Există o biserică a sfântului Paul în Passau.

— Ori Matei, Iisus, Fecioara…

— Nu înţeleg de ce nu Salvator? E un sfânt…

— Inutil.

— Ca oricare altul… Ce-ai spus? Un sfânt inutil? Cum adică? A! Pentru că-l cheamă Salvator? Ohoho! Dar ştii că ai haz, micuţa mea Hilde? Iar germana ta atât de picant stropita cu accentul danez îţi dă un

şarm… Ei, lasă, lasă. Fără lacrimi… Unde ţi-e batista? Nu! Nu aprinde lumina. Nimic mai plictisitor ca o pereche de ochi înlăcrimaţi. …

— De ce plângi? Nu e practic. Trebuie să fim veseli. Viitorul… Da, da, noi germanii… De ce te uiţi astfel la mine? Am vorbit despre viitor… îţi văd privirea şi prin întuneric.

— Mai toarnă-mi un coniac. Întinde mâna. Poţi turna şi fără lumină? Dă-mi sticla! *Danke*! Acum trecem pe lângă Linz. *Linzertorte*. Ce tort poate fi mai gustos? Să-ţi fac un hatâr. Servim *Linzertorte* cu cacao Van Hutten olandeză. Ei, acum eşti mulţumită? *Entschuldige*! Tu eşti daneză. O vikingă! Cum dracu' ai ajuns aici? De fapt, n-ai ajuns rău, ci în braţe germane… Acelaşi sânge arian…

…

— Mauthausen…

+

Interogatoriul continua necruţător. Capul de şarpe şuieră o altă întrebare:

— Ţi-a vorbit despre Mauthausen?

— Mi-a vorbit.

— Şi ce ţi-a spus?

— Nimic interesant.

— Adică?

— O clipă, vă rog, să-mi reamintesc. Mi-a zis…

— Ţi-a spus… Ce, anume? N-am obiceiul să aştept prea mult un răspuns!

— Ceva despre un zid…

— Un zid?

— …înalt şi… Da. Îmi aduc aminte.

— E în interesul dumitale.

— Un zid… O barieră… Ba nu. Un punct de vamă al avarilor… Corăbiile sau plutele ce treceau la vale ori încercau să urce trebuiau să plătească birul, ori taxa. Nimeni nu scăpa…

— Atâta ţi-a spus?

— Atât. Nimeni din cei care ajungeau pe-acolo nu avea voie să scape de birul de la Mauthausen…

— *Weiter*! mai departe.

*

— Straşnică băutura asta franţuzească. E tot ce-

au dat ei mai bun afară de *Midinetten*, sutiene şi combinezoane… Ziceam… Ce ziceam, draga mea?…

…

— Despre ce vorbeam? Pardon! *Entschuldige, bitte*! Scuză-mă, te rog! Să mai trag o gură!

— …

— Excelent! Nota zece la calitate. Spuneam că noi, germanii… Chiar dacă, *zum Beispiel*, să presupunem că ţie ori altora… Vino mai aproape. Pune sticla jos, lângă pat. Aşa… Ei bine, ziceam că, chiar dacă unora li se pare că metodele noastre… Că vechiul proverb „*Krieg ist Krieg*”, războiul este război… Chiar şi Napoleon ori Ludovic al dătelea o fi admitea că „*à la guerre comme à la guerre*”… Dar pe noi, germanii, nu ne interesează prezentul. Da, da. Paulus ne-a pierdut armata a şasea… Dacă rezervele aveau mai multă benzină la-ndemâna pentru tancuri… Dacă, zic, la Kotelnikovski, în raionul ăla blestemat, ar fi fost o aprovizionare suficientă de carburant… Doar 60 de kilometri l-a despărţit pe Mannstein de Paulus… Dar benzina românească era proastă, slabă… S-a

trezit în butoaiele şi tancurile lui Mannstein… E adevărat ori nu?

— Iar Hott, generalul, care se apropia de Volga… Sau pe malurile Akşaiului şi al Mâşkovei…

— Ce s-a întâmplat ce malurile acelea?

— Nimic! Ce să se întâmple? Nu s-a întâmplat nimic ireparabil, cum poate ai gândi. Nu gândeşti aşa? Faci foarte bine. Paulus ne-a furat 22 de generali… *Herr Feldmarschall* von Paulus… Şi nu s-a sinucis… I-au adunat roşii pe toţi, în sat, la Zăvorâghino… Douăzeci şi doi de generali şi un feldmareşal. Toţi în mănuşi, în blănuri, cizme şi-n viaţă… Mi-a spus Brandl de la… Ce te priveşte pe tine unde lucrează Brandl?

— Nu mă priveşte.

— Foarte bine… Iar te-ai îndepărtat… Vino mai aproape… Ziceam… Tu ştii ce ziceam?

— Da. Spuneaţi că „noi, germanii”.

— Întocmai. Noi şeitmanii. Chiar aşa ziceam. Nu ne interesează… Pardon! Noi, germanii, avem un trecut… Un trecut eroic şi un viitor şi mai glorios… Prezentul? Nu există, nu importă, nu interesează.

Istoria, ea va trebui să se ocupe cu mărunţişurile acestea neesenţiale… Atât cât Führerul îi va permite… Paulus… Mannstein… Stalingrad… Ori bombardamentele de zi şi de noapte ale americanilor şi englezilor, acolo, la noi, în Reich… în patrie… Nu! Istoria are orain să consemneze doar ce am fost şi ce vom «fi… Pentru morţi, onoarea trecutului… Pentru cei vii, gloria viitorului… Viitorul de aur al germanilor… Păcat că nu va ţine mult… Doar o mie de ani… Aşa a dat ordin Führerul… O mie… *Schade*! Păcat! Până să-ţi dai seama, a şi trecut… Poate revine şi urcă la trei mii… Ca să avem timp să ne bucurăm cum trebuie…

…

— Ei! Unde te apleci? Vrei să cazi în Dunăre? Ai văzut fântâna Wittelsbach? Ce să-ţi mai arăt în Passau? Iochensteinul? Sora lui Loreley de pe Rin?

— Loreley… îmi place Heine.

— Cine-i individul?

— Autorul lui *Lorelei*. Marele poet evreu german…

— A!… *Soo*! *Aber*… Fals! Fals! De o mie de ori fals! Heine nu-i decât un ticălos inamic al Genmaniei, cu atât mai odios, cu cât se pretează şi după moarte să pângărească folclorul nostru naţional… Heine… Acest *schmutziger Jude*, evreu murdar…

— N-am ştiut. Iertaţi-mă…

— Bine… Am terminat. Şi socoteşte-o ca un avertisment. Ai cumva stropi de 9 Înge jidănesc în tine?

— Sunt daneză.

— Curată?

— Fac în fiecare zi un duş fierbinte… Acasă mă-mbăiam de două ori, seara şi dimineaţa…

— Eşti proastă. Altceva te-am întrebat. Dar… Unde ai învăţat germana?

— La şcoală.

— De unde eşti?

— Din Aarhus.

— Ce studii ai?

— Medicina, trei ani-La Berlin, Humboldt-universität…

— Berlin? Cum de-ai ajuns acolo?

— Fratele meu… A lucrat la reprezentanţa lui A.E.G.

— În Berlin?

— Nu. Copenhaga.

— Şi pannţii?

— Tata este… A fost…

— Secret?

— Nu… Căpitan de vas…

— Unde se află?

— Nu ştiu… Poate-i acum acasă… Nu mai navighează…

— Nici pentru englezi?…

— Atunci, de ce… Cum ai ajuns aici? Pare-mi-se te-am mai întrebat? Taci? Nu e greu să aflu de la Puffmutter… Dar vreau sănmi spui tu! Din pricina tatălui?

— El e nevinovat. A fost doar bănuit că… A trebuit să fugă… Să nu-l aresteze… L-au acuzat că a scos c-un iod evrei din ţară şi i-a transportat în Suedia. Dar tata n-a făcut nimănui niciun rău…

— Crezi?

— Pot să jur!

— Pe sfântul Salvator? Ha-ha-ha, Hilde, pisicuţă, are cine să cerceteze şi să verifice dacă domnul comandor a fost ori nu vinovat. De ce să ne batem capul cu probleme care nu intră în competenţa noastră? O fi fost comunist!

— Niciodată.

— Doar un simplu viking cu trese de căpitan?

— Tata e luteran…

— Luteran! Şi totuşi… Prea v-aţi amestecat în toate… Führerul a vrut să vă recunoască ca fraţi mai mici, dar… V-aţi luat de prusaci, în ’52, acum iată-vă cârdăşiţi cu jidanii… Lasă, lasă, nu te mai dezvinovăţi, figura cu jidanii şi cu greva voastră n-o să v-o uităm chiar atât de uşor…

— Nu am nicio vină.

— Atunci cum îţi închipui c-ai ajuns aci?

…

— Ai călătorit?

— Da.

— Mult?

— Oarecum. Pe mări şi oceane.

— Te rog, fără bosumflări că mă supăr! Nu-i elegant să-mi faci o mutră acră, când eu intenţionez să te distrez o noapte întreagă, şi mai ales să te scot de aci…

— Când? Când?

— Încă de-acum aproape o oră. N-ai băgat de seamă? Ne-am plimbat prin tot Schwarzwaldul, iar acum plutind cu „Hildegard” pe Dunăre şi am ajuns chiar la Aschachleine, *meine Damen und Herren*… *Hier ist das Schloss des Grafen Harrach*… Aci este castelul grofului Harrach… Să nu ne pierdem timpul… Brandstat… Castelul din Ottensheim… Am o memorie, *mein kleiner Schatz*… Linz! Patrulaterul pieţei cu statuia în centru… Muzeul… Pöstlinghergul, o clădire de un stil Sur german… Şi vestitul restaurant „*Zum schwarzen Bäran*”…

Leiter! mai departe! Ştii cine trece acum în amontă pe lângă noi?

— Nu.

— *Postschiff-ul* „Marie Valerie”, cu zbaturi, un singur coş, 140 de cai, 26 paturi şi 3 cabine separate. Ei? câţi ani sunt din 1907?

— Treizeci şi şase…

— Exact. Am o memorie colosală?

— Da, excelenţă.

— Cunoşti Viena? Nu? Bine. Hai cu mine să ţi-o arăt!

— Să mă-mbrac?

— Stai liniştită sub cuvertură. Cum ai să te-arăţi goală prin oraş?

— Am o rochie ţesută din speranţă… E voie?

— Speranţa e o stofă iudaică… Oricât te-ai îmbrăca cu ea, rămâi mereu cu fundul descoperit… Ce spui, e bună? De la Eichmann o ştiu. Bunul meu prieten, colonelul. Ştie şi ebraică… O vorbeşte perfect, ca un jidan…

— Am cunoscut evrei care nu vorbeau decât daneza.

— Se prefăceau.

— Fosta mea colegă Paisa nu cunoştea altă limba,

iar mama ei vorbea spaniola.

— Te-aş ruga să laşi suvenirurile strict personale pentru altă dată şi să coborâm pe cheiul Kronprinz Rudolf. Te interesează o cursă de regate a marinarilor civili? Vrei să faci o vizită la Schönbrunn? Burgtheaterul, Parlamentul, Hoffmuseum-ul, domul Sfântului Ştefan, Volkstheaterul? Există un mic restaurant pe Albrecht Platz, unde… Dar ştii că mi s-a făcut iarăşi foame? Fii bună şi du-te la bar, cere câteva gustări. Coniac mai avem? Să-ţi dea încă o sticluţă mică de-un sfert… Vezi să fie Henessy. Te aştept! Puneţi doar combinezonul… N-are să se supere nimeni… Şi, dacă te va pofti careva, îi spui că eşti deocamdată ocupată. Te aştept urgent!

— Mulţumesc, am servit din vreme la bar.

— Atunci, permite-mi să-ţi ofer, tot din memorie şi în restaurantul lui „Hildegard” cu ferestrele către fluviu, feţele de masă din damasc, vaze din cristal cu flori şi solniţe cu urechelniţe de argint, ca să poţi servi doamnelor, finul untdelemn marsiliez Puget, oţetul negru şi din prună sârbesc, sarea românească şi

piperul caâedonian, un menu la alegere… N-ai să te srmiţi jignita, dacă-mi voi forţa creierul ca să-ţi identific şi preţurile *à la carte*?

— Nu.

— Ah, ce bine se mânca pe vasele de pasageri ale D.D.S.G.-ului! Ştii, în urmă cu câţiva ani, am mai făcut o călătorie pe Dunăre. Cu vaporul de apă dulce „Uranus”. Nici nu se compară bucătăria de pe vremuri cu ce-au putut să ne servească restauratorii acum… în schimb, la Tulcea… Un borş pescăresc… Dar ştii cum? Cunoşti buiafoesa marsilieză?

— Cunosc.

— Supele greceşti de ţipari cu lămâie şi marar?

— Da.

— Ochsenschwanzsuppe *a noastră*?

— Da.

— Borşul pescăresc din România?

— Da. Am mâncat în Deltă, la o… O cher-ha-na… Aşa i se spune… Un punct pescăresc unde se descărcau morunii prinşi în largul mării.

— Cu ce ocazie pe-acolo?

— Cu tata şi cu un grup de profesori şi oameni de ştiinţă…

Naturalişti… într-o călătorie-excursie Eram mică pe-atunci… Aveam 12 ani…

— Ce nume avea vasul?

— „Gunda.

— Nume nordic. Cine era Gunda? Mama?

— Nu. Eu.

— Dar aici ţi se spune Johanna.

— Puffmutter a hotărât.

— Pe tine te cheamă însă Hilda, şi asta cât ai să călătoreşti cu mine. Ai înţeles?

— *Jawohl*! Am înţeles.

— Pofteşte la masă… Scuză-mă, un pic de muştar… Şi de hrean… E singura combinaţie franco-germană pe care o admit. Pentru că pot s-o înghit dintr-odată… Ha-ha-ha! Bună?

— Cum doriţi.

— Aşadar, să-ncepem *mit einer traditionellen Suppe*… Sau un bulion cu ouă… 30 de *Heller*… Urmează o *Stulle*, după mărime, sau o porţie de peşte

de Dunăre. O marcă şi 50… Caviar cu *Zitrone*… Cu lămâie… O marcă şi cincizeci… Observi cât de ieftină era viaţa?

— Mai ieftină decât acum?

— *Quatsch*! Pe naiba! Dar, după ce vom lichida cu ruşii, cu jidanii şi comunismul din lume, aşa are să fie în Germania, în cel de-al treilea Reich… Unde-am rămas?

— La viaţa care, oricât de generos va fi viitorul, nu va putea fi mai ieftină decât acum… De pomană… Nu costă nimic…

— Ai înnebunit? *Ein halbes Backhuhn*… O jumătate friptură de cocoş. O marcă 20 plus *Beilage*, anexele: zarzavaturi fierte, orez, cartofi, iar 20 de helleri. Total o marcă şi 40! Iar azi costă… Adică trebuie să ne coste, din vina comuniştilor, democraţilor şi jidanilor, un teanc de mărci la cantina ofiţerească… Cum poţi spune tu…?

— Nu pot spune…

— Tortă? Omletă cu fructe?

— Permiteţi să vă rog? Aş vrea altceva…

— Un *giardineto*? O marcă 20. Un *zwiebacky* o Chartreuse?

— Un antinevralgic. Mă doare capul.

— *Quatsch*! Te doare rău? Bine. Mai avem puţin şi ajungem la Budapesta, Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila, Galaţi… Până acolo are să-ţi treacă.

— Mi-e cald… Teribil de cald…

— Perfect, draga mea. Renunţăm la Dunăre şi urcăm în sus, spre nord… Nu, fără Danemarca… Şi nici Olanda ori Norvegia… Suedia neutră îţi convine? Desfă, te rog, sticla de coniac… Nu! Nu! Nu cu unghiile! Vezi, în buzunarul de la veston, briceagul cu tirbuşon… Acolo!… Trage cu putere!…

Tiiravo! Toarnă acüm! *I*) *ar-ke*. *Prosit*! încă unul! iPuali! Dacă coniacul ăsta are mai mult decât sticla şi eticheta veritabile, eu merg în pijama şi pe gerul de-afară, până la gară.

— Henessy am cerut!

— Şi ţi-ai găsit pe escroacele alea de la bar să nu te tragă pe sfoară… Am să le zvârl în cap poşirca asta cehească din sfeclă şi porumb. Ridică-mi perna sub

cap… E bine. Şi-acum? încotro?

— Aţi fost la mine în ţară?

— La tine-n ţară? Unde?

— În Danemarca.

— În Germania, vrei să zici: doar peste tot şi pretutindeni unde se află drapelul şi soldaţii Führerului acolo găseşti şi Germania… Nu eşti de acord?

— Dacă ordonaţi…

— Nu ordon nimic. Sunt în repaus şi dezbrăcat. Danemarca… Da, am fost acolo.

— Cunoaşteţi Aarhusul?

— Îl cunosc. Dar nu mai bine decât Anversul olandez. Bogat oraş! Am putut face o evaluare sumară… Aur! *Echt und fein Gold*… Câteva tone. Danturi şi verighete jidoveşti. Ca să nu mai vorbim de bijuterii…

*

Capul de şarpe sufocă în scrumieră mucul aprins de ţigară şi reluă:

— Te-ai informat, în pat, despre asta? – spuse

încercând, vădit grosolan, să camufleze, banalizând, întrebarea. De ce te interesa?

— Nu mă interesa.

— Ai cerut să-ţi precizeze.

— De fapt, n-am cerut… Mă gândeam la muzee…

— Ce anume gândeai?

— La un tablou mic… Un trandafir roşu…

— Ai slăbiciune pentru această culoare?

— N-aş putea să afirm… Toţi trandafirii, aproape toţi, sunt roşii…

— După război, nuanţa aceasta bolşevică va dispărea din ierarhia culorilor.

— Şi sângele?

— Sângele, precizez, sângele frttttru, are doar două culori: infim albastru, pe cale de dispariţie prin fuzionare, şi german. Adică de culoare germană.

— Cum arată această culoare?

— Glorioasă! Aşa arată. *Weiter*. Mai departe!

— Îţi projmn Suedia. Ţară neutră şi cu neaşteptate imagini pitoreşti. Ce-ai spune de o primă excursie de la Trălleborg la Malmö? Doar treizeci şi

trei de kilometri.

— Trălleborg are circa 15.000 locuitori, Malmö, port, industrie, este al treilea oraş ca mărime din Suedia. Peste 140.000 de locuitori.

— Suficient cât m-aţi plimbat.

— E păcat să renunţi, fără să vezi, frumuseţile Stockholmului, noaptea, vilele din Skarbersjö, insula Vişingsö sau…

— Sunt obosită.

— Nu rezişti la drum? Să tragem atunci la cel mai bun hotel. Cunoşti suedeza?

— Întrucâtva.

— Unde ai învăţat-o şi pe asta?

— ’Nostromul de pe vas era suedez. Şi alţi câţiva marinari.

— Să vedem: *Ett rum med tva sängar*. Ce înseamnă?

— O cameră cu două paturi.

— *Exact*. *Dar*: Vad ar priset for rum, maltid, helinackordering9 jser natt, vecka manad?

— Care este preţul pentru o cameră, masă,

pensiune, pentru o noapte, o săptămână, o lună?

— Perfect. Înţelegi bine.

— Mă descurc.

— *Ce înseamnă*: Jag reser i morgon!

— Iertaţi-mă… Mi-e somn…

*

— Cum ai îndrăznit să-i spui o asemenea mojicie? izbucni Puffmutter, aprinsă şi-n culoarea interzisă pe obraji.

Capul de şarpe folosi toate cutele feţei, încercând să dea iluzia unui zâmbet.

— *Gnädige Frau*, n-are să mai repete obrăznicia. Vă pot garanta şi eu pentru asta.

— În instituţia noastră, bunele maniere… – continuă şefa uzinei plăcerilor, încă gâtuită de furie.

— *Aber, gnädige*… O vom reeduca…

— E pentru întâia oară când o târâtură, aflată în subordinea mea, cutează să-i fie somn în timpul serviciului… Şi nu numai să-i fie, dar s-o şi mărturisească fără pic de jenă… Crezi că ai venit ca turista la noi? – şi palma mică, dar grea, cu degetele

împlătoşate de inele, tăie sec aerul şi obrazul danezei.

— *Weiter*! *Weiter*! ţâşni scârţâitor capul de şarpe.

— Şi după ce i-ai spus excelenţei-sale că ţi-e somn, ce a urmat?

— Nimic.

— Nimic? Te-nşeli amar dacă crezi că acest cuvânt poate exista ca răspuns la întrebările noastre. „Nimic”-ul e întotdeauna fatal. Reţine.

— Am reţinut.

— Ce s-a mai întâmplat, apoi?

— Ni… Mi-a vorbit despre… Despre 500 de grame de tabac… Sau 10 ţigări de foi, 15 ţigări ori 50 de ţigarete… Trei sferturi de litru de alcool ori 1 litru de vin…

Cap-de-şarpe reuşi să urle, dar c-un curios glas dat la strung:

— Ce-s aiurelile astea?

— Cantităţi scutite de vama suedeză pentru fiece turist…

— Nu mă plictisi! Revino la subiect! Şi-apoi?

— Şi-apoi, excelenţa-sa m-a luat în braţe…

Făgăduise că-mi va face o noapte plăcută… A trebuit să-l ajut de-a binelea. Chiar să-mi iau asupra mea întreaga sarcină…

— Pe urmă? Treci la deznodăonând.

— Şi-a lăsat capul pe pieptul meu, a sughiţat prelung…

— După care?…

— După care, nimic…

Cap-de-şarpe se ridică de pe scaun. Îşi îmbrăcă cu grijă mantaua de piele cenuşie, pălăria cu marginile scurt rotunjite şi şnur gros împletit peste bor. Către Puffmutter:

— Asta-i tot, *gnädige Frau*. Domnişoara vine cu mine.

— Unde mă duceţi? îndrăzni Gunda să întrebe.

— La un centru de reeducare. Acolo ai să-nveţi să nu-ţi mai fie somn când nu trebuie…

— N-am adormit… Am anunţat imediat…

— Îmbraca-te.

— Credeţi că o să rămân mult? Am pregătită o valiză. Poate ar fi nevoie să-mi iau şi ceva subţire de

vară? Nu? Atunci doar valiza…

— Are să ţi-o trimită doamna. Eşti gata? Hai! Hai odată! N-auzi? Ei, nu mă scoate din fire! *Los*! *Los*! Mişcă! Mişcă! *Gnädige*… Cele mai bune salutări de la *Herr Sturmbannfiirbrer* Klapocke… Desigur că vă cunoaşte! A fost la dumneavoastră pentru ancheta grecoaicei care a evadat… Vă transmite cele mai bune salutări şi l-ar bucura să afle că excelenţa-sa domnul general Müller v-a mai scris… Noapte bună, *gnädige Frau*, şi sper că nu v-am reţinut prea mult… *Los*! *Los*! Mişcă! Poate ai să-ţi aduci mai bine aminte cum a fost.

…Cum a fost?

Hai, iubitule, să intrăm în Cornul de Aur şi să debarcăm la Istanbul… Ne vom cocoţa pe ruinele castelului Riimeli Hissar, de unde o să privim, printre crenelurile mâncate de ploi, jupuite de vânturi şi scrumite de soare, coasta Asiei care-ţi oferă asprimea valurilor molcome-sărate a Bosforului şi apele dulci ale propriilor râuri…

Eşti tânăr… Accepţi să fii doar cu cinci ani mai în vârstă decât mine, care n-am împlinit încă douăzeci…?

Trupul ţi-e mlădiu, în ciuda muşchilor puternici care încearcă să spargă mătasea fină a pielii… Ai părut negru, precum bulgărul cărbunelui înainte de a se mistui în pară… Iar ochii, ochii… Culoarea lor amestecă jadul cu smoala. Niciun pictor n-ar reuşi să le-mbine nuanţele.

Nu ştiu dacă mâinile tale au fost desprinse din subsuorile vulturilor ori smulse de pe umerii vrăjitorilor… Dar ele taie văzduhui ca buza încinsă de sabie şi-mi strâng mijlocul cu braţe de fier… O, dt de bine se pricep să mângâie când se-mpreună, colan, de gâtu-mi, ori se-ntind coloane nesfârşite, după avangărzile degetelor pornite în căutarea comorilor ascunse…

Gura ta roşie-trandaâfirie e un năprasnic crater de vulcan, întotdeauna gata să irupă, şi, de fiecare dată când îmi încrustezi pe buze pecetea de jar, lava năvăleşte încinsă în mine, umplându-mă, arzându-mă, prefăcându-mă una cu tine… Particulă pierdută în masa clocotitoare până la incandescenţă…

Mersul tău e aidoma paşilor aerieni şi făr’ de

urme ai balerinului… Dragule, iubitule…

Am pătruns în sfânta Sofie, după ce ne-am încălţat în papucii uriaşi de la intrare… Trebuie să ne rezemăm de coloanele de porfir şi de marmură… Ele poartă – la înălţimea unui stat de om –, în aparenta carne rece şi-n-heţată, aburul încă cald lăsat de sânii femeilor care s-au rugat în anticele temple pentru dragoste, pentru viaţă şi libertate… Şi iată-le, aceleaşi coloane, sub semnul crucii şi apoi al semilunii, la fel db tăcute şi moarte precum la Thaïes ori Pergam… O, zvelte tulpini, croite din inimă de stâncă L. Sunteţi fără de grai şi suflet ca şi cei în a căror cinste aţi fost înălţate… Căci nici ghirlandelle de aur prinse şerpiu, de-a lungul vostru şi-ntreţesute sub dantela capitelurilor greceşti ori romane, măiestrie din lacrimi şi dalta, şi nici uriaşele discuri verzi ai cărotr sacru obraz te întâmpină cu caligraficele versete ale Coranului, nu pot încălzi parfumul rece, alterat, al întrebărilor fără de răspuns…

Afară e cald şi vară… Porţi un impecabil costum aÜb, din cea mai scumpă olandă; de sub gulerul

răscroit al cămăşii fine se-nalţă ceafa bronzată cu părul tuns lin sub pata umbroasa şi răcoroasă a pălăriei de panama… Tălpile de plută ale sandalelor tale nu fac zgomot, ci vâslesc în unda moale a trotuarului… Picioarele-ţi ritmează, cu aceeaşi eleganţă elastică cu care ştiu să prindă, în arcul lor flexibil, împreună şi-apoi stingheri, genunchii mei…

Chipiul cu capacul de dril şi cozorocul de lac negru, întărit cu şnur gros şi auriu, îţi conferă gradul nesperat de comandor suprem al dragostei… Al dragostei care se scrie numai cu majuscule şi poate începe cu oricare dintre literele alfabetului…

Nu vreau să mai vizitez moscheile, iubitule… Ştiu, cel mai pur albastru de faianţă îmbracă pereţii geamiei lui Rustem Paşa, construită de arhitectul Sinan pentru marele vizir Soleiman; iar geamia Sullymanie, căptuşită cu dale albe, te stupefiază prin garda celor nu mai puţin de 28 de cupole, precum jumătăţile geometrice de rodie. Şlefuite adânc în granitul roz şi mierea marmurei pe care o străbat vinele subţiri, albăstrii… *Nimber-e\e* şi *mibra*-urile

elegante rivalizează cu candelabrele, în moscheea sultanului Selim, ridicata pe terasa ce prinde din colţul ochiului stâng şi până-n cel drept sfânta icoană păgână a cornului de 24 se carate… De pe zidurile răsstrăvechi ale moscheii Kahrie, răsar în zori şi-n amurg, Ja cântarea muezinului ce se frânge peste balustrada minaretului, chipurile sfinţilor ctitori bizantini, mumificaţi sub stratul gros de var…

Pe întinsa arie a întregului Stambul, nicio pălărie din turlele minaretelor nu seamănă între ele… Ţuguiate, bondoace, ovale, pătrate, supte, greoaie, ele încearcă inutil să-ţi prindă şi-apoi să-ţi oprească privirea ce-o trimiţi către cer… Ştiu şi le cunosc… De aceea nu mai vreau să vizitez împietritele lăcaşuri pentru inutilă ruga…

Să urcăm treptele scobite în dealul obositor al Galatei… La parterul clădirilor sunt birourile agenţiilor de vapoare, magazinele, băncile…

Eşti grăbit… Te-aşteaptă în port vameşii şi exportatorii de cereale, negustorii de citrice, samsarii de cafea şi de lacherdă> cărora le-ai închiriat vasuil…

Vasul tău, care poartă numele de „Helga”... Helga, pe care, de mult şi peste firul Dunării, ai întâlnit-o pe bordul vaporului cu zbaturi, cu papricaş şi bere Pilsen... îţi mai aduci aminte? în amintirea ei ai botezat acest al doilea cargou din flota ta comercială, în care eu reprezint a nu ştiu câta unitate filotabilă... Dar pe mine nu m-ai construit... Şi nici cumpărat... M-ai navlosit înoninindu-mă preţ de o oră, de-o zi sau o noapte, «a pe o galeră pentru hoţi, fără să te intereseze pavilionul ce-l port şi portul în care sunt înregistrată...

Nu te supăra, dragule, am glumit. Tu eşti doar frumosul şi tânărul meu iubit; bogatul armator care m-a cucerit far* de şenile ori Stukas-uri, ci numai prin dragoste...

Cunoşti, scumpule, ce-nseamnă dragostea? Da, dragostea am zis... Oh, nu e un efemer contact epidermic, cum a spus un cinic scriitor, şi în niciun caz, cum credea doctorul Pitigrilli... Ei, hai, spune! Nu, n-ai ghicit! De unde teoria că dragostea este un atribut superior al întreţinerii igienice a corpului?

Care chirurg răvăşit de podagră a putut stigmatiza acest dar nepreţuit, pentru care nu ştim încă şi nu vom afla niciodată cui trebuie să-i mulţumim? O dorinţă niciodată satisfăcută la timp şi pe care, din neputinţă şi răzbunare, am categorisit-o ca „ruşinoasă”? De la cine ai auzit această erezie? De la un filosof cu pinteni cumva? Sunt sigură că nu-ţi aparţine... Dragostea, dragul meu armator, este mama nerecunoscută a conştiinţei omului, acest ciudat mamifer care, când şi când, foloseşte la mers doar cele două picioare şi e încă şi-acum» un milion de ani de la prima încercare reuşită, tare mândru de această performanţă echilibristică!

Nouă sute de ani după ce Byzans a întemeiat Bizanţul, Constantin I cel Mare l-a ales drept capitală a Imperiului roman... Tu ştii, dragule, că au mai fost imperii... Că sunt încă imperii... Ce vorbe mari! Imperii de care nici florile, nici ogoarele, şi mai puţin păsările din arbori şi jivinele din păduri n-au vrut şi nu vor să ţină seama... Spune-mi, te rog, cum se explică faptul că, în decursul a numai două mii de ani, au

apărut şi dispărut popoare, cu portul lor caracteristic, cu limba şi obiceiurile lor, cu credinţele şi ethosul lor, răstimp în care lupii şi hienele, vulturii de pradă şi şacalii, animalele blestemate să zboare, să se târască, ori să se strecoare pentru a-şi agonisi hrana, au rămas la ancestralul muget şi urlet, iar în pielea lor nicio cromatică nouă n-a intervenit? De ce, dragule, iubitule?

Dar eu, în loc să merg cu tine în anticul port al lui Byzans, îţi ridic probleme prea grele pentru preocupările tale atât de serioase şi imediate…

Vrei să intrăm într-una din tavernele de pe mal? Acolo unde gladiatorii, sclavii fugiţi şi târfele încearcă bicepşii purtătorilor de arme şi scut şi laudă gustul vinului de Falern, adus din sudul Italiei în burdufuri de piele?…

Priveşte la fetele care se vând de bunăvoie şi de sărăcie pentru un taler de argint… Cât de pure şi frumoase sunt!… Iată-l pe marinarul în sandale de porc şi surtucul din piele de capră unsă cu răşină… E grăbit, grăbit şi beat. A trântit-o pe evreica aceea cu

părul de fum peste masa de lemn… O clipă, fata rămâne în cumpănă: să-i primească ori nu îmbrăţişările? E liberă, n-o poate sili nimeni… L-a împins cu scârbă încolo şi desprinde dintr-un cui tipsia din burtă de vacă cu clopoţei, în care bate tamburina, cântă, râde şi dansează. Nici pe îmblânzitorul de urşi nu-I vrea. Colosul e numai muşchi, dar are fruntea teşită, nasul cârn spart şi ochii mici de viezure… E rudă apropiată cu tatăl Theodorei, împărăteasa. În fundul întunecos al sălii, sclavul adus din nordul îngheţat al renilor şi vulpilor înspicate cu peri de nea o priveşte trist… Fata i-a făcut un semn, şi iată-i acum pe amândoi…

Dar din afară se aud zgomote surde… Un ostaş năvăleşte în tavernă şi aduce vestea: verzii, albaştrii, partizanii călăreţilor, în întrecere pe hipodrom, s-au prins într-o încrâncenare de moarte… Cu strigăte de: „*Nike*!” Victorie! verzii atacă locuinţele, prăvăliile, instituţiile…

Suntem în 8 ianuarie din anul 532.

Să-l lăsăm, dragule, pe Belisarie, generalul şi

amantul Theodorei, să restabilească ordinea, împingând spre hipodrom, înconjurându-i şi apoi trecând prin sabie 30.000 de răzvrătiţi… Să rămânem pe loc. Vom lăsa să alunece furtuna cailor înspumaţi ai lui Belisarie. Putem să privim vâltoarea timpului, a anilor şi secolelor. Şi abia când ne convine… Abia atunci să ne ascundem în haremul sultanului, haremul straşnic ferecat şi păzit, ale cărui ferestre dau către grădinile de portocali şi Marmara. Ipocrita Marmara care şi-a renegat vechiul nume de Propontide, dar nu şi adâncurile unde putrezesc, cusute în saci de toval, cadânele necredincioase…

Eşti sultanul meu… Stăpânul meu… Iar eu una din sutele de sclave-amante pe care le-ai închis după porţile de bronz ale seraiului… Mă cheamă Gunda, dar tu îmi spui Helga, iar eunucul – Johanna. Te aştept tăcută, dar încă neresemnată, întinsă pe pernele moi de mătase şi covoarele de preţ, cumpărate cu anii strânşi din jafuri şi cuceriri prin pârjolita Europă… Te aştept să vii şi să-mi oferi batista de voal, semn al preferinţei pentru noaptea asta, alegându-mă dintre

zecâle de poloneze, grecoaice, evreice, rusoaice, norvegiene, franţuzoaice, olandeze şi daneze…

Am ştiut că mă vei culege… Ne-am aşezat de-a lungul sofalei din izolatul iatac arăbesc. Mă întrebi de unde sunt şi cum am ajuns în haremul tău… Povestea mea e scurtă, prealuminate sultan… Mă aflam în casa părintească, cu părinţii, când trimişii măriei-tale l-au atras în cursă pe bietul taică-meu, navigator pe o mică şi neînsemnată oaravelă, în care se plimbau cei dornici să cunoască lumea… După ce tata a fost pus în fiare şi dus acolo de unde osmanlâii tăi, sultane, nu mai permit nimănui să se-ntoarcă, mi-a venit prea repede şi mie rândul… într-o noapte, preamărite, patru ieniceri de-ai tăi, călărind pe-un singur Mercedes cu ferestrele acoperite, m-au ridicat. Şi, după ce m-au interogat, până a trebuit să recunosc crimele pe care tata nu le-a făcut şi la care nu a luat parte, s-au răzbunat. M-au îmbarcat pe o galeră care cutreieră mările după glorioasa ta armată, oferind ofiţerilor şi generalilor tăi dragoste cu cartelă, cu bonuri şi grafic de randament…

Îţi sunt favorită astă-seară… Strânge-mă tare în braţe!… Şi mai tare… Cât poţi de tare… Să nu-mi spui c-ai obosit! Strânge-mă tare şi apoi adună-mă, cenuşă, lângă tine. Nu vreau să aud că te înjunghie prin inimă… Aşa… E bine, e bine…

De ce-i urmărita Paisa, iubitule? Ce rău a făcut? Care-i vina de o sileşti să se ascundă?

Te supără cumva părul ei negru şi cârlionţat? Pe cine enervează ochii săi mari, speriaţi precum tăciunele opărit în apă rece, cu cearcănele spaimei, impregnate sub orbite, ca două jumătăţi de lună cianurate? Ori poate nasul ei fin, uşor acvilin, modelat din palmele lui Praxiteles şi ale sculptorilor curţilor imperiale din Roma, te-aţâţă, te-ntărâtă…?

Paisa. Fata scribului ambulant din piaţa mică şi veche a Madridului, nu departe de apa leneşă a Manzanaresului. La măsuţa lui scundă de lemn, el scrie în arabă şi latină, în spaniolă şi ebraică, bileţele de dragoste, contracte de vânzare-cumpărare şi copii după reţetele tămăduitorilor de urâţenie şi boli de stomac ale vracilor şi doctorilor. Şi tot de la măsuţă

urmăreşte atent colţul îngust al străduţei, pe unde trebuie să-i vină, ca de obicei, fiica, aducându-i mâncarea de prânz, în coşuleţul de paie învelit în şervetul alb de borangic. Paisa. Buna mea prietenă, Paisa, peste care s-a revărsat, puhoi, atâta înverşunare.

Hai, iubitule, să sorbim aerul rece şi uscat din zori al Madridului. Să ascultăm gureşele privighetori care pălăvrăgesc despre dragoste şi-au cuib nou ridicat în parcul Retira… Iar dacă frumoasa capitală nu-ţi spune prea multe, să ne refugiem în Salamanca, oraşul în care orice piatră de caldarâm e o piesă antică şi fiece casă veche un muzeu…

Vom trece podul roman peste Tormes, desluşind paşii urmăritorilor… Ne vom opri în faţa porţii Universităţii, lucrată precum traforajul, în ecusoane, ghirlande şi simboluri. Apoi îţi voi atrage atenţia asupra celei mai frumoase catedrale din întreaga Spanie, al cărei portal, brodat în marmură, întrece în ornamentaţie tot ce fantezia artiştilor în gen a putut da.

Dar tu n-ai răbdare. Priveşti atent în juru-ţi şi adulmeci urmele Paisei. De aceea te voi trage după mine şi vom merge la Córdoba. Priveşte la mândra cetate maură. Ai trecut vreodată prin locurile acestea, în care califii şi-au ridicat oraşele de reşedinţă, pentru că vechea capitală a regilor vizigoţi, Toledo, era prea apropiată de frontiera creştină, iar venerabila Sevilla, cu răcorosul ei Guadalquivir, expusă flotei africane de mare?

Podul acesta, care ne duce până la malul celălalt, e roman. Distrus de berberii lui Mogith, a fost refăcut abia sub domnia lui El-Mansur. Să traversăm prin antica Poartă a Statuii, cu leul ei de bronz aurit, spre castelul devenit Alcazar şi biserica Sfântului Vincenţiu, transformată în mare moschee. Întinsă e Córdoba, izvorâtă din vechiul castru roman şi răcorită de cântăreţul Guadalquivir... Trei mii de geamii... Toate amintesc de Omaizi, de califatul independent al secolelor VIII-XI, dar şi de moscheea convertită în catedrală de Carol Quintul, precum şi de Seneca, Lucan, Averroes, şi atâţia alţii... Ce spui, dragul meu?

… Cum? O!… Seneca, Averroes… Cum să-ţi explic? Ceva, aşa, un fel de *Ober-Ober-Obersturmbannführer*-i ai filosofiei. Dar nu-ţi mai stoarce căpşorul cu chestiile astea… Trei mii de geamii… O sută treizeci de mii de locuinţe… Trei sute de băi publice… Cinci sute de mii de locuitori… Şi printre ei, din cartierul fortificat al Medinei şi până-n Aleguia, tu o cauţi doar pe Paisa, numai pe cea mereu urmărită…

Sub privirile noastre zac vestigiile oraşelor califale Medina Az Zahara, construită de Mansur… Medina Az Zahara, înfrumuseţată de Abd-cr-Rahman al III-lea, şi vestita Alamyrie…

Pare-mi-se că-ţi plac cifrele şi contabilitatea? Ori mă-nşel? încă un păhărel din divinul Henessy? Doar un pic să ridici capul ca să poţi bea… Şi-apoi să-ţi povestesc despre…

Despre Ion Athari, care a consemnat că, după construcţia minunatului palat al încântărilor, Abd-cr-Rahman şi-a chemat demnitarii, rugându-i să-i spună dacă au mai văzut undeva o asemenea minunăţie de palat. Toţi i-au răspuns că-n lumea întreagă nu se

poate găsi ceva mai frumos, – mai grandios. Numai bătrânul cadiu Mudhur Balluti rămase tăcut. Califul a insistat, cerându-i şi lui părerea. Cu lacrimi în ochi şi barba albă, udă de plâns, cadiul i-a răspuns:

— Iau pe Dumnezeu martor că numai Şeitan – dracul, fie înfundat! – a avut atâta înrâurire asupra ta, coborându-te în rândul necredincioşilor…

Şi demnitarul maur i-a amintit lui Abd-er-Rahman un citat din Coran în care este scris că acoperişul de argint şi ornamentele de aur sunt făcute pentru păcătoşi… Tot Ibn Atharî mai spune că, plecând ochii, califul a început, umilit la rându-i, să plângă…

Dar tu nu mă asculţi cu atenţie, dragul meu… Eşti permanent obsedat de prezenţa Paisei între zidurile creştine ale Salamancăi şi Cordobei, alături de sfintele catedrale din Segovia şi Murcia, ori mănăstirile din Grenada şi Toledo. Şi încă nu mi-ai spus în ce constă vina Paisei? E un ordin al marelui consiliu inchizitorial ca s-o aresteze? Dar pentru ce? Nu te supăra! De vreme ce există un ordin, Paisa este, trebuie să fie – nu? – vinovată. Cum ai spus?

Extraordinar! Dacă ar fi nevinovată, zici tu, cine şi-ar pierde timp preţios cu urmărirea ei, cu stârpirea ei. Da, da, abia acum ai reuşit să mă lămureşti. Rămâne doar să mă şi convingi… Dar ai tu vreme pentru asta?

Paisa, fata scribului evreu din piaţeta de lângă cheiul Manzanaresului, va trebui să se boteze, nu? Să treacă la catolicism, ori să imigreze. Tatăl ei va avea dreptul să-şi ia ca bagaje doar a patra parte din cât poate duce un catâr în spinare, dar fără catapl respectiv… Ce ingenios! îşi poate folosi numai propria-i spinare. Straşnic! Şi, bineînţeles, nicio bijuterie, fie ea fără mare valoare, moştenire din familie, niciun animal de povară, sau harnaşament de piele, niciun act doveditor că-i scrib de profesie sau a trudit pe bănci de şcoală…

Nu? E inutil să se boteze? Nu-i voie să imigreze? Şi atunci? O trimiteţi? Unde? La mănăstire? într-un lagăr de muncă? De reeducare? Am auzit despre asta… Şi nu o dată! însă câţi s-au mai reîntors de acolo? De ce nu este lăsată lângă taraba tatălui ei?

Nu-i caraghios, dragul meu, s-o acuzi pe Paisa că

reprezintă un pericol pentru amestecul şi murdărirea rasei? Dar ştiu eu?… Poate că ai dreptate! Atunci însă Paisa trebuie ferită! Să nu-şi amestece sângele… Ce naiba! De aproape şase ori câte o mie de ani şi l-a păstrat neatins… Altminteri… Când chiar tu… De unde eşti? Din Madrid? Da’ de unde, Düsseldorf! Bea, dragul meu… Nu, nu-i Henessy, ci vin chihlimbariu de Alicante şi Malaga… înc-o cupă… Acum pot să-ţi spun: din populaţia stinsă a Pirineilor au rămas urmaşii amestecaţi cu năvălitorii iberi… Cu cinci sute de ani înaintea erei noastre, celţii au adus, odată cu bărbaţii voinici şi viguroşi, cultura fierului în Spania… Ei s-au amestecat cu localnicii şi-apoi cu grecii şi cu semiţii fenicieni din coloniile durate pe coasta de lângă Mediterană… Cartaginezii în drum spre Roma au demonstrat şi-n Spania cum ştiu ei de aprig să iubească. Au venit apoi romanii, cărora, cu toată dârzenia eroicului Viriathus şi a oamenilor săi, au trebuit să le cedeze femeile şi cetăţile. Peste cocteilul ăsta de rase, neamuri şi popoare, au venit şi ai tăi, din Düsseldorf, vizigoţii de origine germană; mai întâi în

Catalania, apoi în întreaga peninsulă. Apoi alte triburi germanice – nu cumva ai tăi au fost dintr-ăştia? – vandalii. Ei şi-au lăsat vremelnic, dar de neşters, amprenta în Spania. A venit şi rândul arabilor, care au prăbuşit, în 711, Imperiul vizigoţilor. Să nu uiţi că la Xeres, la frontiera Arabiei, conduşi de Tarik, arabii i-au înfrânt pe goţi. De atunci, generalul arab Djebel Tarik îşi are înscris numele în strâmtorile Gibraltarului… Evreii, berberii şi negrii şi-au dat şi ei din plin contribuţia la naşterea naţiunii spaniole, pe care tu vrei s-o aperi de impurul amestec al sângelui, arestând-o pe Paisa, fiica scribului evreu din piaţa mică a Madridului…

Şi cum ai să faci? O să-i trimiţi noaptea patru arcaşi ai Gestapoului, conduşi de un alguazil, ca s-o confişte din pat?

Strânge-mă la piept iubitule… Lasă mireasma portocalilor înfloriţi şi a chitrelor în pârg să ne-mbălsămeze trupurile… Ne vom aşterne oasele la Poarta Fiertusi… Nu vrei? Atunci vom găsi o cămăruţă în Burgos. La doi paşi de catedrală, lângă colegiul

Sfântului Tomas, ridicat pe trei etaje şi acoperit cu olane, dar de la ale cărui ferestre atârnă cămăşi de zi şi de noapte la uscat…

Hai, ia-mă-n braţe, dragule… Nu suntem nici în Burgos şi nici în Spania, oricât ar fi ea de-nsorită şi parfumată cu mirţi verzi şi caişi înfloriţi… Sunt lângă tine, lipită de tine… Auzi zumzetul motorului de la uzina minusculă care ne trimite căldura pe ţevi şi lumina pe fire? Asculţi croncănitul corbilor care trec stol peste acoperişul oval de tablă şi acoperit de zăpadă al cuibului nostru? Ce gălăgie fac! Au dat, în marginea pădurii sau prin apropiere, lângă rambleul liniei ferate, de cadavre proaspete… Am auzit că azi după-amiază au fost spânzuraţi de stâlpii de telegraf un grup de ţărani… Auzi corbii printre grelele crengi cu rodii şi lămâi?

Adună-mă lângă tine… Eşti tânăr, viteaz şi voinic… Adună-mă! Culege-mă! Nu eşti obosit! Ţi se pare. La vârsta ta, somnul nu poate să ţi se prindă de gene alături de Veneră ieşită din spuma albă a cearşafului… Hai, iubitule! La drum! La drum!

Am lăsat de mult în urmă Istanbulul cu strălucitoarele lui vestigii bizantine şi ne-am despărţit fără durere de Spania portocalelor, cu catedralele ei somptuoase şi sânge pestriţ.

Nu vom merge prea departe. Galera ne va purta peste crestele potolite ale Meaiteranei, în cadenţa ciocanului de lemn îmbrăcat în piele, care smulge ritm de sudoare din sclavii ferecaţi lângă lopeţi. Alunecăm în portul Ostia, iar de acolo, călare pe asini, vom pătrunde prin Calea Ostiensă, trecând pe lângă piramida-mormânt a lui Caius Cestius, în Roma cezarilor, în înţeleapta şi neîndurătoarea Romă. Vom face o baie întăritoare în termele lui Caracalla. Nu-ţi pierde minutele bune privind preţioasele statui de marmură, chiar dacă dalta sculptorului a muşcat cu talent la Ercole, Flora Farnese sau Toro. O să intrăm pe rând în caldul bazin Tepidarium, de-acolo, în sala de sudaţii Calidarium, iar apoi, precum spartanii, sau, dacă vrei, finlandezii, în Frigidarium-ul rece, ca să-notăm, ca să ne călim trupul, să ne astâmpărăm nervii şi să potolim amintirile. Amintirile… Oh, dragul meu,

dacă ele s-ar putea smulge din noi şi fărâmiţa…

Ce să-ţi arăt în antica Romă? Evitând cartierul în care o poţi regăsi pe Paisa, ne vom opri în faţa templului Venerei, construit de Adrian pentru zeiţa dragostei şi dragostea lui pentru capitală. L-a înzestrat cu statui, aur şi căptuşeli de marmură. Te interesează Columna lui Traian cu 182 de trepte, ridicată de Apollodor din Damasc în centrul forului care poartă numele împăratului? Pe lângă ruinele de pe malurile Dunării ale podului construit de acelaşi arhitect, în dreptul Severinului românesc, a trecut, în vasul cu zbaturi şi aburi, Helga ta…

Nu. Nu te lăsa copleşit de aducerile-aminte… Chiar dacă-ţi fac plăcere… Eşti un om fericit. Nimic din trecutul tău nu te răscoleşte, nu te tulbură… Nu mă respinge. Trecutul tău înde Eărtat nu ţi-a lăsat semne, dar cel apropiat… Despre ce voream? Nu mai ştiu… Poate că-ţi povesteam cum şi-a organizat Titus complotul împotriva Führerului, cu ajutorul Senatului, care a dispus să i se ridice şi un arc de triumf pentru reuşita cucerire a Ierusalimului şi împrăştierea

jidanilor în Europa şi-apoi în lumea întreagă... Ah, dacă Gestapoul ar fi putut sesi /à la tâmp ălacérea asta murdară împotriva Reich-ului cu numărul trei...

Îţi pot furniza câteva amănunte, pe care să le transmiţi celor interesaţi. Basorelieful arcului, excepţional executat, reprezintă pe Titus triumfător urcat pe carul de luptă, carul victoriei cu maica Roma prezentă până şi-n coamele cailor... Iar altă imagine tăiată în vâna marmurei şi-n istoria de mai târziu – ah! câtă bătaie de cap avea să vă dea! – cortegiul care transporta odoarele capturate de la inamicul Iehova din Ierusalim... A trebuit să treacă două milenii pentru ca oribilul complot să fie demascat şi abia legiuirile din Nürnberg să restabilească echilibrul...

Dar putem împiedica noi mersul istoriei? Nici timp s-o comentăm n-avem... Să intrăm mai bine în teatrul lui Marcellus, fiul Octaviei. Se reprezintă o piesă cu dansuri şi cor. O piesă romană adaptată după un vechi text. Fetele din balet sunt desculţe şi acoperite doar cu-n văl transparent... Bărbaţii poartă sandale, tunici înzăuate şi chivere de metal, suliţe şi

arcuri. Deşi, aparent, au crunte preocupări, ei cântă, dansează şi-şi împletesc vocile în răstimpurile corului invizibil; totuşi, pare evident că înfriguraţi, aşteaptă un oaspe rar… Un oaspe urât de ei, dar atât de mult dorit de fete…

…Anii trec nesfârşiţi, umpluţi cu plumbi şi cenuşă, astfel cum îi anunţă corul aflat în culise. Răpăie tobele, precum ploaia de săgeţi; nechează trompetele printre coamele în vânt ale cailor ce gonesc; se sparg palmele subţiri de arama ale ţim balelor, anunţând carele de luptă care se ciocnesc şi se sfarmă… în zadar fluierele ciobăneşti încearcă să prindă plânsetul copiilor, bocetul mamelor şi blestemele bătrânilor, aflaţi în lungul convoi al robilor…

Dar, din ce în ce, apriga viitoare îşi stâmpără şi-şi potoleşte clocotul: se-apropie oaspetele… Tobele mulcomesc, apoi înmoaie viforul săgeţilor. Trompetele şi-au vătuit sălbaticele chiote. Ţimbalele zac inerte, cu falsul aur al palmelor crăpate…

Iată, oaspetele a sosit. E o femeie. Poartă mantie

albă, ochii reci, necruţători, iar la piept, prinsă, floarea păcii în culoarea şi parfumul dreptăţii. La şold îi atârnă o spadă grea. Aşteaptă.

Fetele au căzut în genunchi, neîndrăznind să se bucure, neputând încă să creadă în prezenţa-i – deşi, cum prea bine ştiu şi au sperat – niciodată lipsită în lume. Soldaţii s-au *lipil* de orizontul de mucava şi, grăbişi, zvârlind umile priviri, amestecate în zoile spaimei, se dezbracă şi aruncă, cât mai la-ndemână, chiverele, tunicile, suliţele şi armele toate. Femeia în alb aşteaptă. Atunci ticăloşii încearcă să-şi descopcieze inimile haine, dar nu se-ndură, nu vor… Mimează doar gestul, încercând iarăşi să înşele… Temutul oaspe îşi duce mâna spre garda sabiei. S-au ostoit fluierele. A tăcut şi corul. Nici norii nu mai mişcă. S-a sfârşit?

— Nu! încă nu, ostaşi ai diavolului. Degetul dreptei, arătător, al femeii cu floarea albă ce iradiază aroma sevei în pârgă, citeşte dezvăluind pe frunţi semnul neşters al fiarei, marca ucigaşilor: Tu! Tu! Şi tu! Şi ăstălalt! Şi cel de colo! Cel de dincolo! Şi de

dincoace! Din colţul care nu-l poate feri şi din rândul din faţă unde-şi arată sfidarea... Şi tu! Şi ei! Şi voi toţi care aţi pângărit dreptul omului, conceput şi câştigat cu sudoare şi sacrificii, încă din bezna strămileniilor... Dreptul de a se folosi, neîmpiedicat, de soare, de apă, de aer, de dragoste şi moartea cea de toate zilele... Soldaţi ai crimei, voi care aţi răsucit şi strâmbat toate aceste drepturi. Nu vă temeţi, n-am să vă ucid! (Ostaşii crimei se privesc uimiţi: „Ce vrea femeia asta? Ce pedeapsă mai crudă decât moartea ne rezervă?”)

Ascultaţi: Sunteţi nevinovaţi! Nu aveţi niciun păcat. Vă absolv de orice crimă! Vina e (numai a victimelor... A celor care au crezut nu în oameni, ci în toţi oamenii... Teribila lor vină le-a adus pieirea. Au dat crezare celor semuiţi la chip cu ei. Dar voi n-aţi fost şi nu sunteţi astfel de făjpturi, ci biete sălbăticiuni. Cine şi-a făcut păcatul, silindu-vă să păşiţi în două picioare? Numai el este întâiul şi marele vinovat. Înapoi, în patru labe. Jos! La pământ! Şi tu! Şi tu! Şi voi! Toţi cei care n-aţi putut merge decât chinuindu-vă, pe tălpile picioarelor, căci labele v-au

tras în jos. Vă e de-ajuns suferinţa. Jos! în patru labe! Pieriţi de aci! în pădure! Acolo unde să vi se piardă urma şi să vi se stârpească neamul. Iar până atunci, să jinduiţi, ascunşi la margine de codru şi neîndrăznind a vă mai arăta spăimosul chip, pe cei care nu şi-au pierdut dreptul de a-şi înălţa fipntea către cer…

— Pofteşte încă 1111 Henessy… Aş fi putut să jur că ai râs. Dar tu ai sughiţat. Nu ţi-e bine? Ai băut prea mult, iubitule? Nu cred, nu vreau să ştiu! Trebuie să mă strângi în braţe. Abia de două ori dacă m-ai iubit şi-ndată se face ziuă, când trebuie să jrtë civ Nu re las! mai cea o cupă cïe… Un Henessy! Poate că-i ihiar veritabil… Cum au să-ndrăznească să te-nşele pe tine? *Prosit*! *Prosit*! Până la fund! Inima? Las-o să-ţi bată!… încă un păhărel! Mic, micuţ! Te rog! Ai să prinzi puteri… Acum, dacă ţi l-am turnat, bea, dragule! *Prosit*! Ia-mă iarăşi în braţe!

Eşti puţin cam beat, scumpul meu, şi pari obosit… Dar trebuie să m-asculţi! Să m-asculţi şi să priveşti:

Suntem pe băncile de piatră din Circul Maximus,

construit de Tarquinius cel Bătrân, şi-apoi mărit de Cezar. Din loja imperială, Augustus priveşte spre noi. L-a atras mai puţin frumuseţea mea, cât statura ta de efeb, care-i place… Vai, ce ocheade îţi aruncă! Dar n-am să i te las, cu riscul de-a trece în rândul martirilor creştini, care, legaţi de coate, se târăsc – iată-i! – roată în arenă.

Uriaşa rotondă e plină. Peste două sute de mii de spectatori din toate straturile sociale şi de toate vârstele. Patricieni, pretorieni, liberţi şi plebe. Marea plebe adunată cu zecile de mii, ca să uite de foame şi de ura împotriva bogaţilor. Colţii fiarelor smulg hălci din trupurile celor ce socotesc drept o soluţie, semnul peştelui şi-al dragostei pentru aproapele… Unde se află rabinul discipol al lui Hilel? în care ungher din catacombele Romei se roagă ascetul, uscat de vânturile fierbinţi ale Iudeii, cel care a îndrăznit să strămute malurile răzvrătitului Iordan pe ţărmurile îngâmfate şi necredincioase ale Tibrului, în mahalaua cu cimitir şi sinagogă ce poartă numele de Vatican?[1]

1 In antica Romă, cartierul sinagogii cu cimitirul respectiv se numea „Vatican", nume rămas pînă-n zilele noastre.

De ce şi-a părăsit adepţii? îşi închipuie că-i poate ajuta doar c-o rugăciune?

Priveşte, iubitule, la grupul celor patruzeci de martiri, care, în loc să zvârle cu grenade în loja imperială şi să-mproaşte cu mitralii leii, tigrii şi hienele flămânae, se roagă, implorând pronia cerească să le primească neprihănitele suflete. Unde sunt uriaşul Ursus şi diafana Lidia? Nu te strădui să-ni răspunzi. Ursus e de doi ani într-un lagăr de concentrare, iar Lidia îşi întinează noapte de noapte virtutea în cuşeta alăturată.

...S-a golit arena. Agăţate în chingi, sfintele leşuri sunt târâte în culise de câţiva dintre strămoşii celor care vor îngenunchea şi aclama, mai târziu şi-apoi secole (le-a rândul, *pe* şeful suprem şi catolic ai drept-credincioşilor. În clipa când, de la fereastra reşedinţei dispărutului rabin, le va trimite binecuvântare”; *urbi et orbi*”.

Înc-o cupă din cel mai bun vin de Neapole, cu gust dulcesâmburiu, tras de rădăcina viţei din pământul gras, amestecat cu sărurile lavei de vulcan...

«Bea! Bea! *Prosit*! Nu, *salve*, *Salve*, Cezar! Ultimul spectacol urmează... Să plece de pe nisipul cald retiarul cu trident, pumnal şi plasa de prins căpăţâni! Să nu-l mai aştepte gladiatorul înarmat cu scut, jambiere de toval şi spadă scurtă. Să coborâm în arenă, iubitule... Privirile Cezarului şi ale celor o sută de mii de perechi de ochi ne urmăresc. Spectatorii se-ntreabă curioşi: vom dansa? Vom recita cumva Bucolicele sau Georgicele lui Virgiliu, protejatul marelui August şi-al lui Mecena? Ori fragmente din *Eneida*, pe care poetul a vrut s-o distrugă, acuzat că, oricât de măiestrite i-au fost versurile, Teocrit şi Homer răbufnesc prin ele? Să scoatem, precum sclavii scamatori din Nubia, porumbei verzi din subsuori, ouă de struţ din gură şi flăcări pe nări, ori să ne despicam în săbii late, ca cimbrii?

Nu, dragostea mea! Nimic din toate acestea. Ne vom iubi doar, pe nisipul fin care mai păstrează în moliciunea pastei lui de griş ruginiu, şoldurile fecioarei, sânii plini cu lapte ai mamei şi genunchiul rotund şi micuţ cât o tetradrahmă al pruncului.

Sunt roaba ta pe vecie şi amantă de-o noapte. Te-am urmat, în contratimpul secolelor, în străzile întortocheate cu iz de catran şi peşte sărat al Istanbulului, în uliţele înmiresmate de migdali ai Cordobei şi în arena circului roman care exală duhoarea de fiară şi sânge clocit. M-am dat ţie înapoia porţii de bronz ciocănit cu migală a haremului, lângă străvechea temelie a zidurilor Alcazarului, iar acum mă oier pe tipsia cu nisip a Circului Maxinrus…

…Afară e o staţie de taxiuri pentru oamenii liberi. Afară negustorii ambulanţi vând portocale şi baticuri-amintiri oamenilor liberi. Afară oamenii liberi trec indiferenţi pe lângă ruinele circului, iar ghizii, văduviţi de lirele şi dolarii turiştilor izolaţi de război, s-au reprofilat, oferind ofiţerilor Reichuhii aliat – şi până ce aceştia vor jefui originalele – Rafaeli şi Tintoreţi lucraţi în cooperativa pictorilor şomeri din Roma, Michelangeli şi Cellini, fabricaţi în serie de clandestinul atelier din Verona…

Afară… Dar înăuntru…?

Strânge-mă şi iubeşte-mă! Pentru nimic în lume

nu te las, nu te eliberez-Te-am prins şi arestat… Zidul închisorii tale sunt braţele mele… Degeaba te zbaţi şi încerci… Nu poţi, nu mai poţi evada…! E prea târziu… Ţi-e rău? Gemi? Gâfâi? Ţi se pare, nu-i decât ecoul… Gem doar cei din lagăre, obligaţi să care pe spinări bolovanii de piatră a câte-o sută de ocale… Horcăi? Te-nşeli… Horcăie părinţii şi fraţii noştri, cărora aţi reuşit să le descoperiţi, neascunse în ochi şi pe buze, ura şi dispreţul ce vi-l poartă… Mori? *Unmöglich*! Imposibil! Mor numai cei care s-au întâlnit cu voi pe drum, iubitule! Dragule! Sultanul meu! Ofiţerul meu în slujba Führerului, a lui Torquernada şi gladiator al Cezarului… De ce taci? De ce nu-mi vorbeşti şi mă priveşti atât de-nmărmurit, cu ochi sticloşi?

Ascultă-mă, tu, care ai pornit să cucereşti lumea întreagă! Ţi-au trebuit doar ţările, nu şi popoarele, cărora din vreme şi ticălos le-ai pregătit munţi de cuie pentru coşciugele lor… Ascultă! Din nevăzutu-mi Lui, străvechea trâmbiţă de bronz daneză, înalţ imnul victoriei! Ce păcat, *Schade*, pisoiul meu, că nu mă poţi auzi!

— *Frau* Puffmutter! *Frau* Puffmutter! Domnul general nu mai mişcă... A rămas înţepenit în braţele mele... Vai, ce m-am speriat 1 Un ofiţer tare fin... Un om atât de cumsecade şi plin de viaţă până acum câteva minute...

Era de o asemenea discreţie şi delicateţe, încât, fără să-mi ceară, am simţit nevoia să mă spovedesc, rugând-o să mă asculte şi, dacă cele ce-i voi povesti n-o vor interesa, să-mi ceară să tac, Nu s-a întâmplat aşa. I-am stârnit chiar interesul.

— ...Am întâlnit-o scurtă vreme după să se vindecase după o dragoste – un inginer întâlnit la ştrand, dispărut fără urmă, şi un student la Politehnică, primul ei bărbat, care o aba? idonase lăsând-o însărcinată. Mai avea, pregnantă, cocleala rănilor pe faţă. Nu asta m-a impresionat, ci altceva: era de o naivitate în „materie” de bărbaţi şi egoismele lor, încât părea croită într-adins şi numai pentru a fi înşelată. Era exasperantă uşurinţa cu care cădea pradă. În loc să-mi smulgă, firesc, compătimirea, dimpotrivă, m-a înfuriat. Dar mai profesa, sinceră şi

voluntară, o resemnare atât de evidentă şi anticipat pronosticată, încât, abia atunci şi numai pentru asta, mi-a stârnit interesul.

— Era frumoasă?

— N-ar fi putut să se angajeze ca manechin. La-nceput mi-a plăcut med puţin. Apoi – foarte mult. Da. Avea o frumuseţe interioară pe care zi de zi o cizelam, dar numai pentru mine.

— Ce-mi mai poţi spune despre ea?

— O lună ori două înainte de a ne cunoaşte îi murise tatăl. Maică-sa, recăsătorită, era dintr-alt aluat. Deşi noul soţ al mamei era omenos şi civilizat, totuşi maică-sa o trimitea *să-şi facă un „rostu... A trebuit, studentă fiind, să-şi găsească o cameră mobilată contra unor ore de meditaţie. Am întâlnit-o în septembrie 1949. Şi ne-am despărţit în octombrie 58.*

— Ai iubit-o mult?

— Iubirea mea era de ordin complex. O găsisem într-un moment de mare criză sufletească şi, de ce să nu mărturisesc, şi materiala. Ce m-a legat de ea? Mai

bine spus; cum mi-am lipit-o de inimă?

— Nu mi-ai răspuns dacă ai iubit-o mult!

— Am să revin îndată. Să-mi termin prima confesiune. A treia zi după ce ne-am văzut, i-am cerut să-mi permită s-o vizitez acasă. Scopul era precis: aveam nevoie să-mi plimbe o femeie palma pe frunte şi obraji. A fost destul de decentă ca să n-o facă pe mironosiţa, altă trăsătură pozitivă, pe lângă faptul că nu minţea niciodată. A doua seară după prima noastră legătură, ne plimbam pe cheiul Dâmboviţei. Nu eram încă prea convins dacă va fi femeia pe care o căutam. M-aş fi bucurat. Ulterior s-a dovedit că aveam multe afinităţi, dar şi suprafeţe neaderente. Ne plimbam tăcuţi, de-a lungul cheiului slab luminat. Deodată o aud că-mi spune cu cel mai accentuat ton de resemnare: „Dacă nu ţi-am plăcut, să nu-mi spui, că mă sperii. Renunţă să mă vezi, dar nu pot auzi că mă abandonezi. Am primit atâtea lovituri în ultimele luni şi sunt atât de singură...”

— A fost sinceră?

— Foarte sinceră. Şi cu asta m-a prins fără să-şi

dea seama. Nu aş fi schimbat-oy atunci, după cum nici mai târziu, pentru oricare altă frumuseţe a scenei ori a ecranului. Am prins-o de mână, ca pe un copil. Ne-am dus acasă. Şi după ce am certat-o că a fost în stare să-mi cedeze atât de uşor, am luat-o în braţe legănând-o ca pe un prunc. A izbucnit în lacrimi. Dragostea mea pentru ea nu era normală. Crescuse ca o rădăcină de salcâm ce-şi întinde vinele groase din curte şi până pe sub casă. Smulgerea ei ar fi însemnat prăbuşirea zidurilor şi acoperişului…

— Dar ea te-a iubit?

— Îi eram amant, soţ, protector, tată, rudă, prieten şi mai ales omul ei.

— De ce ai părăsit-o?

— A plecat departe, în străinătate, la maică-sa. Avusese şi ea paşaport, dar renunţase. Apoi, după opt ani…

— Opt ani aţi fost împreună?

— Hloua. Opt ani după plecarea maică-sii fi în urina infructuoaselor noastre încercări de a ne căsători, m-a părăsit.

— Cum a putut face asta?

— Ţi-a scris?

— Da. La-nceput şi apoi încă câţiva ani până când a încetat. S-a căsătorit. Ideal burghez, dacă vrei, ori pur omenesc. S-a căsătorit, jefuindu-mă. De ce anume? Nu ştiu cum să mă fac înţeles. Eu nu am oprit-o să plece. Dimpotrivă, ca un câine credincios, am ajutat-o până în ultima clipă, până la aeroport, acolo unde, la scara avionului de-acum, îmi făcea semn cu mâna că o să ne revedem. Ne-am schimbat ceasurile, gândurile, speranţele şi cu moartea-n suflet m-am întors pe jos de la Băneasa. A continuat să-mi scrie, să-mi întreţină iluzia unei reîntâlniri, apoi, brusc, odată cu hotărârea de a se căsători, a încetat să-mi mai dea vreun semn… Scrisorile ei… Socoteam că erau un drept al meu, câştigat nu numai prin sufletul ce i-l dădusem dar şi prin prezenţa, mărturisită de sute de ori, a unui grăunte de sentiment ori recunoştinţă… Eram bolnav. Părăsit. Deprimat.

— Îmi reaminteam de grija ei pentru sănătatea mea. De desperarea ce o cuprinsese aflând că sufăr de

o gravă maladie cardiacă, de interesul ce-l punea în a-mi prepara anumite mâncăruri de regim, în a respecta indicaţiile medicale, pe care ţi după despărţire mi le trimitea. Apoi9 deodată… Era liberă să-şi găsească idealul într-un soţ şi un cămin, cum şi l-a dorit. Dispunea de timpul şi trupul ei. Dar dreptul la prietenia ei nu putea să mi-l conteste. Nu mi l-a contestat. L-a confiscat pur şi simplu… A fost o crimă ca abandonul unui mormânt, pentru că cel care putrezeşte nu-ţi mai poate răspunde la întrebări.

— Eşti de mult scriitor?

— Mă doare întrebarea. N-am făcut niciodată literatură cu propria-mi viaţă, deşi am mai fost acuzat de asta. Chiar cu vehemenţă. Pe pagina de hârtie m-am mulţumit, atunci când reuşeam să mă transfigurez, doar să plâng ori să protestez, cu lacrimi de cerneală şi din vârful cel mai sincer şi mai ascuţit al peniţei…

— N-am vrut să te jignesc. Dar cred că sensibilitatea unui scriitor se-ntinde pe-o arie mult mai mare. Te-ai supărat? De ce nu continui?

Am oftat. Şi am reluat de-acolo de unde niciodată

nu se va mai putea reînnoda:

— …Mi-am dat seama că o iubire, oricât de năprasnică ar fi, se usucă în chiar clipa când gelozia, izvorâtă din altă dragoste, îşi scoate prima ţeapă…

— Ai suferit mult?

— Mai puţin ori mai mult decât am meritat. Nu ştiu. Vrei să-mi mai pui palma pe frunte? Mulţumesc.

— Nu-mi mulţumi. E şi plăcerea mea să simt cum se ogoieşte sub degete şi-n podul palmei furtuna de sub fruntea ta…

— Ce bine e… Şi cât mă linişteşte. Acum pot să-ţi vorbesc şi despre o mare prietenie. Cu atât mai mare şi mai deosebită, cu cât diferenţa de vârstă depăşea de trei ori anii fetei care a crescut sub ochii mei. Mi-am dat seama chiar de la-nceput că-i excepţional de înzestrată. Era în clasa patra primară când mi-a fost prezentată. Locuia în aceeaşi casă unde nouă ani m-am trudit inutil să mă conving că eram iubit. Îi fusese elevă la limba franceză şi engleză. Excepţional de talentată în literatură, artă, armonii şi culori, purtam discuţii care, ţinând seama de vârsta ei – nu împlinise

şaisprezece ani – ma uimeau, îmi reamintesc, de pildă, despre observaţia făcută după ce am vizionat filmul *Moartea unui ciclist*. Susţinea – în contradictoriu cu mine – că, turnat în culori, filmul ar fi pierdut din valoarea lui emotivă. O lună mai târziu, aceeaşi remarcă într-o cronică cu o prestigioasă semnătură dintr-o revistă franceză. Observaţiile, criticue ei în probleme de teatru şi cinematografie erau ulterior confirmate de recenzenţii competenţi. Aveam discuţii lungi, înţelegându-ne şi apreciindu-i punctele de vedere asupra pieselor de teatru, lucrărilor de literatură şi îndeosebi a subiectelor viitoarelor mele romane.

— O apreciezi mult.

— Am apreciat-o. Nu mai trăieşte. A fost pentru mine o mare lovitură. Am fi lucrat împreună la un film, o carte poate. În lunile de după ce am fost părăsit, din octombrie şi până-n mijlocul lui februarie, când gripa a răpus-o, mi-a susţinut moralul încurajându-7 nă. Şi-apoi era lângă mine o inimă care bătea, modest, sincer şi nu prea tare. Într-atât cât s-o and cum mi se-

mpleteşte cu paşii şi să nu mă simt singur… Und dintre cele mai bune prietene ale ei… Urmăreşti cum s-a întins firul? Una dintre cele mai bune prietene ale ei, o fată deosebit de bogată sufleteşte şi cu o sensibilitate uluitoare… Nu ştiu… Are rost să-ţi mai vorbesc şi despre ea?

— Te-ascult. Ce-i cu fata aceasta? Trăieşte?

— Nu.

— A murit?

— Nu.

— Atunci?

— Nimic. Să vorbim despre altceva. Am fost răstignit pe dinăuntru… Aşa-i ca, privindu-mă, nu se observă nimic?

— Te privesc…

— Ma priveşti, da… Dar dac-ai putea pătrunde…

— Cum arata?

— Ca şi tine. Îţi seamănă, copie trasă la indigo.

— …Atunci, pe ea o cauţi? Iar eu nu-s decât sosia, copie reuşită cu ecou întârziat.

— Dar ea şi cu tine sunteţi una şi aceeaşi! Pe tine

te caut. Pe tine care nu mă vei părăsi niciodată... Cum o să faci asta? Ştiu. Nu este uşor să-ţi treci zilele lângă un prizonier, înapoia zăbrelelor... Dar dragostea, numai ea...

— Pe mine m-ai căutat?

— Pe tine, care în fiece seară mă părăseşti doar în coşmarul fantomatic al nopţii, dar te întorci, vie şi reală, în zorii dimineţii, când îmi spun şi-mi repet, ca să mă liniştesc: „Este aci, aproape, la câteva străzi depărtare, la capătul firului de telefon...”

— Sunt lângă tine, iubitule, frământatule!

— Mă scol uneori noapteay când spaima că te-am pierdut ma gâtuie, iar apoi exult de fericire. Căci plecarea ce-o presimt, agonia, despărţirea, ori brusca ta dispariţie undeva prin negrul somnului şi vata visului în care-ţi înfunzi paşii, nu-s altceva decât ficţiuni, visuri... Cu pleoapele strânse, deschid pe dinăuntru ochii mari şi te văd... Şi-mi spun, sugestionându-mă, când adevărul îmi pare atât de neverosimil: numai în vis m-a părăsit, numai în vis...

— De ce mă iubeşti atât de mult?

— Pentru că te port în mine şi te-aştept încă înainte de a te naşte, înainte de a te întâlni… Odată…

— Nu mai vorbi! Sărută-mă!

— …Şi totuşi, odată, am visat ceva îngrozitor.

— Ce-ai visat, iubitule?

— Se făcea că tu plecaseşi. M-ai abandonat şi, desperat şi înnebunit, încercam ceva imposibil… Voiam să dorm şi să te visez că eşti cu mine, aşa cum în visul cel real nu erai… Şi-apoi…

— Şi-apoi, dacă vreau, pot să te-năbuş, sărutându-te. Ştii asta?

CAPITOLUL AL IV-lea

— Aveţi impresia că sunt puţin ameţit?

— *Nein*, nu, deşi Courvoisierul e excelent.

— Aşadar… Rămâne stabilit conform procesului verbal… Inginerul-maior Willy Rauchenthal…

— Frumos bărbat… *Schade*, păcat!

— *Warum*, de ce păcat? A căzut la datorie.

— Într-adevăr. La datorie. Dar… misterul rămâne

mai departe deschis.

— E închis! Absolut închis…

— În procesul-verbal. Dar…

— *Gnädige Frau*… Stimată doamnă… După un proces-verbal, nu mai poate… Niciodată nu mai poate exista vreun „dar”… *Stimmt*? Este?

Frau Puffmutter îşi potrivi mai bine ocalele fundului pe scaun, sughiţă de câteva ori, apoi oftă, de undeva, din străfunduri, cu o gingăşie de silfidă, şi reluă, nehotărâtă încă dacă să consimtă a accepta, chiar şi între patru ochi, adevărul prezentat pe hârtie şi prevăzut cu semnătura ofiţerului din Gestapo.

— Este, dar…

— Un proces-verbal e sfânt!

— Absolut sfânt. Însă… aş vrea să ştiu ce l-a împins pe bietul maior să se zvârle din tren şi să piară împreună cu olandeza sub roţile convoiului de cisterne?

— Un accident, *gnadige Frau*… Nimic alt decât un accident. Domnul maior e mai presus… Se mai poate servi un păhărel de lichior franţuzesc?

— V-aş propune un Allasch de-al nostru.

— O! Mulţumesc! Am… hâc! Scuzaţi, am vrut să spun… Am băut o dată în Erzgebirge un Allasch… Mmm…

— Nici de acesta n-o să vă puteţi pl inge. Lotte! *Eininal* Allasch. Spuneaţi că domnul maior… că domnul maior e mai presus…

— Ah, *ja*, *ja*! E mai presus de orice bănuială…

— Sunteţi chiar atât de convins?

— Aci nu poate încăpea… Convins ori neconvins, procesul-verbal e…

— …Sfânt! Dar cum a putut să alunece de pe culoar? Pentru ce a deschis uşa vagonului? Şi de ce s-a aplecat în afară în timp ce locomotiva cu şirul de cisterne era doar la câţiva metri sau mai aproape?

— Accident! Nimic altceva decât accident!

— Iar olandeza…

— A încercat probabil să-l… hâc! – scuzaţi, să-l reţină… Şi a căzut cu el, sub roţile convoiului. O, dacă târfa ar fi rămas în viaţă, era cu totul altceva! Altfel se punea problema. Ce părere aveaţi despre ea?

— V-am mai spus. Nimic deosebit. Venise abia de două luni. Mai putea lucra încă cel puţin alte câteva. Părea supusă, respectuoasă. Ciudat, foarte ciudat…

Cap-de-şarpe mai încercă o dată să dea duşcă Allasch-ul, dar păhăruţul gros, de cristal, era şol.

— Totuşi, dacă olandeza ar fi în viaţă… Scoteam eventual un atentat…

— De necrezut…

— De necrezut? Dumneavoastră bănuiţi… îşi continuă el ideea în timp ce se căzni inutil pentru a treia oară să mai stoarcă un strop de licoare – dumneavoastră bănuiţi… că ar putea fi vorba de… (şoptind) o sinucidere?…

Frau Puffmutter se foi pe scaun, căutându-şi poziţia cea mai comodă. Iarăşi sughiţă. Şi abia după aceea:

— Eu nu bănuiesc nimic. Lotte, alo, înc-un Allasch! Eu nu pot decât să mă mir cum de un om ca răposatul maior, inginer, cu o soţie atât de drăguţă, după cum am văzut în fotografia ce s-a găsit asupra dumnealui… Ce i-o fi venit să deschidă uşa vagonului,

tocmai când se apropia locomotiva?

— Motivul sinuciderii este de la început exclus… Cum vă poate trece aşa ceva prin minte? Un ofiţer superior german?… Un ostaş al Führerului?… Pe front, în plină campanie victorioasă?… *Prosit*! Teribilă băutura asta a noastră! Domnul maior avea serioase şi apreciate state de serviciu… Atât în ţară, până la război, cât şi după aceea în Polonia şi apoi în Olanda… La noi, în Gestapo, lucra, ohoho, încă din… *Entschuldige*… N-am dreptul să vă spun… Totuşi… Dacă totuşi mai scrieţi excelenţei-sale domnului general Müller… şi cumva… Totuşi, da, da, totuşi îl informaţi despre… V-aş fi deosebit de îndatorat, *gnädige Frau*, să… Cum credeţi de cuviinţă… Eu sunt cu respect, devotament şi-ntotdeauna… la ordinele excelenţeisale… pentru… Oricând…

— Lotte! Alo, Lotte! *Noch ein Allasch*!

*

— Ceea ce au reuşit. ei să asaneze din Suydersee şi să transforme în lacul Ijsel, noi, *zum Beispiel*, de pildă… Faimoasele lor poldere, adică digurile,

întărirea dunelor, secarea mlaştinilor, noi… Eşti atent, *Herr Doktor*?

— Ja, jay sehr interessant…

— Noi, de pildă, după război, bineînţeles, folosind tehnica germană cea mai avansată, adică randament şi calitate… Cum aţi spus? O, *ja*, desigur că ne vor trebui braţe de muncă. O materie primă de care nu vom duce lipsă. Dacă mi s-ar fi încredinţat mie conducerea lucrărilor de îndiguire… Dacă, să spunem, domnii olandezi ne-ar fi cerut un expert ori mai mulţi… Mai întâi aş fi propus… între Enkhaizen şi Medemblik sau la Stavaren… Cu tehnica noastră suverană?… Ce să mai vorbim? Deocamdată, trebuie să ne ocupăm de altfel de poldere…

— …Este scundac şi-şi poartă părul tuns perie. Titlul de inginer şi-l foloseşte pentru amenajarea clădirilor ocupate de Gestapo! Transformarea lor în birouri, închisori, camere pentru anchetă prevăzute cu scripeţi, cârlige, duşuri şi tot aparatajul de sfârtecat trupuri şi viaţă, de măcinat ultimele cioburi ale civilizaţiei şi umanităţii ce nu le-a putut scăpa printre

degete. Jsta e omul, Mona. În uniformă şi-n Mcrcedes-ul său spre birou, la popotă, la restaurantele, două, din centru, ori în civil la barul de noapte al ofiţerilor, în parc, cu Kätte, soţia unuia dintre fruntaşii N.S.B.-ului Omul pe care va trebui să-l întâlneşti, să-i faci cunoştinţa, să-l seduci şi să afli dacă şi când s-a hotărât executarea celor prinşi, acuzaţi de instigaţie şi organizarea marii greve din februarie[2].

— Şi după aceea, Flohr?

— După aceea îl executaţi.

— Cum?

— În tâmplă, cu pistolul, când doarme. *Cu* grenada, prin fereastră, când stă la masă. Cu automatul, în clipa când vrea să se urce în maşină. Limpede?

— Limpede.

— Atunci ce mai aştepţi? Te gândeşti cumva ce are să fie cu tine „după"?

— Nu mă preocupă încă asta.

— Ai să-ncaleci bicicleta şi, liniştită, făr' de

2t La 25 februarie 1941, muncitorii din Amsterdam au făcut o previi de protest împotriva ocupanţilor hitlerişti.
8* U»

graba, ca să nu trezeşti bănuieli, te-ntorci acasă.

— Acasă?

— La gazda ta cea nouă, am vrut să spun. Şi-acum gata. Porneşti. Ce mai stai?

— …

— Nu cumva ţi-e teamă?

— Îmi mai poate fi teamă după cele prin câte am trecut? încerc doar să-mi fac un plan.

— …Chiar în Dordrecht. Bătrânul inginer olandez avea o nepoată de-o frumuseţe rară. O autentică nordică. Trupul zvelt, excepţional proporţionat… Cu anumite trăsături greceşti… Un model de-al lui Praxiteles supus trei luni la regim alimentar de slăbire… Părul din cea mai autentică platină… Dar nu e de mirare, *Herr Obersturmbannführer*… Vikingii, este ştiut asta, au pătruns până departe în sud, către Spania, Grecia, ajungând până la coastele Feniciei, de unde nu s-au întors doar cu stofe scumpe şi bijuterii de preţ, ci şi cu femei… Exact, exact şi bine puneţi problema… Bănuiesc că domnii vikingi şi-au amestecat sângele până şi cu iudeii. Iar cinstea ce le-o

facem de a-i considera frăţiorii noştri mai mititei, cu tot *Gemischt*ul, amestecătura lor de rase…

— Bitte! *Intră*!

Cu şorţuleţul şi boneţica de-o imaterială albeaţă, Mona păşi surâzând în camera inginerului-maior Willy Rauchenthal, care o privi cu mirare, apoi cu o deosebită satisfacţie.

— *Danke, schönes Fräulein*, mulţumesc, frumoasă domnişoară. Sunt convins că frişca şi cafeaua cu lapte… Vă aflaţi de mult în serviciul domnului inginer? Voiam să te întreb încă de-alaltăieri.

— Sunt nepoata dumnealui.

— Scuzaţi, credeam că… Şi… născută chiar în Dordrecht?

— Chiar în Dordrecht. Mama e originară din Zierikzee, tata de aci.

— Frumos oraş Dordrecht!

— Foarte frumos.

— Dar nu mai frumos ca dumneata.

— E nepotrivită comparaţia.

— Găsiţi?

— Cu permisiunea dumneavoastră.

— Vă cunosc doar de câteva minute. O vikingă cu sânge cald mediteranean, dacă mă ghidez după ochii dumitale. Cu ce altceva v-aţi putea compara?

— Compliment?

— Strămoşii dumneavoastră au furat şi inimi, multe inimi din sudul şi răsăritul Europei, pe care au ţinut să le aducă cu ei… Dar sunteţi o olandeză din Dortrecht. Cu ce vă pot asemui?

— Ţineţi neapărat la un etalon?

— Da. E absolut necesar pentru că… Lucrez numai ştiinţific. Cu precizie. Şcoală germană.

— În acest caz, să-ncerc să vă găsesc un autentic carat de comparaţie.

— Vă rog.

— Ce-aţi spune, de pildă, despre tezaurul lui „Amsterdamsche Bank” sau „Holandsche Interland Bank”?

— Preţios etalon, dar nu-l pot lua în consideraţie, pentru că nu vă mai aparţine.

— Într-adevăr. Să caut ceva mai romantic, dacă-mi îngăduiţi. Ce-aţi spune despre domnişoara care serveşte ca şi mine, dimineaţa, ciocolata, în galeriile Zwingerului din Dresda?

— Minunat. Chiar semeni puţin cu franţuzoaica aceea. Dar şi acest tablou ne aparţine.

— Am găsit. De astă dată n-o să mai puteţi avea obiecţii.

— Sunt curios.

— Comparaţi-mă cu Simons Hasselaar Kenan.

— Cine este această posesoare a unui nume atât de lung şi de aspru?

Mona a făcut o piruetă, cu tava încă în mână, după care a aşezat-o pe gheridonul de lângă fereastră.

— Aveţi aici *Frühstü*ckul, Kapuţinerul, frişcă, untul, marmelada, chiflele şi „*Haarlemse* Courierziarul din Haarlem, care v-a sosit azi.

— *Vielen Dank*, dar vreau să-mi răspunzi la întrebare: cine este persoana?

— Nu pot să vă spun acum. Şi-a dus copilăreşte un deget la gură: Secret.

— Şi când voi putea afla?

— Poate într-o seară… Poate într-o dimineaţă… Ori niciodată…

— Deseară!

— E prea devreme!

— La noapte!

— La noapte?…

— Da. Te aştept. Ai să vii…? Ai să vii, ai să vii! Nu se poate să mă refuzi. Pe mine nu m-a refuzat încă nimeni, când am solicitat…

— Atât de mult i-aţi fermecat?

— N-au îndrăznit! Toţi mi-au răspuns. N-a lipsit nimeni la apel.

— Nici moartea?

— Moartea? Te joci cu cuvintele? Ei bine, eu nu mă tem de ea. De altminteri, nu trebuie solicitată. Vine singură când e de serviciu şi de planton… O să-mi faci o vizită la noapte?

— Da, da, negreşit! Aşteaptă-ne… Venim…

Afară viscolea, dar în vagonul-bar căldura se-nteţise. De la uzină, valoarea aburilor îşi crescuse prin

ţevile strâmte gradele. Trâmbe de zăpada îngheţată pumnuiau ferestrele bocnă, încremenite sub înzecită peliculă de nea. Felinarul roş-verde, spânzurat deasupra scării, abia mai putea strecura un fir subţirel de apă colorată prin granitul de sticlă geruit.

— Temperamentul nordicilor, *Herr Doktor*, aprecie maiorul-inginer, este cu totul deosebit de al italiencelor, polonezelor sau al cehoaicelor… în câteva zile am devenit bun prieten cu nepoata gazdei… Ca să fiu mai precis, chiar din a treia zi, când am invitat-o şi nu s-a sfiit să-mi ciocănească la uşă, după miezul nopţii. Exact după miezul nopţii…

…A ciocănit de trei ori în uşă, după cum s-au înţeles. S-au înţeles să-i bată de trei ori în uşă? Ce importanţă are?

Maiorul a deschis fără să mai întrebe – cel puţin din prudenţă – cine se află în cealaltă parte a tăbliei de lemn şi fără să aprindă lumina.

A deschis încet uşa, dar îndată ce a intrat în cameră, ofiţerul, care o pândise în întuneric, a tras zăvorul şi s-a năpustit asupra ei luând-o în braţe.

— Nu!

— De ce? gemu el, căutându-i gura, prinzându-i sânii în cleştele degetelor.

— Încă nu. Ai puţină răbdare...

A ridicat-o, fulg, în braţele lui vânjoase de fost ajutor de comandant la Oranienburg. „... Ce-mi poţi spune despre Oranienburg?” ar fi trebuit Mona să-l întreoe. Iar el ar fi răspuns: „A fost prima însărcinare care mi s-a dat după obţinerea diplomei de inginer constructor. e „... Şi ce ispravă ai făcut acolo?” „Am amenajat lagărul în aşa fel, încât şi Ossietzki să-şi stranguleze speranţa în eliberare*... „Şi alte isprăvi?” „Am fost numit ajutor al comandantului”... „în ce scop?” ar fi fost necesar să afle. „Pentru că trebuia să iniţiez, să secondez şi să supraveghez, un timp, întreg aparatul destinat cercetării deţinuţilor recalcitranţi, aparat perfecţionat şi-n bună parte inventat de mine... Iar ca sarcină specială studiam stomatologia. Sau mijloacele pentru a-i face pe politicii închişi să-şi deschidă gura...”

— Acum vreau!

— Nu încă... Nu încă...

— Eşti fecioară?

— Te jenează cumva?

— Dimpotrivă. Câţi ani ai?

— Şaptesprezece.

— Şi mai departe? Se-aude?

— ...Se-aude, dardar nu pot vorbi. –, dacă nu-mi laşi gura liberă...

— Vorbeşte!

— Aşa se porunceşte la anchetă?

— Lasă prostiile! Te-am întrebat dacă eşti chiar fecioară?

— Nik.

— Deci, dragostea a trecut peste tine?

— Nu.

— Vrei să glumeşti cu mine?

— Nu-i vreme de glumă.

— Tocmai, ci de dragoste...

Willy Rauchenthal şi-a depus prada în largul pat cu plapuma de mătase şi cearşaful, ca şi faţa de pernă, din cel mai fin material care s-a putut ţese în

Olanda.

— Nu încă, vă rog…

— Fără mofturi, *Fräulein*! Vreau să văd ce va ieşi până la urmă din prihănita fecioară, dar peste care dragostea n-a trecut încă… Nu mă minţi?

— Nu vă mint!

— Şi-atunci cum vine asta? Ori alb, ori negru? Care din ele reprezintă adevărul? De ce te agiţi? De ce mă respingi?

— Vreau… Lasă-mă un pic să respir, că mă striveşti…

— *Bitte*! Acum poţi respira în voie?

— Da.

— Să nu fugi. Te previn.

— Nu fug. Uitaţi-vă, m-am reaşezat lângă dumneavoastră, vă mângâi. Sunteţi doar primul bărbat lângă care-mi culc capul.

— *Sicher*? Adevărat?

— O să vă convingeţi numaidecât… Dar permiteţi-mi să vă spun cine este Simons Hasselaar Kenan…

— Nu mă mai interesează!

— Ba da, ba da. Trebuie să ştiţi… Fiţi cuminte şi ascultaţi-mă… Pe urmă sunt a dumneavoastră… a ta şi faci ce vrei cu mine… îmi dai voie să te tutuiesc?

— Chiar te rog. Dar hai, spune odată, că plesnesc! Vorbeşte!

— Ca la anchetă?

— Ţi-i cu tot dinadinsul să mă enervezi?

— Nu te supăra. Doar câteva cuvinte. Ascultă: Simons Hasselaar a fost conducătoarea patrioţilor care au apărat, cu neasemuit curai, oraşul Haarlem, asediat între 1572 şi 1573 de spanioli.

— Şi ce mă priveşte pe mine?

— De ce vorbeşti atât de grosolan? Dă-mi voie un pic… O secundă… Nu fi brutal…

— Ce mai pofteşti?

— Vreau să-ţi mulţumesc pentru că-i avut răbdare să afli cine a fost Hasselaar…

— La dracu’ cu mumia aia!

— …Şi pentru ca totuşi ne-aţi invitat pe amândouă în camera la dumneavoastră…

— Pe care noi? Hasselaar?

— Demult e numai cenuşă.

— Pe cine atunci?

— Pe mine şi pe aceea despre care (şi-a scos încet braţul drept de sub pernă) spuneai că nu e nevoie s-o inviţi (i-a lipit ţeava revolverului în ureche), căci vine şi singură (a tras…) când e de serviciu şi de planton… (nu a mai putut-o auzi).

— Lotte, înc-o sticluţă cu Châteauneuf. De acord, *Herr Doktor*?

— Aş prefera un Chianti italienesc, dar să nu schimbăm.

— Pardon! Pot amesteca până la cinci feluri de băuturi. Controlat. Ştiinţific. Un Chianti, Lotte!

— Bine. Să-ncercăm.

— Încercaţi, n-aveţi ce pierde. Fetele-s aci, paturile dincolo… Spuneam…

— Da, spuneaţi, dragă domnule maior, că…

— …Glockenspielul, Klokkspel, cum scurt ei, este amuzant, poate, dar deloc interesant. Olandezii sunt în stare să stea nemişcaţi…

— În reculegere…

— …în poziţia de „pe loc repaus”, ascultând, cum falsifică şi interpretează ei, din orgoliu şi imaginaţie, simfonia celestă a clopotelor şi clopoţeilor din biserică. Mai mult, par tulburaţi, vrăjiţi sub ninsoarea care-i acoperă, căzută de sus, aşa cum i-am văzut eu…

— Extraordinar! Ceva similar mi s-a întâmplat şi mie în Camerun… Eram copil şi-n vizită la tata, funcţionar superior la sediul rezidentului… într-o seară, şamanul…

— Ce-i aia şaman?

— Un vrăjitor… Un vraci…

…Fulgi mari şi groşi prăvăliţi din sutele de mii de perne, sfâşiate de deznădejde în ceruri, acopereau obrajii, părul, ochii, piaţa şi gândurile. Carnea din bronz sticlos a tipografului Laurens Jams Zoon se mulase şi-apoi dispăruse bandajată sub feşile de vată. Prăvăliuţele anticarilor renunţaseră să mai semnalizeze cu firmele şi ferestruicile îngropate sub nea că la trei paşi de domnul maior inginer Willy Rauchenthal se află… întruna, ori toate vitrinele şi

rafturile ascunse, ultimele gravuri medievale, trase din lemn ori cupru, câteva tipărituri princeps şi Elzeviruri originale, ca şi unicul icunabul rămas neacniziţionat în efemera valută a mărcilor-hârtie…

Pedalând din ce în ce mai repede, Mona I-a urmărit, pregătindu-şi în minte raportul oral către Flohr:

„… După ce s-a desprins din rândui din faţă al auditorilor…” Era evident că nu va avea răbdare s-asculte ţesătura limbilor de fontă ce-şi ştergeau, în prelungi săruturi, coaja ovală şi de bronz, în desăvârşita ierarhie a notelor muzicale care porneau, de la do-ul cristalului, ţipăt de porţelan, şi până la şi-ul de jos, gemut şi icnit din străfundul gros de metal…

„… Maiorul a intrat într-una din anticării – a patra prăvăliuţă socotind din faţa statuii lui Laurens către dreapta –, şi a cerut să i se vândă un obiect de valoare. I s-a oferit un ghid. L-a respins. La fel a făcut şi cu dicţionarul. După care, încleştându-şi nemulţumit fălcile, a pretins să i se arate cel mai preţios obiect din magazin. Bătrânul anticar a surâs şi,

prezentându-i din nou dicţionarul, i-a întors caperta cu aceeaşi graţie şi plăcere cu care ar fi prins între degete un şoarece mort. Din faţa cartonului gris-cenuşiu de război, dar corect tăiat pe margini de ghilotina cuţitoaielor, i-a surâs sleit şi impersonal *Führerul.*

A zâmbit şi domnul ofiţer inginer, bătând amical şi pe umeri, anticarul. Şi de îndată a scos tabachera oferind negustorului un trabuc subţirel din frunză autentică de tutun sârbesc. Bătrânul a refuzat. Nu fuma. Nu voia să fumeze.

...După asta, a ieşit din magazin şi s-a urcat în Mercedes. L-am urmărit cât am putut de repede până l-am pierdut".

„... Rău".

„... Nu chiar atât de rău, căci după numai rece minute i-am văzut iarăşi maşina. La trotuar, în faţa popotei".

„... Şi-apoi? De ce taci? Spune mai departe. Cum a fost?"

„... Am coborât de pe bicicletă şi am ascuns-o în

curtea clădirii alăturate şi...”

„... Părăsită?”

„... Da, da. Bineînţeles că părăsită”.

„... Perfect. Mai departe: te-ai apropiat, fluierând şi cu mâinile în buzunar, de fereastra cu perdelele trase”.

„... Stop! Nu e bine. Primo: nu mă puteam apropia fluierând, căci aş fi atras îndată atenţia... Secundo. De ce cu mâinile în buzunar, când într-unul din ele aveam grenada?... Am trecut deci drumul. La douăzeci de metri de popota, cu o simplă gentuţă de instalator. Şi-am intrat în curtea restaurantului ofiţeresc.

— De la atelier... *Reparatur kanal*! – a încercat Mona să-i explice santinelei.

Şi! s-a dat voie să intrenăuntru. Ţeava de plumb de la chiuveta cea mare din bucătărie nu avea fisuri. Baia alăturată prezenta ţevile de scurgere perfect etanşe. Mai rămânea de controlat doar bazinul cu peşti şi havuz din chiar mijlocul salonului-restaurant de lux.

Puffmutter şi-a prefăcut abilă un căscat în surâs, încercând doar aparent să fie atentă la cele spuse de inginer doctorului.

— …Există deci astfel şi o diferenţă comercială, o mare diferenţă, în preparatul peştelui nostru german, din Baltica şi Atlantic, faţă de metodele folosite de olandezi, de danezi şi islandezi şi chiar de norvegieni, alt concurent de seamă pe pieţele europene. De pildă, harengul Sărat ori afumat. Sau în *Tornatensaucey* în sosul de tomate parfumat *à la maniere napolitaine*…

— Uşor condimentat, domnule maior?

Maiorul n-a răspuns la întrebare. Continua să desprindă cu îndemânare şi cu ustensilele nichelate spinarea cu ţepi a peştelui ce plutea în sosul înmiresmat de roşii. Ţeapăn, aşteptând ordinul, chelnerul părea, în fracul a cărui culoare îndoliată nu putea să ascundă îndeajuns kakiul reglementar al stofei cazone date la vopsit, un uriaş gândac negru.

Mona vâră adânc mâna stângă în apa rece a bazinului. Un peşte exotic colorat într-o imposibilă cromatică, cu ochi bazedovieni şi-aripi mucilaginoase

de înger reînhumat îi trecu peste braţ, înfiorâna-o.

Primind comanda băuturii, chelnerulse-nclină respectuos, depărtându-se.

Şi tot atunci, Mona scoase cu dreapta grenada din buzunar, trase cu dinţii piedica rudimentară şi-şi plasă para de fontă şi oţel în farfuria cu hareng afumat, copt şi-n *Tomatensauce* a maiorului, câteva secunde înainte să explodeze…

— *Prosit*, *Herr Doktor*! Italienii ăştia au un rafinat gust al băuturii.

— *Prosit*, *Herr inginieur*! Da' de unde! Au dealuri şi soare. De-aici faima vinurilor, la care numai natura a contribuit, generoasă, naivă şi hoţomănită de cine nu trebuie. Pe când, de pildă, *Steinwein*-ul nostru, vinul de piatră, Mosella, sau mai oine vestita viţă de Rin, pe care am muncit-o…

— *Ştiinţific*, nicht wahr?

— Bineînţeles că ştiinţific, cu marea şi tradiţionala experienţă a degetelor de aur germane… *Prosit*!

— Bea! Bea! şi spune! Tot paharul! Da-l duşcă!

Aşa. Respiră adânc. Nu aşa! Adânc… Ei, ţi-e mai bine acum? Fii cuminte, înţelegătoare şi răspunde la întrebări fără să mă obligi să-ţi vâr iarăşi, cu linia o jumătate de metru de cravată pe gât…

— E oribil…

— Exact. Oribil. Şi inestetic. O fată tânără. Atât de frumoasă. Cu o cravată înfundată în laringe ca un ghemotoc de hârtie – scuzaţi-mi comparaţia – ca un ghemotoc de hârtie ce asfixiază un gât de closet… Sau ca o…

— Ajunge… Vă rog, ajungeee… Nu mai pot…

— Nici eu! Crede-mă. Am obosit… Vorbeşte! Din ce organizaţie faci parte?

— Din niciuna.

— Minţi. Am declaraţiile celor arestaţi, din grup cu tine. Şi ale altor doi prinşi, mai vechi, depuşi la A mersfoort, care te cunosc.

— Nu ştiu nimic. Am trecut întâmplător pe-acolo pe la balul ofiţerilor.

— Cine te-a invitat?

— Nimeni… Am trecut doar pe stradă, în drum

spre casă…

— Şi n-ai văzut nimic? Cine a tras cu automatul prin fereastră?

— Am auzit împuşcăturile… Şi geamurile zăngănind… Apoi gemete… Şi-atât…

— Şi? Nu se poate doar atât. Şi?

— Şi-am fugit.

— De ce-ai fugit?

— De frică.

— Are să-ţi fie frica, Mona?

— Nu, Flohr.

— O să ţipe la tine ofiţerul gestapovist.

— Are să ţipe.

— O să te lovească, o să te schingiuie.

— Să mă lovească, să mă schingiuie.

— Şi dacă n-ai să divulgi…

— N-am să divulg!

— Ar putea să-ţi facă ceva şi mai rău…

— Ce poate fi mai rău decât bătaia, foamea, setea şi schingiuirea? Mă vor împuşca? Voi fi poate cumva spânzurată? Atârnată de picioare, cea mai cumplită

moarte germană, cum se spune?

— Încă mai rău.

— Glumeşti, Flohr. Doar n-o să mă-nvie şi-apoi să mă ucidă din nou?

— Nu uita că sunt în stare de orice… Cum nici nu-ţi închipui… Au mai făcut-o, atunci când s-au lovit de rezistenţa femeilor la anchetă şi ţineau cu orice preţ să le smulgă o informaţie…

— Dar e groaznic… Nu! Nu se poate, 1111 au dreptul să facă asta…

— Dreptul, Mona? Mai poţi vorbi încă de „drept”? Ei îl consideră o proprietate în exclusivitate, nu a celui mai tare – căci sunt totuşi slabi, laşi şi nevolnici –, ci a celui mai sadic, eroul lor naţional fiind doar insul care a rupt cât mai multe rădăcini, toate, tot ce-l lega de „infecta umanitate” predicată din biblie, temple ori tribunele marxiste…

— Sagen Sie mir etwas, was ich nicht weiss / *Spune-mi ceva ce nu ştiu*!

— Am trecut din întâmplare, spre ghinionul meu, pe stradă, tocmai când s-a tras prin fereastră…

— Asta am auzit şi mi-ai mai spus-o de câteva ori. Te previn că voi folosi alt mijloc de constrângere, dacă încă nu te decizi să fii sinceră cu noi!

— Am trecut...

Ofiţerul anchetator lovi brusc cu pumnul în birou şi urlă atât de tare, încât Mona avu impresia că un ciclon a împroşcat-o, pulverizând-o, înspre cei patru pereţi.

— Altce-va! Altce-va!

Încercă să se-adune, să se reconstituie, din boabe şi praf. Nu-şi putea încă da seama dacă a reuşit să termine aceasta neprevăzută şi imposibilă operaţie. Şi, fără să vrea, fără să-şi dea seama ori să se poată frâna, se auzi rostind:

— Primăvară... Când primul ghiocel răzbate... De sub pătura de nea... Chemat de calda rază de soare...

— Ce-i asta? Poezie? Faci pe nebuna cu mine?

— În ce organizaţie eşti încadrată?

— În niciuna!...

— Lucrezi în L. O?

— Nu cunosc.

— În L.R.P? M.I.L? O.D? R.V.V? * Sau poate eşti o instructoare chiar a Consiliului Rezistenţei?

— Pentru întâia oară aud aceste denumiri. N-am nicio legătură cu… cu… Eu…

— Dumneata… doar din simplă întâmplare, nu?

Mercedesul cu semnul „WH”-ului şi ultimele două cifre terminate în 44 stopă brusc în faţa localului. Maiorul Willy Rauchenthal coborî şi intră prin uşa principală. Maşina porni mai departe.

Tam-tam-ul orchestrei militare răzbătea până departe, în stradă, împroşcând din coardele zbârrtâinde, clapele rănite şi ghionturile date în toba de la baterie, aspre valuri de arpegii.

Mona şi-a potrivit mersul încă din colţul străzii. Bicicleta o lăsase după ghereta închisă din capătul opus al străzii, prin care păşea, târşiindu-şi obosită picioarele. Făcuse un ocol strategic şi bine calculat. Sub flanela groasă, de-un verde şters, obişnuită pe punţile lui „Köninklijke Marine”, îşi avea, susţinută de o cureluşă subţire trecută peste gât, automatul încărcat, cu patul tăiat scurt şi piedica trasă.

Ajunsă în dreptul ferestrei se opri zvârlind o privire nepăsătoare. Înapoia perdelei late de tul şi-n lumina crudă, perechile de ofiţeri şi ticăloasele membre din N.S.B.[3] dansau frenetic, ritmându-şi cu ostentativă indecenţă paşii, gesturile…

Abia după al patrulea tur, umerii spătoşi ai *Sturmbannfübr*erului, peste care trona capul tuns perie, se ivi, apropiindu-se, în dreptul ferestrei.

— De ce nu pofteşti înăuntru, frumuseţe rece? o îmbie din spate un glas pistruiat de alcool.

Îşi scoase cu gesturi largi, ca şi cum s-ar fi scărpinat, arma, ochi şi trase. Ultimul cartuş îl rezervase plutonierului din poliţa verde a Feldgendarmeriei, încremenit de uluială pe marginea trotuarului.

Dar magazia automatului era complet goală.

— Din simplă întâmplare…

Ofiţerul urlă din nou, prinzând între pumnii săi uriaşi două vârfuri de stânci, cărora le ciocni frunţile.

— Schmauze halten! *Râtul*!

— Eu…

3 N.S.B. – organizaţia olandeza colaboraţionist.

— *Hier wird nicht geredet*! Aci nu se mai vorbeşte! Răspunde doar la subiect! Strict la subiect!

— O să te facem noi să scuipi tot ce ştii din tine…

— O să mă ucideţi…

— Dimpotrivă! O să te mângâiem. Pe rând şi cu repetiţie. Până ce o să-ţi vină greaţa. Iar când ai să începi să verşi, o să fim gata să te-ascultăm. Frantzi! Frantzi!

Sergentul-major, scăzut la statură, cu fălcile trase în unghi drept şi sprâncenele groase îmbinate, deschise uşa şi-şi pocni călcâiele.

— Luaţi pe domnişoara pentru program.

— Jawohl!

Viscolul se mai potolise. Când şi când mai încerca să-şi mai dovedească prezenţa, zvârlind câte-un pumn de boabe reci în ferestre.

În vagonul-bar discuţia lâncezea. Ultimii clienţi, inginerul şi medicul, surprinşi de furtuna de zăpadă, continuau să-şi păstreze poziţiile pe scaune şi-n faţa celei de-a patra sticle, golite pe trei sferturi. Puffmutter moţăia în fundul fotoliului, cu croşetele şi

împletitura de tricot căzute-n poală. Grete, barmaniţa de rând, ştergea alene un trup bondoc de carafă, fără să-şi mai ascundă oboseala şi căscatul. Doctorul privea hipnotizat un punct fix descoperit în fundul paharului. *S turmbannführerul*, cu picioarele întinse cât putea se departe sub masă, vorbea aproape de unul singur.

— ...I-am scris Ernei... Dacă o să intrăm cu bine în primăvară sper să obţin un concediu de şapte zile... Am să iau avionul, ca să-mi scurtez călătoria... Iar la înapoiere... eşti atent doctore?... Dannecker, vărul soţiei, director la Centrul de aprovizionare, îmi va aranja înapoierea pe front tot cu avionul... Un avion de-al lor. Câştie deci trei zile din permisie... Şi cu trei, şase... o singură zi doar cheltuită pentru dus şi-ntors... Voi sta tot timpul în pat... Ziua cu copiii, noaptea cu Erna... Nu e bine, doctore?

— *E bine*, Herr Sturmbann führ ei... *E foarte bine*.

— Suntem ostaşi în slujba *Führerul\n* şi a patriei... Dar suntem şi oameni... Nu?

— Wirklich! *Sigur*!

— Ce vreţi să faceţi cu mine? Suntem oameni… Nu uitaţi asta…

Ofiţerul anchetator reflectă aproape un minut asupra răspunsului, răstimp respectat şi de subofiţerul încă în poziţie de drepţi, lângă uşa. Cuvântul celui mai mare în grad din mica cameră a interogatorilor se voi filosofic.

— De ce să fini oameni? Oameni… Asta-i o formulă creştino-iudaică ce trebuie stârpită. Suntem *Supermenschen*, supraoameni, şi buruieni. Trandafirii şi bălegarul pe care aceştia îl folosesc ca îngrăşământ. Voi ăştia, jidanii şi „rezistenţii” care încercaţi, viermi, să-mpiedicaţi mersul marelui Reich, nu aveţi petale şi nici parfum. Doar piele, oase şi puţin seu!

— Avem, în schimb, credinţă.

— Coajă de nucă fără miez. Masturbaţie iudaică.

— Şi speranţă.

— Dacă vă scoate căpăţânile din nodul ştreangului, practicaţi-o! Credinţă, speranţă… Cârji din cocă crudă pentru vietăţi inutile…

— Sunt elementele de bază ale omenirii…

— Încerci să faci discuţii filozofice cu mine? De ce nu-mi răspunzi la întrebare? Te-am încurcat cumva?

— Nu ştiu dacă speranţa s-a născut din credinţă sau viceversa, dar amândouă sunt întreţesute ca o stofă. Te bucuri de ţesătură şi o foloseşti fără să te preocupe care-ţi ţine mai cald, bătătura ori urzeala…

— În care text talmudic ai descoperit mărgăritarul ăsta cu perciuni?

— Nu sunt cvreică.

— Chiar nu? Păcat. M-aş fi bucurat mai mult. Frantzi!

— Ordonaţi!

— Hai, condu-o la program. Am terminat cu pălăvrăgeala.

— Jawohl!

— *Bitte, Fräulein*! După dumneavoastră, domnişoară. Doctore, nu-ţi alegi o fată? Până la urmă va trebui, căci nu văd cum o să plecăm de-aici înainte de dimineaţă…

— O să trimită vreo maşină după noi.

— Mai curând un tractor, să desfunde drumul… Ce spui de poloneza cu părul cum e caisa în pârg? Ori norvegiana?

— Sunteţi foarte amabil, *Herr Sturmbannführer*, dar permiteţi-mi să aleg singur.

— Care-ţi sunt preferinţele, doctore?

— Înc-o sticluţă şi-s gata de drum.

Willy Rauchenthal râse.

— Misogin? Abstinent?

— Puţin alcoolic doar. Atât!

Ajunsă în dreptul uşii din capătul vagonului de dormit, n-a vrut să meargă mai departe. Uruitul convoiului îşi inteţea zvoana roţilor, acompaniată de gâfâitul locomotivei

— De ce te-ai oprit?

Mona îl mângâie pe obraz.

— Deschideţi puţin uşa, vreau să sorb un pic de aer rece. Am să fiu mai proaspătă… Trageţi uşa, vă rog!

Pufăitul în cel mai tragic tremolo astmatic era

atât de aproape, încât…

L-a prins de gât. Şi-a lipit gura, ventuză, de buzele lui…

Mona ar fi vrut, împingându-l peste şine, să-i strige ca în finalul unui roman de răzbunare, acoperind vacarmul bandajelor de roţi, peste panglicile de metal: „Răzbun în tine pe toate fetele, mamele şi surorile pângărite…!”

*Sturmbann*führerul Willy Rauchenthal intenţiona să-i spună, încercând, fără să reuşească, să se aşaţe de bara de metal a scării şi, abia izbutind să se prindă de Braţul olandezei:

„Nu mă-mpinge aşa tare idioato, că o să alunec înaintea locomotivei…”

N-au mai avut însă niciunul timp…

Abia după două sute de metri, mecanicul izbuti să frâneze convoiul care patina cu saboţii încinşi şi arşi.

Stăm pe canapeaua îngustă, acoperiţi de cuvertura de pluş verde şi roasă.

Lângă noi, lampa cu picior şi vraful de cărţi şi

caiete, martorc mute la discuţii şi îmbrăţişări. Sobiţa din tablă argintie pălăvrăgeşte cu trosnituri, răspândind valuri efemere de căldură.

Pe masă sunt resturile tradiţionalului menu de la orele zece: brânză de Olanda, muşchi ţigănesc, gem şi sticla cu sif072, secată de mine.

Răsfoim reviste din Cuba, frunzărim o publicaţie franceză şi, fără să vrem, trecem la cartea cu text şi fotografii care povesteşte „viaţa? din lagăre.

Încercăm să descifrăm semnele destinului pe frunţile copiilor şi ale marnelor în imaginea care înfăţişează locul...

Izbucneşte, aprigă:

— Locul unde Dumnezeu a fost coborât cu cangea din cer, judecat pentru greşeala de a fi plămădit dragostea şi mila, ras de barbă şi executat.

— Ce loc a fost acela?

— Triunghiul trierilor: la dreapta... la stânga... Cei apţi – la muncă; cei şubrezi şi copiii – spre camerele de gazare... Iar în vârful triunghiului, asasinii. Marii supraveghetori ai masacrelor. Mengele,

Hoess şi ceilalţi ucigaşi mărunţi şi executanţi.

Aş vrea să-i răspund ceva ori să completez, dar nu am destulă putere de concentrare. Prezenţa ei încă fierbinte lângă mine mă-mpiedică sa storc o sinteza din gândurde-mi răvăşite. Nu pot decât s-o ascult. Continuă:

— Dumnezeu n-a putut să-i împiedice de la o astfel de crimă monstruoasă.

— Dar nici să-i lase singuri şi părăsiţi pe cei osândiţi pe nedrept… Şi-atunci…

— Şi-atunci?

— „S-a amestecat printre victime şi, cu primul lot, a intrat în camera de gazare. Aşa s-a întâmplat. Pentru că Dumnezeu a fost bun. Milostiv. Şi înţelept. Desigur, în bunătatea îniy nu i-a zămislit pe nemţi pentru a face din ei asasini… Marea lui milostenie nu putea concepe ca popoare întregi, transformate în calupuri de săpun, să fie sortite a umple rafturile magaziilor.

— Cât eşti de naivă, draga mea!

— Era prea înţelept ca să nu-şi dea seama nu

numai că a greşit, dar că nici nu mai e în stare să-i oprească pe turbaţii ucigaşi.

— Pus în faţa unei asemenea teribile suuaţii, a procedat ca un sfânty cel mai mare sfânt şi martir; s-a lăsat de bunăvoie ştampilat cu pecetea Rib-ului alături de cei executaţi, apoi ambalat în pergament şi urcat în amvonul stelajelor etichetate: „*Rein jüdisches Fett*...” Săpun din grăsime veritabilă de evreu...

— Încerc să-ţi accept simbolul...

— Nimeni nu l-a observat. La chip seamănă doar cu toţi ceilalţi. A mai rămas puţin scrum şi cenuşă albă de oase.

— Şi încă ceva. O limbă a lagărului: limba germană...

— Limba lui Goethe, Heine, Schiller, Beethoiven, Einstein şi Mendelsohn...

— Nu! Din ianuarie 1933 limba lor nu mai era germana. Căci nu le mai aparţinea. A renunţat la ei şi a trecut şi ea în imigraţie, alăturându-se marilor culturi mondiale, în care arta putea să fie transfigurată priit moarte, dar moartea niciodată

ridicată la rang de artă…

— Eşti religioasă?

— Nu.

— Ai fost?

— Aveam toate condiţiile. Puţin a lipsit, foarte puţin, ca să mă împingă, să mă hotărască a recunoaşte puterea dumnezeiască…

— Ce anume?

— Un fulger care să-l scrumească pe Hitler cu ai lui înainte de a-şi putea deschide măcelăria. Un trăsnet, în stare să mistuie întreaga armată de asasini, smirnuind Germania care a asistat mută, pasivă, indiferentă, cu braţele încrucişate ori cu palmele încălzite de aplauze.

— Nu crezi că ar fi fost o pedeapsă nepotrivită?

— Prea mare cumva?

— N-am spus asta.

— Prea generalizată?…

— Poate că ai dreptate… Da, da, ar fi fost prea aspră osânda… Mistuiţi de foc? Nu, nu, doar o pecete pe fruntea fiecărui cetăţean asasin. O pecete-tatuaj:

asasin! O pecete de dimensiunea şi-n goticele caractere ale textului RIF. Cu drept la acest blazon, aplicat între sprâncene, până în a zecea generaţie, cuprinsă în minimum trei secole. Apoi să fie iertaţi. Neapărat iertaţi, iar răsstrănepoţii urmaşi – reabilitaţi.

— Nu s-a abătut fulgerul şi nici trăsnetul. Nimeni n-a îndrăznit să ceară aplicarea infamei şi dreptei peceţi. Dar, ca să împiedice asasinarea altor milioane de nevinovaţi, au trebuit să lupte şi să moară încă de trei ori pe-atâţia…

— Şi asta e de-acum cea de-a treia mare crimă a Germaniei hitleriste.

CAPITOLUL AL V-lea

— Doar prin război şi numai prin război se poate realiza exproprierea raselor incompetente!

— Bravoo! Bravooo! *Hoch*! *Hoch*!

Halbele de gresie se ciocniră, apoi fură sorbite pe nerăsuflate. Comandantul de tancuri îşi şterse cu batista buzele umezite şi-ntrebă:

— Cine a spus asta, domnule colonel?

— *Franz von Bernhardi, în* Istoria războiului c072 temporan.

— Un mare cap politic.

— Un mare strateg, deşi, oarecum, în dezacord cu Ludendorff, susţinea că politica nu trebuie să se mai amestece cu războiul, o dată ce este pornit. Marii comandanţi – spunea el în aceeaşi lucrare – înving, datorită calităţilor lor spirituale şi numai ei sunt capabili să trezească spiritul victoriei. Iar poporul…

— *Ja, unser Volk,* poporul nostru…

— Lui îi recomanda „să-şi reducă pretenţiile”… Civilizaţia…

— Ja, ja, unsere Zivilisation…

— Civilizaţia noastră trebuie, domnule căpitan, să-şi ridice templele pe munţi de cadavre, pe oceane de lacrimi, pe horcăitul muribunzilor. Dar noi trebuie să privim problema ca naţional-socialişti, nu-i aşa?

— Nici nu mai încape discuţie.

— Atunci care este părerea dumneavoastră asupra ultimei afirmaţii din teoria lui Bernhardi, în

legătură… Cum am mai spus… Adică cu civilizaţia?

— Vedeţi… Civilizaţia, bineînţeles şi fără…

— Răspunde-mi precis cu „da” ori „nu”!

— Da! Aşa e, a răspuns feldmareşalul von Haesler, când s-a pus această istorică întrebare.

— Bineînţeles, domnule colonel, bineînţeles… Pentru civilizaţie… Orice cheltuială… Oricare ar fi sacrificiul… *Hoch*! *Prosit*! *Gnädiges Fräulein*, dar cănile sunt goale! Rog mai serviţi un rând.

Afară, gerul părea să fie teribil. *Frau* Puffmutter ţinea să constate singură diferenţa dintre termometrul prins în rama exterioară a ferestrei – înţepenit la minus 40° – şi puterea de ascensiune a mercurului în macaroana de sticlă gradata, fixată deasupra bufetului – care arăta plus 18° –, trăgând concluziile:

— Grete! Grete! Du-te şi spune-le la uzină că suntem cu două linii sub normal. Şi, cu-n gest moale, şefa celor douăzeci şi opt de trupuri – în rochii şi combinezoane decoltate şi din cea mai autentică mătase şi stofă de lux – închise, printr-o singură întoarcere de buton, ventilatoarele-aspiratoare.

Fluturii cu vinelele de sârmă înfăşurate peste miezul de oţel al inimii îşi mai rotiră câteva minute aripile mari, de mahon, apoi încremeniră deasupra meselor.

De pe câmpul apropiat, înfăţat în reci şi proaspete cearşafuri albe, din spatele gării sau dinspre oraş, un câine lătră cu geamăt străin şi prelung de vietate rănită. Ori poate, cu roţile înecate în zloată, mugise a neputinţă un motor de autocamion.

Poloneza reuşea un lucru extraordinar. Putea să vorbească cu gura aparent închisă. Cuvintele, şuierate într-o surdină înşelătoare şi numai din abila folosire a vârfului limbii în spatele dinţilor, scotea şoapte cu rezonanţe care se răsfrângeau difuze şi depărtate dincolo de obiect. Ca şi cum cineva, ascuns înapoia ta, îţi fluieră din gât şi sincopat, fraze pe care trebuie, abia după ce le culegi, să le coşi între ele, construindu-le în idei.

Odată, poftită la masă de un burtos maior de administraţie şi după ce, ciupită grosolan, plesnită peste fese, se pomeni cu o jumătate litru – de bere

vărsată în cap de ofiţerul ce se cherchelise şi, nemaiputându-se stăpâni, l-a făcut porc şi ticălos.

Cât era de beat, maiorul a căscat ochii, a privit în jur, apoi pe sub masă şi când a auzit din noul glasul „nevăzut”, care-şi exprima scârba faţă de dumnealui şi cei de-o seamă cu el – în timp ce, tăcută, cu buzele aproape lipite, poloneza privea liniştită în farfurie – burtosul a sărit de pe scaun, şi-a prins obrajii în palme, a făcut repede plata după care a şters-o din vagon, buimăcit şi-ncredinţat că fusese prins de halucinaţii.

I Ianka, poloneza…

Avea un trup marmorean, lucrat cu fineţe «şi pasiune. Pulpele, sânii, umerii – mai ales umerii cu unduiri calde de amforă elenă –, bărbia şi ochii, ochii care te prindeau şi intimidau, prin perfecţiunea reproşurilor ce păreau că se-adună şi străbat – ca printr-o ţesătură irizată – din plasa privirilor ei. Trebuia să te naşti mistreţ şi-apoi să torni zece halbe cu rom în tine, precum maiorul de intendenţă, ca să-ndrăzneşti s-o mânjeşti cu vorba, cu mâna ori paharul

pe fata asta evadata dintr-un muzeu de antice sculpturi greceşti.

1 Ianka…

— …în după-amiaza aceea stăteam la fereastră. Pe stradă, câteva grupuri de derbedei pândeau încordaţi în faţa capacului de canal. Nu bănuiam ce aşteptau acolo, nici ce vor să facă. Îi urmăream curioasă, atentă. După un timp, să tot fi trecut zece minute, unul dintre ei şi-a lipit urechea de capac şi a făcut un semn celorlalţi. Apoi a dispărut. Priveam mai departe discul greu de fontă când observai cum, încet, se mişcă. Apăru un cap ce privi roată, cu teamă… îndată, dintr-un salt, insul sări afară, aşezând cu grabă capacul la loc. Dar tot pe-atât de repede năvăliră golanii şi-l înşfăcară, cu toată opunerea celui prins, care se zbătea de moarte să scape, târându-l încolo…

L-am chemat, înspăimântată, pe tata. Umăr lângă umăr şi-napoia ferestrei am asistat la o nouă captură. Cel care fusese prins acum, ţinut de mâini şi de picioare, se zvârcolea atât de caraghios să scape, contorsionându-şi trupul în cele mai groteşti figuri,

încât, fără să vreau eram cât pe-aci să izbucnesc în râs. S-ar fi putut să fii şi râs un pic, ori mai mult… Dar prizonierul derbedeilor a izbutit brusc să se desprindă din mâinile lor.

S-a desprins şi, primul lucru ce l-a făcut, încercând să descopere un fir de drum pe unde să fugă, să scape, a fost să-şi înalţe fruntea sus. Spre cer. Dar de-acolo nu l-a văzut şi nu i-a răspuns nimeni. Atunci ne-a întâlnit pe noi, care-l priveam înapoia terestrei de la etaj. Şi-a ridicat – braţufl şi ne-a făcu semn. Nu-mi pot da bine seama ce fel de semn ne-a făcut. Unul foarte vechi şi misterios, cu care, desigur, în urmă cu zeci de mii de ani, în epocile de piatră şi caverne, oamenii se chemau între ei întru ajutor. Asta a fost şi nenorocirea noastră.

— Cât de impresionant povesteşti tu, Hanka… Parcă văd scena…

— Banda a reuşit să-l imobilizeze din nou şi iar au început convulsiile victimei, neresemnată cu sfârşitul ce i se hărăzise şi pe care-l cunoştea prea bine. Atunci tata n-a mai putut răbda. A coborât în

grabă şi, după cheva clipe, se lua la ceartă şi apoi la bătaie cu golanii, pe care, în cele din urmă, a reuşit să-i pună pe goană.

Ne-am pomenit cu un ins slab, cu hainele înscorţoşate de noroi, flămând şi tare obosit. Îl adusese tata. Omul a mai apucat să-şi facă o baie. Răstimp în care ne spărsesem capul căutând unde să-l ascundem, fără să găsim o soluţie. Era şi inutil. Când s-a aşezat la masă, iar mama i-a pus înainte două felii de pâine cu o bucăţică de brânză, în uşa noastră a început să se bată cu pumnii şi cu paturile de armă.

Tata s-a făcut alb la faţă. Niciodată nu-l văzusem astfel. Nu era fricos. Niciodată nu-i fusese teamă. Aşa îl cunoşteam. Curajos. Şi mândru. Dar, când a năvălit poliţia germană peste noi, parcă nu mai era el.

— Unde-i jidanul murdar fugit din ghetto? – a urlat la el un subofiţer cu două decoraţii prinse-n piept.

Tata nu i-a răspuns, ci a încercat printr-un gest, sleit, cu braţul, să ne acopere, să ne protejeze oii poate să-şi ia rămas bun. N-am înţeles nici până azi ce

a vrut.

Evreul a ieşit singur din bucătărie şi s-a predat. Tata a vrut să-şi prindă pe chip o mimică de om surprins: „De unde naiba a mai răsărit şi ăsta în casa mea?” Subofiţerul a râs. S-a dus la fereastră. M-am apropiat şi eu. În stradă, lângă capacul canalului, golanii care se răzbunaseră denunţându-ne erau din nou la până A.

— Cunoşti ordinul? a întrebat plutonierul neamţ cu spatele către noi.

— Cunosc… i-a răspuns ca-ntr-un murmur tata.

Abia atunci subofiţerul s-a întors cu faţa spre el:

— Ştii care este pedeapsa?

Tata nu i-a mai răspuns. 11 ştiam dârz, demn, milos, dar n-am bănuit că-n inima lui poate fi atât de mult om, încât să-şi asume pedeapsa cu moartea, pentru că a găzduit un evreu care încerca să scape dintre zidurile prăbuşite în flăcări ale ghetoului din Varşovia.

— Care este pedeapsa? repetă subofiţerul. Nu ştii, poate?

N-ai citit ordinul nostru lipit pe toate zidurile?

— Los! Los! *Mână*!

— ...

— Ce te uiţi aşa la mine, banditule? *Los*! *I.os*! Mişcă! Mişcă! Şi voi, putorilor!

— Tatăl tău i-a iubit pe evrei?

— Nu, asta nu pot să spun... Nu i-a iubit. Sigur că nu... A fost însă altceva, peste indiferenţa lui faţă de neamul acesta, ori poate chiar dincolo de dispreţul ce-l avea pentru ei... Da, da, dispreţ... îmi reamintesc că făcea uneori glume pe socoteala lor... Doamne, pentru ce a coborât în stradă ca să ne aducă moartea în casă? Nu-l lega nimic de ei. Dimpotrivă. Odată am căutat nişte elastic în oraş. Ne aflam în prima cumplită săptămână de război. Avioanele nemţeşti făceau prăpăd în ţară. Mărfurile începuseră să se dosească. „Abia am găsit doi metri de elastic”, i-am spus. „Unde?” m-a întrebat. „La Natan”. S-a-ncruntat: „N-ai putut cumpăra de la un creştin? rt şi altă data... Nu te supăra. Nu cumva eşti evreică?

— Vorbeşti prostii! Cum o să fiu evreică! Şi afară de asta… Crezi tu, Hanka, că mai putem fi ceva aici…?

— Nu ştiu… Iarăşi nu ştiu… Ciudat. Sau poate-i prea firesc… Se-ntâmplă că lucrurile simple devin atât de grele, de complicate, iar noţiunile despre care credeam că-s inamovibile şi pe veci hotărâte sunt acum ca ceara, încât oricine – auzi tu? –, oricine de lângă noi care poartă o uniformă şi o armă le poate retopi şi turna. Totul se poate retopi, fără teamă şi făr' de scrupule, în forme atât de monstruoase, încât să poţi jura că frumosul, mila şi dreptatea nici nu au existat vreodată. Poate că ele chiar au şi fost numai în imaginaţia noastră neliniştită, scormonitoare, bolnavă?

Grete servi un nou rând de bere. Şi, odată cu străvechile cupe bavareze de cea mai perfectă imitaţie, aduse o perfect siluetată sticlă de coniac.

— Ar trebui o lege care să-nipiedice pângărirea berii germane cu pervertitul coniac franţuzesc – spuse căpitanul veterinar Fleischmann, nou venit la masă.

— De ce? întrebă cu ipocrită mirare colonelul.

— Pentru că, la fel precum sângele, şi băutură trebuie s-o ferim de amestecuri impure.

Al patrulea comesean, locotenent-aviator inginer mecanic Hoppe, sosit puţin timp după veterinar, dezaprobă cu vehemenţă teoria lui Fleischmann.

— Sângele e sânge, domnule căpitan, iar băutura e băutura.

— Asta-i, confirmă şi comandantul de tancuri. Sângele rămâne şi circulă în vine, iar berea… O elimină, prin ţeava de eşapament…

În afară de veterinar, toţi cei de la masă izbucniră în hohote de râs. După ce se potoliră, Fleischmann reluă cu o mutră şi mai gravă:

— Tradiţia nu are ce căuta pe ţeava de eşapament, domnule comandant de panzere! Dumneata confunzi benzina cu…

— Nu-i şi ea sângele motoarelor? îl întrerupse locotenentul Hoppe.

— …Confunzi benzina cu berea, care este o milenară băutură germană şi pe care însuşi Führerul nostru o respectă…

— Să nu degenerăm discuţia, domnilor! se rugă colonelul. Ar fi păcat!

— Nu ar fi, căci păcatul este făptuit de-acum prin insulta adusă băuturii noastre naţionale, superioară tuturor celorlalte…

— Dar vă rog, vă rog, domnilor, nu vă angajaţi în discuţii nelalocul lor… – se lamenta iarăşi ofiţerul cel mai mare în grad.

— Însuşi marele *Führer* –se-ncăpăţ: nă veterinarul – într-o berărie a pus bazele măreţului nostru partid, care…

Colonelul bătu cu palma în masă.

— Domnule căpitan, îţi interzic! Şi-ţi ordon să nu mai continui pe această temă!

Veterinarul vru să-şi lipească reglementar călcâiele pe sub masă. Dar se răzgândi. Răspunse cu fălcile încleştate de furie:

— Când e vorba de *Führer*, nimeni n-are dreptul să interzică…

Colonelul roşi. Veterinarul, inferior în grad, îl înfrunta cu neruşinare. Putea să-i facă raport pentru

insultă şi insubordonare. Putea să-i ordone să părăsească imediat localul. Da, localul… Dar de unde tupeul ăsta la un simplu ofiţer veterinar? Poate că… Da, e mai bine aşa. Trebuie să se stăpânească, făcându-se că n-a înţeles mojicia. Şi să-i rupă doar un colţ din nas… O avea ceva „spate” în partid… Ori cine ştie pe ce spinare mai mare se reazemă obraznicul şi idiotul ăsta… Şi cu-n ton în care nu putu şi nici timp nu avu să-şi dozeze mierea cu piperul, îl întrebă:

— Crezi că acest local cu târfe este – şi numai pentru că se serveşte zeamă de malţ – cel mai nimerit loc pentru a te folosi, pomenindu-l de trei ori în numai cinci minute, de numele iubitului nostru *Führer*, domnule căpitan? Stai! Stai jos liniştit. De ce te-ai ridicat? Unde vrei să pleci pe gerul ăsta? Până la închidere mai avem – îşi consultă ceasul-brăţară – cel puţin încă trei ore, socotind că pentru ultimele şaizeci deminute am să solicit pentru dumneata favoarea de a rămâne ca invitat şi-n continuare, la masa mea. Stai jos odată! ziceam deci că… Despre ce vorbeam, tanchistule?

— Despre bere…

— Nu. Discuţia asta am încheiat-o, strigând trăiască măreaţa şi-n veci neîntrecuta noastră bere germană! Ca să fie şi căpitanul şi noi de acord şi mulţumiţi.

Şi iarăşi valul de „*Hoch*”-uri şi „*Prosit*”-uri se-nălţară către tavanul boltit de tablă şi inertele aripi de ventilator în culoarea castanelor.

— …în Ajunul Crăciunului urma să se redeschidă, în blocul 24, la etajul întâi, bordelul… Fusesem repartizată.

— Cum ai ajuns acolo?

— Din dragoste… Din dragoste am spus. Ce mutră faci! De ce te miri?

— Nu mă mir, Hanka, dar nu înţeleg. Cum poate cineva să intre în iad din dragoste?

— N-am intrat de bunăvoie, înţelegi asta…

— O! Interpretezi greşit cuvintele mele. Voiam să spun că… Nu-i prea uşor de priceput… Din dragoste ai spus? Greu de înţeles.

— Ba nu chiar atât de greu. Cineva, nu

interesează cine, deşi în uniformă, m-a plăcut… I-am atras probabil atenţia în mod deosebit. Chiar de la coborârea din vagon. Întâi m-a privit lung, foarte atent şi fără să bag de seamă. Când i-am surprins privirea m-am – speriat, dar el mi-a zâmbit. Apoi după ce doctorul a coborât se pe bicicletă…

— Care doctor?

— Un medic care era probabil şef. După ce a coborât de pe bicicletă şi a dat ordinul ca trierea să înceapă…

— Ce triere?

— Tu n-ai trecut prin asta?

— Nu%

— N-ai trecut, spui?… Atunci nici în lagăr n-ai fost?

— Lasă, am să-ţi povestesc altă dată…

— Nu sunt curioasă, dar poate vrei să-mi spui de ce te-au trimis atunci la bordel?

— Bine, nu-mi spune.

— Mi se făgăduise că vom putea trimite lunar câte un pachet de alimente.

— Cui?

— Familiei…

— Numai pentru atât!

— Cum? E puţin?

— Mi s-a promis solemn…

— Şi tu ai crezut?

— Pe atunci, da.

— Glumeşti!

— Ai ghicit!

— Atunci cine te-a trimis aici?

— M-am oferit voluntar.

— Cum? Unde?

— Într-o gară unde sileau o fată, care nu voia să accepte… Şi s-a sinucis… Dar povesteşte-mi mai departe. Insul acela…

— Insul acela în uniformă s-a apropiat de doctor, i-a vorbie ceva, după care mi-a făcut semn să ies din ritul. Lângă mine era o franţuzoaică tânără, elegantă, proprietară a unui salon de cosmetică în Paris. Vagonul ei, având un defect la osie, fusese scos din garnitura care venea din Franţa şi tras pe-o linie de

garaj. După câteva ore, constatându-se că nu era nimic grav…

— Nimic grav ai spus?

— Da. Aşa am spus. De ce m-ai întrerupt?

— Nimic grav… Teribile cuvinte… Nimic nu mai poate fi grav, Hanka… Nimic, nimic din ce s-a petrecut şi orice s-ar mai putea întâmpla…

— Ei da, şi?

— Cum „şi”? Abia asta e grav, îngrozitor de grav… Nu înţelegi?… Iartă-mă! Iarăşi te-am întrerupt. Vorbeai de un salon de cosmetică din Paris şi de franţuzoaica elegantă aflată în vagonul căruia nu i se-ntâmplase nimic grav.

— Nimic. De aceea fusese ataşat la convoiul nostru care venea din Varşovia, câteva ore înainte să sosim la Auschwitz. Am coborât în acelaşi timp şi ne-am pomenit alături. Franţuzoaica avea ochi migdalaţi, tenul de lapte şi-un păr de o culoare şi bogăţie cum nu mai văzusem până atunci. Mi-a oferit o bucată de ciocolată şi câteva pastile mentolate. „Nu-ţi mai simţi gura uscată” – mi-a spus şi, când cel în uniformă mi-a

făcut semn să ies din rând, şi să mă apropii de el, Bessy…

— Cine e Bessy?

— Patroana salonului parizian despre care-ţi vorbesc. Purta un nume americănesc, dar era evreică. A crezut că o cheamă pe dânsa şi s-a precipitat în locul meu. A fost trimisă foarte elegant la loc.

— „Foarte elegant”?

— Cu multă curtoazie şi-ntr-o franceză savuros graseiată, cu un autentic accent german. Rar izbuteşte un neamţ să-şi ascundă accentul atunci când foloseşte o limbă străină.

— De unde ştii?

— Am auzit. Nu, am citit undeva. Sigur că am citit.

— Şi ce ne interesează asta pe noi, Hanka?

A şuierat puternic supapa de aburi supraîncălzită a cazanului din vagonul-uzină care alimentează caloriferele trenului. A şuierat c-un zvâcnet neaşteptat şi atât de tare, încât a acoperit peste nevoie şoaptele gâjâite ale polonezei. Apoi vaietul transformat de

aerul glacial în ploaie fină de măzăriche îngheţată se stinse după o scurtă şi tot pe-atât de neprevăzută agonie. Ultimele boabe reci căzură zdrăngănindu-şi ieftinele ecouri pe acoperişul vagonului-bar.

— Ce-ai spus, Hanka?

— Ţi-am răspuns la întrebare. Părea că te interesează să afli cum am putut fi trimisă din dragoste la bordel.

— Cum?… Dacă ţi-e greu, nu mai povesti.

— Nu mai mi-e greu… A fost tare ciudat. Omul în uniformă mă plăcea. La început l-a mânat numai dorinţa, firească pentru un militar care se află departe de casă. După aceea a vrut să mă mai ţină un timp numai pentru el. După care a constatat, uimit şi înspăimântat, că mă iubeşte. I-am răspuns cu aceeaşi monedă, aţâţându-l, rugându-l să mă apere, ca să pot fi numai a lui. Asta l-a tulburat, l-a tulburat şi înnebunit. lira, de altminteri, singura-mi posibilitate de a mă răzbuna. Trebuia să-i fi văzut chipul când începeam să-i spun cum o să fiu nevoită să mă las frământată şi chinuită în braţele altora… Fierbea, se-

nvinţea şi repede sub ochii mei se transforma într-o fiară asmuţită. Cu douăzeci şi cinci ca mine şi ca el, am fi putut să-l răpim pe Hitler cu toată banda lui.

— Hanka! Cum poţi scoate aşa ceva din gură?

— N-am scos. Le-am scuipat.

— Dac-am fi auzite…

— *E* de-ajuns să ne auzim între noi… Te-ai speriat. Tac. Te las să te linişteşti.

— Îmi bate inima.

— Ce fricoşi sunteţi voi, evreii.

— Dar nu sunt evreică. Cum îţi închipui c-aş fi putut rămâne aici?

— Atunci, fără să ştii, ai o vână semită în tine.

— Sunt catolică. La fel ca tine.

— Nu. Tu nu eşti catolică, aşa cum nu sunt eu papuaşă. Eşti speriată! Te-ai schimbat la faţă… Iartă-mă!

— Nu m-am schimbat, ţi se pare… Dar pe ce-ţi bazezi afirmaţia, care poate duce pe oricare dintre noi la… Şi de ce vorbeşti atât de tare? De ce strigi? Vrei cu tot dinadinsul să mă pierzi cu… cu… obsesiile tale?

Taaci!

— Dar eu nu scot un cuvânt… Linişteşte-te!

— Minţi! Nu sunt neliniştită… Nu am de ce să fiu… Cum poţi dovedi că…

— Cui să dovedesc? Ştim numai noi amândouă că… eşti evreică… Nu te teme, n-are să afle nimeni.

— Nu sunt!

— Ba da! Te urmăresc de mult… Cred că eşti convinsă că n-am făcut-o cu-n anume scop… Numai pentru o concluzie personală… Bănuielile mi s-au transformat în convingeri. De pildă: nu te-am văzut niciodată închinându-te…

— …Iar privirea ta a strâns şi spaimele noastre… Hai, nu mai face mutra asta îngrozită. Trebuia să ţi-o spun odată… N-o mai puteam ţine ascunsă în mine…

— Sunt catolică.

— Eşti laşă! Asta-i religia ta, a voastră!

— De ce jigneşti fără să cunoşti?

— Mi-am exprimat doar o părere. Sinceră. Aşa vă socotesc. Fricoşi. Asta cred. Iar tu, care tremuri şi-n faţa unei muşte moarte, mă obligi să mă simt prost,

când îţi spun un adevăr.

— Eşti comică, Hanka.

— Cu ce sunt comică?

— Mai întâi, părerea nesăbuită că aş avea sânge evreiesc în vine. Cum ţi-a venit această idee originală? în afară de descoperirea ta că nu-mi fac cruce – am renunţat – şi că ai prins spaimele în ochii mei… Şi mă rog, în care scop te-ai ocupat atât de atent de persoana mea…?

— Fără un motiv precis… în fond, nu ştiu, aşa… Iartă-mă! Nu trebuia! Mă simt foarte prost…

— Aş vrea să precizăm şi noţiunea „cum şi când te poţi simţi prost”…

— Faci sofistică cu mine? N-am să mai îndrăznesc să-ţi vorbesc sincer, fiindcă tu de-ndată te decretezi jignită… Şi asta nu vreau, nu pot suporta.

— Eu nu mai pot fi jignită, Hanka. După cum, la fel, nici tu nu te mai poţi simţi prost, în acest punct geografic pe roate şi sub acest acoperiş… Dar să nu mai vorbim despre asta.

— Ai dreptate. Ţi-e frică. Cine vă poate apăra?

— Iarăşi? Nu mi-e frică, înţelegi? Şi chiar dacă aş fi evreică, aş şti să mă apăr singură.

— Să-ncercăm!

— Eşti nebună, Hanka!

— Să-ncercăm numai, am zis. Şi de asta ţi-e teamă, pui de raţă evreiască?

— Nu ţi-am spus că nu mi-e teamă?

— Apără-te!

— N-am de ce!

— Numai un joc. Să ne-nchipuim că tu ai fi cu adevărat… E bine aşa? Accepţi?

— Şi ce-o să avem din asta?

— Ne descleştăm un pic creierii şi mai tragem rugina de pe florete… Puţină scrimă nu strică… Pentru a doua oară, accepţi jocul?

— Ţii neapărat?

— Da.

— Stranie dorinţă! Şi foarte periculoasă… Nu, nu, ţi-am mai spus că nu sunt laşă… Dar nu înţeleg, nu pricep, de ce tot jocul ăsta, recunoaşte, destul de periculos?

— Pentru că vreau să-mi verific câteva adevăruri… Şi pentru că tu eşti o fată deosebit de inteligentă, deşi nu prea vrei s-arăţi… Apoi… Bine, bine, nu eşti evreică, nu mai protesta, dar ar fi atât de reconfortant pentru moralul nostru să ştim, chiar numai noi două, că am putut să-i păcălim, că i-am putut întrece pe nemţi cu mintea, cu abilitatea şi inteligenţa noastră… Nu fi rea. Hai, te rog…

— Vrei să pledez pentru cauza evreilor?

— Să admitem că este cauza lor şi nu a ta… Aşa îţi convine? Ţi-am aruncat mănuşa. Apără-te! Acum te-ai înroşit. Eşti chiar frumoasă. Aşa-mi placi!

— Bine. Fie. Primesc provocarea. Am să mă apăr. Aşadar… Cu ce începem? Cu frica noastră…?

— Da, da, cu frică!

Nu-i decât o legendă falsă…

— Dovedeşte-o!

— O stupidă şi mârşavă legendă… De care s-a profitat şi se mai profită încă. Mi-ar părea bine să fii de acord…

— Deci această foarte veche şi interesantă

acuzaţie fiind lămurită, nu…?

— Nu. Şi să nu crezi că, dacă am tăcut, înseamnă că am acceptat punctul tău de vedere. Am vrut doar să nu te-ntrerup. Problema nu-i rezolvată. Continuă, te rog! în ce priveşte frica voastră… Mai departe?

— În ce priveşte… frica? Te-nşeli, Hanka. Poporul nostru ştie să înfrunte. El suferă numai de vechime, spaime şi masacre. Poate şi de inteligenţă, O teribilă şi periculoasă maladie care, din nefericire, nu-i de loc contagioasă. Frică…? De două mii de ani trăim în cel mai abject concubinaj cu moartea. Nu ne este teamă de ea. Ne-am învăţat. Mai mult. Am reuşit s-o includem, aş putea spune s-o obligăm să facă parte integrantă din propria noastră familie. Nu ne sperie că murim, înţelegi tu, Hanka? Ci pentru ce trebuie să murim. Căci în fiece 24 de ore, de peste 2000 de ori câte 360 de zile, murim pentru ce nu trebuie. Niciodată la timp şi totdeauna anticipat şi mult mai devreme. Şi asta ne îngrozeşte. Că nu putem avea moartea noastră aşa cum fiecare om ar trebui s-o aibă pe-a lui, dincolo de războaie şi cutremure.

— Ai urmat filosofia?

— Nu.

— Eşti cumva fată de rabin?

— Da’ de unde! Tata este… A fost pictor… Te avertizez că, solicitându-mă acuzată, voi pleda ca o avocată la bară. Şi la persoana întâi.

— Ai urmat dreptul?

— Nu.

— Belle-artele?

— Academia comercială. Dar n-am apucat s-o termin.

— Aveţi o ancestrală înclinare spre afaceri, gheşefturi.

— Spre comerţ, da, se poate. Dar de ce ancestrală? Suntem un neam de păstori şi agricultori.

— Voi păstori şi agricultori? Curios.

— De loc. Am visat secole şi milenii întregi alături de turme, cu palmele sub căpătâi şi ochii deschişi către stelele sudului…

— Păstori… Atunci de ce vă urăşte lumea?

— Lumea… E cam mult spus. Cei puţini, rafinaţi

şi interesaţi, aţâţă o masă de manevră înrobită, fluturându-i pe sub nas iluzia exercitării tuturor drepturilor; lor nu le lipsesc instrumentele cunoaşterii, ei nu crea în nimic şi ascund asta la fel de bine cum trag profitul din mâinile străine care le scot castanele din foc…

— Mai clar, dacă se poate.

A strigat Puffmutter către colţul opus al salonului:

— Fetelor, ce-i cu voi? Aţi adormit? Lăsaţi pe domnii ofiţeri să *se* plictisească? Avem aici un erou aviator cu pieptul plin de barete şi inima dornică de iubit! *Ein Augenblick*, o clipă, domnule locotenent. Iată-le! Alegeţi-vă!

10 – Los de Maria Arsène 14 =

Pilotul de vânătoare privi roată, uşor intimidat de volubilitatea matroanei. Nu avea mai mult de 20 de ani. Părea încurcat, nedecis… Apoi se jenă de ruşinea care-i încinsese obrazul. Arătă cu degetul. Avizată, fata se ridică, forţând un zâmbet. Şi imediat, ca să-şi facă curaj şi pentru propriu-i echilibru de mascul

nepus de nimeni la-ndoială, aviatorul îi trânti peste fese o palmă grozavă şi atât de neaşteptată, încât era s-o dea peste cap. Prima reacţie a Christinei fu să-i răspundă la rându-i cu-n dos de palmă. Dar frumoasa norvegiană reuşi să se stăpânească. Îşi înălţă atleticu-i trup, respiră adânc şi, cu maxilarele înţepenite, privi în tavan.

— *Entschuldigen Sie mir*! Scuză-mă, te rog, îi spuse spăsit locotenentul, vrând s-o ia de braţ şi s-o conaucă spre cuşeta vagonului dormitor alăturat. Dar fosta campioană se schi din orăşelul crescut ca o floare de lotus la marginea fiordurilor se eschivă cu o splendidă piruetă şi porni către locul de supliciu, urmată agale de berbecul căruia Puffmutter îi făcea semne încurajatoare cu mâinile şi din ochi.

— Locotenentul este un mic erou! promulgă colonelul. Treizeci şi două linii pe fuselaj. Treizeci şi două avioane inamice doborâte. În mai puţin de doi ani.

— În aer vânătoarea e mai simplă, mai uşoară decât pe pământ, revendică doctoral comandantul de

tancuri.

— Aşa parc, dar, în realitate, suspendat la câteva mii de metri, când orice mişcare trebuie calculată la zecime de secunda, iar reflexele…

— Iertaţi-mă că vă contrazic, domnule colonel. În urmă cu două săptămâni, la atacul unei cote, ne-a întâmpinat artileria inamică antitanc. De patru ori superioară în calibru, şi-n gurile de foc. Am încercat o învăluire rapidă pe stânga. Nimic. Tatonăm flancul drept. La fel. Rămăseserăm doar cu jumătate din maşini. Unsprezece Tieer au fost părăsite fumegându-şi oasele pe teren. Trebuia să salvez restul unităţii. Am dat ordin de retragere. Între timp, pe fază s-a interpus un alt grup inamic, puternic. Singura posibilitate de a ieşi din încercuire, ţinând seama că într-un unghi al acţiunii se afla pădurea care ne proteja, dar nu ne putea salva…

Făcându-şi loc cu palmele printre stacanele cu bere, tanchistul ţinu neapărat să-şi ilustreze tactic savanta operaţie de retragere. Colonelul întrerupse plictisit:

— Înţelegem, nu mai e nevoie de…

— Nu, nu! se-ncăpăţână comandantul de tancuri. Se punea problema dacă pot trece peste lacul îngheţat ori…

— Îmi închipui că l-aţi trecut – vru să-i scurteze povestea inginerul mecanic.

— Să vă explic… Aci. Pardon, am vărsat sarea… Aci, lângă farfurie, lângă lac, eram noi. Buun. Dar dincolo, la coşul cu pâine, ruşii cu artileria lor. Şi-acum…

— Am priceput, domnule căpitan. Nu mai trebuie să-mi demonstraţi.

— Scuzaţi! Şi-acum… Ce-am vrut să spun?

— Ce-ai vrut? Nimic, E limpede.

— Pardon! Am vrut să spun că, dacă tancurile noastre ar fi avut elice şi aripi… Atunci ne-am fi dispersat care încotro, printre nori, dându-ne întâlnire la bază, la aeroport…

— Bine, bine. Ai dreptate, vru să-i potolească logoreea colonelul.

— Încă nu am. Dar cum noi nu aveam… Iar pe lac

gheara avea o rezistenţă foarte dubioasă…

Îndată ce palidul sublocotenent de vânători din Tirol se depărta cu Rada sârboaica, poloneza putu să continue, cu aceleaşi fraze zvârlite printre buzele strânse, fără ca o singură cută de pe faţă să-i trădeze tensiunea discuţiei:

— De ce nu vrei să fii sinceră cu mine? Posezi o argumentaţie şi cunoştinţe serioase despre istoria şi despre viaţa evreilor în general.

— Mă faci să rkl de-a binelea. Astea-s argumente banale şi arhicunoscute. Le-am îmbrăcat doar într-o haină mai polemică, mai dialectică, dacă vrei.

— Bine. Răspunde-mi acum la altă întrebare: de ce vă urăşte atât de mult lumea? Ceva trebuie să fie la mijloc.

— Da, este. Ura. Ea există în om ca fierea în ficat şi trebuie consumată.

— Dar de ce e profesată exclusiv împotriva voastră?

— Nu numai împotriva noastră. Nu e bine spus. Prezenţa ta aici e o dovadă.

— Inexact. Eu nu sunt în bordel – exceptând că am fost trimisă din dragoste – datorită urii, ci pentru că sunt o pradă de război. Tu însă... Recunoaşte! Trebuia să fii în altă parte, în lagăr. Şi-acolo...

10* 147

— În calitatea mea de catolică, aveam acelaşi drept la bordel ca şi tine. Dar, ca avocată – la bară, dacă vrei să continuăm jocul, recunosc, poftim: cel mai mult ura se revarsă asupra noastră.

— Ei, vezi? Te-ai întrebat vreodată care-i motivul?

— M-am întrebat. Şi nu numai atât. L-am şi descoperit. O să-ncerc să-ţi explic! mai întâi, stârnim pe drept cuvânt ura în jurul nostru, deoarece, în uriaşa experienţă ce se face în laboratoarele epocii, acolo unde se distilează civilizaţia, nouă ni s-a rezervat, pe lângă alte misiuni speciale, şi sarcina generală şi de la care, oricât am vrea, nu ne putem eschiva, aceea de a demonstra, pe proprie piele, că pitecantropul nu şi-a găsit încă echilibrul pe numai cele două picioare, deşi era vremea de-acum...

— Îţi dai seama ce vorbeşti? se încruntă poloneza. E îngrozitoare insulta pe care o arunci unei întregi Europe cu tradiţie, cultură şi…

— Tradiţie… Cultură… Poate şi umanitate, nu?

— Da. Şi umanitate. Multă, foarte multă umanitate.

— Unde-mi poţi găsi o mostră din ea?

— În toată lumea. Peste tot. Chiar şi sub întinsele pecingini brune care n-au putut arde firul ierbii şi floarea până la rădăcină.

— De mult, de foarte mult timp nu se mai simte mirosul florilor între coasta Atlanticului şi ţărmul de răsărit al Mediteranei. Umanitatea… Ştii tu ce-nseanină acest cuvânt, dacă-l jefuieşti cinstit de haina lui falsă?

— …

— Câte feluri de umanităţi cunoşti, l lanka?

— Nu-i decât una singură, eternă şi indivizibilă.

— Te-nşeli. Două. Umanitatea noastră, care se compune din câteva cuvinte: să n-ai faci altcuiva ceea ce ţie nu-ţi place. Şi umanitatea voastră: un minut de

reculegere după fiece masacru la care aţi privit uimiţi, indignaţi poate, scârbiţi eventual, dar totdeauna cu mâinile în sân.

— Minciuni! De-aceea vă urăşte omenirea.

— Nu. Omenirea făr-cle omenie nu ne urăşte, ci îndrăzneşte să ne urască. Şi să-ţi spun de ce: pentru că judecăţii de apoi, necesitându-i o eternitate până să aibă loc, noi, evreii, îi uşurăm sarcina încă aci pe pământ: iertăm, uităm, ne-mpăcăm. Iată de unde şi curajul celorlalţi de a ne urî. Căci se ştie, dintr-o veche experienţă, această ură, dar numai acest fel de ură, nu implică urmări imediate şi mai ales e întotdeauna lipsită de represalii.

— Talmud, contorsionări de idei, fraze unse cu glicerină ca să alunece mai bine. Iată şi alt motiv pentru care sunteţi ucişi şi scrumiţi pe ruguri.

— Câtă miopie, Hanka dragă! Cum poţi concepe o atât de mare prostie? Ia gândeşte-te un pic. Să 9 punem că eu sunt o evreică autentică în bordelul ăsta blestemat. Dar am nu mai puţini de 5 700 de ani de suferinţă, dacă accepţi. De marţii în, dacă încerci să

judeci cinstit, dar şi de experienţă, de ură ori mânie. Nu pot fi asasinată. Şi nici arsă. Căci nu am suflet, ci conştiinţă. Conştiinţa eternei nedreptăţi care – subversivă fiind, recunosc – este, pentru debitul existenţei sale, permanent sugrumată. Dar conştiinţa se răzbună, dând, prin însăşi moartea ei, naştere altei nedreptăţi. Or, pentru cea dintâi crimă, asasinatul primar, ce pedeapsă poate fi mare decât să întreţii printre ginţi, ţări şi imperii, un lung şir de descendenţi ai ucigaşilor şi ticăloşilor, şir care nu se mai termină şi nici nu se va mai stinge vreodată? îi vezi pe ăştia de la mese şi de lângă noi? Cei care ne stâlcesc sânii şi ne stârpesc dragostea? De la ei a pornit un alt lanţ. Copiii lor? Copii de siluitori şi asasini ordinari. Nepoţii? Nepoţi de tâlhari şi jefuitori. Strănepoţii? Răstrănepoţii! Şi până-n vecii vecilor, urmaşi de fiare cu labele năclăite în sânge nevinovat. Cine poate pretinde că descinde din păstori-profeţi şi-n vinele lor sângele nu pute a hoit?

Poloneza şi-a făcut încet cruce, privind-o ca pe-o epileptică în criză, căzută în mijlocul pieţei… Şi înc-o

dată îşi însemna cu degetele pe frunte şi-nspre umeri semnul catolic al răstignirii.

— E inutil, Ilanka. Nu-ţi ajută la nimic. De două mii de ani Europa cade regulat la examenul de creştinism…

— Şi, după ce terminăm cu ruşii, are să vină rândul Angliei. De două ori perfidă.

— Cum de două ori, doctore? O dată şi bine e de-ajuns, ca să avem dreptul s-o zdrobim.

Veterinarul clătină energic din cap.

— Nu! Perfida Anglie o dată şi perfidul Albion a doua oară.

— Totuna e. Dar, dacă ţii neapărat…

— Ţin, domnule colonel. Iar după ce vom lichida cu aceste perfide şi ne vom împrospăta potenţialul, le vine rândul şi rezervelor sincere din Europa.

— Rezervele sincere? vru să ştie ofiţerul inginer.

— Aliaţii de sub conducerea noastră. Cei pe care putem conta.

— *Acby se*! *Freiwilligeren,* trupele de voluntari străini. În viitor trupele vor fi însă numai din rândurile

noastre. Străinii ne vor înlocui total în uzine, fabrici, ateliere şi ogoare. Directorii şi inginerii-şefi, poliţia şi profesorii vor fi germani. Iar noi, marea masă de bărbaţi şi femei, vom trece la cucerirea Atlanticului şi a ţărmului aflat pe partea cealaltă, cu tot ce se ascunde după el, inclusiv gunoiul pe care-l vom mătura, întronând ordinea şi igiena germană.

— Mai rămâne America de Sud şi Australia, atrase atenţia foarte serios comandantul de tancuri.

— Australia nu ne priveşte. Este exclusiv o chestiune a japonezilor. Cât priveşte America aşa-zisă Latină... îi vom organiza pe americanii din nord, care din recunoştinţă vor executa prompt ordinul nostru, trimiţându-i să ne-o cucerească. Şi-apoi îi vom lăsa acolo un secol, două, s-o civilizeze, în timp ce o parte din noi se vor muta în locul lor, inclusiv în Canada.

— Cine ar fi putut crede acum zece ani, de pildă, până unde va ajunge măreţia rasei şi a poporului german? izbucni entuziasmat tanchistul.

— t – doar cei care au avut încredere în cuvântul Führerului şi l-au urmat! replică veterinarul.

— Toţi l-au urmat, stărui să precizeze colonelul.

— Inexact!

— Cum adică?... Aveţi îndoieli, domnule medic?

— Îndoieli nu, ci doar obiecţii.

— Vreţi să ne explicaţi şi nouă?

— Cu plăcere, deşi e destul de evident. A-l urma pe *Führer*, mărşăluind cu arma la umăr e normal. Datoria de ostaş o cere. Să mori pentru patrie e firesc şi-n firea războaielor. Dar să te sileşti a da ceva deosebit... Să-ţi pui nu numai pielea şi cizmele la contribuţie, dar şi creierul, scornind, imaginând, descoperind, perfecţionând mereu altceva, niciodată la fel, întotdeauna mai bun, mai puternic, mai precis, contribunid la perfecţionarea forţelor noastre morale şi de şoc, iată ce-nseamnă a-l urma pe *Führer* în spiritul său, în spiritul partidului nostru.

— Ne facem cu abnegaţie datoria, vru să se acopere inginerul.

— Suntem gata oricând să ne jertfim viaţa, completă tanchistul.

— Nu-i de-ajuns, le-o tăie aspru veterinarul.

Datoriile personale, inclusiv jertfele, sunt chestiuni care ne privesc direct. Dar în timp ce noi credem că-i suficient a ne pune piepturile la dispoziţia iubitului nostru conducător, în laboratoare savanţii se frământă şi-şi sparg capul ca să descopere ori să îmbunătăţească o armă nouă, o hrană mai suculentă; medicii, cot la cot cu profesorii, experimentează o întreagă gamă de substanţe capabile să ne vindece, să ne apere, să ne-ntărească… Inginerii, scriitorii, compozitorii, artiştii, mii, zeci de mii de germani se străduiesc şi caută, fac nopţi albe şi gândesc, gândesc şi încearcă, combină, zămislesc noile forţe germane, pe care le pun la dispoziţia conducătorului, armatei, poporului…

— Nu toţi germanii pot fi savanţi, minţi deosebite, spuse melancolic colonelul.

— Nu toţi germanii se pot mulţumi cu şablonul cotidian, cu minimul ce li se pretinde şi pentru care se simt achitaţi când îl dau… Ştiţi dumneavoastră ce se petrece în clipele acestea în marile camere cu pereţii de sticlă, în faţa puzderiilor de retorte, în sălile

experimentale de operaţii?

— Se munceşte cu spor şi cu… vru să fie deştept tanchistul, dar încercarea îi fu decapitată, chiar de la bază, de răspunsul-ghilotină al medicului veterinar.

— Se făureşte Germania de mâine!

— Exact! Asta eram să spun şi eu, minţi tanchistul ca să-şi restabilească prestigiul bagajului secat de lozinci.

— Şi când războiul se va termina, continuă veterinarul fără să se sinchisească de răspunsul comandantului, cu ce ne vom prezenta în faţa Führerului şi a patriei? Doar cu zilele de front şi pachetele de cadouri trimise familiei?

— Ooo! Asta nu aveţi dreptul să insinuaţi! se supără colonelul tare, cât îl lăsau cele şase halbe de bere consumate.

— Nu am spus decât adevărul!

— Dar dumneata cu ce te vei prezenta? se înfurie acum de-a binelea ofiţerul superior.

Veterinarul păru uns subit şi pe faţă cu untdelemn, obrajii prinseră să-i strălucească.

— Eu? De unde ştiţi? Ori bănuiţi numai? Eu… Când războiul se va sfârşi, voi oferi *Fiikrer*-\Ani o piesă ştiinţifică care va fi de-o forţă zdrobitoare…

— Unde ai găsit-o? se interesă inginerul.

— N-am găsit-o. Am făcut-o eu.

— Şi de ce nu o prezinţi?

— Încă nu-i gata… Mai am puţin de pus la punct… Nu mult… în fond, aş putea-o prezenta şi azi, dar… Am socotit că e mai bine s-o dăruiesc patriei odată cu victoria noastră.

— O piesă spui? cercetă neîncrezător inginerul.

— *Ja*. Un document de-o valoare incomensurabilă…

— O descoperire?

— O descoperire, într-adevăr.

— Tehnică?

— Să spunem şi aşa. Tehnică.

— În domeniul chimiei?

— În domeniul… Nu, nu vă pot face declaraţii. Iertaţi-mă, dar vreau să-mi păstrez secretul. O să aflaţi chiar a doua zi după victorie. Şi o să vă aduceţi

aminte ca-ntr-o seară de iarnă, undeva, pe front, în întinsa şi necivilizata Rusie, aţi stat la masă cu autorul… Cu cel care a dat partidului cea mai teribilă dovadă a exactităţii… Confirmare de temut, pentru duşmanii noştri…

— Ne fierbi, doctore! se-ndârji inginerul.

— Aveţi dreptate, dar, credeţi-mă, nu pot…

— Şi… Şi cum ţi-a venit ideea?… Nu, nu trebuie să ne-o dezvălui, ci numai cum… Adică în ce fel te-ai pornit s-o descoperi, să scrii documentul?

— Nu-l scriu. Îl voi arăta pe viu.

— Iar ne-ncurci! în sfârşit, nu se lăsă inginerul, dacă socoţi că merităm atâta camaraderească încredere, să ne spui doar cum ţi-a încolţit ideea… *Natürlich*, natural, fără pretenţii de amănunt, care ar putea, cumva, dezvălui…

— Aa, da… Cu plăcere… Dar vei fi dezamăgit, domnule inginer, dacă crezi c-o să mă tragi de limbă… în meseria mea, prin însăşi natura pacienţilor mei, am învăţat să discut puţin… Aproape de loc…

— Deci o chestiune profesională… Legată de

meseria dumitale?

— N-am spus asta, dar, ca să-ţi satisfac totuşi un pic curiozitatea, care a şi început să te macine, află, domnule, că documentul nemaipomenit, care va răscoli întreaga Germanie şi toate continentele, se leagă de profesiunea mea... E tot ce vă pot deconspira. Dar, pentru că m-aţi întrebat cum de mi-a încolţit ideea şi asigurându-vă că nu veţi mai putea smulge un cât de mic amănunt de la mine, iată cum s-a întâmplat...

— Ai răspuns extraordinar. Acum pot să şi jur că eşti într-adevăr... Dar> ca să fii şi mai sigură că din partea mea nu o să ai de ce te teme, confidenţă pentru confidenţă...

— N-am de ce să mă tem. Sunt catolică. Crucea? N-o mai profesez... Dar m-am născut creştină. %

— Bine, fie şi aşa, dacă vrei să-ţi ridici zidurile de apărare până pe terenul cinstei mele...

— Să-ncheiem, Hanka!

— Ai dreptate, ne-am antrenat într-o cu totul altă discuţie. Eu am mai multă încredere în tine. Îţi

vorbeam despre omul în uniformă care se-ndrăgostise de mine. L-am chinuit şi-mi pare rău. Deşi oficial bordelul din Auschwitz trebuia să se deschidă în ajunul sărbătorilor de Crăciun… Cu o lună înainte începuse să se facă pregătirile… În primul rând, o serie de femei şi fete au fost, ca şi mine, alese din rândurile celor care debarcau în gara lagărului. Şi mai aflasem că urmau să se amenajeze vreo 40 de camere, fiecare pensionară cu cei patru pereţi ai săi, cu mobilă fină… Frecvenţa vizitatorilor ne obliga la 6 vizite zilnic, de câte 3 ori pe săptămână. Posed date precise. El mi le-a dat.

— De unde le avea?

— Se ocupa… Cunoştea problema asta. Răspundea de aprovizionarea bordelurilor cu material proaspăt.

— Şi-un astfel de om spui că te-a iubit? Eşti sigură?

— Mai mult. Sunt convinsă.

— Cum a putut?

— Fără să încerc să-mi explic, e totuşi firesc. Am

fost duse într-o rezervă izolată, unde, după un riguros control medical, cu analize amănunţite şi repetate, ni s-a spus ce se aşteaptă de la noi. Unele au protestat. Au fost bătute. Au rezistat. Atunci le-au trimis pentru două săptămâni la muncă. În lagăr probabil. S-au întors îngrozite, distruse, fără să aibă voie şi nici curajul să ne povestească ce-au văzut. Li se interzisese să discute cu noi. Păcat de chinul lor! Voiseră să-şi apere demnitatea.

— Tu ai fost mai înţeleaptă.

— Dacă m-ar fi trimis în lagăr, nu m-aş mai fi întors.

— De ce n-ai cerut asta?

— Nu mai aveam pentru ce.

— Demnitatea…

— Fecioria vrei să spui. Nu mai exista. Chiar din primele ore de cazare, Hans… Hans m-a chemat în biroul lui. Am crezut că vrea să-mi ia un interogatoriu. Dar nu. M-a poftit să stăm de vorbă. Sticla cu lichior, cele două păhăruţe şi sofaua moale, largă, nu mi-au mai permis niciun fel de îndoiala… Avea părul blond-

auriu, ochii albaştri şi buzele groase, senzuale…

— L-ai iubit?

— Eşti nebună. L-am urât cum n-am urât pe nimeni în viaţa mea.

— Şi totuşi ţi-a fost milă de el.

— Da. Când l-au spânzurat.

— L-au… Pentru ce?

— Pentru mine. A fost denunţat că avea legături cu de ţinutele pregătite pentru bordel. Adică înainte de deschiderea oficială a bordelului, unde ar fi putut să mă aibă oricând, dar fireşte şi după ce alţii mi-ar fi trecut prin braţe. Descoperisem, ţi-am mai spus, că asta îl înnebunea. Îi spuneam privindu-l în ochi: „… Au să-mi mângâie sânii… Toţi cei care mă vor pofti or să-şi plimbe palma pe pântecele meu…” Se făcea alb la faţă şi-ncepea să gâfâie… După aproape o lună, se hotărâse să mă păstreze, să-mi facă forme pentru a fi repartizată în blestematul ăsta de tren-bordel. Trebuia să plec împreună cu alte trei fete. Aranjase să-mi rătăcească actele şi să mă trimită după 24 de ore, însoţită doar de un delegat. Urma ca pe drum să mă

ajungă din urmă…

— Ce tot trăncăniţi acolo, fetelor?

— Îi povestesc Hankăi despre… primul bal la care am luat parte înainte de război. Acasă la Praga.

— Şi ea are răbdare să-ţi asculte toate prostiile?

— Are, *Frau* Puffmutter. Până ne vine un client.

— Clienţii veneau la dugheana lui tat-tău! Aici avem oaspeţi, invitaţi, nu clienţi. Ai înţeles?

— Am înţeles, *trau* Puffmutter.

— Cu concursul lui, urma să evadez.

— Imposibil. Unde te-ar fi putut ascunde? Cine să te acopere şi să-ţi dea… Şi ce interes avea Hans? Pentru ce? Era împotriva interesului său. Te pierdea.

— Ai răbdare. Îmi pregătise acte false, îmbrăcăminte şi chiar o gazdă în oraş. Deveneam o poloneză trimisă la muncă voluntară. O mică funcţionară la o fabrică de marmeladă. Şeful fabricii, un ucrainean, îi era obligat. Şi astfel ma avea numai pentru el.

— Aşa da…

— Două zile înaintea plecării este însă arestat şi

acuzat că a întreţinut raporturi sexuale cu o neariană. Precis nu se ştia. Dacă recunoştea că era vorba de mine, fiind poloneză, creştină, nu i se-ntâmpla mare lucru. Eu însă urma să tiu trimisă imediat în lagăr şi apoi lichidată. Tot de la el aflasem asta. Şi atunci, ca să mă scape... A recunoscut că avusese de-a face cu o neariană, care urma să fie repartizată pentru „uzul intern”! „O diavoliţă de-a lui Iuda”, cum se exprimase la scurta confruntare cu noi. I s-a cerut să dea numele aceleia. A refuzat. Îi era teamă că se va descoperi minciuna. L-au atârnat în cârlig şi; ece evreice din lotul intern au fost imediat expediate la barăci, în lagăr.

...Când am plecat, însoţită de cele trei fete, ne-am întâlnit, în drum spre gară, c-un convoi de femei care se-ntorceau de la muncă. Careva dintre ele, călcând asprul consemn, m-a strigat pe nume. N-am recunoscut pe nimeni. Atunci una dintre rânduri, o fiinţă descărnată, îmbâcsită de noroi, cu tulpanul alunecat de pe oribila-i ţeastă rasă, a ridicat braţul. Mi s-a părut că era Bessy, franţuzoaica care avusese

salonul parizian de cosmetică şi cu care călătorisem abia cu o lună în urmă... De ce te-ai posomorât?

— Din cauza ta, zece femei nevinovate au fost trimise la pieire.

— Mai bine decât la bordelul de la etaj.

1 Pentru bordelurile din interiorul lagărelor, folosite exclusiv şi numai pentru deţinuţii „recompensaţi”, se foloseau şi femei evreice.

— Acolo îşi salvau viaţa.

— După câteva luni ar fi avut aceeaşi soartă. Oferta de femei era foarte mare. Tot Hans mi-a spus asta.

— Şi noi ce soartă vom avea? Asta nu ţi-a zis?

— Nu mi-a zis. Să te-ntreb ceva. Dar descreţeşte-ţi fruntea. Pe Rada, sârboaica, unde ai cunoscut-o?

— Unde s-o fi cunoscut? Aci, în salonul lui Puffmutter.

— Ce-a fost cu ea înainte să viu eu aci? Ai vrut odată să-mi povesteşti.

— Dacă ţii... Asta era la-nccput. S-a bătut cu-n general în cuşetă, apoi cu Puffmutter. Striga că e încă

copil şi abia împlinise şaisprezece ani, deşi părea mai dezvoltată…

— Şi pe urmă?

— Pe urmă a dus-o în vagonul sacrificiilor, unde au biciuit-o – după o lună mai avea încă urmele –, iar abia după asta a trecut prin mâinile personalului de la uzină. Cred că şi ale gărzii… De trei ori a vrut să se sinucidă sărind din tren ori dizolvând capete de chibrituri în raţia de supă.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă s-a resemnat… Atât. Spune-mi, Hanka, ce ai să faci tu dacă scapi de aci?

— Nu ştiu. Nu m-am gândit.

— Gândeşte-te. Închipuie-ţi că într-o dimineaţă ne trezim singure în pat, fără Puffmutter, fără Schmalke, fără Lotte. Şi că garda e dispărută. Privim prin fereastră peronul gării unde am tras: steagurile cu zvastica zac pe jos, călcate-n picioare. Portretul lui Hitler este făcut bucăţi. Niciun picior de neamţ pe o rază de zeci de kilometri.

— Aşa-mi place să vorbeşti, curajoasă!

— Ei? Ce-ai face mai întâi?

— Cobor imediat din trenul ăsta infect. La prima casa aş ruga să-mi dea voie să mă spăl cu apă-n clocot ca să dau un rând de piele jos, cu toate amprentele. După care…

Ei…?

— După care… Extraordinar! Ar trebui să rămân stană de piatră în mijlocul străzii. Nu ştiu ce ar trebui să mai fac… în Varşovia, ai mei… Mai aveam o mătuşă, sora mamei, pe care n-o suferеam… Apoi… Crezi că viaţa ar mai putea fi reluată de la început?

— Cred. Noi o luăm mereu de-acolo de unde ne-a fost tăiată. Vezi? Am reluat jocul… Am spus „noi”.

— Voi… Cu voi e altceva… Dar noi… S-ar putea să încep şi eu din nou… Da. Cred în această posibilitate. Dar cu o singură condiţie: să fiu iarăşi la fereastra casei, să privesc la derbedeii care pândesc în jurul capacului de canal şi imediat să trag perdeaua.

— Asta nu mai e cu putinţă.

— Ce crezi, evreul acela speriat, pentru care au

pierit toţi ai mei, mai este în viaţă?

— Exclus.

— Şi dacă, totuşi, el trăieşte undeva într-un lagăr de muncă, ori ascuns…

— Prostii.

— Să presupunem…

— Să presupunem. Ei, şi ce-ar fi cu asta?

— Ar fi! El trăieşte, iar tata, mama…

— I lanka, tu nu-i suferi pe evrei.

— De ce să-i sufăr?

— Acum îi urăşti şi mai mult.

— Ce, sunt singura?

— Şi dac-aş fi şi eu evreică?

— Tu eşti altceva. Te chinuieşti ca şi mine.

— Dar ai mei – cei pe care mi-i atribui – se chinuie de mii de ani…

— Un alt fel de suferinţă.

— Şi asta de-aci e mai nobilă?

— Îţi răspund cu propriile-ţi cuvinte. Suferinţa de aci e a noastră, comună. Cealaltă, de ani, mii, vă aparţine.

— Există doar o singură suferinţă: a omului.

— De vreme ce susţii însă că şi umanitatea e divizată în două…

— Suferinţa, durerea, s-a născut înaintea omului. Dar tot pentru el. Îl aştepta…

— Suferinţa există odată cu lumea. Nici înainte, nici după. Dumnezeu a făcut cerul, apele, pământul şi pe om. Omul la rându-i a adus suferinţa pe lume…

— Lumea… Ce vorbă mare şi găunoasă ca o nucă fără miez. Lumea… Cum ne-o închipuim? Ca-ntr-un film… Suntem propriii noştri regizori. Din materialul brut, văzut şi simţit, ne reprezentăm – prin regizorul orb din noi care primeşte şi sublimează, la nivelul ariei emotivităţii şi al calibrului său raţional şi de cunoaştere, aceşti compuşi amorfi din cultură şi experienţă – lumea. Ea nu este, Hanka, chiar aşa cum o bănuim şi presupunem, după cum şi cerul negru la înălţimi e altul decât cel către care suspinăm sau ne rugăm… Dar mai spun că lumea este şi astfel cum avem nevoie să fie, precum am reuşit s-o denaturăm, şi s-o transformăm după calapodul nostru. Adică un

fals proces de reflecţie, ori, dacă vrei, similar întrucâtva transformărilor şi schimburilor chimice din organism… Tu ce crezi?

— Talmud.

— Nu. Gânduri.

— Nu cred să fii comunistă, deşi eşti, continuu să cred că eşti evreică.

— Şi de ce nu crezi că sunt comunistă?

— Pentru că nu mi-ai pomenit încă de lupta de clasă.

— Doar pentru asta? Cum simplifici tu! Eşti de o naivitate atât de pură şi sfântă… Nu sunt comunistă.

— Nu? Să lăsăm asta. Vorbeai despre lume…

— Despre lumea care nu-i a noastră, căci refuzăm s-o privim aşa cum e, dar, în acelaşi timp, există, pentru că numai imaginar e alta…

— Ai o pasiune… Mai mult, un talent în stare să deformeze până şi confuziile simple. Lumea, viaţa, noi…

— Toate nu-s decât ficţiuni…

— Atunci antisemitismul ar putea fi doar o

ficţiune?

— Exact. Aşa şi este.

— De ce vă mai plângeţi dar? Sunteţi victimele iluzorii ale unui proces care nu există!

— De drept nu există, n-ar trebui… Dar, de fapt, face ravagii.

— Nu vrei să recunoşti că tatăl tău a fost rabin?

— De ce te-aş minţi?

— Draga mea, poţi tu să-mi spui totuşi ce este, în definitiv, antisemitismul?

— Antisemitismul… în definitiv, el nu este nimic. Dovadă că, desfăcându-l printr-o prismă de cristal, în culorile lui naturale, găsim unitate, individ, interese, sumedenii de definiţii. Traduse cinstit, înseamnă pentru fiecare altceva. De pildă, economistul: pentru el, antisemitismul nu-i decât o luptă împotriva concurenţei iudaice. Psihologul? Ţi-o va defini prin invidie. Psihiatrul: dorul după barbarie prost camuflat. Creştinul: dreptate pentru Hristos. Filosoful: încercarea de a-ţi justifica drepturi pe care nu le ai. Evreul religios: încăierarea a trei porunci: să nu ucizi,

să nu râvneşti, să nu-ţi faci din crimă chip cioplit…

— Şi realitatea?

— Realitatea… Mă tem că n-ai să fii de acord.

— Spune-o!

— Antisemitismul? Ce poate fi alt decât răzbunarea celor obligaţi să-şi înalţe fruntea către cer, acolo unde în loc de Dumnezeu îşi văd reflectat doar propriul chip, ca-ntr-o oglindă. Şi asta îi înfurie până la turbare şi crimă.

— Vai!

— Nu-ţi place?

— E oribil.

— Alta atunci: declararea drept falşi a zeilor şi *Evangheliei*, ori reîntoarcerea, fie şi numai pentru o oră, la legea şi libertăţile altarelor de sacrificii ale vechilor epoci.

— Nu există ţară în Europa să nu se scuture de voi.

— Truism.

— State şi popoare care au dat culturii opere şi nume celebre, contribuind din plin la ascensiunea

civilizaţiei…

— Atunci, Hanka, dacă vrei şi accepţi, rasismul nu e decât clipa, minutul, ora, luna sau anii când insul „civilizat”, întâi amuzat, apoi interesat, îşi scoate mănuşile, îşi sparge cu un singur pumn jobenul, chemându-şi semenii la nedreaptă şi ticăloasă hăituială. Cu acelaşi prezent şi încă nestins strigăt gutural, despre care în ipocritele cursuri de civilizaţie, profesate prav de la catedră, am învăţat că se vânau sălbăticiunile din virginele păduri ale aşa-ziselor dispărute epoci. E drept, dinozaurii şi mamuţii au pierit. Au rămas însă vânătorii. Vor dispărea cândva şi ei, Hanka?

— Dacă asta-i părerea voastră despre noi, cei care v-am primit şi găzduit în Europa… Ei bine, ar fi păcat ca vânătorii despre care vorbeşti tu să dispară.

Al zecelea rând de halbe era pe sfârşite. Colonelul, apoi inginerul şi în urmă tanchistul începură să-şi înmulţească cursele la toaletă aflată în capătul vagonului. Orele se apropiaseră de unsprezece. Grete pregătea încă un rând de stacane

cu faimoasa bere de München. Veterinarul rămăsese tăcut, îngândurat, pe scaunul de care încă nu se dezlipise.

— Un coniac, doctore!

— Prefer bere, domnule colonel.

— Ne-a în umflat prea mult. Să facem o pauză.

— *Ja, cine Pa Ase*! fu de părere şi tanchistul.

— Şi, între timp, să degustăm coniacul ăsta românesc, despre care am auzit vorbinau-se numai bine. Fă-ne cinstea, doctore, şi-nsoţeşte-ne la băut. Te rog.

— Bine. Cu plăcere.

— *Fräulein* Grete, câte stele are? se interesă inginerul.

— Pe etichetă niciuna. Este îmbuteliat la depozitul nostru de aprovizionare. Gustaţi şi daţi-vă dumneavoastră părerea.

Aurul roşcovan şi topit îşi scânteie caratele în păhăruţele bondoace de cristal. După colonel gustară şi ceilalţi, ciocnind împreună.

— Ei?

— Fain!

— Segarcea veritabil. Dac-ar fi să-i pună stele pe etichetă, nici opt n-ar fi de-ajuns.

Colonelul vru să mai toarne, dar observă că-i tremura mâna. Inginerul îi sări în ajutor. Al treilea rând de pahare uşură sticla micuţă. Tanc Ristul comandă alta.

Licoarea tare, amestecată cu damful berii, li se urcă la cap. Tanchistul dădu duşcă o zdravănă înghiţitură. Colonelul îşi aprinse un nou trabuc. Inginerul îl asculta atent pe veterinar, care prinsese subit gust de pălăvrăgeală.

— ...încă de acum doi ani, de-atunci mă mănâncă problema asta... Am vizitat aproape toate lagărele de muncă... Auschwitz, Blichenwald, Maidanek... Se lucrează în draci acolo...

— Construcţii? întrebă ipocrit inginerul.

— Ali, vax! Construcţii! În laboratoare se lucrează... (Şoptit:) Experienţe... Doctor Wirtz, Mengele, Fischer, Tillo...

— Aha, experienţe medicale?

— Absolut medicale, dar eu… Eu controlam… Inspector…

— Experienţele?

— Vax! Controlam activitatea şi sănătatea câinilor-luci care făceau de pază şi prindeau pe banditii ce voiau să fugă.

— Da, da. Înţeleg.

— Nu-nţelegeţi nimic… Eu… Ia Dachau, la Struţhoff… *Her* Karl Genzeken, *Gruppenführer* SS şi general în Waffen SS… Am vorbit cu dânsul şi m-a trimis la domnul colonel SS Wolfram Sieners. Ştiţi cine e dumnealui?

— Vag…

— Administrator al societăţii Almenerbe… Pentru puritatea raselor noastre… Şi director la Institutul de cercetări ştiinţifice militare… Preşedintele Biroului şi directorul Consiliului de cercetări… Mi-a spus aşa: „Fleischmann, căpitan doctor Fleischmann! Aşteptăm cu plăcere rezultatul experienţei dumitale…”

— Ce experienţă, doctore? se trezi atent din ameţeală colonelul şi-ntrebă.

— *Mein Dokument*! Documentul meu, care va dovedi în toate continentele… dreptatea cauzei germane!

— Ori experienţă, ori document… Hotărăşte-te!

— Cel mai mare document… „Aşteptăm cu plăcere, domnule doctor Fleischmann”, mi-a spus. „La ordinul Führerului*uu* al patriei şi al dumneavoastră, excelenţă”… Aşa am răspuns eu. Mi-a strâns mâna, *ja*, *ja*!

— Experienţă medicală atunci, nu? O rasă de câini-lupi care…

— Care vorbesc? izbucni tanchistul în râs.

— Curând o să vă fie ruşine că aţi râs de una dintre cele mai mari descoperiri…

— Ei, asta-i bună! se supără tanchistul. Acum nu mai am voie nici să râd!

— Când o să citiţi în ziare şi o s-auziţi la radio, n-o să vă mai vină de loc să glumiţi, domnule căpitan de tancuri.

— Am impresia că mă ameninţi, doctore? Ori poate eşti beat şi-atunci…

— Iartă-l, tanchistule! Doctorul nu rezistă decât la berc…

— Şi când o să avem cinstea de a lua parte cu cetăţenii tuturor continentelor la marea dumitale…?

— Vrei să mă iei peste picior, domnule locotenent-inginer, dar eşti un prost.

Inginerul se ridică băţos în picioare.

— Domnule căpitan, nu-ţi permit!

Veterinarul îl privi cu dispreţ.

— Nu trebuie să-mi permiţi… Asta îţi vine pe dinăuntru… E independent de voinţa ta…

— Ce vrea să spună? Ce-mi vine pe dinăuntru, domnule specialist în cozi de câini?

— Prostia, stimate domnule inginer… Numai prostia. Cum aş îndrăzni să afirm altceva? Chiar dacă nu sunt beat, ci doar superior în grad dumitale.

— Sunt mai mic în grad, dar ani de două ori crucea de fier şi…

— Crezi că decoraţiile te scutesc de brevetul de idiot?

Numai braţul tanchistului pară la timp conţinutul

halbei pe care inginerul vru s-o azvârle în obrazul buhăit al veterinarului. Şi cu asta, semnalul că la masă se-ntrecuse măsura fu dat. Nici mai bună ocazie pentru colonel «de a-şi răzbuna lecţiile de patriotism şi devotament faţă de *Führer* pe care nenorocitul ăsta de strângător de balegă îndrăznise să i le dea. Avea acum şi martori care să-l susţină. Tuşi. Şi, cu cel mai sonor şi oficial glas:

— Domnule căpitan veterinar, am înţeles, pentru că eşti beat, să-ţi iertăm repetatele pomeniri ale Führerului nostru în acest bordel; am aoceptat să nu-ţi contrazicem minciunile de copil cretin şi arierat în legătură cu descoperirile ori experienţele ce pretinzi că le faci, dar dacă ţi-am tolera şi atitudinea de porc… Acum câteva clipe ai îndrăznit să-ncerci să batjocoreşti un erou tanchist abia sosit din luptă, dumneata, care moşmondeşti la fundul dulăilor… Ar însemna să insult însăşi sfânta noastră disciplină, dacă… îţi ordon să părăseşti imediat localul. Marş! Executarea!

— Nu te mai scotoci prin buzunare! Plătim noi şi

partea dumitale, omagiu la epocala descoperire… îl luă tanchistul în zeflemea.

Medicul căpitan-veterinar salută şi clătinându-se uşor se-ndreptă spre uşă.

— Să nu-ţi pierzi faimosul document! îi strigă încă întărâtat inginerul.

— Domnule locotenent! Băutura te-a făcut să uiţi că totuşi e mai mare în grad ca dumneata!

— Numai băutura, domnule colonel! Aveţi dreptate.

— Gata, domnilor! Şi-acum…

— O sticlă de la mine, dacă-mi permiteţi! se oferi pilotul.

— Bine, fie, dar ultima, consimţi colonelul. Uite ce imbecil! Unul ca ăsta te poate vârî în bucluc…

— Cum încerca să răstălmăcească cuvintele…

— Zicea că berea… Parcă un coniac ar însemna…

— Eşti supărată, Hanka?

— Nu sunt supărată.

— Am fost îngrozitoare.

— Ca de-obicei.

— Te-am jignit.

— Vorba ta: mai putem fi jignite?

— Ţin foarte mult la prietenia noastră. Am atâta nevoie!

— În primul rând de stimă. Noi între noi. Numai cu o astfel de cârjă putem încerca să ne mai susţinem moralul.

— Îţi făgăduiesc că n-am să-ţi mai vorbesc de evrei, de suferinţe şi de antisemitism.

— Puteaţi inaugura asta încă de-acum două mii de ani, de la căderea templului…

— Ca să fii mulţumită, îţi spun că poate ar fi fost mai bine…

— Şi pentru noi.

— Rămânem prietene?

— Deocamdată, rămânem în bordel.

— Şi după…?

— Ce vrei de la mine? Declaraţii de dragoste? înţelegere? Prietenie? Nu-ţi dai seama că ne desparte un ocean, săpat zi de zi chiar de voi, de pe când bariera asta uriaşă nu era decât un simplu firuleţ de

apă?

— De când vă naşteţi şi până muriţi, tot ce faceţi, de la gheşefturile voastre şi până la consultaţiile medicale ce le daţi, de la operele de artă şi până la incitările la revoluţie, în cântecele şi în plânsul vostru, în râs ca şi în geamăt, totul şi toate poartă pecetea acelei teribile susceptibilităţi care vă-mpinge la un egocentrism feroce. Nu aveţi nevoie de prietenia noastră, căci nu credeţi în ea, dar nici indiferenţa nu vă prieşte. O suspectaţi. Vouă vă trebuie doar ura noastră. Ca să vă puteţi lamenta şi să ne acuzaţi! Abia atunci vă simţiţi bine.

— „.

— Mai trebuie să completez ceva?

— Da.

— Te rog.

— Cum rămâne cu prietenia noastră?

— E culmea! Eşti... Dă-mi o ţigară. Nu asta. Una mai moale! Mersi...!

În salon nu mai rămăsese decât o singură masă ocupată. Acolo prezida colonelul, de două ori convins

pentru a treia şi ultima sticlă de Segaxcea românească.

11* 163

Pe canapea dormita sârboaica, prefăcându-se că-şi acoperă, cu palma, ochii de lumină. Lângă ea, unguroaica îşi examina plictisită unghiile. Pe scaunul cu picior înalt de lângă bar, Inge roşcata sorbea cu înghiţituri prelungi ceaiul de mentă. I-l servise Grete contra unui ruj de buze „italian, primit de la „tenentele de bersaglier” în uniformă de iarnă rusească, care i-a vizitat cuşeta. Franţuzoaica răsfoia revista *Sigtml*. Dacă te uitai atent la ea, aveai impresia că desface un hoit în descompunere.

Celelalte fete, îndeplinindu-şi „norma”, se retrăseseră la culcare – cu aprobarea lui Puffmutter.

— Slabă zi, fetelor, se adresă ea unguroaicei, care săltă din umeri. Şi, către barmaniţă: Poţi face casa. Peste un sfert de oră închidem.

— Te-am pierdut, Hanka.

— Lasă-mă-n pace!

— Din vina mea…

— Încetează odată! Nu pot să vă sufăr! Şi-acum pentru că ştii, sper să nu mă mai plictiseşti. Te-ai bosumflat, nu? Aşa-i… Dacă ţi-am vorbit deschis.

— Tu mu suporţi aerul rece, curat…

— Acum, spune-mi ceva. Doar nu ţi-am vârât degetele în ochi…

— În fond, pentru ce te-ai supărat? Pentru… Ce-i asta? Ce-i acolo? Ia priveşte…! Doaimne! Mi se pare ori am înnebunit…?

Medicul-căpitan veterinar Fleischmann s-a întors în vagonul-bar. De data asta nu mai era singur, ci însoţit de doi câini lupi. Nu… De-un superb câine lup, negru pe spinare şi cu burta arămie, iar alături de… în patru labe… Petrecut cu bretele peste umeri şi un tricou gros de lână tras până în vârful picioarelor… Cu gâtul vârât într-o zgardă din piele, legată cu lănţug pe vârtej, de hamul celălalt…

— Ce-aţi rămas cu gura căscată, domnule inginer? Şi dumneata, domnule comandant? Nu vă mai vine să râdeţi? Domnule colonel, am onoarea a vă ruga să binevoiţi a-mi permite numai cinci minute…!

Colonelul bâlbâi câteva cuvinte fără înţeles. *Frau* Puffmutter, unguroaica, Grete, Inge şi franţuzoaica se apropiară şi-ncremeniră de uimire unele, de spaimă altele…

— Ce… Ce-i asta…? reuşi în sfârşit colonelul să-şi formuleze întrebarea care-i sta găluşcă-n gât.

Veterinarul le zvârli cea mai dispreţuitoare privire pe care o găsi la-ndemână. Şi-abia după ce-i mătură bine cu ea, răspunse:

— Documentul.

Linişte. Exceptând pe Puffmutter, care prinse să-şi bâţâie şoldurile, nimeni nu mai mişca.

— Documentul despre care v-am vorbit. Priviţi! mai aveţi vreun motiv de îndoială, domnule colonel?

— Nu-nţeleg…

— Curios! Eu am înţeles imediat cuvintele Führerului că jidovii sunt o subrasă, inferioară, cea mai slab înzestrată de pe acest răbdător pământ.

— Ei da, şi…? irupse iarăşi nervos inginerul.

— Voi dovedi Führerului, Germaniei, poporului nostru, ca şi lumii întregi, că este de-ajuns un an, în

care să obligi jidovul a-şi relua locul ce i se cuvine şi de unde de mult a evadat, pentru ca să-l readuci la ceea ce a fost: un animal.

— Extraordinar! strigă fără să vrea colonelul.

Cuvântul fu prins în zbor de veterinar, care răspunse cu satisfacţie:

— Ce v-am spus?

— Dar cum ai să demonstrezi asta, totuşi?

— Simplu, nu? Ca şi oul... Ca şi demonstraţia emisferelor din Magdeburg. Totul pare extrem de uşor. Dar cât efort cerebral până să descoperi ideea şi pe urmă s-o aplici!

S-a oprit motorul uzinei, ori inimile fetelor nu mai bat?

— ...Am luat deci un jidan. L-am pus în zgardă, ţinându-l obligator în patru labe, alături de un animal obişnuit. După un an, jidovul se readaptează mediului originar şi de baştină de unde a purces în urmă cu câteva zeci de mii de ani. Rapida lui adaptare demonstrează neaderenţa la societatea noastră civilizată, a descendenţilor lui *homo sapiens*. Să-l tai şi

n-o să mai vrea să-şi folosească labele la mâncat, ci doar fălcile, caninii, ghearele şi acum măselele, înlocuind cu ele cuţitul şi furculiţa cu care se cam obişnuise. Mersul în două picioare i se va părea straniu şi obositor. Se va exprima în guturale şi va fi fericit să-şi găsească un stăpân, *CA* mirtè, câfé sä-i ofere adăpost călduros în cuşca aprovizionata cu paie şi hrană la timp. Ei...?

Frau Puffmutter izbucni în râs şi-l felicită.

— *Kolossal*! Meritaţi toate felicitările!

Tanchistul aplaudă, colonelul aprobă respectuos din cap şi numai inginerul îndrăzni:

— Aveţi vreun rezultat concret, ştiinţific?

— Sunt încă în curs de experimentare. Dar izbânda se apropie rapid. Ea mi-a trimis de pe acum şi i-am şi înregistrat toate semnalele...

— De pildă?

— *Primo*: jidovul s-a obişnuit să meargă numai în patru labe. *Secundo*: să nu vorbească, nefiindu-i permis decât lătrăturile şi, o dată pe zi, câteva guturale care vor să-nsemne: „mulţumesc”, „mi-e

foame”, „mi-e sete”. *Terţio*: deocamdată nu latră, dar nici nu vorbeşte. Este perioada de tranziţie. Până ce se va obişnui… Mulţumesc, domnule comandant, nu mai beau! Vă rog, nu insistaţi…

— Ai toate notaţiile strânse într-un caiet?

— Am un fel de „jurnal de bord”, pe care sper, după victorie, să public.

Colonelul se ridică şi se apropie de veterinar, întinzându-i mâna.

— Deşi e împotriva disciplinei… Totuşi eu îmi cer scuze pentru ieşirea mea de-adineauri. Am exagerat sensul cuvintelor dumitale faţa de inginer. Poate că şi băutura… Dar, mai presus de toate, nu am bănuit la ce operă măreaţă lucraţi… Faceţi-mi cinstea unui păhărel de coniac! Nu, nu, nu există! Ordin! *Prosit*! Şi-acum vă ascultăm.

Căpitanului veterinar îi străluceau ochii ca două felinare roşii în noapte.

— V-am dat numai un mic, foarte mic rezumat… Când le voi relata însă studenţilor…

— Care studenţi?

— Aceia care-mi vor asculta cursurile, domnule locotenenptilot-mecanic Hoppe. La facultate, ca titular al catedrei pentru apărarea rasei. Acolo unde Führerul mă va numi. *Selbstrerständlich*, e de la sine înţeles că băieţilor voi fi nevoit să le dau toate amănuntele!... „Am ales un jidov, dragii mei copii, din câteva loturi de câte o mie de bucăţi... Am folosit la-nceput vechea metodă a îmblânzitorilor de tigri...”

— Care?

— O săptămână nu i-am dat mâncare decât trei felii de pâine, un pahar cu apă şi trei ciomăgeli, pe zi, ca să-i înmoi de la bun început orice încercare ori intenţie de nesupunere...

— Doamne, ce barbarie! se exclamă într-o limbă străină celor de faţă.

— Cine s-a încumetat? întrebarea fu rostită în aceleaşi inflexiuni slave. A! Dumneavoastră? Poftiţi mai aproape, domnişoară, spuse veterinarul, făcând semn unei fete din spatele rândurilor. Poloneza se apropie încet, urmărită de privirea de foc a matroanei.

— Bitte!

— Ah, cunoaşteţi şi germana?

— O cunoaşte, ticăloasa! se repezi Puffmutter cu palma ridicată. Cunoaşte şi regulamentul. Na! O palmă ca să nu-l uiţi! Regulamentul interzice folosirea altei limbi decât aceea a stăpânilor.

Nici n-a clipit poloneza. Palma moale şi flască abia dacă i-a lăsat semn pe obraz. S-a şters ca după urma unei gângănii. Examina atentă fiinţa legată de zgardă. Era un tânăr slab, cu vârsta nedefinită, între *19* şi 20 de ani, privirea stinsă, părul tuns ca la tifici, gâtul lung, subţire, pe care şarpele lat al zgărzii, bătut în ţinte de alamă, îl separa de restul trupului.

— Duduia s-a exprimat că ar fi o barbarie ceea ce are onoarea să vadă. Vă rog! Vă rog! Lăsaţi-o să-şi exprime în limba-i maternă şi cât mai liber părerea şi sentimentele ce ni le poartă.

— Aşadar, o barbarie ai spus, domnişoară? reluă în polonă veterinarul.

— Aşa am spus.

— Nu cumva regreţi cele ce te-ai pripit să afirmi?

— Într-adevăr. Regret. Nu am bănuit că

dumneavoastră cunoaşteţi limba poflonă…

— M-am pregătit mai demult şi ulterior m-am perfecţionat la Katovice.

— Dac-aş fi bănuit…

— Trebuie să observaţi, domnilor, reluă în germană imperturbabil Fleischmann, cu aer de scamator, că experimentul după faza de „nu mai vreart, se află în stadiul imediat următor. Întreabă-l ceva, domnişoară. Dar foloseşte, cu îngăduinţa noastră şi textul regulamentului pe care nu avem voie să-l mai călcăm, limba noastră.

Fleischmann rânji:

— Încearcă de-i vorbeşte… Hai, hai, încearcă…! Dacă-ţi răspunde, îţi ofer ce doreşti.

— Cum te cheamă? l-a întrebat Hanka ca un susur în germană.

Tânărul şi-a desfăcut cu greu pleoapele, a privit-o o secundă apoi şi le-a închis în aceeaşi muţenie.

— Nu răspunde…

Căpitanul rânji, victorios:

— Cum o să răspundă, dacă nu e om?

Hanka privi străbătându-l pe tânăr, apoi îşi acoperi ochii cu palmele.

— E îngrozitor!

— Nu-i îngrozitor, ci doar o muncă grea, extrem de migăloasă şi de dificilă, domnilor, răspunse indirect căpitanul, reste cincisprezece elemente cu care am început experienţa s-au dovedit refractare şi n-au rezistat… Acesta este un exemplar deosebit de valoros din punct de vedere ştiinţific. A intrat ieri în a opta lună experimentală şi sper că până se va împlini anul…

— Nemaipomenit! strigă tanchistul. Şi imediat, curios: După terminarea experienţei ce veţi face cu el?

Veterinarul râse fals şi pentru întâia oară de când intrase în vagonul-bar:

— O să fie fotografiat, catalogat şi depus la muzeul Ahnenerbului.

— Pensionar?

— Nu tocmai, ci pentru împăiat…!

Au râs numai cei în uniformă şi Puffmutter. Grete se retrăsese, grăbită, la socotelile ei, şi nu putu să ia

parte la haz.

Tăcere. Se putea auzi acum ticăitul inimii câinelui şi a tânărului ferecat lângă animal. Veterinarul aştepta în ipocrită reculegere ca spectatorii să-şi revină din şoc.

Şi deodată, poloneza:

— Dar este un om, domnule căpitan! Un om, înţelegeţi?

— Cel mai sincer omagiu în astă-seară! Cu o mică rectificare: un fost om. Dar nu trebuie să vă luaţi după aparenţă, domnilor. Adică să nu cădeţi într-o greşeală care dăinuie de atâtea mii de ani. Eroare grosolana, la menţinerea căreia au contribuit pe rând şi-n largă măsură biblia şi istoria. Acestea-s false şi caduce discipline, peste care zoologia, pasivă şi nepăsătoare, încă nu a trecut. Este de altminteri ceea ce încerc eu acum să fac şi după cum vedeţi, cu excelente perspective.

— Dar e totuşi un om!

— Un jidan, domnişoară, catadicsi veterinarul. Nu-i suficient pentru a-l scoate din rândurile lui *homo*

sapiens, reparând o atât de veche şi neiertată greşeală?

— Seamănă la chip cu noi, pentru Dumnezeu! nu se putu reţine poloneza cu faţa înroşită şi ochii plini de lacrimi.

— Hanka, guraaa! urlă Puffmutter şi-i făcu semn, furioasă, să treacă în spate.

— Nu, nu, se opuse veterinarul. Domnişoara are toate motivele să se mire şi să afirme: om, barbarie… E normal. Îndată însă o să-i dovedea: contrariul: Tex!

Câinele ciuli urechile, aşteptând porunca.

— Moritz!

Tânărul nici nu clipi.

Veterinarul luă de pe masă o bucăţică de pâine şi o azvârli în aer. Animalul zvâcni în sus s-o prindă dar fu reţinut de inerţia tânărului legat de el.

Căpitanul înjură printre dinţi şi repetă figura. Acelaşi rezultat. Lupul îmblânzit, legat de fiinţa de lângă el, îşi rată iarăşi saltul.

— Moritz, sluj! zbieră căpitanul.

Nici gând ca tânărul să se mişte. O lovitură cu

vârful cizmei între coaste câteva „ooo-uri!” speriate, ale fetelor.

— Aaa! Vă puneţi în grevă, domnule Moritz? Aţi uitat de unde v-am luat şi în ce condiţii de trai vă ţin? Vreţi cumva să mă faceţi de râs? Şi aţi găsit acum prilejul în faţa domniilor ofiţeri şi a domnişoarelor ăstora atât de frumoase?

Şi iarăşi tânărul fu lovit brutal cu cizma în şale. Zadarnic. Inginerul râse cu satisfacţie. Doctorul se făcu albastru.

— Sluj, Moritz! Sluj!

Inutilă porunca. Băiatul zăcea la podea, ca turtit sub povara a zeci de tone.

— Aa! Am înţeles… Ţi-e teamă de domnii ofiţeri? Fii liniştit. Au să-ţi arunce un măr după ispravă sau poate… (Făcu cu ochiul că» tre’ colonel:) îţi este ruşine de domnişoare? A mai rămas încă drojdia ruşinii în tine? Asta înseamnă că va trebui să-ţi mai prelungesc stagiul cu încă o lună cel puţin… Hai, Moritz! Arată-ne ce ştii!

— Nu vrea, domnule doctor! Dumneata nu vezi

că se opune? Efectul e invers… Adică, în loc de plus la un pol al transformatorului, capeţi un minus, zvârli cu satisfacţie ironia inginerul.

Şi din nou pilotul-inginer se porni pe un râs ce contamină pe tanchist şi, după el, pe colonel, care abia se mai putea stăpâni.

— Moritz, sluj! Şi stăpânul cu trese se apropie să-i cerceteze zgarda şi să-i şoptească la ureche: Dacă execuţi, îţi dau un bon pentru oricare fată de aici cu care vrei să te culci… Sluj, Moritz!

— Nein!

— Ce-ai spus? îndrăzneşti să vorbeşti?

Tânărul s-a ridicat în picioare. Pentru asta trebui să ia Câinele în braţe. Se cunoştea că de foarte mult nu mai stătuse în poziţia verticală, căci *se* legăna ameţit, dar nu cedă… Animalul îşi culcase supus botul pe braţul lui.

— Jos! Jos! Jidan blestemat! urlă veterinarul scos din fire. În genunchi şi cu labele îndoite din încheietura palmelor. Jos! Jos!

— Nein! Ich bin auch ein Mensch! *Nu*! *Sunt şi eu*

om!

Valul de râsete izbucni la masă în cascade. Cineva bătu chiar din palme. Capul roşu ca sfecla al veterinarului cu privirea încinsă, care căuta turbat în juru-i, primi pleasna batjocurii. Atunci veterinarul îşi trase cureaua de la pantaloni şi începu să croiască cu tact, în cadenţă, apoi înnebunit şi cu sete, punctându-şi loviturile cu înjurături şi insulte.

— Jos, putoare jidovească! în patru labe…! Ţine…! Na…! Na…! Şi mai na…!

Nein… *Ich bin*… Sunt şi eu… om…

Cureaua îi plesni pielea capului şi-i despică bărbia ce musti de sânge.

Lovit la rându-i şi la nimereală, câinele începu să urle. Se smulse din braţele tânărului, atârnând spân zu rat, zbătându-se din picioare, până ce fu din nou luat de tânărul bătut şi strâns pavăză la piept.

— Ajunge, gata, ne-am lămurit! spuse colonelul. Ne-am săturat de reprezentaţie. Mi s-au întors şi maţele, şi băutura pe dos!

— Încă nu, domnule colonel… O clipă… încă nu…

O să vedeţi… Imediat…

— Ce să mai văd? Hai, termină mascarada numaidecât…

— Acordaţi-mi doar câteva minute… Am muncit… Sluj, Moritz, sluj…!

Gâfâind, cu părul năcălit în sudoare şi pantalonii ţinuţi cu mâna stângă, veterinarul se apropie de cei doi, om şi animal, şi vru doar cu trei degete să dezlege câinele din vârtejul lanţului şi a dublei zgărzi. Brusc, se dete un pas înapoi. Fu prea târziu. Tex se năpustise, înşfăcându-l de beregată, cu ghearele înfipte în tunică, mârâind fioros şi cu avertismente prelungi ca să nu i se smulgă prada.

Gloanţele din Mauserele de serviciu ale tanchistului şi apoi ale colonelului veniră tardiv. Ele nu mai putură decât să ciuruiască lupul căzut peste corpul zvâcnind şi-n agonie al veterinarului şi să presare câteva găuri în ţeasta rasă a omului cu zgardă.

*

Cap-de-şarpe strănută, tuşi, iarăşi strănută şi

după aceea îşi mai trună, cu permisiunea lui *ginidige Frau*, al cincilea păhăruţ de coniac.

— Straşnic! Examină sticla: N-are etichetă?

— Segarcea. Românesc. Ne-au trimis foarte puţin. S-a consumat repede. Marfă căutată. Mi-a răsmas numai o sticlă în magazie.

— Nur cine Flasche? *Numai unsa*?

— V-am rezervat-o, *Herr Inspektor*.

— Ooh! *Danke*. *Vielen Dank*! Multe mulţumiri. Şi-acum, să terminăm treaba… Să vă citesc: …în seara zilei de… Aşa… La masă fiind domnul colonel Konrad Pfenniger, căpitan… Aşa… Locotenentul… şi domnul medic căpitan veterinar Joakim Fleischmann… Da… Numita Hanka Dubinska… După ce… Şi-apoi… Este în regulă. Semnaţi, vă rog! Bun! Foarte bine! Puteţi trimite pe poloneză aci, ca să-i mai pun câteva întrebări?

— N-am ce să vă mai complétez. Am spus ce am avut de spus, am declarat tot…

Cap-de-şarpe îşi acoperi ochii cu palma şi-ntrebă:

— Care dintre fete împărtăşeşte părerea ta

despre experienţele noastre?

— Nici una.

— Pe ce-ţi bazezi afirmaţia?

— Pe... pe nimic, propriu-zis...

— Din vânt atunci? Ştii prea bine că nu glumim.

— Nu din vânt... Dar nu le-am auzit niciodată vorbind despre...

— Barbarie. Barbaria experimentelor germane. Ce mai ştii despre aceste experienţe?

— Nimic.

— Ba da. Ai tras cu urechea la mesele ofiţerilor. Ai auzit ceva şi ai vorbit.

— N-am tras cu urechea, n-am auzit nimic.

— Atunci, în cuşetă, când vreun domn ofiţer îţi făcea cinstea... Şi, beat ori adormit, i-a scăpat vreun cuvânt, o frază, o întâmplare...

— Nu ştiu nimic. Aşa ceva nu mi s-a întâmplat.

— Ai reţinut că nu glumim?

— Am reţinut.

Pauză. De la bar se-auzi clinchetul paharelor pe care Lotte le ştergea. Din bucătărie răzbătu miros

năprasnic de friptură la cuptor şi varză călită.

— Un ofiţer a mărturisit că ţi-a făcut câteva confidenţe despre lagăre – şi brusc îşi retrase mâna de pe ochi, străfulgerând-o.

— Mie nu mi-a făcut nimeni confidenţe.

— L-ai cunoscut pe căpitanul SS Hillmer?

— Nu.

— Pe căpitanul SS Hans Hillmer care v-a triat şi ales la Auschwitz pentru trenul ăsta?

— Hans…? Hans Hillmer aţi spus?

— De ce te prefaci că n-ai auzit bine? Vorbeşte ce ştii!

— Ce să ştiu… Hans… Nu-mi amintesc de numele ăsta… Ne-a triat… Ne-a… A! A fost o confruntare înainte să plecăm toate patru…

— Văd c-a început să-ţi revină memoria!

— A fost o confruntare… Am fost întrebate dacă am avut legături intime cu un domn ofiţer pe care-l adusese în faţa noastră…

— Hans Hillmer.

— Nu ştiam nimic, nu-l cunoşteam.

Cap-de-şarpe îşi aprinse o ţigară.

— Care din fete ţi-a vorbit despre lagăr, despre barbarie, ori ceva din cele aflate de la domnii ofiţeri?

Poloneza şi-a săltat obosită umerii.

— Niciuna. V-am mai spus.

— Dar despre ce vorbeaţi?

— Fleacuri... Modă... Amintiri.

— Ştii că amintirile îţi pot provoca arsuri la stomac? N-ai ştiut? O să afli curând. Fă-ţi bagajele şi aşteaptă afară.

— Bagajele?

— Am spus limpede, nu? Bagajele. Dar numai strictul necesar.

— Pentru cât timp?

Cap-de-şarpe râse.

— Uite, asta vă strică pe voi, târfele. Sunteţi prea curioase. Toate la fel. Aceeaşi întrebare. Nimeni nu e inamovibil, domnişoară, în faţa legilor.

— În faţa legilor kii Dumnezeu, da.

— Atunci nu-ţi mai ascund. Te-ntorci înapoi de unde ai fost trimisă.

— La Auschwitz? în lagăr?

— La muncă. Ai să-l găseşti acolo pe Dumnezeu, pe Moise, Hristos, Mahomed şi tot statul-major se sfinţi şi sfinte. *Fiertig*!

— *Liebe und gnädige Frau*, dragă şi stimată doamnă, am înţeles că târfa are cel mai frumos corp, experienţă şi căutare…

— Domnii ofiţeri mai în vârstă mi-o angajau cu zile înainte.

— Regret, dar nu pot să v-o mai las. Aş face asta cu dragă inimă, dar nu permit regulamentul, instrucţiunile…

— Măcar înc-o lună, până voi primi un transport proaspăt.

— Mi-e imposibil. Dar… Dacă socotiţi că chiar nu vă puteţi dispensa de poloneză până ce o veţi înlocui, câteva rânduri de la excelenţa-sa domnul general Müller şi…

Frau Puffmutter îşi foi, enervată, fundul pe scaunul lat.

— Cum vă puteţi imagina că am să-i solicit

intervenţia pentru o târfă mizerabilă?

— Scuzaţi. Atunci…

— Atunci…?

— Am onoarea să vă salut…

— Auf Wiedersehen.

— Sărut mâinile… Da… Era să uit… Ştiţi, iertaţi, sticluţa aceea de coniac…

— Vai, domnule inspector…» Chiar adineauri am controlat. Eram sigură că se mai află încă în magazie. A fost vândută aseară. Se cere mult. Domnişoarele şi coniacul nu fac purici la noi… *Auf Wiedersehen*…!

— Iartă-mă, Hanka.

— De ce să te iert? Eşti o fată bună. Nu mi-ai făcut nimic rău.

— Pentru cuvintele ce ţi le-am spus…

— Prostii.

— Mai sunt oameni drepţi în lume. Chiar dacă nu mărturisesc că te iubesc…

— Cred că m-am înşelat, Hanka… Fiecare individ poartă un grăunte de bunătate în el… E destul ca o

singură rază de soare să reuşească a pătrunde până acolo… Atunci încolţeşte…

— Curaj! De ce plângi?

— Tu-mi dai mie curaj? O, Doamne, Hanka, draga mea… Aş vrea să-ţi sărut mâinile şi fruntea…

— Dă-mi mâna şi să terminăm.

— Nu-ţi fie frică…

— Frică? S-ar fi putut termina acasă, în faţa ferestrei… Dacă trăgeam perdeaua…

— Ori dacă n-ar fi fost războiul ăsta cumplit…

— Şi aşa. Dar câtă vreme privim prin ferestrele deschise… Recunosc, trebuie să recunosc: nu avem dreptul să tragem jaluzelele…

— Hanka, eu…

— Los! Los!

Cap-de-mort o smulse de umăr, îmbrâncind-o spre uşa vagonului.

— La revedere, Hanka.

— Adio.

Afară aştepta Mercedesul negru de serviciu.

„Spaima se furişase de mult în mine. Era

prezentă şi se făcea simţită de fiece dată când anticipam sau numai încercam să semnez o poliţă în alb, cu scadenţa chiar numai pentru minimele şi următoarele douăzeci şi patru de ore.

…Spaima era surdă şi refractară la logică. Căci logica se arăta simplă, primitivă şi neapărat sinceră, ca să merite credit.

„Cum îţi închipui că am să te pot părăsi? Mă crezi în stare să-mi pot. lua rămas bun de la tine?”

Mi-o apropiam. Dar nu deodată. Încet. Cât mai încet. Ca să mă pot bucura, pe rând, de fiece centimetru câştigat. Şi când o simţeam os din osul meu, iar apoi, acoperind-o, dispărea în lăuntrul meu7 într-o singură convulsie, într-un singur geamăt, spaima se vâra spiralată ca un burghiu care pătrunde adânc prin capul dopului de plută, intuind-o, descoperind-o, trăgând-o afară din mine.

De ce? De ce?

Nu cedam. Nu mă resemnam. O priveam şi-mi spuneam în acord cu evidenţa: iat-o! E aci! Lângă mine! Lângă mine? Nu. Mai mult. Este a mea! Şi

atunci o strângeam desperat şi dintr-un şvung, la piept, cercetând cu ochii pereţii, tavanul, uşa, ca să descopăr şi să mă fac platoşă spre partea de unde ar fi putut veni primejdia.

Dar? în întâlneam în acel decor simplu, dintr-un ieftin tablou cu natura moarta, decât y pe scaun şi dincolo de imaginara rama, ochii rotunzi şi geloşi ai pisicii.

Nu-mi dădeam încă seama că primejdia era în noi, în neputinţa noastră, în martiriul ei, pe care a vrut să şi-l bea până la fundy în sacrificiul meuy care m-a împiedicat să-mi păstrez, oricât ar fi urlat cei din juru-mi, fericirea-mi de lup flămând de dragoste…

Reconstituiamy exclusiv din bolnăvicioase anticipaţii şi chinuitoare obsesii, actul despărţirii.

— O să-mi citesc osânda chiar pe faţa tay înainte de a rosti un singur cuvânt.

— Nu te mai gândi la prostii.

— Mi se va opri respiraţia…

— Dragul meuy lasă astea.

— Inima-mi va înceta să bată…

— De ce te chinui?

— Voi face un efort încercând să zvârlu de pe umeri stânca ce mă striveşte şi să-ţi spun că nu e adevărat...

— Nu e adevărat.

— Că e numai un coşmar, al cărui zaţ mai îmi stăruie pe limbă cu gustul acela înfiorător, cum numai visurile putrezite au...

— Te sugestionezi doar ca să suferi?

— Mi-e frică... Mi-e teamă... Mă sperie...

— Dar eu sunt lângă tine, iubitule, lângă tine, lângă tine: ... Întinde mâna, dacă nu-ţi mai crezi ochilor. Sărută-mă / Sunt vie şi aievea... Mă simţi? Mă simţi?

Nu-şi dădea seama că eram victimele unei fenomenale escrocherii. Fenomenale? Ce cuvânt mare şi gol! Descoperirea ticăloasei înşelătorii o făcusem mai demult...

— Cine te-a înşelat?

— Nu are nume, nu are formă, e întotdeauna, deşi nu există, lipsit de substanţă, de consistenţă, şi

totuşi nimeni şi nimic nu-i mai dur ca el; inofensiv în aparenţă, feroce în realitate, neîndurător şi de neîmblânzit: timpul. De el e vorba.

— Timpul?

— Uite, acum ai capul lipit de al meu, aş putea spune ca exişti, că fiinţăm aci, undeva, într-un punct din \umey oraş din ţară, din univers. Dar nu e adevărat. Ieri nu mai exista> deoarece mâine e numai o ficţiune, pentru că azi, în falsă şi neadevărată> suntem înşelaţi de mirajul aşa-zisei fericiri concrete şi indispensabile... în chiar secunda asta ipocrită şi niciodată împlinită, „ieri” a şi-nceput să germineze în noi... în momentul acestei sublime iluzii...

— Taci! Şi răspunde-mi...

— Nu-ţi pot executa ambele ordine deodată. Cu care din ele să încep?

— Pe cine ai lângă tine? Asta vreau să-mi răspunzi.

— Pe tine.

— E un vis ori realitate?

— Dar ieri?

— Am fost şi ieri.

— Dar mâine?

— Tot a ta voi fi.

— Pentru totdeauna?

— Cine ne poate despărţi? Doar... Da, ea. Nu vreau să-i rostesc numele. Ne va găsi însă alături, ţinându-ne strâns de mâini, contopiţi. Şi-atunci nu va putea lua decât unul, un singur suflet: adică pe amândoi...

CAPITOLUL AL VI-lea

Părerile erau împărţite. Unele dintre noi, printre care şi eu, susţineam că Angélique era *une fille à maman*, fără cultură, cu o uşoară, foarte uşoară spoială de cunoştinţe – din acelea care se capătă mai puţin în sălile de clasă ale pensionului ieftin şi de provincie şi mai mult prin schimbul de experienţe între eleve. Altele, şi cele mai multe, dimpotrivă, opinau că falsul titlu „o nepoată a domnişoarei la *prière d'une vierge*" ieşea când şi când la spălat:

apărea atunci semnătura cumetrei de mahala, arţăgoasa când nu te aşteptai, incultă şi chiar mojică, de-ndrăznea careva să insiste, îmbiind-o la confidenţe.

Încolo, Angélique, franţuzoaica, ura ca şi mine şi ca toate celelalte ce purtam – sincere ori prefăcute, cu mai mult sau mai puţin talent – masca resemnării unsă în strat gros şi violent de fard, într-adins şi pentru a ne arăta cât mai puţin chipul nostru cel adevărat. Şi, tot în acest scop consuma cantităţi uriaşe de cremuri, unsori, vopsele, creioane, pudră şi batoane. Dar nu asta a speriat-o pe Puffmutter. Altul era motivul:

— Domnişoarelor! Mâine dimineaţa vă prezentaţi la orele *9* pentru raport-control. Dar fără pic de fard pe mutre. Natur şi spălate bine cu apă caldă.

Singura care a îndrăznit să-ntrebe de ce, mai mult pentru că a luat-o gura pe dinainte decât din curiozitate, a fost Inge, roşcata, care vorbea vreo cinci limbi, printre care italiana, şi poate niciuna perfect, şi a cărei naţionalitate n-o putusem încă stabili. Spre surprinderea noastră, în loc de-o palmă, Puffmutter a râs gras şi în surdină – aşa cum se veseleşte ea rar şi

câteodată, din tripla-i guşă de pelican, sătulă, încât ai impresia că bate tot pe-atâtea gălbenuşuri de ou pentru omleta de zile mari

— Ca să nu vă uit cum arătaţi la faţă, fetiţelor! Şi pentru că e ordin să vă fotografiez căpşoarele după baie, ca să poată, Doamne fereşte de vă rătăciţi, dobermanii noştri de vânătoare să vă găsească.

Numai noi două, dintre cele mai vechi, Inge şi cu mine, cunoşteam semnificaţia dobermanilor, de pe vremea nu prea depărtată când Marisa, grecoaica din Salonic, încercase şi chiar reuşise să evadeze, stârnind haita agenţilor după ea. Dobermanii aveau pistoale, mantăi cenuşii de piele şi posibilitatea de a folosi trenul, maşina şi, la nevoie, avionul pentru vânatul domnişoarelor care-o părăsesc pe *Frau* Puffmutter înainte de termen şi-mpotriva regulamentului ce prevedea – am aflat-o mai târziu – între minimum şase luni şi maximum un an de activitate pentru fiece *Feld-Hure*. Doar eu şi Inge am depăşit excepţional acest termen fatal, datorită înrăutăţirii situaţiei frontului german şi a greutăţii în

aprovizionarea cu noi contingente de fete. *Feld-Hure*, târfa de campanie, va fi oare trecută cândva în dicţionarul tehnic al ororilor hitleriste?

A doua zi, la orele hotărâte şi-nainte de a fi fotografiate pe rând, din faţă şi din profil, am putut s-o văd pe Angélique fără „acte false”. Avea un chip drăguţ, fin, cu o unaa şugubeaţă, neconfiscată pe-ntinsurile melancolice ale obrazului. Dar de cunoscut am cunoscut-o abia după câteva luni. Într-o seară, când în cuşeta-mi lipită de a ei, în timp ce, după plecarea ultimului client cu care încheiasem programul-normă din ziua aceea, mă pregăteam obosită să mă culc, am auzit, prin capacul comun al tubului de aerisire rămas deschis, glasul ciudat de străin şi de straniu al franţuzoaicei...

— „Mănâncă, bea, şi-ndoapă-ţi trupul, Ghilgameş! Bucură-te noapte şi zi! Din fiece zi fă-ţi sărbătoare şi bucurie, cu harpe şi flaute şi dans, fericeşte-te din zori şi până-n seară...”

— Ce-nseamnă asta şi cine-i domnul Ghilgameş? întreba o voce groasă de bărbat.

12* 179

— Un rege erou din dinastia Ouruk, perioada culturii sumeriene, popor aşezat în jurul văii Eufratului cam cu cinci mii de ani înaintea erei creştine. Isprăvile eroului au fost scrise pe tăbliţe de lut. V-am citat din tăbliţa zecea.

— Ghilgameş…

— …în straturile adânci ale săpăturilor din Susa, vasele care s-au găsit sunt mult mai perfecte, în ce priveşte forma, decât cele din epoca neolitică…

— Ce vorbeşti?

— …Deşi brutal schematizate, totuşi ele pot fi identificate prin pliscul lung al ciocurilor de păsări, ori al coarnelor de capră bătrână sau contururile precise de câini care aleargă…

— N-am ştiut.

— …întrucâtva se pot asemui cu picturile rupestre din paleolitic, dar simţul măsurii ca şi ordinea lor, precum frizele, erau foarte depărtate de posibilităţile vânătorului primitiv.

— Te-au interesat toate acestea?

— Foarte mult. Pot continua?

— Bitte!

Scurtă pauză, Angélique reluă:

— Regele, despotul din statul sumerienilor şi babilonienilor, îşi ucidea cu cea mai mare cruzime duşmanii. El se sprijinea pe preoţi, dar fără să-şi împartă puterea cu ei… O inscripţie a lui Makagina din Lagaş ne dezvăluie că tiranii îşi arogau mincinosul titlu de protectori ai poporului şi de apărători ai acestuia, chipurile, împotriva celor care-l ofensau şi-l împilau…

— Ghilgameş ăsta…?

— Nu, despoţii. Ghilgameş a fost un erou.

— Se?

— Regele cerea supunere oarbă şi respectarea întocmai, până la cel mai neînsemnat amănunt, a legilor aspre de el întocmite. În sprijinul lor, despoţii au prelucrat, de pildă, legenda despre divinul rege Marduc, care, prin sălbăticia metodelor lui de luptă, l-a învins pe Tiamat şi alţi aşa-zişi răzvrătiţi, devenind apoi, după cum ne povestesc tăbliţele, stăpânul

răzbunător al cerului.

— Babilon? Cultura şi religia lor a fost infectată de jidovi.

— Nu se poate spune aşa ceva!

— Ba da. Nu i-au luat în robie pe jidani?

— I-au luat, dar apoi…

— Acolo, din sclavi, au devenit stăpâni, acaparând comerţul, industria, băncile, căile de comunicaţie, literatura, arta, tipografiile şi până şi patul lui Ahasveruş, regele rătăcitor, căruia i-au dat o ţiitoare focoasă, una Estera, care şi-ar fi avut locul mai curând aici, în bordel, decât alături de excelenţa-sa stăpânul tronului sumerian.

— Aproape exact ceea ce spuneţi, cu o mică rectificare istorică şi numai dacă acceptaţi.

— Ai impresia că am spus un neadevăr? îţi pot procura broşura apărută în urmă cu câţiva ani în editura „Stürmer”-ului, unde scrie negru pe alb, dovedind ştiinţific afirmaţiile mele.

— Dimpotrivă. Dar Ahasveruş, jidovul rătăcitor, este o figură legendară, în timp ce regii persani

Artaxerses, Darius 1 ori Xerxes, care a divorţat de Vasti, soţie legitimă, ca să se căsătorească cu nepoata umilului Mordechai…

— Nu cumva prin vinele tale s-a rătăcit un fir de sânge jidovesc? Prea le cunoşti istoria în amănunt.

— E strâns legată de antichitatea pe care am învăţat-o, fiindu-mi necesară în profesiunea ce mi-am ales-o. Vă mulţumesc pentru broşură, dar, deocamdată, nu-mi pot fi de folos alte surse ştiinţifice de documentare peste cele puţine pe care le-am asimilat. Fir de sânge evreiesc? Sunt protestantă, domnule locotenent-colonel. Din părinţi, bunici şi străbunici de-aceeaşi religie.

— Perfect! Atunci poţi să-mi spui Manfred. Dar numai aici, între noi. Mai departe?

— În epoca sumeriană a lui Ghilgameş…

— Spune-mi Manfred; te-am rugat. Ştii că ofiţerii germani nu obişnuiesc să roage de două ori… Aştept!

— Manfred.

— Nu aşa. Mai cald. Mai tandru. Eşti belgiană?

— Franceză.

— Tot rahatul ăla e.

— Domnule ofiţer…

— Am şi grade. Nu le cunoşti încă?

— Ba da, domnule colonel.

— Locotenent-colonel.

— Scuzaţi-Aveţi şi încă un semn pe gulerul tunicii…

— Semnul farmaciştilor.

— Sunteţi şi farmacist?

— Doctor în farmacie. De ce te miri?

— Nu… Nu mă miră. Mă bucură.

— Ce motiv ai avea?

— Una e să intri în cuşetă cu-n intelectual, cu care mai poţi sta şi de vorbă… Şi alta este…

Vocea bărbatului se-năspri:

— Asta-i părerea ta despre ofiţerii-camarazi care n-au un titlu în plus, domnişoară?

Glasul lui Angélique căpătă un tremol de clarinet:

— M-am exprimat greşit… De ce nu serviţi un păhărel? Scoateţi-vă tunica… Faceţi-vă comod… Ce

mai aşteptaţi?

— Aştept răspunsul ce mi-l datorezi.

— A, să numaidecât. Ziceam că… Adică am vrut să spun că este o plăcere când… Pentru mine, care… M-au pasionat colecţiile… Ca şi pe dumneavoastră… De fapt, intenţionam să vă mărturisesc satisfacţia… Atunci când am de-a face cu-n domn ofiţer care pe deasupra mai este şi colecţionar…

— Intelectual, aşa te-ai exprimat.

— Cunoştinţele mele de limba germană sunt încă slabe.

„Încă slabe”… S-ar fi putut afirma că Angélique se lăuda.

Bagajul ei de cuvinte germane nu era slab, ci foarte sărac, iar cât priveşte gramatica… Uneori, de multe ori, aveam chiar impresia că-ntr-adins stâlcea cuvintele nemţeşti şi aş fi putut jura că aceasta îi dă satisfacţie. Şi iată că deodată frazele ei au cursivitate, efortul de a se exprima cât mai clar şi concis fiind evident. Dar nu numai atât. Nimeni dintre noi n-o auzise până acum şi nici nu bănuia că franţuzoaica

asta neînsemnată avea atâtea cunoştinţe despre arta veche şi istoria ei, pe care reuşea, surpriză, să le toarne într-o germană mai mult decât acceptabilă şi perfect inteligibilă. Era chiar Angélique femeia din cuşeta vecină care răspundea potolit, dar cu abilitate, ca într-o sală de cursuri universitare, doctorului în farmacie şi locotenent-colonelului german, venit doar s-o strivească puţin în pat, iar nicidecum pentru o discuţie de artă antică?

— Am urmat doar doi ani istoria artelor, la Sorbona.

— Şi cu ce te ocupai până… înainte…

— Înainte de a fi curvă de front, ani…

— Nu mai e nevoie să te recomanzi. Ştiu ce eşti.

— Scrie şi pe piept… *Feld-Hure*…

— Ai o pereche de sâni admirabili.

— Vă pot oferi ceva mai de preţ.

— De ce eşti vulgară?

— Nu mă refer la ce v-aţi gândit…

S-a făcut câteva minute pauză. Ofiţerul o privea crunt, aştepta o explicaţie care întârzia sau îi mângâia

pieptul? Nu mi-am putut da seama înapoia peretelui gros de placaj care ne despărţea.

N-am auzit oferta franţuzoaicei. I-o propunea la ureche sau în şoaptă. Dar glasul doctorului răzbătu din nou şi din plin, prin tubul de ventilaţie, până la mine.

— Mai clar!

— Cinci tablete din versiunea originală a lui Ghilgameş.

— Mă plictisesc poveştile, chiar cele persane din *o mie şi una de nopţi*.

— Sumeriene. Nu e nevoie să le citiţi. Vă ofer, odată cu ele, şi traducerea. (Tăcere.) … Şi-o statuetă a eroului, găsită în ruinele Dour-Sharroukin, clădite de Sargon al II-lea.

Din nou tăcere. Apoi brusc:

— Ascultă, *Fräulein*! Mă crezi atât de bătrân, încât să-ţi închipui că am străbătut douăzeci de kilometri prin hârtoape cu maşina ca să vin şi să te-ascult recitându-mi poezii?

— Nu m-aţi înţeles.

— Ajunge! *Fiertig*! Mă plictiseşti. Caută-ţi alţi amatori pentru literatură străveche. Pe mine mă interesează altceva la dumneata.

— O să fiţi mulţumită îşi reluă Angélique germana stâlcită.

— Mulţumit. Aşa-i corect.

— *Nu chiar tot este*... Pot fi este corect...

— Până acum ai vorbit mult mai bine.

— *Aveţi dreptate*. *Din cauză de* emoţ... Restit cineva la mine fac emoţ şi eu nu ştii bine nemţesc...

— Pfui! Mă enervezi!

— Ce să faci? Trebui încă înveţi german...

— Stinge lumina şi taci!

Pauză. Apoi, la început şoptit şi gâfâit, după care mai limpede şi cu glasul liniştit:

— ...Azurbanipal şi-a petrecut douăzeci şi şapte de ani, din cei patruzeci şi trei cât a domnit, în crunte războaie. Mai precis, expediţii de jaf şi pedepsire. Iar Tiglatpileser, poreclit „puternicul rege, distrugătorul celor răi, nimicitorul oştilor duşmane”, recunoaşte singur cu îngâmfare: „Am acoperit pămânuil cu

dărâmături… Am presărat câmpiile cu cadavre şi am socotit duşmanii ca pe jivinele sălbatice… Am scrumit oraşe, am dărâmat şi am grămădit ruine peste ruine, săvârşind fapte care lui Asus, stăpânul meu, i-au fost pe plac”.

— Mare canalie Ti… Cum ai spus că l-a chemat?

— Tiglatpileser îi spune. Iar legenda completează că sufletul cumplitului rege asirian peregrinează din o mie într-altă mie de ani, cuibărindu-se în câte un alt despot, care, ca şi el…

— Prostii. Iarăşi ai început să te exprimi mai corect în germană.

— Până mă intimidez. Se spune că din mormântul tiranului a răsărit un fir de… Nu ştiu exact cum se spune în germană… Dar dumneavoastră care trebuie să cunoaşteţi bine francezi…

— Ce te face să crezi asta?

— Întâmplător am aflat, la bar… Spuneaţi unui domn ofiţer că aţi stat la Paris…

— Un an şi ceva.

— Unde aţi fost un colecţionar pasionat. De

altminteri, cine dintre cei care vizitează Parisul nu simte nevoia să şi-l amintească, rupând ceva din acest minunat oraş, care-ţi intră în sânge chiar de l-ai străbate numai o dată…?

— Inexact, *mademoiselle*! Locotenent-colonelul râse subţire. Se spune că cei cu-n astfel de râs sunt falşi, perfizi. Totalmente inexact – rosti el într-o franceză care doar pe malurile Rhinului ori în cazărmile nemţeşti din capitala Franţei ar fi trecut nebăgată de seamă. Pasiunea pentru colecţii am moştenit-o de-acasă, de la fratele mamei, care a fost un membru marcant al Clubului filateliştilor din Düsseldorf. Specialitatea lui a rămas şi a mea: *Alte deutsche Staaten*, statele vechii Germanii: Mecklenburg, Hanovra, Hamburg, Hanseaticele şi Preussen, Thum und Taxis, Oldenburg, Sachsen, Bayern, Baden… îţi place filatelia?

— E o pasiune frumoasă, deşi…

— Nu este o pasiune, ci o artă. O mare măiestrie.

— Artă? Măiestrie? Nu e prea exagerat?

— *Nein*! Dar ca să pricepi, să-nţelegi asta, ar

trebui să vezi, să răsfoieşti un album, două, cinci, o colecţie… Are să ţi se pară curios, dar la Paris mi-am completat, inclusiv câte trei rânduri de dublete, tot ce-mi lipsea din colecţia mea…

— Nu mi se pare curios.

— Statele vechi germane? J, a Paris? Asta spune multe azi.

— Ce-ar putea spune astăzi vechile state germane?

— Bună întrebare! La Clubul filatelic din München, din care fac parte, ai stârni multă veselie. Prezintă-te însă cu un bloc din Bergerdorf de trei şilingi, negru pe fond vişiniu, ori Prusia, de doi şilingi, albastru închis sau două perechi *têtebêche*-uri neştampilate din Brunswickul anului 1852. de un şiling, roz. Ai să afli atunci ce înseamnă, la valoarea de azi, un stat vechi german.

— Este vorba de valoarea morală?

— *Quatsch*! Altă întrebare stupidă! Valoarea materiala şi filatelică. Mi se pare că te-am întrebat dacă te pricepi la filatelie? M-am lămurit. Nu mai e

nevoie să-mi răspunzi.

— N-am avut pasiunea asta… mă rog, la care-ţi trebuie artă şi măiestrie ca să-ţi poţi completa, precum dumneavoastră la Paris, colecţia şi rezervele…

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că trebuie să ai noroc, deşi…

— Noroc? Depinde… Pentru un *Echtkenner*, un cunoscător, un *Feinschmecker*, cum spunem noi, e suficient o singură aruncătură de privire asupra unei piese preţioase ca să-şi dea seama dacă este autentică…

— Sunt şi falsuri?

— Ah, şi încă cum! Abundă pieţele de ele. Te poţi înşela… Ai-ai-ai! Nu există colecţie celebră în care să nu se fi strecurat… De pildă, acum două săptămâni, maiorul von Burckhardt, specialist cu viză…

— Cu viză!?

— Iniţialele lui aplicate pe verso-ul unei mărci de valoare garantează autenticitatea piesei.

— N-am ştiut.

— Ei bine, dragă domnişoară, luna trecută, în

trecere prin Bukarest, Burckhardt a fost escrocat cu suma de zece mii de mărci… Un tip, Macovetzki, i-a plasat două bucăţi cap de zimbru de 81 de parale, albastre, reuşind să-l convingă că erau din colecţia lui Carol al II-lea. În febra precipitatei lui fugi din toamna anului 40, şambelanul ori careva din preajmă i-a şterpelit aceste două piese…

— De 81 de parale aţi spus?

— Te atrage?

— Aşa cum prezentaţi dumneavoastră filatelia, mi se pare foarte amuzanta.

— Nu-i amuzantă decât pentru elevii de şcoală, pentru amatorii serioşi…

— 81 de parale ce înseamnă?

Doctorul clefăi, îşi drese glasul şi urmă:

— Emisiunea Moldova din 21 iunie până la 8 iulie 1858 a scos patru piese de 27, 57, 81 şi 108 parale. Trebuie să ştii că 40 se parale reprezentau un piastru.

— Dar în ce constă valoarea capetelor de zimbru, deşi…?

— Vrei să spui ce ar fi însemnat dacă Burckhardt

ar fi primit într-adevăr o piesă veritabilă?

— Asta am vrut să-ntreb.

— *Kolossal*! mai întâi, în întreaga lume sunt foarte puţine timbre ştampilate de 81 de parale. Seriile trase la timpul său au fost infime, iar curând, apărând alte tipuri, cele care nu s-au vândut, cele vechi adică, au fost predate Ministerului de Finanţe din Bucureşti, al Principatelor Unite, care, se presupune, le-a ars. Dar raritatea – şi aici Burckhardt trebuia să fie circumspect – rezultă din aceea ca un 81 de parale, *têtebêche*, adică două bucăţi aşezate invers la mijlocul coalei de câte 32 bucăţi tipărite, peste care s-a aplicat o ştampilă la „Jassy”, fosta capitală a Moldovei, roşie, curată, citeaţă, inclusiv plicul, este o piesă unică. În întreaga lume filatelică nu s-a descoperit până acum o altă asemenea raritate. Valoarea ei poate depăşi un Mauritius sau o coală întreagă din statele germane. Iar von Burckhardt, după ce, emoţionat de chilipir, le-a examinat insuficient sub lupă, a plătit miile de mărci şi a înghiţit hapul! A trebuit ca un alt specialist de la o veche

firmă, Philipp Kossak din Hamburg, să-i descopere falsul.

— Şi banii?

— Escrocul s-a dat la fund. Von Burckhardt spune că l-a pus sub urmărirea poliţiei de siguranţă române şi… mai speră! Asta-i filatelia, *Fräulein*. De aceea îţi trebuie fler, măiestrie şi artă.

— Păcat că nu mă pricep, deşi…

— Ce tot vrei să-mi spui cu „deşi”?

— Unchiul meu avea repulsie pentru acest soi de colecţii pe care le numea… Iertaţi-mă!

— Spune.

— Colonii de microbi în albume.

— Am mai auzit aceasta idioată definiţie. Nu e nouă.

— La dânsul doar colecţiile erau vechi.

— Ce fel de colecţii?

— „…Viu să mă scald în faţa ta. Te las să-mi vezi farmecele prin cămaşa din cea mai fină pânză regească, când este udată de apă… Vino şi priveşte-mă!” Vechi cântec egiptean, descifrat pe un ciob de

vas găsit la Gizeh.

— Foarte senzual sensul textului.

— Ciobul merită o avere.

— Numai dacă-i execuţi îndemnul.

— ...De-a lungul Nilului, cultura Egiptului... Ţara era fărâmiţată... Fiecare nume sau regiune îşi avea animalul său protector... Ibis, pasărea sfântă, era venerată la Hermopolis, şarpele la Buto, ţapul de cei din Mendea. La Memfis, leoaica... Maimuţa, câinele, peştele, broasca, de asemenea transfigurate în piatră, în jad şi metale preţioase...

— Te pricepi şi la cultura antică egipteană?

— ...Cartea morţilor a fost opera preoţilor din Heliopolis... Cuvintele tainice, ceremoniale, urmare a obiceiului de a suda sublimul de obiect, a dus la convingerea că nemurirea depinde exclusiv de menţinerea nealterată a corpului şi după moarte. Ceea ce, în mai vechea cultură Sumer, cum v-am spus... Umila mea părere şi dacă mi se îngăduie de-aci, din cuşeta în care mă aflu, este că influenţa nit poate fi tăgăduită. Sufletul? Pentru egipteni se-ntoarce în

acelaşi zbor de pasăre cu care a ieşit din trup şi revine la cuib... Simţul dezvoltat pentru ritm constituie, de pildă, farmecul neasemuit al picturii şi sculpturii egiptene... Templul reginei Hacepsut din Dar-el-Behari, care îşi contopeşte sumbrele coloane, brăzdate de stranii spaţii aerate şi luminate, cu muntele uriaş de stâncă, nu departe de străvechiul mormânt al regelui Mentuhatep, este încă o dovadă. Dar colosalul – despre care aveţi şi dumneavoastră un punct de vedere, domnule locotenent-colonel – colosalul, spun, este folosit în noul imperiu antic egiptean – figuri imense, care depăşesc enorm dimensiunile muritorilor de rând – la preamărirea faraonului. Ascultaţi: „Tot ce mi pun în minte se împlineşte... Mă găseam printre 2.500 de care de luptă, clar ele au fost călcate în picioare de caii mei. Niciun duşman n-a mai găsit mâini ca să lupte cu mine... I-am gonit în apă ca pe nişte crocodili. Au căzut cu faţa în jos, unul peste altul...” Nu vă spun nimic aceste cuvinte vechi de milenii?

— Ba da. Parc-ar vorbi...

— Führerul, prin gura victoriosului faraon. De ce vă ridicaţi în picioare? A… Da.

— Ai uitat să-mi spui ce s-a-ntâmplat cu sufletul încarnat al lui… al lui Ghilgam… Din mormântul lui s-a fabricat ce?

— Ghilgameş. Nu s-a fabricat nimic. Dar nu despre el era vorba, ci de Tiglatpileser, din al cărui mormânt a răsărit un fir de neghină, cum i se spune la noi, şi care de-atunci se-amestecă, în grâu, în bucatele lumii. Când şi când el amărăşte pâinea… Atunci, cine muşcă din ea turbează sau îl loveşte năpasta.

— Basme pentru copii.

— Şi pentru cei mari. Dar să revenim la valea Nilului.

— Dacă toate fetele ne-ar ţine înainte şi după dragoste câte o conferinţă, *Frau* Puffmutter ar avea dreptul să ceară să se autorizeze bordelul în emiterea diplomelor de absolvenţă. Ce spui, *Fräulein*, bună ideea?

— …Spre deosebire de greci, egiptenii erau foarte străini de gândirea abstractă. Locuitorii din

valea tributară Nilului erau înclinaţi pentru simţul practic, din nevoia de a dovedi, verificând pe concret, teoriile.

— Se poate…

— Dar ceea ce îi obseda era, în acea fericită combinaţie de artă, magie şi literatură, construirea celui de-al doilea „eu” pentru cel dispărut.

— Nu te contrazic, dar…

— Iată pentru ce minunatele lor statui, cu puzderiile de comori de artă, au stat ascunse, zidite în cavourile piramidelor şi ale cimitirelor regeşti, cum a fost Luxorul, aşteptând cu răbdare târnăcoapele jefuitorilor de morminte sau ale profanatorilor de ştiinţă, arheologii.

— Chiar aşa, dar nu mă interesează.

— Nu vă atrage arta antică egipteană?

— Nu.

— N-aţi auzit de vestita regina Nefertili a Egiptului din dinastia optsprezece? Un bust miniatură al ei, din şcoala de la El-Amarna…

— Am auzit…

— Se află la Paris, la o persoană particulară.

— Nu mă interesează Egiptul.

— Glumiţi, domnule doctor. N-aţi simţit nevoia să vedeţi cel puţin vestitele trei piramide de la Gizeh, renumitele Kefren, Keops şi Mykerinos?

Clipocitul lichidului din carafă se stinse încet în pahar. Alt răstimp pentru ca ofiţerul să soarbă licoarea. Şi-ndată, cu vocea încă umedă de băutură:

— Dumneata ţii cu tot dinadinsul să mă enervezi? Ori încerci să-ţi arăţi superioritatea în probleme de artă veche? Sau poate… Domnişoară! Dacă-ţi descopăr o cât de vagă ori bănuită intenţie de a mă persifla…

— Cum puteţi crede că sunt în stare ori aş îndrăzni? Eram convinsă că v-ar putea interesa…

— Ajunge!

Din nou trilurile stropilor în pahar. Şi clinchetul sticlei lovite de dinţi ori de tăviţa de nichel. Ascultam atentă, atentă şi nemişcată, ca nu cumva să-mi trădez prezenţa şi astfel să nu pot ajunge până la sfârşit… Ce fel de sfârşit? Nu ştiam încă. Nu-mi dădeam seama.

Intuiam doar. Cu simţul stingher, dar veşnic treaz, care ni se dezvoltase sub acoperişul acela oval al închisorii cu lenjerie de mătase – sesizându-ne, alarmându-ne, dacă nu din vreme, dar în preajma unor întâmplări ceva mai rele decât răul cel obişnuit şi de toate zilele…

A încercat iarăşi Angélique să-şi valorifice farmecele? S-a retras în colţul patului, bosumflată, aşteptând un semn ca să se repeadă, şi să ţină tunica oaspetelui, iar apoi – cum prevăd instrucţiunile – să-i perie gulerul, reverul şi abia după aceea, cu ochii plecaţi, să-l întrebe dacă a fost mulţumit? Ori, stimulată, scormoneşte în nebănuita-i rezervă de posibilităţi, pregătind, în grabă, un alt subiect de discuţie, în stare să placă şi să fie acceptat de către domnul doctor farmacist locotenent-colonel, care, totuşi, se pare că pune mai mult preţ pe coapsele ei, decât pe un set de tăbliţe, chiar dacă poartă autenticul autograf al atât de îndepărtatului erou şi luptător Ghilgameş…

— Nu, nu, te rog… – se apără ofiţerul.

— De ce? Aveţi o piele atât de fină…

— Mai târziu… Toarnă-mi dacă vrei… *Danke*! *Danke* /… *Prosit* /…

Nu mai puteam suporta cuvintele astea atât de şablonard folosite şi care se puteau auzi în fiece cuşetă, în fiece oră, aproape repetate până la absurd şi infinit: *Danke*… / *Prosit*… / Toarnă-mi… *Prosit*… / Toarnă-mi! *Danke* /… Cum mai putea rezista Angélique? Aveam impresia că sunt silită să mestec felii groase de carton şi să le-nghit printre fălcile înţepenite…

— Prosit…

Mi-am astupat urechile, apăsând cu putere palmele. Cât a trecut? Un minut, două, nouă? S-a terminat formula pregătitoare a nesfârşitului rit? O clipă am impresia că patul în care stau trântită, cuşeta, întreg vagonul se hâţână într-un ritm blestemat… Mă concentrez la maximum, încerc să mă stăpânesc şi reuşesc să constat că numai trupul meu tremură… Mi-e foame? Sunt sătulă, am mâncat peste trebuinţă, silită ele felcerul care m-a părăsit, să-mpart

cu el uriaşele sandvişuri cu şuncă stropite cu-oribilul sirop de sfeclă al antialcoclicilor… În seara asta a plouat numai cu medici şi farmacişti… în cuşeta din capul vagonului, Inge mulţumeşte un lungan care se lăuda – brrrh! – că-i autopsierul spitalului de campanie… Şi că nu poate să suporte sote de ficat cu orez… Idiotul… Dar de ce mi-o fi foame? Am impresia că stomacul îmi este dezumflat ca o minge perforată… Foamea asta mă scurmă… O greblă îmi trece prin pântece şi… Nu! Nu-i foame… Senzaţia e falsă. Simt nevoia să fiu mângâiată… îmi trebuie o mină care să mi se plimbe fără pretenţii pe creştet şi-apoi să-mi extragă, doar prin simplă atingere, neliniştea, teama, greţosul sentiment al nesiguranţei… Dar ce legătură are cu foamea? Ce legătură are? De ce senzaţia de gheare care sfâşie pântecele? De ce setea care mistuie, fără s-o poată stinge niciun fel de băutură? De ce…? De ce mă-ntrebaţi pe mine? De ce trebuie să răspund eu?

Mi-am dezlipit încet palmele de pe urechi. Dacă voiam, puteam reconstitui secundă cu secundă,

secundele mii şi minutele puzderii ori poate doar câteva, dar lungi şi întinse, petrecute de partea cealaltă a peretelui, nevăzută şi alături de franţuzoaica, care reuşise să-l amuţească pe neamţ, dăruindu-i obligată şi pe un simplu tichet tot ce nu-i aparţinea şi la care el avea doar acces, în loc de drept.

Aşi! Nimic din toate astea. Inconştientă şi de-o temeritate nebună, Angélique continua să-şi bată joc de domnul locotenent-colonel…

— Cunoaşteţi băutorii lui Vermeer din Delft? Tabloul a fost, pare-mi-se, proprietatea regelui saxon şi-apoi al Galeriei Zwinger din Dresda…

— Am făcut o specializare de şase luni la Dresda, chiar anul acesta.

— …Scena reprezintă un bordel. Sunt patru personaje. În stânga un tânăr cu beretă de catifea, jabou, plete, paharul şi o sticlă în mâini. Privirea veselă, satisfăcută. Lângă el, cu basmaua neagră pe cap, uitătura vicleană, codoaşa. Alături, clientul cu o mână pe sânul fetei iar cu cealaltă oferindu-i un ban de aur. Chipul bărbatului e brăzdat de pofte, în timp

ce faţa de madonă a prostituatei, străbătută de-un uşor zâmbet, poartă vădit amprenta resemnării.

— Iarăşi un curs? De astă dată de pictură?

— Nu. Ci doar o întrebare, cu permisiunea dumneavoastră: ce părere aveţi despre erotism în artă?

— Kşti cea mai interesantă fată din… din…

— Din toate trenurile-bordel pe care le-aţi frecventat? Asta aţi vrut, probabil, să-mi spuneţi. Vă mulţumesc, totuşi ţin să aflu părerea dumneavoastră despre erotism în artă.

Locotenent-colonelul râse cu superioritatea uriaşului care priveşte încercarea unui copil de-a ridica un bolovan.

— De ce ţii neapărat la părerea mea?

Angélique îşi luase, desigur, o mutră spăşită, căci rosti, sublimându-şi cu voce joasă frazele:

— Mama descoperise într-un sertar al tatii o serie de… Mă rog, fel de fel de… A dat întâmplător de ele… Câteva zile nu a spus nimănui nimic. Nici chiar mătuşii, sora tatii, cu care eram vecini. Îmi reamintesc

că, după ce a zăbovit câtva timp în bibliotecă, a intrat în sufragerie roşie ca focul…

— Nu văd legătura cu… Dar ce a găsit mama dumitale în sertar?

— O să aflaţi numaidecât. Abia la o săptămână a izbucnit scandalul. Tata susţinea că era vorba de ooiecte de artă de o mare valoare. Mama, dimpotrivă, spunea că ele trebuie aruncate sau, mai bine, arse. Şi-n orice caz, n-aveau ce căuta într-o casă… unde se află o fată… O fată de cincisprezece ani…

— M-ai făcut curios.

— Dar eu? La vârsta aceea. Ia gândiţi-vă! Cincisprezece ani… Imaginaţia crudă, fragedă, dar încinsă şi imediat explozivă. Nu mai serviţi un pahar?

— *Danke*! Ce spuneai că s-a găsit acolo, în casa voastră?

— Într-adevăr… Pe-atunci casa era a noastră. Un fel de vilă, cu-n singur cât. Aşezată la o margine de cartier liniştit. Tata nu suferea zgomotul. Aţi cunoscut Parisul… Place Madelaine cu autobuzul şi până la…

— N-o mai lungi. Ce obiecte a găsit doamna,

soţia tatălui tău în bibliotecă?

— Tocmai asta e întrebarea… Ce părere aveţi despre erotic în artă?

Am auzit un zgomot pe care nu l-am putut defini. Şi-ndată franţuzoaica, nepăsătoare la nerăbdarea tot mai crescândă a ofiţerului:

— Fragonard, Boucher, Goya şi o camee din Histria…

— Cine-s domnii şi ce-i cu oraşul ăsta barbar? Fraçonard, Boucher… De ultimul am auzit. Dar ceilalţi? Tot pictori?

A râs Angélique? A tuşit?

— Fragonard şi Boucher… Fără să fie atât de celebri ca Leonardo da Vinci… Jean-Honoré Fragonard, pictor şi gravor francez, născut la Grasse, Franţa, în 1732, mort la 18C6. François Boucher, pictor francez, născut în 1703 la Paris, mort la 1770. Mai exista în casă un tablou cu-n subiect galant… Nicolas Poussin… născut în 1594. Şi mort şaptezeci şi unu de ani mai târziu, adică în anul de gratie 16 65.

— Cum de „graţie”? Ce vrei să zici?

— Pe-atunci se mai practica şi graţierea.

— Cine o practica?

— Dumnezeu, apoi oamenii, uneori chiar şi fiarele. De pildă se-ntâmpla ca lupii să nu sugrume mieii, iar tigrii să permită gazelelor să se adape fără a le cere tribut de sânge.

— Imposibil!

— Uitaţi că era un an de graţie? Acceptaţi?

— Ce să accept? Dragă domnişoară, începi să mă plictiseşti rău de tot, deşi continui să foloseşti o limbă germană oarecum mai meritorie.

— Un moment. Aveţi un pic de răbdare şi îndată o să mă rugaţi dumneavoastră să vă povestesc. Am vrut să spun, că o să-mi ordonaţi asta. Un pahar?

— Mulţumesc, nu. Termină ce ai de spus, dar rapid.

— Deci, de Goya să nu vorbim, iar despre camee, nu pot da date, autorul fiind necunoscut.

A scârţâit brusc scaunul, urmat de paşii lipăiţi pe linoleumul cuşetei.

— Acum închei povestea. Mama a descoperit

două tablouri şi un inel, toate cu subiecte erotice.

— Erotice?

— Mai mult. Pornografice. Scenele şi cameea.

— Lasă cameea şi spune-mi ce reprezentau tablourile?

— Fragonard e cunoscut pentru celebrele lui subiecte de amor. Pânza semnată de el şi aflată la taică-meu nu e mare. Douăzeci pe cincisprezece centimetri. Suficient însă ca să-mi aprindă şi părul din cap.

— Spune dracului ce se petrecea pe pânza aceea?

Pauză. Şi iarăşi Angélique îşi trece fierbinţi şi prin sită cuvintele:

— O pereche, un bărbat de peste şaizeci de ani şi o fecioară... Fragonard e renumit! Tablourile lui cu scene galante cum sunt *Sărbătoare la Saint-Cloud,* dar mai ales *La Gimblette, L'escarpolette* şi altele. Piesele lui taică-meu însă, atât Fragonard-ul şi mai cu seamă Boucherul, sunt unice şi aproape necunoscute. De unde şi valoarea lor mare. E drept Goya e mai mult

macabru. Dar prima piesă, a lui Fragonard…

— Şi-al doilea tablou? Boucher? Trebuie să-mi explici amănunţit, se aprinse ofiţerul, cum era?

— Mă jenez…

— Te rog! Te rog foarte mult, *Fräulein*.

Franţuzoaica râse. Dar cine o cunoştea îşi putea da seama că era un râs uscat, forţat.

— Am greşit spunându-vă că o să mă rugaţi ori am nimerit presimţind că o să porunciţi să vă vorbesc?

Alt pumn în măsuţă. Sau poate cel dintâi.

— Aci nu-i lucru curat. Ţi-ai pus de gând să mă-nnebuneşti?

Din nou râse Angélique, ca o bucată de sacâz frecată acum de corzi de vioară.

— Mă acuzaţi pe nedrept. Vreau să vă distrez, să vă dispun.

— Cu poveşti obscene?

— Nu. Cu fapte reale.

— Atunci spune-mi… *Nein*! Arată-mi cum era dragostea aceea.

— În apă! Să vă povestesc.

— Nu, nu! Să-mi arăţi, ţi-am zis!

Acum franţuzoaica mesteca sacâzul direct între dinţi.

— E greu…

— Încearcă!

O altă pauză, după care, ofiţerul:

— Formidabil!

— Am obosit…

Continuam să rămân ghemuită, nemişcată, aşteptând, adulmecând dezleşarea nemaipomenitei transformări a franţuzoaicei. Nu-mi dam încă bine seama ce urmărea, după cum eram sigură că nu pentru a-şi etala ascunsele cunoştinţe despre artă şi istoriese-ncăpăţânase, cu toate riscurile mari şi mici, să plictisească, să enerveze şi abia după aceea să-l aţâţe, entuziasmându-şi partenerul cu naiba ştie ce fel de picturi şi scene. Pentru care scop? Ce voia, ce aştepta Angélique de la neamţ? La ce s-ar fi putut aştepta de la îngâmfatul doctor farmacist şi locotenent-colonel sătul de pofte şi curiozitate?

Dintr-o cuşeta apropiată se auzi ţârâit persistent

de apă. Colega îşi terminase partida. Îndată va servi domnului ofiţer pulverizatorul cu dezinfectantul parfumat, prosopul curat. Cu zâmbetul umil şi de serviciu, ea îl va întreba aac-a fost mulţumit. Clientul va rânji, o va plesni peste obraz ori fese şi, odată cu ţigara grecească ori punguliţa de bomboane ceheşti oferite, ofiţerul îi va preda şi bonul, pentru care fata e obligata să mulţumească.

Paşi în cizme trecură prin coridorul lung, apoi mai departe, peste prag, răstimp în care valsul radioului din bar să răzbată pentru câteva momente, strivit îndată de uşa grea şi de fier a vagonului.

„... O stea stingheră încercă indiscretă şi de la colosala-i depărtare să privească prin fereastra cuşetei. Dar perdelele sunt trase...” Mai încercai o metaforă cu cerul şi steaua. „... De su*’s*, din necuprinsele înălţimi astrale, încremenită de ger şi spaimă, un ochi de stea... Nu. O steluţă firavă şi umilă... De ce umilă? O stea mândră şi demnă... Demnă? Ce caraghios cuvânt. Cine şi cum I-a inventat?... O stea... Şi de ce de sus şi nu din patul

blestemat al cuşetei… O stea, două, doi ochi privesc cu neîncredere şi indiferenţă mirajul fals al inexistentului cer… * E pretenţios, e…

Alături s-a reluat discuţia.

— Domnule locotenent-colonel…

— Nu este nevoie, am săpunul meu personal…

— Domnule doctor, vă propun o afacere.

— Însă… Principalul nu este parfumul ori culoarea unui bun săpun, care pot înşela pe necunoscători… ci concentraţia bactericidului din el… Ce-ai zis? O afacere? Un „*Geschäft*” ovreiesc?

— Sunt creştină, v-am mai spus.

— N-am ştiut că şi protestanţii sunt pasionaţi după gheşefturi… Mă rog. S-auzim! Ei? Ce-mi oferi spre vânzare?

— Nu spre vânzare, ci în schimb. Renunţând la Goya, vă ofer Boucherul, Fragonard-ul şi…

— Tablourile? Le ai cumva la tine? Asta-i şi mai *kolossal*! De ce nu mi-ai spus de la început? Unde sunt? Scoate-le repede să le văd!

Iarăşi râsul sintetic al franţuzoaicei împărţi cu

socoteală sacâzul pe corzi.

— Cum vă puteţi imagina aşa ceva? Credeţi că am fost poftită aci cu garderoba şi bibelourile?

— Jay ja… Natürlich! *Atunci*?

— Cele două piese împreună cu cameea histriană…

— Vorbeşte-mi numai de tablouri…

— Cameea e şi mai erotică: un inel de argint…

— Pffhh!

— …în a cărui piatră mare, ovală, galbenă cu vine subţiri albastre… însăşi piatra brută e o raritate! … în carnea pietrei, un mare artist, gravor miniaturist grec din secolul IV înaintea naşterii lui Hrist…

— *Der Teufel*! La dracu', ai să reuşeşti să mă-mbolnăveşti de nervi. Ce naiba a zgâriat grecul pe piatră?

— O scenă erotică cum nu se poate concepe… Nu vă enervaţi, trebuie să vă explic…

— Nu-mi explica. Arată-mi!

— Imposibil.

— De ce? Mai eşti obosită?

— Vreau să vă ofer tablourile şi…

— Lasă-mă acum cu tablourile. Le cunosc. Cum este cu cameea? Hai, dă-i drumul! Explică-mi!

S-a trântit cu putere uşa vagonului. Trece spre cuşeta ei Dana» cehoaica, însoţită de un oaspete. O recunosc că-i nervoasă nu numai după accentul slav cu care-şi înfăşoară mai accentuat cuvintele nemţeşti, dar şi după papucii de şaten verzi cu panglica lată, galbenă, pe care şi-i târşeşte într-un anumit fel, într-o ezitare sincopată şi-n lanţ, de parcă picioarele-i ar regreta fiecare mişcare ce trebuie s-o facă. Dana… Dar nu am timp de ea. Dincolo, la franţuzoaică, se petrec lucruri excepţional de interesante.

— Trebuie să-ncercăm!

— Domnule locotenent-colonel… Nu-mi puteţi cere asta…

— Pot să-ţi cer orice poftesc! se răsti ofiţerul cu-n ton mai jos, dar gros şi din nou excitat. Mai e nevoie de un coleg? O să găsesc pe careva la bar.

Glasul lui Angélique trăda semnele alarmei.

— Cu mine faceţi orice vreţi. Nu mă pot opune, n-

am dreptul. Dar gândiţi-vă la situaţia dumneavoastră: ce-are să se spună la bar când o să invitaţi aici încă un bărbat?

— Îmi dai mie, tu, lecţii de morală? urlă atât de tare ofiţerul, încât cred că s-a auzit până-n capătul vagonului.

— Nu pot să vă dau decât cele două tablouri şi cameea. Recunoaşteţi că-i mai important şi fără de complicaţii inutile.

Brusc, furia ofiţerului se ostoi.

— Te-a prins grija de mine?

— Vă simpatizez…

— Lasă fleacurile de serviciu. Unde se află obiectele?

— Le-am ascuns.

— Îmi închipui că le-ai ascuns, dar unde?

— La Paris.

Aş fi putut jura că mutra doctorului se lungise.

— La Paris? Tocmai acolo?

— Tatăl meu a fost un vechi colecţionar. Şi specialist în obiecte de artă. Expert la Hotel Druhot,

unde se ţineau licitaţii. Consilier al muzeelor Luvru, Orangerie şi alte muzee din provincie, care îl solicitau. I se cereau sfaturile şi de către galeriile şi casele de licitaţii din Londra şi New York.

— În ce loc la Paris le-aţi ascuns?

— Mă pregătise şi pe mine în această profesie, pentru care aveam, ca şi el, patimă… Să vă servesc un păhărel?

— *Danke*… *Prosit*! Sunt puţin enervat astă-seară. Vin direct dintr-o inspecţie la Kiev, de pe front. Aveam nevoie de-o destindere, dar m-am… Vorbeşte!

— Pot fi sinceră cu dumneavoastră?

— E în propriul tău interes.

— Nu ştiu de ce… Nu mi s-a mai întâmplat până acum… De când sunt pe aci… De cum v-am văzut, mi-aţi inspirat o mare încredere… Credeţi cumva în metempsihoză?

— Quatsch! *Prostii*!

— Am impresia că ne-am mai întâlnit cândva…

— La Paris, poate?

— Nu, nu… Mult mai înainte. Dar să lăsăm

impresiile subiective… încă un pahar?

Frazele doctorului luară o turnură de politeţe.

— *Danke*! Dar nu mai beau. Spuneaţi că aţi ascuns la Paris…

— Ne-am mai întâlnit cândva şi am rămas prinsă de dumneata…

— Ai rămas gravidă? Ei nu, că asta e nostim!

— În subconştient doar… Concret n-ar fi posibil aşa ceva…

— Tocmai, aveţi instrucţiuni şi vi se dă şi ce trebuie ca să evitaţi…

— Vă-ntreb dacă nu vi s-a-ntâmplat vreodată ca, întâlnindu-vă pentru întâia oară cu cineva, să aveţi sentimentul vag, apoi precis, că-l cunoaşteţi foarte de mult, că vă leagă de persoana aceea ceva şi că nenumărate fire, aparent uitate, vă prind, se reprind şi…

— *Gnädiges Fräulein*, aş vrea să mă retrag. Şi-aşa v-am ţinut prea mult. Veţi ierta asta unui vechi soldat care vine direct de pe front şi a nimerit o fetiţă atât de dulce şi deşteaptă… în ce loc aţi depozitat

tablourile şi inelul? Vreau să spun, strada, numărul şi ascunzătoarea. În vreun bufet vechi şi mâncat de carii? într-un pod părăsit? Unde?

Mi-am lipit urechea direct de tăblia peretelui, reţinându-mi respiraţia. Medicul ofiţer reluă:

— A, da! Uitasem. E vorba de-o afacere. Ce-mi ceri pentru porcăriile alea?

— Porcării?... Fragonard, Boucher şi cameea valorează câte-o avere fiecare. Să vă dau un amănunt, cu tot riscul ce-l înfrunt, pentru că sunt şi vreau să fiu sinceră cu dumneavoastră: vă închipuiţi ce preţ au cele trei piese – e tot ce am socotit noi mai important – dacă restul colecţiei tatălui meu a fost confiscată de autorităţile dumneavoastră din Paris, socotind fiecare piesă ca valoare muzeală?

— Cum se poate?

— Se poate, se poate, domnule doctor. Silit de lipsa de bani, tata a fost nevoit să se atingă de comoara lui, colecţiile. Foamea, mizeria te-mping la sacrificii.

— Mie-mi spui? în 1917, în timpul primului război

mondial, mama a trebuit să vândă mai întâi arma de vânătoare, apoi cizmele şi în urmă chiar pălăria cu pană a bietului meu tată căzut prizonier pe Somme, după lupte eroice pe întregul front. Şi cine crezi că a fost hiena, şacalul cu perciuni care a profitat de pe urma tragediei familiei noastre, care era de fapt tragedia întregii Germanii?

— Duşmanii Germaniei.

— Exact. Jidanii. Negustorul de vechituri din colţul străzii noastre. Îl văd parcă: slab, adus într-adins din spate, cerşind mila ori indiferenţa, cu perciunii talmudic tăiaţi, ca să se poată strecura neobservat.

— În cizmele de vânătoare şi sub pălăria cu pană de cocoş de munte…

A înnebunit de-a binelea franţuzoaica? îşi riscă precis capul, persiflându-l pe neamţ!

— Ja, ja!

— Asta n-ar fi fost nimic, ci s-au vârât în comerţul, industria, presa, băncile şi căile de comunicaţie… Exact ca şi-n Babilon. *Nichtwahr*? Nu-i

aşa? (Ce urmăreşte zăpăcita asta şi-ncotro vrea s-ajungă?) Să revin, dacă-mi daţi voie, la tata.

— Revino. La colecţiile lui. Ce s-a mai întâmplat?

— Vânzarea a început cu o piesă. O Tanagră cretană, găsită în ruinele palatului din Knossos şi cumpărată de la careva dintre arheologi. Samsarul, un oarecare Jerôme, nu ştiu mai mult despre el, îi făcea legătura, mai bine spus se interpusese între el şi un cumpărător german, care la rându-i achiziţiona obiecte de artă pentru excelenţa-sa domnul mareşal Hermann Göring. Fiece obiect din coleţia noastră, având, repet, o certă valoare muzeală. Aşadar, urmăriţi linia: tata – Jerôme, achizitorul şi excelenţa sa.

— De unde ştii?

— O să aflaţi imediat. După Tanagra pe care escrocul de Jerôme i-a luat-o pe mai nimic, dar a primit bani grei de la achizitorul excelenţei-sale, au urmat două tăbliţe sumeriene cu versuri. O neegalată descriere a unei nopţi de nuntă... Cu acest prilej am aflat cât de căutate şi de gras plătite sunt eroticele în

artă. Cu atât mai mult cele cu semnături celebre» ori numai cu iniţiale, din fireasca jenă a artiştilor. Motiv ca aceste neasemuit de preţuite lucrări să fie oferite pe ascuns şi astfel să ajungă atât de rare şi enorm de mult preţuite.

— Mai scurt, te rog, dacă se poate.

— Până-ntr-o lună, domnul Jerôme a îmbrăcat doi escroci în cinstita uniformă militară germană. Indivizii, prezentându-se cu acte false, ne-au confiscat întreaga colecţie de picturi, bibelouri şi obiecte de artă. Au avut asupra lor o delegaţie ticluită semnată de unul din şefii serviciului operativ al lui Rosenberg din Franţa, care avea ca misiune depistarea şi trimiterea obiectelor de artă în Germania.

— *Nein*! După câte sunt informat, e vorba numai de bunuri evreieşti.

— Tata a fost ameninţat şi şantajat că deţine obiecte de artă proprietate evreiască, pentru a le sustrage ordinului din 15 iulie 1940, care interzicea – spre a se feri de jaf, de jaf, reţineţi? – deplasarea ori mişcarea dintr-un loc într-altul a oricăror obiecte de

artă, obiecte care trebuiau anunţate feldkomandaturii şi păstrate în cea mai bună stare. Vă daţi seama, dar, în ce situaţie ne aflam şi cât de mare era riscul.

— Şi cele două tablouri? Confiscate?

— Nu. Fragonard-ul şi Boucherul le-a dus tata în pod, ca să nu mai dea mama peste ele când făcea curăţenie. O, ce curăţenie făcea, zi de zi! Era o maniacă. Şi aşa au scăpat preţioasele pânze. Jerôme şi cu cei doi tâlhari ne-au luat tot ce mai rămăsese nedeclarat afară de camee, neinteresându-l inelul de argint. Îţi trebuia o lupă puternică pentru a vedea lubrica scenă.

— E) eci, tablourile se află în pod, la locuinţa tatălui dumitale din Paris. Strada...?

— Nu acolo, ci în locuinţa unei mătuşi care stă într-alt cartier. Mai avem la dânsa încă vreo câteva fleacuri, valori mai mici, pe care ai mei, înainte de ordinul din iulie şi percheziţia cu confiscarea, au mai putut să le salveze, ducându-le la mătuşa. Tot în scopul vânzării cât şi de teama de a nu le pierde. De altminteri, intenţionam să cărăm tot ce aveam mai

bun acolo. Dar n-am mai avut timp. Tăbliţe zece, ceramică babiloniană opt, cărăbuşi de aur egipteni trei, un Watteau, cinci desene da Vinci şi… Ce să mai răscolesc?

— Oferta! Ai spus că-mi propui o afacere. Îmi dai cele două tablouri şi cameea.

— Vi le dau în schimbul…

— Scoaterii tale de-aici? Nu-i uşor.

— E foarte greu. E imposibil. N-o s-o puteţi face, chiar dacă aţi vrea.

— Atunci?

Glasul franţuzoaicei scăzu brusc ca să-l mai pot percepe trecând dincolo de frontiera şoaptei şi, dacă ofiţerul nu i-ar fi cerut să repete propunerea, neîncrezător încă în naivitatea ei…

— Ai mei se aflau la Paris… Poate mai sunt încă. Mutaţi-i dincolo. În zona neocupată a Vichy-ului… Bătrânii au cu ei o nepoţică de cinci ani… Fiica fratelui meu, mort pe front, şi a cumnatei, ucisă în retragerea de la Amiens, pe şoseaua bombardată de Stukas-uri.

— Războiul.

— Da, domnule locotenent-colonel, războiul.

— Deci, asta-i propunerea?

— Asta este. Cele două pânze şi inelul. Pentru ca să-i luaţi cu maşina pe părinţii şi nepoţica şi să-i lăsaţi la bariera Marsiliei. Au neamuri acolo şi se vor descurca.

— Nu le prieşte Parisul?

— O! Tata e parizian. Mama e, într-adevăr, din Tours, dar s-a stabilit de mică în capitală. Însă…

— Însă…?

— Cum să vă lămuresc? Jerôme…

— Escrocul?

— El. Va voi că ai mei, martorii ticăloşiei lui, să dispară, înţelegeţi?

— Lasă-l pe mâna mea.

— Unde o să-l găsiţi? Aveţi vreme pentru a-l urmări? Şi dacă-l prindeţi, ce o să-i puteţi face, când are un spate atât de lat? Bunul domn mareşal a plătit cinstit prin achizitorul său, dar Jerôme… Dacă nu mi-aţi fi inspirat atâta încredere… De mult voiam să fac

această propunere unui domn ofiţer, cunoscător de arta, care să-şi dea seama ce imensă valoare materială şi artistică reprezintă comorile noastre, salvate numai datorită puritanismului supraexagerat al mamei… Dacă sunteţi de acord şi-mi juraţi…

— Jurămintele sunt laţuri iudaice… Un german, un adevărat german, are cuvântul. Suficient.

— Îmi daţi cuvântul dumneavoastră că-mi veţi salva părinţii şi nepoţica? îi luaţi cu maşina şi-i transportaţi la Marsilia.

— De ce cu maşina şi nu cu permis de strămutare în zonă, cu dreptul de a folosi calea ferată?

— Nu. Asta înseamnă formalităţi, acte, cercetări, declaraţii bine motivate pentru care anume scop cer să părăsească Parisul. E mult mai complicat. Şi durează, desigur, săptămâni.

— Într-adevăr.

— Îmi puteţi făgădui că-i veţi lua cu maşina şi-i veţi lăsa la Marsilia?

— *Fräulein9* îţi făgăduiesc! rosti solemn ofiţerul.

— O, vă mulţumesc din inimă. Îmi permiteţi să vă

sărut?

— Până adineauri n-aveai nevoie de permisiune.

Şi, pentru a nu ştiu câta oară, franţuzoaica frecă sacâzul pe coarde de vioară spartă şi-nfundată.

— Eram în exerciţiul funcţiunii…

— Adresa, te rog.

— Îndată. Dar mai am condiţii.

— Ohoho! Devii tot mai pretenţioasă. Încă una?

— Încă trei. Dar nu vă supăraţi?

— Spune!

— Mai întâi îi scoateţi pe ai mei din capitală şi pe urmă… Pe urmă vă duceţi să vă ridicaţi obiectele. Acum sunt sigură că merit o palmă.

Dar, în loc de pocnetul palmei, chiţăi râsui de şoarece al ofiţerului.

— O palmă? De ce? E foarte normal. Am lucrat ultimii zece ani la I.G. Farbenindustrie. La depozitul de farmaceutice. Mă pricep şi-n contabilitate. Întâi marfa, însoţită de factură, pe urmă banii. E un uzaj mondial. A doua condiţie?

— Îmi trimiteţi un semn că operaţia a reuşit.

Asta-i a doua condiţie.

— Vrei cumva o scrisoare?

— Nu. Altfel. V-am spus că m-am gândit mult. Mie nu-mi puteţi scrie. Exclus şi strict interzis.

— Atunci cui?

— Lui *Frau* Puffmutter.

—!

— Un moment. Îi faceţi o scrisoare, pe adresa bordelului, vă dă dânsa numărul poştal militar.

— Eşti la curent.

— Nu-i un secret. Vin scrisori şi pentru personalul trenului, care li se predau de poştaşul-curier la bar, unde e cinstit cu câteva şnapsuri.

— Şi mai departe?

— Îi scrieţi lui Puffmutter, rugând-o să întrebe pe domnişoara Angélique dacă nu cumva a găsit în cuşetă o brichetă, fără valoare, dar amintire de la soţia, mama, ori un camarad căzut pe front. Cum credeţi. Puffmutter mă va întreba, eu îi voi preda bricheta, pe care rog să mi-o lăsaţi chiar acum. Nu fumaţi? Un stilou atunci. E foarte frumos. Pelikan, nu?

O să vi-l expedieze prin poştă Puffmutter la prima dumneavoastră sesizare. Dac-aţi şti cum o aştept! Semn că aţi reuşit.

— A treia condiţie?

— O, asta e cea mai simplă şi mai uşoară. Să spuneţi alor mei că sunt sănătoasă şi lucrez la o fabrică, în Praga, ori Hamburg, de pildă. Ce vă vine în minte. Dar neapărat o fabrică de armament, motiv pentru care nu le pot scrie. Să nu care cumva să vă scape vreo aluzie, un indiciu care să-i facă bănuitori…

— O, domnişoară… Mă puneţi prin aceste cuvinte într-o situaţie atât de penibilă! Puteţi conta însă pe discreţia mea faţă de doamna, mama dumneavoastră.

— Vă mulţumesc, domnule locotenent-colonel.

— Să-mi notez cele două adrese. Eşti bună să-mi restitui pentru câteva clipe stiloul?

Angélique tuşi de câteva ori, forţat, fără să aibă nevoie. Mi-am dat seama că nu era decât un răspuns pentru răspuns. De ce? N-avea totuşi încredere în ofiţer? Sau…

— Nu trebuie să purtaţi niciun fel de însemnare

asupra dumneavoastră.

— *De ce*, Fräulein?

— E periculos.

— Periculos? în Parisul aflat sub controlul nostru? Glumeşti, poate.

— E la fel de periculos (iarăşi şoptindu-i) în Paris ca şi la Berlin. De ce vă miraţi? Nu pricepeţi că, acceptând propunerea mea, aţi intrat chiar din clipa aceasta în concurenţă cu Jerôme?

— La dracu' cu ticălosul ăla de escroc!

— De-acord, la dracu' şi în iad cu el, dar domnul achizitor nu va accepta să-i scape astfel de perle pentru colecţiile particulare ale excelenţei-sale. Şi iată că, peste canalia de Jerôme şi agentul personal care achiziţionează, vă puneţi în postura de a fi concurentul direct al domnului mareşal al Reichului, Hermann Göring. Şi al excelenţei-sale domnul Abetz, marele ambasador al Germaniei în Franţa, care de asemeni achiziţionează, prin mijloacele care-i sunt la-ndemână. Nu e bine să vă aflaţi pe fir…

— Da, da, înţeleg.

— Dacă tata ar fi putut ajunge până la excelenţa-sa, atunci totul ar fi fost simplu. I-ar fi oferit la cel mai modest preţ comorile ce le-a strâns într-o viaţă întreagă, şi el şi bunicul meu, care era un anticar cunoscut în Marsilia; le-ar fi donat poate domnului mareşal, dacă nu se interpuneau cei doi… Agentul oficial al domniei-sale şi Jerôme.

— Bine. Nu voi nota adresa mătuşii, ci o voi reţine. Nu mă plâng de memorie. Încă din liceu am fost printre cei mai buni la reţinerea formulelor. Hai, dă-mi adresa părinţilor şi a mătuşii.

— De-o singură adresă aveţi nevoie. Ca totuşi să o aveţi vie în memorie. *Rue de*… *numéro*… *arrondissement*…

N-am putut desluşi adresa. Dar ofiţerul-farmacist şi-o întipărise, desigur, ca o pecete de bronz în ceara caldă.

— Cine stă la adresa ce mi-ai dat-o?

— Nu vă interesează. Coborâţi din autobuz… După primul colţ… La numărul 14… Urcaţi la etajul trei… Ascensorul era defect… Probabil că nici azi nu

merge… Prima uşă, apartamentul 4… Bateţi de două ori scurt şi înc-o dată după o pauză de o secundă. Adică: Toc-toc – pauză, toc! Aţi înţeles?

— Până acum da.

— Are să vă răspundă cineva din casă. O să deschidă, întrebaţi de Louison. Dacă o găsiţi îi spuneţi ei, de nu, rugaţi să-i transmită că veniţi din partea Iuditei ca să-i aduceţi gratuit capul lui Holofern.

— Ce-jiseamnă jocul ăsta?

— Faceţi cum vă spun şi nu întrebaţi. Asta-i calea ca să ajungeţi la tezaur… Totuşi ar fi mai bine ca să vă dau câteva lămuriri în plus.

— Neapărat.

— Am să fiu cât mai concisă. Adresa aţi reţinut-o?

— *Da*. Weiter!

— Obiectele nu se află însă acolo, ci la mătuşa despre care v-am vorbit.

— De ce să nu mă duc direct la ea?

— Pentru că nu vi le-ar fi dat. Nu vă cunoaşte. N-are încredere în nimeni, în afară de Louison. Aşa am procedat şi înainte. Louison ne este prietenă. Eu

căutam clienţi. Când îi găseam, ca să fiu cât mai sigură de vreo surpriză…

— Ce fel de surpriză?

— Nu voiam să se reamintească printre amatorii samsari de colecţiile tatii. Şi mai puţin că le pune în vânzare. Deci, o dată clientul găsit, îl trimiteam singur la Louison. Parola era: „M-a trimis Iudita să vă aduc capul lui Holofern”. Atunci ea îl întreba ce doreşte, clientul îi spunea, completând cu numărul de telefon, unde să poată fi chemat. Urma întâlnirea, stabilită într-un anume loc. Acolo îi dădea obiectul adus de la mătuşa, aprovizionată la rându-i de noi, Louison încasa suma convenită şi… Pace bună!

— Deci eu îi spun lui Louison, că m-a trimis Iudita şi… Bine. Mai departe.

— Nu uitaţi cuvântul „gratuit”, care înseamnă că aţi achitat anticipat contravaloarea obiectelor. Ea va-ntreba ce anume doriţi, iar dumneavoastră o să-i spuneţi: Fragonard, Boucher şi inelul cu camee. Vă va cere un număr de telefon la care să vă cheme. Probabil că o să-i daţi telefonul hotelului unde o să

trageţi. În niciun caz la vreo unitate militară.

— Asta ar mai lipsi!

— A doua zi seara o să aibă loc întâlnirea… Niciun cuvânt cumva despre mine, unde sunt şi ce fac… Mi-aţi făgăduit…

— Cuvântul unui ofiţer german.

— Şi îndată ce intraţi în posesia pieselor, dar nu mai târziu, gândiţi-vă şi la mine…

— N-am să te uit…

— Scrieţi-i lui Puffmutter de stiloul Pelikan. Chiar, să nu-l uităm, daţi-mi-l înapoi. Mersi. Ah, până o să mă cheme şi să mă-ntrebe, n-o să am răbdare… Sper să nu dureze prea mult?

— Să facem o mică socoteală. Azi suntem în zece decembrie… Mâine, în unsprezece, fac raportul la divizie… Trei-patru zile până primesc răspunsul… Drumul alte patru-cinci… Legăturile sunt încă proaste… Traficul e înghesuit cu materiale pentru front… Acasă probabil zăbovesc două zile. De-acolo până la Paris… Apoi durata răspunsului până ce vine scrisoarea… Cei mai târziu după Anul nou va trebui să

dai înapoi stiloul doamnei Puffmutter.

— O veşnicie!

— Te cred. Dar nu uita că suntem încă în război, deplasările se fac cu greutate.

— şi credeţi că divizia vă va aproba permisia?

— Nu-i vorba de permisie, ci de o deplasare în interes de serviciu, la depozitele noastre din Berlin. De-acolo capăt repede o delegaţie pentru Paris şi retur. Cu acest prilej, dau şi pe-acasă.

— Sunteţi căsătorit?

— Nu mi-am pierdut verigheta. Cred că ai observat-o?

— Aveţi şi copii?

— Are vreo legătură cu „afacerea” noastră?

— Eventual, da.

— În ce sens?

— Chiar aveţi copii?

— Ei bine, nu am.

— O, ce bine-mi pare!

— Şi dacă aş fi tatăl a trei copii?

Sacâzul lunecă pe o singură coardă.

— N-aş mai fi făcut, cum spuneţi dumneavoastră, gheşeftul. Căutam un domn ofiţer burlac sau cel mult fără de copii în stare să dea peste aceste minunate orori…

O pereche de călcâie se ciocniră scurt, sec, milităreşte.

— Fräulein…

— Domnule…

Parcă s-ar fi despărţit în foaierul operei şi nu în cuşeta trenului-bordel.

— Küss* die Hand, gnädiges Fräulein…

— Auf Wiedersehen, sehr geerter Herr…

Au trecut o lună, două, trei… Frontul se repliase cu o sută, dacă nu şi mai multe sute de kilometri. S-a mai sinucis o fată, ori două, au mai venit câteva, ba chiar mai multe… S-au îmbătat iarăşi ofiţerii şi au făcut scandal, umilindu-ne şi batjocorindu-ne de moarte, semn că mai sperau încă în victorie… Apoi au început să devină tăcuţi, să resimtă oarecare jenă în cuşetă, încercând să ne dea bani, împotriva strictului regulament, ba chiar să se scuze, asigurându-ne că în

curând vom scăpa, alături de ei, de acest „*schmutziger Krieg*", război împuţit, în care dumnealor nu au de loc, dar absolut de loc, niciun amestec; nicio vină, niciun fel de răspundere… Unii şi-au dat şi cuvântul de onoare, deşi îi asiguram că nu ne trebuie. Tulburătoare dovezi că pe front treburile lor merg tot mai prost, dacă nu dezastruos.

Se vorbeşte pe şoptite despre un oraş sau o regiune rusească, numită Kotelnikovski, unde generalul Mannstein şi-a început o ofensivă care nu a dat încă rezultate, iar numele unui oraş de front, Stalingrad, circula ca un deget de oţel incandescent aplicat pe buze…

Dar a trecut iarna şi a venit din nou primăvara… Au plecat pe rând la refacere, numai într-o săptămână, opt fete şi au sosit în grup zece altele, tinere şi proaspete.

Puffmutter i-a spus lui Inge roşcata că în curând se vor despărţi. Şi Inge s-a făcut albă la faţă cu toţi pistruii ei. Ştia ceva – ori poate bănuia. Totul e relativ, logică şi haos, fiinţe şi lucruri, gânduri şi amintiri,

toate călăresc pe umbre, precum frontul, ca şi viaţa, şi e suficient s-aprinzi doar un singur chibrit, pentru ca iarăşi aceste noţiuni să capete la slăbuţa flăcăruie forme şi sensuri noi…

Inge, Rada, Eva, Hanka (altă Hankă, din Łódź), Angélique…

Angélique…

Din noaptea marii revelaţii am privit-o cu alţi ochi pe franţuzoaică. Sub excepţionalul camuflaj al răsfăţului, ignoranţei şi egoismului, îşi ascundea fierbinţile ei sentimente de fiică devotată, care încerca, în ciuda îngrozitoarei situaţii, să-şi salveze părinţii. Nu i-am spus niciun cuvânt despre cele descoperite înapoia tăbliei de lemn subţire a cuşetei şi nici că respectul meu pentru ea se datora mai puţin culturii, din care dăduse o proba, şi mai mult inteligenţei cu care reuşise să-l corupă, cumpărându-l, pe farmacistul ofiţer, răscumpărându-şi astfel familia, pentru două tablouri erotice şi un inel cu o ruşinoasă camee.

Dar într-altă seară, în timp ce un gras căpitan de

aviaţie – cum putea târî cu el atâta seu pe spinare, în ceafă şi fălci? – sforăia lângă mine ca un motor în plină funcţiune, am auzit iarăşi de-alături, din cuşeta franţuzoaicei, glasul acela al ei, străin, savant şi nu de toate zilele, spintecat sălbatic şi fragmentat de horcăiturile oaspetelui meu, care, doborât de oboseală şi plăceri, nu voise să-şi scoată cizmele.

— ...Vasele executate în ceramică de maeştri cretani au cerut artiştilor o minuţioasă observaţie a mişcării corpurilor...

Am încercat să-l trezesc pe aviator. S-a întors, tanc, pe stânga şi câteva clipe s-a liniştit.

— ...există o tradiţie orală în care este vorba de o tânără femeie răpită de către un rege, la fel de june şi frumos... Răpirea aceasta l-a inspirat pe Homer în *Iliada* sa...

Sforăitul – o herghelie de cai adunată cu lasoul de pe tăpşanele Far-West-ului şi-ngrădite în ţarcul strâmt al cuşetei – izbucni ameninţător. M-am înfuriat. Voiam să ştiu ce mai pune la cale franţuzoaica. Câte comori de artă mai avea ascunse? Pe cine mai vrea să

scape din zona ocupată a Franţei ori din lagăr?

L-am zgâlţâit pe căpitan. Nimic. Am început să-l trag de un picior. Dar cum puteam, cu slabele-mi puteri, să urnesc tona de oase, carne şi slănină? Atunci mi-a venit o idee. Mi-am plimbat palma peste obrazul lui transpirat. Am retras-o însă, ca arsă. Izvoare de apă sărată îi ţâşneau din fiecare por al pielii. Şi dincolo, discuţia care continua… Am lipit o ureche* cât am putut de tare de tăblie, iar pe cealaltă am acoperit-o cu prosopul.

— …Elementele de gen rămase sunt evidente… Statuia zeiţei Nike care-şi desface sandaua… Acropole… Hermes… Praxiteles… A… r… a… a… s… i… u… a…

Am renunţat. M-am aşezat la marginea patului, pe-ngusta bandă liberă. De ce nu se trezeşte acest munte de slănină care mi-a pretins doar în numai zece minute să-i ofer dragoste, tandreţe, recunoştinţă şi devotament? Pentru ce trebuie acum să aştept şi să-i păzesc somnul? Ce s-ar întâmpla dacă chiar în clipa asta Hitler ar înălţa drapelul alb al capitulării, iar

radiourile ar trâmbiţa porunca straşnică a învingătorilor aliaţi: „Hitlerişti aflaţi pe întregul întins al Germaniei turbate şi în teritoriile cotropiteee…! în genunchi să cerşiţi îndurarea…! * De ce îndurarea? „în genunchi să cereţi aplicarea meritatei pedepse pentru tot ce-aţi făcut! Pentru cei morţi, asasinaţi şi pentru cei vii pe care nu aţi mai avut timp să-i treceţi prin cuţit!… Cu fruntea la pământ…! în ţărână…"

— …Acolo unde statuile indiene ale lui Buddha… altfel… fundamental faţă de originala plastică indiană… încadrate în triunghiuri şi forme strict geometrice…

„Veţi plăti cu sânge crimele şi…"

— Imobilitatea feţei lui Buddha, caracterizată printr-o puternică proporţionalitate a trăsăturilor şi… Asemănarea cu capetele greceşti… fruntea… nasul… bărbia…

Aviatorul intrase în ralanti. Cuvintele franţuzoaicei răzbăteau amestecate cu năstruşnicele mele gânduri.

— …Nu vă plac eroticele? Boucherul şi

Fragonard-ul reprezintă o valoare... Louvre şi British Museum...

De data aceasta, pilotul urca din plin o pantă grea, cu două motoare, prin două nări, acoperind cu scârboasa-i larmă cuşeta, vagonul, trenul, pământul, lumea...

Şi tot atunci, înnebunită de furie şi curiozitate mi-a trecut metoda salvatoare prin minte. Am prins delicat şi numai cu două degete ambele nări ale domnului căpitan şi le-am strâns, lipindu-le de cartilagiul despărţitor, cât am putut de tare. S-a zbătut scurt. I-am dat drumul. Minune: sforăitul a încetat.

— ...Tocmai pentru că sunteţi filatelist... Două bucăţi *tetebêche* de câte 81 parale, albastre, emisiunea Moldova 1858. Lipite pe plicul original şi cu ştampila Jassy, roşie, curată, distinctă... Tata a moştenit-o de la bunicul, care, la rându-i, mare colecţionar, a cumpărat piesa de la un prinţ român... Aşa mi-a povestit... Un român scăpătat, Makovetzki...

Urletele, flautele şi tobele se năpustiră iar, iar eu

repetai cu succes intervenţia. Linişte. Şi-apoi glasul ei şoptit:

— ...Nu, nu-mi puteţi scrie. O să-mi lăsaţi un obiect... O brichetă. Nu mai fumaţi? Stiloul... Amintire de la soţie? Un briceag cu patru limbi şi plăsele de corn? Să fie atunci, amintire... O rugăminte: nu care cumva să faceţi părinţilor mei vreo aluzie la locul unde mă aflu şi...

— Fiţi liniştită, domnişoară. Ştiu când trebuie să fiu mut. Deci asta a fost rugămintea. În *Ordnung.* În regulă.

— Şi un sfat: nu uitaţi când urcaţi la Louison ca să-i oferiţi din partea Iuditei...

— Capul lui Holofern. N-am uitat.

— ...Neapărat trebuie să fiţi îmbrăcat civil... Şi tot astfel când vă veţi duce la întâlnirea unde o să primiţi plicul cu cele două rarităţi.

Ne-am aşezat în două rânduri, pentru apel. Uşile vagonului au fost închise de către doi subofiţeri, în timp ce lunganul în civil care-i comanda se plimba câteva minute cu mâinile la spate prin mijlocul barului

de pe care măsuţele şi scaunele au fost îndepărtate şi îngrămădite la o margine.

— Sunteţi toate? ne întrebă.

— Toate, domnule căpitan, confirmă Puffmutter.

Fără să-i dea atenţie matroanei, el se apropie, examinându-ne scrutător, pe fiecare dintre noi. Apoi cu-n ton vădit indiferent:

— Îmi pare rău că doamna s-a grăbit a-mi divulga titlul. Aş fi voit să mă recomand singur… Numele meu este Glätschke, căpitan anchetator din Kripo, Kriminalpolizei. Nu trebuie se va temeţi, nu am nimic a vă imputa. Dimpotrivă. Mi s-au dat cele mai bune informaţii despre voi. Ceea ce vă rog – fără să fie un secret, pentru asta v-am chemat pe toate deodată – este de a colabora cu noi, respectiv a-mi da o mână de ajutor, într-o problemă în curs de dezlegare, dar a cărei rezolvare vrem s-o urgentăm mai devreme cu câteva zile.

— Fetele vă stau cu plăcere la dispoziţie, domnule căpitan.

Lunganul îi răspunse scurt, peste umăr:

— Discuţia o conduc eu! Aş vrea să nu mai trebuie să vă reamintesc această dorinţă a mea. Aşadar, domnişoarelor, iată care este problema, mai bine spus – întrebarea care vă revine şi de la care aştept un răspuns serios şi cât mai precis.

A tăcut. Îşi trecu încet privirea peste obrajii noştri.

— Dragi domnişoare… Fiţi atente! Aţi auzit pe vreunul dintre domnii ofiţeri cu care aţi venit în contact la bar sau în cuşete vorbindu-vă cumva despre un… despre o comoară?

O comoară? Ce vrea să-nsemne asta? Ce fel de comoară şi de ce să ne fi vorbit tocmai nouă unul dintre ofiţerii cu care am venit în contact şi pe care îl urmăreşte? O comoară… Şi deodată înţelesei că trebuie să fie vorba de vreun tezaur rusesc, lingouri de aur sau platină, briliante şi diamante… Coroana ţarilor, încărcată de pietre cât nucile, pe care domnul ofiţer a şterpelit-o din tainiţa vreunui muzeu sovietic, acolo unde-a fost ascunsă şi peste care tancul dumisale a dat, dezgropând-o… Ori poate nu e vorba

decât de un plan, un desen al unei maşini militare, pe care ofiţerul voia s-o treacă la americani ori englezi…

— Încercaţi să vă forţaţi memoria… O comoară, obiecte de mare preţ… Ori valută străină… Orice amănunt, o frază, un cuvânt chiar, în legătură cu aceasta ne este de mare folos. Vă dau răgaz o oră, în care timp să încercaţi să vă reamintiţi… Cine-i cea mai veche aci?

— Inge… – şi Puffmutter o arătă cu degetul.

Inge ieşi din rând făcând un pas înainte.

— Eu sunt.

— Ea este Inge, cea mai veche pensionară a mea, domnule căpitan.

— Evitaţi vorbăria de prisos, doamnă…

— Nu sunt dispusă să primesc sfaturi, domnule căpitan, răspunse colţoasă Puffmutter, care începuse să revină la obişnuitul ei tupeu.

— Nu-i un saft, ci un ordin. Şi-acum, domnişoară Inge, vă rog…

— Bitte sehr!

— …De când eşti pe-aci?

Fusta Ingăi era se culoare închisă petrecută cu-n cordon îngust de lac, bluza cu mânecile scurte era din mătase în cromatica degradată a frunzei atinse de toamnă şi moartă, dar

pe gâtul ei, frumos şi plinuţ, de-o albeaţă care contrasta până a abuz cu păru-i de bronz fosforos, un colier rotund, din pietre ieftine de gablonz, dar în culoarea vişinei putrede, îi aplicau o ştampilă rotundă, ca pe *tête-bêche-ul* capetelor de zimbru ale poştei vechi din Jassy…

— *Frau* Puffmutter vă poate spune exact după registrul unde m-a trecut când am venit, cu toate datele personale. Nu reţin exact ziua şi n-aş vrea să fac nici cea mai mică eroare, afirmând ceva de care nu sunt total sigură.

— Bine, bine, n-are importanţă asta. Dumneata, domnişoară Inge, ai cunoscut mai mulţi ofiţeri decât celelalte fete…

— Normal… Şase până la cel mult zece pe zi… Dar numai când era aglomeraţie… Alteori nici trei invitaţi… stabili răspunsul Puffmutter.

Lunganul se-nfurie. Bătu din picior.

— Vă interzic a vă mai amesteca în discuţii! Şi dacă nu vreţi să-nţelegeţi…

Era sigur că pe Puffmutter n-o mai putea intimida.

— Ce-ai să-mi faci, domnule căpitan? îl provocă ea.

— Îndată o să vedeţi ce sunt în stare să vă fac. Pfaff! Condu dincolo moara asta hodorogită… Vă rog, fără gesturi şi fără circ! Continuă, domnişoară…

Inge săltă din umeri. Nu avea ce să-i spună. Nici ea, nici eu, nici probabil celelalte fete. O comoară? Haida de! Aveau să ni se destăinuiască ofiţerii care au sfeterisit comori de pe front ori în spatele liniilor de luptă? Şi prostănacul ăsta cu dinţi de lup crede că în şaizeci de minute îl vom ajuta s-adulmece comorile jefuite în Rusia, în Europa întreagă de onorabilii domni cu zvastici şi trese?… Biata Inge, ce mutră concentrată şi-a luat! Inge, care între baza gâtului şi gulerul bluzei – este decapitată de ştampila roşie, curată şi isteaţă a Jassy-ului măiestrit răscroită…

Ştampila Jassy-ului... M-a trecut un fior... Angélique? Angélique priveşte indiferentă în tavan... Boucher...? Fragonard? Cameea...? Capetele de zimbri de 81 de parale? Franţuzoaica a dăruit comori... S-o fi descoperit?... Despre ce este vorba? S-a aflat că părinţii ei au fugit în zona neocupată? Locotenent-colonelul farmacist a scăpat vreun cuvânt după ce şi-a însuşit mai pe nimic o avere?

— Aş vrea să vă atrag atenţia, informa căpitanul din Kripo. Chestiunea este foarte serioasă: e vorba de o crimă.

Mi-am oprit respiraţia. O crimă...?

— Înţelegeţi? O crimă murdară. Un maior german a fost ucis... continuă lunganul.

Un maior...? Am respirat uşurată. Ce ne priveşte? Un maior? De ce nu zece, o mie, întreaga armată a lui Hitler?

— ...Trupul lui ciuruit de gloanţe a fost pescuit în Sena şi identificat după un semn la mână şi dantură: două plombe şi o coroană...

Privesc la Angélique. Ce nervi tari are fata asta!

Nici n-a tresărit când a auzit vorbindu-se despre comoară. Oricare în locul ei ar fi leşinat de spaimă, numai bănuind că ar putea fi în cauză. Dar ea… Un maior?… De asta-i vorba? Bine i-au făcut franţuzii…

— Maiorul i-a mărturisit soţiei sale că în acest tren aflase despre o mare comoară care s-ar găsi ascunsă undeva în Franţa. A treia zi după ce sosise la Paris, trupul lui a fost zărit plutind între malurile Senei de către un marinar de şlep care a dat alarma… Ei, domnişoarelor?

Ce mai vrea lunganul de la noi? De ce nu ne lasă în pace? Ce legătură avem cu comorile ascunse din Paris pe care maiorul…

— Maiorul Stoltz, sportiv, amator de teatru şi literatură, a trecut acum trei luni pe la acest bar. şi tot aci a aflat – de la cine? – de existenţa comorii din Paris. Bijuterii, valută, lingouri din metale preţioase? Deocamdată nu ştim. Dar curând vom afla. Dorind să urgentăm cu câteva zile descoperirea acestui – să-i spunem încă – mister, facem apel la dumneavoastră.

Rada oftează. Acesta-i unicul ei protest. Oftează.

Dacă i s-ar porunci să-şi pună capul sub roţile trenului, ar face-o cu acelaşi oftat şi resemnare oarbă cu care îşi însoţeşte oaspeţii în cuşetă. Hanka II şi-a luat o poziţie de monument. Stefanka, spaniola, râde satisfăcută dar numai cu fruntea care i se luminează şi străluceşte prinsă într-un nimb emiţător de raze, dar cu gura şi ochii serioşi. Angélique e turnată în ghips, cu nasul atârnat de cârligul nevăzut al tavanului, în timp ce Inge… Inge continuă să poarte ştampila mare şi roşie, citeaţă şi curată a Jassy-ului…

Cum pot să uit? Peste *tête-bêche*-ul… peste *tète-bêche*-ul celor două capete de zimbru…

— Mai aveţi trei sferturi de oră timp de gândire… Vă las singure ca să vă reamintiţi şi să vă ajutaţi între voi. Eu trec cu doamna dincolo. Până atunci rămâneţi pe loc. Nimeni nu are voie să intre în cuşetă. Puteţi să staţi pe scaune, dacă doriţi.

— Locul naşterii?

— Hamburg.

— Vârsta?

— Trebuie neapărat şi vârsta?

— Trebuie, Fără mofturi.

— Cincizeci şi… Treceţi cincizeci.

— Ausweis-ul!

— E dincolo. În cabina mea. N-am să-l port cu mine.

— Mişcă şi adu-l!

Puffmutter îşi umflă pieptul gata să izbucnească iar, dar printr-un suprem efort se stăpâni şi, cu paşi legănaţi de raţă îndopată, plecă să-şi caute şi să prezinte noului reprezentant al Gestapoului actul personal «de identitate. Se reîntoarse după zece minute. Găsi pe domnul în civil foarte enervat.

— M-ai făcut s-aştept prea mult. Nu am timp de pierdut.

— Cabina e la capătul trenului… O distanţa, nu?

Asprul personaj îi smulse aproape buletinul de identitate, îl cercetă atent, privi apoi la femeia obeză din faţa lui şi pufni acru:

— Ai cincizeci şi cinci de ani.

— Dacă aşa scrie acolo…

— De ce încerci să te faci mai tânără?

— În niciun caz ca să-ţi plac ţie!

Lunganul venit în anchetă se uită furios la ţaţa care îndrăznise să fie obraznică. Se ridică în picioare:

— Codoaşă bătrână! Cum îţi permiţi să vorbeşti astfel cu-n ofiţer al Gestapoului?

Fu prea mult pentru puterea de reţinere a venerabilei Puffmutter… îşi duse mâinile-ai şolduri şi, cu aplombul care, pe vremuri, punea pe goană beţivii ce-i tulburau tractirul din portul Hamburgului, izbucni:

— Ia ascultă, mă, fiu de scroafă! Dacă nu-ţi astâmperi limba împuţită, îndată îţi spun unde s-o vâri şi s-o cureţi!

Din doi paşi gestapovistul fu lângă ea, cu braţul ridicat, gata să lovească. Dar madama i-o luă înainte:

— Să nu-ndrăzneşti să m-atingi că te scot în palme de aci şi pun garda să te aresteze! Ştii cu cine stai de vorbă, idiotule? Trei rânduri dacă-i scriu domnului general Müller, apoi ştiu că are să-ţi fie cald toată viaţa.

— Ai tăcut? N-am pomenit, de când răspund de

trenul ăsta, pe care domnul general mi l-a încredinţat, să se poarte cineva cu mine atât de ordinar… Şi încă un ofiţer!

Lunganul păru că abia acum se dezmeticeşte.

— De ce amesteci numele excelenţei-sale în…? Pe cine vrei să minţi şi să intimidezi? Să vezi numai ce raport o să-ţi fac! Deşi poate ar fi mai bine să te poftesc cu mine…

Nimeni în afară de Puffmutter n-ar fi fost în stare să râdă atât de batjocoritor, cu spume, clăbuci şi clopote la gură, plesnindu-se pe colosalele pulpe cu palmele ei mici şi moi.

— Ha-ha-ha…! Vrei să… Să mă pofteşti cu tine, nărodule? Ha-ha-ha… Lotte! Lotte! Du-te în cabină şi adu-mi din geantă ultima ilustrată a domnului general. Ha-ha-ha! Repede şi vezi, nu-mi pregăti bagajele, căci n-am deocamdată chef să-l însoţesc pe fundul ăsta de căţea… Ha-ha-ha!

— Îndrăzniţi, îndrăzniţi, mai beţi un pahar… Acum, după ce v-aţi cerut scuze… Nu vreau s-aud nimic, înainte de părerea dumitale asupra vinului…

Chiar aşa, Moselle… Se pare că sunteţi un cunoscător… E în regulă. Da, v-ascult.

Bărbatul părea acum animat de cele mai bune intenţii faţă de onorabila codoaşă, intenţii manifestate, brusc, printr-o curtoazie de salon. Îşi aprinse o ţigară, supse modest din chiştoc şi, după ce zvârli grijuliu fumul într-o parte:

— …Deci problema e următoarea: trebuie să aflăm cu cine a venit maiorul în contact… Şi astfel să ajungem la motivul care l-a determinat să… Nu ne-aude nimeni, cred?

— Un moment – şi Puffmutter se dezlipi de pe fotoliul larg, vârî capul prin rama îngustă şi deschisă a contoarului şi-ndată prinse să ţipe: Ce căutaţi aci? Marş în fundul salonului! Cine v-a poftit? Aşteptaţi să fiţi chemate? Rada, Hanka, Inge, Angélique şi tu… Ce căscaţi gura la mine? Plecaţi v-am spus!

Căpitanul îşi primeni privirea, dădu din cap, turtit, ca-n faţa unei table de şah în care nu ştia de care pion să se atingă, şi, cu aerul misterios şi obosit al grelei răspunderi:

— Cad mulţi ofiţeri la Paris… împuşcaţi pe stradă… Soţia maiorului a venit abia de-o săptămână să ne declare povestea cu comoara…

— Alte amănunte nu i-a dat maiorul?

— Nu. Doar că la barul dumneavoastră a aflat locul unde se află ascunsă, la Paris, o comoară… îşi ceruse o permisie, a căpătat-o, a stat o singură noapte acasă şi dus a fost…

— Prea puţin ca să descoperiţi ceva.

Prea puţin. Soţiei râu era să-i spună că s-a culcat cu o târfă, dar în cuşetă, dacă o fi fost şi puţin băut… Cine ştie? Nu trebuie să neglijăm nicio urmă.

Încordat, dorind să afle de la noi ceea ce, evident, Gestapoul nu reuşea să dezlege, *Herr Hauptmann* Glätschke părea că nu-şi pierduse răbdarea.

Zadarnică aşteptare. Fetele nu şi-au reamintit nimic care ar fi avut chiar cât de departe vreo legătură cu maiorul ori cu o comoară oarecare. Numai Olga, ucraineanca, a mărturisit că un domn ofiţer, despre care nu-şi aminteşte precis gradul, i-a

mărturisit în cuşetă că o veche legendă germană aminteşte despre o comoară a Nibelungilor în Rin… Dar declaraţia Olgăi era fără însemnătate, chiar şi prin faptul că se afla numai de două luni în bordel, şi deci cu mult după trecerea maiorului pe la noi.

— Priviţi-i fotografia! Daţi-o din mână-n mână…

Am dat fotografia mai departe. Un cap obişnuit, o figură trasă în copie după unul din puzderiile de nemţi întâlniţi în tren, pe stradă, în vreun local, şi pe care numai în uniformă i-ai putea bănui c-au făcut, că-s în stare să facă ceea ce nu-i permis omului să săvârşească. De parcă uniforma le îmbracă piele de fiară pe trup…

A urmat apoi percheziţia. Rezultatul, după cum era de aşteptat, nu a fost cine ştie ce. Doar la Hanka s-au găsit trei sute de mărci de ocupaţie – pentru care *Frau* Puffmutter a răsplătit-o cu câteva perechi de palme şi ordinul ca-n viitoarea lună să-nlocuiască pe toate fetele indispuse. La spaniolă, o sticlă cu lichior, despre care a declarat că fusese uitată de un oaspete încă de acum zece zile şi că-l aştepta pe ofiţer să

revină ca să i-o restituie.

Iar la Angélique… Mai multe nimicuri – trei brichete, două stilouri şi-un briceguţ în etui cu plăsele de argint şi iniţialele proprietarului. Când i-au fost confiscate, Angélique a ridicat indiferentă umerii.

— Fleacuri… Mici atenţii de la domnii ofiţeri care au vrut să-şi exprime astfel satisfacţia… Mi-au oferit şi bani, dar, fiind interzis, n-am acceptat… O brichetă, un stilou… Puteţi să le aruncaţi… Nu-mi trebuie… Nu fumez, nu scriu, nu tai, n-am ce face cu ele…

A ciocănit cineva uşor în uşă. M-am trezit numaidecât. Am privit la ceas. Unu din noapte. Vreun oaspe? La ora asta? A bătut prea discret. M-am dat jos din pat şi am deschis. Era Angélique.

A rămas în picioare lângă uşă. Am întors butonul lămpiţei de deasupra pernei. Lumina ori ochii mei obosiţi au albit faţa franţuzoaicei? Am împins-o către pat şi, apăsându-i umerii, am silit-o să se a-eze.

— Ce-i cu tine, Angélique? am repetat.

Abia îşi mişca buzele.

— A fost o percheziţie…

— Ştiu. Şi pentru asta te-ai speriat?

I s-au zbătut pleoapele scurt, ca un fluture când vrei să-l ataci prinzându-l se zburătoare.

— S-au găsit la mine…

— Brichete, stilouri…

— Şi-un briceag.

— Îţi pare rău de nimicurile astea?

Iarăşi devenea ciudată franţuzoaica. Ce importanţa avea… Ah! Cum de nu mi-am dat seama? I s-a luat stiloul…

— Stiloul pe care urma să ţi-l ceară locotenent-colonelul prin Puffmutter…

A zvâcnit în sus de parcă i-aş fi înfipt un cuţit în spate. M-am trădat! Ce prostie am făcut! Ia ia-mă acum, vrând-nevrând, complice cu ea. Şi asta nu e bine. Nu-i sănătos…

A spart în dinţi cuvintele:

— Ce ştii despre stilou?

Vai, ce aspră şi cruntă îi era acum faţa. Şi asta pentru că, întâmplător – nu, din curiozitate – aflasem şi…

Ar fi fost în stare de orice… De orice?

— Ce ştiu?

Ştiam tot şi nu mai avea rost să-i ascund. Am prins-o de braţ, sperând că astfel pot s-o mai liniştesc, şi i-am povestit ce auzisem în seara când fusese locotenent-colonelul farmacist la ea şi, mai târziu, când oferise – pentru acelaşi scop? – altui ofiţer amator ştampila roşie a Jassy-ului, aplicată citeţ şi curat pe două capete poştale inverse, de zimbru.

I s-a destins încet obrazul! M-a lăsat să vorbesc. fcârè ci că nu mă aude, că se gândeşte la cu totul altceva, departe de subiectul pe care M desfăşuram în retrospectivă, chinuită să dezlege, să găsească un drum, o soluţie pe care de câteva ori am crezut că a şi descoperit-o, sub părul căzut pe frunte ce şi-l ridica cu gestul obosit al degetelor.

Am tăcut, privind-o cum neliniştea creştea acum în ea, ticăloasă, ca furtuna de zăpadă care ne-a prins trenul garat în staţie. Abia către orele două s-a ridicat vrând să plece. La uşă am oprit-o şi am întrebat-o în şoaptă:

— Ţi-e teamă că farmacistul n-o să-ţi scrie niciodată?

Răspundea atât de încet încât numai din mişcarea buzelor putui să intuiesc răspunsurile.

— N-are să-mi mai scrie.

— Nici ofiţerul filatelist?

— Nici el.

— Cel puţin părinţii îţi sunt salvaţi şi în viaţă?

— N-am părinţi.

— Te-nţeleg… De la bun început mi-am dat seama că vei fi minţită, înşelată, jefuită…

— Nu m-a minţit şi nu m-a jefuit nimeni.

Asta era culmea optimismului şi a inconştienţei!

— Cum? Dar… tatăl şi nepoţica ta…?

— Au fost deportaţi de mult… Din cauza mea: am fost bănuită că am cunoscut şi adăpostit pe unul din cei care au atacat la 2 decembrie 1941 un ofiţer german în arondismentul 10…

— De fapt luasem parte şi la atacul din 21 noiembrie împotriva diviziei germane de pe „Rive gauche”, şi la atentatul din *6* decembrie… N-ai de

unae să ştii…

Am început să tremur, cuprinsă de frisoane. Trebuia să nu aud. Să fug, să dispar dinaintea ei… Abia putui să bâlbâi:

— De ce-mi spui toate astea…?

— Nu ştiu. Totuna dacă ştii ori nu… Am stat ascunsă o lună… M-au prins… între timp, ai mei fuseseră ridicaţi… Mama şi o soră mai mare…

— Şi tata? nu-mi putui strivi curiozitatea, cu toată teama.

— A murit înainte de război.

— Pentru ce…? Pentru ce ai sacrificat tablourile de valoare…? Fragonard-ul, Boucherul şi…

— Nu există nici un tablou şi niciun inel cu carnee. fabulaţie toate.

— Dar Jerôme? Mătuşa care-ţi păstra… Şi colecţia tatălui tău?

— Basme.

Simţeam că spaima cedase sentimentului, senzaţiei că-mi pierd minţile.

— Ai vrut să-ţi baţi joc de clienţii care te

chinuiau?…

— N-am vrut să-mi bat joc.

— Atunci… Atunci pentru ce ai riscat?

M-a privit uimită:

— Cum pentru ce? Pentru Franţa, nu?

— Doar pentru ea.

— Şi locotenent-colonelul ce are să spună?

— Nu există. Nu mai poate spune nimic.

— Minţi! L-am auzit eu! V-am ascultat când vorbeaţi.

— Nici el, nici maiorul despre care era vorba azi, nici locotenentul-pilot care mi-a lăsat briceagul, dornic să pună mâna pe desenele lui da Vinci şi cărăbuşii antici de aur. Ca şi colonelul de artilerie amator de Tanagre cretane, care mi-a dat în păstrare ţigaretul de fildeş. Nimeni, niciunul din ei nu mai există… Doar Louison… Dar despre ea, aci, nu ştim decât noi amândouă… Iar tu ai să taci, că altminteri o să-ţi pierzi zilele alături de mine când vor afla ce-ai descoperit şi ai ţinut ascuns în tine.

— Louison…?

— Doar ea, care i-a primit pe cei ce veniseră să-i aducă pe propriul lor gât, capul lui Holofern… Doar ea mai trăieşte, de vreme ce niciunul dintre amatorii comorilor de artă şi de erotice nu au scris cerându-şi restituirea gajului…

Tremuram încă. Nervii cedaseră demult. Nu-i mai puteam struni. Dar admiraţia pentru curajul şi inteligenţa franţuzoaicei mă-nfăşură în pânze de foc…

— Ai lucrat admirabil… rostii ca să-mi fac curaj.

— Nu. Am greşit. O singură dată. Atunci când printre trofee am păstrat unul cu iniţialele colonelului de tancuri, plecat după Tanagrale cretane… Bricheta…

„… A doua zi dimineaţă s-a anunţat alarmă pentru urmărirea şi prinderea franţuzoaicei care evadase. Sute de soldaţi şi cnni lupi aii poitut în vânătoare după ea. A fost găsită de dobermam, după ore de infructuoase cercetări prin împrejurimi, spânzurată de cureaua căpitanului veterinar în buncărul de combustibil. Seara au venit două maşini de la Gestapo, conduse de doi lungani ce semănau

între ei, ca s-o ridice...”

M-am trezit din somn, leoarcă de năduşeală. Nu i-am povestit franţuzoaicei visul.

„... A dat năvală peste noi Angélique şi, cu toate semnele discrete» iar apoi făţişe, ce i le-am făcut, s-a apucat – netoata, cum de nu-şi dă seama că operaţia trebuie făcută doar între patru ochi? – să-i propună grăsanului pilot care mă revizitase, două Tanagre cretane, fostă proprietate a reginei din Cnossos, iar a doua statuetă – culmea! – capul mumificat al locotenent-colonelului farmacist, aflat în păstrare la Louison...”

Coşmarul s-a întrerupt de şuierul strident al automotorului care trecu, vârtej, pe lângă trenul nostru, deşteptându-mă...

Realitate a fost doar prezenţa, pentru numai o oră, a locotenentului-pilot încărcat de şunci şi osânză.

Dacă nu mi-aş da seama de rezultatul invers ce l-aş obţine, i-aş relata lui Angélique coşmarul, dar numai ca să râdem împreună.

„... Pe cine caută domnul maior? Pe franţuzoaică?

Ce are să-i spună domnul maior? Un ordin de la excelenţa-sa domnul mareşal al Reichului Hermann Göring, ca să preia… Colecţia tatălui ei? Fragonard-ul? Nu! Boucherul? Nu! Cameea? Nici cameea! Atunci? Capul lui Holofern…”

Pe urmă am visat în continuare ceva încâlcit, foarte încâlcit, de care nu-mi mai reamintesc. Dar de vizita maiorului cu ordinul de a confisca capul lui Holofern îmi aduc perfect de bine aminte.

Nu se mai termină odată aceste oribile visuri? Chiar seară de seară?

Au trecut alte luni. Şi-apoi şi iarăşi, altele…

Angélique a slăbit într-aşa hal, încât Puffmutter i-a spus:

— Fetiţo, dacă nu te refaci până – într-o lună, cu toată lipsa de domnişoare – şi împotriva dispoziţiei de a vă prelungi activitatea cu o jumătate de an – mă voi vedea silită să renunţ la serviciile dumitale şi să te trimit la un lagăr de muncă.

Ai să-nveţi acolo D meserie mai rentabila, în stare să te hrănească şi atunci când trupul nu-ţi va

merita nici doi bani.

— Mai aştept o lună.

Peste o lună ne aflam în Moldova românească, în ţara unde s-a născut Inge.

Peste o lună, Angélique va intra pentru a doua oară în cuşeta mea – de data asta fără să mai ciocănească sfioasă, ci dând buzna, ca să-mi spună cu ochii, cu gura, cu fruntea, cu nasul şi bărbia, cu mâinile, cu întreg trupul ce-i radia de lumină:

— …Am oferit căpitanului-aviator… care face curse pentru marele stat-major până la Berlin…

Gâfâia. De emoţie? De fericire? Am fost atât de surprinsă, încât n-am mai putut s-o întrerup.

— …I-am oferit un Fragonard… şi opt cărăbuşi de aur egipteni.

Pesemne că reuşise să-mi descifreze întrebarea rămasă în gât, dar limpede pe faţa-mi îngrozită, căci a răspuns tăvălindu-şi cuvintele într-un amestec nou de dârzenie şi satisfacţie:

— …Da, iarăşi! Dar de data asta şi de-acum

înainte… Louison nu mai poate primi niciun cap de-al lui Holofern…

— A fost prinsă? izbutii să urlu, rără să-mi pese că voi putea fi auzită.

Angélique mă prinse în braţe… Acum nu mai putea fi nicio îndoială: înnebunise de teamă.

— A murit… Louison? încercai o ultimă ipoteză-speranţa, că nu-i ceva mai cumplit, mai rău, deşi era firesc ca Angélique n-avea de unde să afle. A murit? repetai eu.

Şi-a lipit fruntea-i arzândă de a mea, urlând, da, simţeam asta, urlându-mi vestea cu dinţii strânşi şi buzele tivite.

— Nu! A fost eliberat Parisul…

Vestea i-o dăduse neamţul, pe care îl părăsise temerară în cuşetă, ca să vină şi să mi-o aducă… Asta s-a întâmplat când ne aflam cu trenul undeva, lângă un oraş românesc, pe nume Focşani, în august 1944… Dar ăsta e de-acum un alt capitol, petrecut cu mult sau nu prea mult după cele întâmplate cu Inge, cu Stefanka spaniola şi foarte puţin timp până ce Rada…

…Şi deodată luminile din sală s-au stins. Câteva clipe, bezna ne-a înfăşurat în scutecele-i negre. Treptat, începeam s-o redescopăr, precum un sculptor ce smulge din miezul zgârcit al marmurei umbrele şi strălucirile chipului căruia-i dă viaţă fruntea, nasul, buzele, bărbia, lobul urmat de urechea întreaga şi-apoi ochii…

Scăldată în ploaia densă şi albastră difuzată de pe ecran, nu mă săturam contemplând-o. Simţea că o străbat, căci se-ntorcea la rându-i, către mine, oferindu-mi cea mai sublimă mască a dăruirii, autenticul fiind certificat de privirea-i în care era prezentă şi strânsă partea ce i se cuvenea din întreaga suferinţă a lumii…

Mâinile ei, cu personalitatea lor proprie. Mâini cu degetele tandre şi pătimaşe, tăcute şi severe, precaute, pline de întrebări, de promisiuni; apoi dezlănţuite, turbate, potolindu-se cu greu în tic-tacul inimii coborât până sub unghii, speriate şi aparent resemnate, pentru ca să reizbucnească aprige, furtuna şi clocot, delirându-şi dragostea… Podul palmei era

fin, moale şi cald. Prinzându-l în căuşul pumnului, aveam certa senzaţie că mă în fund pe de-a-ntregul într-o apă adâncă şi străvezie…

tr-un crâmpei al

Ce se petrecea te pânza cealaltă din faţa noastră? Cum se numea filmul şi cine erau interpreţii? Nu ne privea, nu ne păsa. Dar uneori, că ajele reuşeau să ne cheme, prin

firului de

acţiune, încercam sentimentul că năvăliseră în izolatul nostru cuib nişte inoportuni. Neputând să-i poftesc afară, deveneam sever, căutându-le nod în papura, urmărindu-le mai puţin jocul, cât greşelile.

Iar când, prins de valoarea ridicată a operei de artă ce se desfăşura înaintea noastră, mai ales de izbuteam să-nchegăm vreo corelaţie între noi, cei din fotolii, şi eroii izvorâţi din banda de celuloid, deveneam subit îngăduitori, schimbam priviri care certificau înţelegerea dramei, apropiată nouă, şi numai revolta degetelor, ce nu permitea abandonului să depăşească preţul câtorva minute, mă trezea la

realitate. Atunci, plonjând până la sufocare în palma-i micuţă şi-ntotdeauna gata să mă primească şi să m-acopere, începeam să mimez interesul pentru film, ipocrizie pedepsită de şoapta-i mustrătoare:

— Nu eşti atent…

— Nu pot…

— Încearcă.

— Încerc…

Şi mă zvârleam oftând şi neîndemânatic pe şaua şi în spatele şerifului Anthony Quinn, o luam brutal de braţ pe Brigitte Bardot, ori, substituind-o – fără aprobarea anticipată a regizorului –, pe Töröczyk Mary, o îmbrăţişam cu o forţă şi-nfocare până ce auzeam, scâncind lângă mine:

— Îmi striveşti degetele, iubitule…

Pe stradă şi împreună mă aflam într-o permanentă beţie. Exultam de fericire. Pentru că eram lângă ea. Mă ţinea de braţ. Se uita la mine trist şi totuşi mereu într-altfel. Pluteam într-o permanenţă, purtat pe creasta unui val uriaş ce sta să mă prăvale, susţinut în acel neobişnuit echilibru doar de firul

privirii ei. Eram dispus să dau în scris că starea de imponderabilitate se poate crea şi prin dragoste, atunci când voiai s-o cobori din sferele înalte, pe pământ. Eram gata să cânt, să gem, să strig, să plâng, să râd ori s-o sărut şi s-o ridic în braţe şi în plină zi, în miez de noapte, în lume sau, nezăriţi, pe trotuar.

De nu ştiu câte ori era să dea o maşină peste mine. Asta o înspăimânta până la furie. Mă conducea, traversând bulevardul, până-n faţa intrării blocului în care locuiam.

Şi, se fiece dată când ne despărţeam, mă sfâşia spaima că n-am s-o mai revăd.

Atunci mă repezeam la telefon şi o sunam, nerăbdător, deşi ştiam prea bine că nu avusese timp s-ajungă nici până-n colţul străzii.

CAPITOLUL AL VIMca

— Vă ascultam, doamnă, o invita cu-n ton sec locotenent-colonelul Iliescu. Căpitanul Wurtz traduse în germană.

Frau Puffmutter privi la ofiţerul român. Dacă judeca după cele două ţevi de tun încrucişate pe

epoleţi, era artilerist. Grizonant la tâmple, negricios, mustaţă deasă, buzele groase care implicau senzualitatea şi bunătatea, dar severe acum, ca şi privirea, care nu reuşea, poate nici nu voia, să-şi ascundă ura.

Alături, căpitanul Wurtz, scundac, burticică rotundă şi prost camuflată de tunica greşit croită – să se fi îngrăşat după ce a luat-o la purtare? – degetul de mustaţă păstrat ipocrit sub nas, mâinile mari, roşii, pe care le freca cu anticipata satisfacţie a rezolvării bănuite, care, logic şi normal, nu mai putea fi surpriză pentru el. Rămânea doar ca românul, românul ăsta în uniformă, să-i accepte versiunea, oficială, pretenţioasă şi germană.

Căpitanul Wurtz şi locotenent-colonelul Iliescu. Iar între ei se afla dumneaei, *Frau* Puffmutter, al cărei rol era să aibă grijă pentru ca povestirea să meargă „*strammu* şi, după cum i se poruncise, să se încheie procesul-verbal respectiv. Acte ce vor trebui semnate nu numai de ea şi de căpitan, dar, (neapărat, şi de locotenent-colonelul român, delegat la anchetă, ofiţer

care, pe lângă că nu cunoştea boabă – nemţeşte – asta era bine –, părea insensibil la zâmbetul, la nurii fetelor, ca şi la clondirul de teracota cu Alash-ul aromat şi pipărat, ceea ce, dacă nu era chiar prea rău, putea deveni curând foarte grav.

— *Bitte, gnädige Frau*! o pofti Wurtz. Aşadar…

— …în vagonul-bar erau, la ora aceea nu prea târzie din seară, doar patru oaspeţi: *Herr Oberst* Frederic Harz, *Herr Oberst* Franz Illers, *Herr Kapitän* Allois Müller şi doctorul nostru, maiorul Schwalbe. (Şi, pe măsură ce vorbea, Wurtz traducea. Locotenent-colonelul Iliescu asculta tăcut.) Discuţia a început odată cu a doua sticlă de vermut…

— Au mai băut şi altceva? întrebă Wurtz.

— Nu. Numai vermut. *Echter Wein*! Vermut curat italienesc. Două sticle de Cinzano. După care altă sticlă, Martini şi…

— Repetaji-ne, vă rog, discuţia care s-a desfăşurat înaintea regretabilului incident.

— Permiteţi-mi să le citesc.

— Le ai scrise? şi căpitanul îi făcu discret cu

ochiul.

— Da. De câte ori aud câte un cuvânt mai deosebit, o ex

resie interesantă… Un proverb, şi mai ales o maximă de-a *übr*erului… Am un carneţel…

— De când aveţi acest obicei, *gnädige*…

— O! încă din copilărie, din şcoală…

Căpitanul traduse şi reluă:

— Şi întâmplător, acum o săptămână…

— Chiar aşa. Întâmplător. Mi-am notat aproape toate expresiile frumoase…

— Citiţi, vă rog!

Frau Puffmutter îşi privi cât putu de comod sfertul de posterior care acoperise în întregime fundul scaunului, scoase ochelarii din *etui*, îi aşeză cu gesturi moi pe nas şi după ureche, după care începu să citească din caietul de *Andecken*, amintiri, surveniri şi autografe, cu glasul elevei în faţa tablei.

— Aş vrea să mai adaug ceva, înainte de a trece la carneţelul meu: la masa domnilor ofiţeri era, până să provoace domnul Năsturescu scandal, o atmosferă

atât de *gemütlich*, de plăcută şi camaraderească! Colonelul Illers vorbea aşa de frumos şi de interesant…

— …Suntem la sfârşitul veacului raţiunii, când suveranitatea spiritului nu este altceva decât o degradare patologică a vieţii normale, conchise colonelul Franz Illers, prezentând

În zare, către lampa uriaşa şi aripile ventilatorului, pentru un onor minor, paharul cu vermut.

— Credeţi că raţiunea poate şi trebuie să aibă un sfârşit? îşi permise să-l întrebe, de la masa vecină şi prea apropiată, maiorul român Năsturescu, care bea de unul singur.

Colonelul se-ntoarse cu jumătate trup spre militarul străin care-şi permisese să intre nepoftit în discuţie, ba, mai mult, îndrăznise să-i pună şi o întrebare obraznică, deşi, n-ar putea nega, într-o germană care putea fi acceptată, dacă nu în vreo redacţie literară sau aulă universitară, dar sigur în orice curte de regiment aflat sub semnul şi cutele

zvasticii. Dar, înainte ca Illers să-şi poată exprima indignarea, în acelaşi timp cu exclamaţia colonelului Harz, maiorul se ridică de pe scaun, făcu un singur pas până la masa ofiţerilor şi, lipindu-şi călcâiele, se prezentă;

— Maior Arthur Năsturescu, din statul-major – şi imediat trecu lângă colonelul Harz, care se detaşă brusc de la locul său, îi întinse mâna şi-l recomandă celor prezenţi.

— Am făcut împreună, în iarna lui ’41, un curs de strategie la Berlin. Îţi reaminteşti, Arthur, de bătrânul „să nu vă-nchipuiţi”? Către ceilalţi: Asta era generalul profesor Brenk, care ne preda…

— „Să nu vă-nchipuiţi că acest război va fi ca-n pais p ce-op de ce!”… completă Năsturescu.

— Şi-ndată, continuă Harz, *Herr Profesor* Brenk cădea brusc în reverie şi rapid în logoree, începând – pentru a câta oară, Arthur, într-o singură zi – să ne depene amintiri despre Somme, Ypres şi mai ales Douamont? Ce avea el cu Douamontul, pe care nu lipsea să ni-l presare mereu?

— General-profesor pensionar Brenk şi-a pierdut unicul fiu la Douamont, informă Illers şi imediat îşi reluă mutra severă de mai înainte.

— Da, da, la Douamont… Acolo, la fortificaţiile care apărau Verdunul, au fost, în 916, lupte grele, spuse maiorul.

— *Ach was*! Lupte grele… Unde se poate compara, Arthur, cu… Ia loc, de ce ai rămas în picioare? Permiteţi domnilor, să-l invităm să-şi bea… Ce ţi-ai comandat?

— O sticlă mică de vin.

— Moselle?

— Bordeaux.

Harz râse compătimitor.

15 – Los de Maria Arsene 225

— Douamont şi Bordeaux. Măi, voi ăştia, românii» când o să lichidaţi odată cu drojdia influenţei franceze care mai zace şi încă dospeşte în voi?

— E prea mult spus, domnule colonel, fu rândul maiorului să râdă. Cultura franceză… Da, ne-a hrănit o vreme… Chiar foarte multă vreme, deşi pe scaunul

ţării…

— Se afla casa Hohenzollern. Asta-i paradoxul!

— Nu aveţi dreptate, domnule colonel, iertaţi-mă, suntem aliaţii dumneavoastră, iar dacă dospeşte ceva în noi… Apoi nimic altceva decât dragostea de neam şi de patrie.

— Plus devotamentul pentru cauza Europei în luptă cu bolşevismul, lupta în fruntea căreia se află marea Germanie cu al său providenţial conducător. Asta trebuia să completezi.

— Chiar aşa ar. vrut să şi spun…

— N-ai uitat lecţiile de pe Friedrichstrasse?

— De loc.

Harz îl bătu pe umăr. Şi către ceilalţi:

— Am făcut o propunere, domnilor. Să-l poftim pe maior la masa noastră. De acord?

MUler şi Schwalbe răspunseră aproape într-un glas:

— Bitte sehr!

Doar Illers se mulţumi să mormăie ceva, care fu luat însă drept o acceptare. Şi-ndată Harz stabili:

— Pentru că şi Bordeaux-ul îl putem socoti de-al nostru…

Colonelul Illers îşi mai adăugă două cute adânci pe faţă, astfel că de data asta nu mai râse nimeni.

Câteva clipe se făcu tăcere. Schwalbe vru să toarne încă un pahar colonelului, dar Illers îl opri c-un gjest al mâinii, aşa că doctorul îi turnă căpitanului Müller, apoi îşi umplu sieşi, după care, serviabil, încercă să repete operaţia cu sticla de Bordeaux şi paharul maiorului, aduse la masă de barmaniţă. Dar glasul, crăpat încă de ciudă, al colonelului, preciză cu tonul procurorului, care pretinde neapărat mărturisire din partea acuzatului:

— Aştept o explicaţie de la domnul maior.

Năsturescu întrebă amuzat şi nedumerit:

— Despre ce este vorba?

— Despre raţiunea care poate şi trebuie să aibă un sfârşit.

— Despre… despre raţiune?… A, da! Dumneavoastră aţi spus că suntem la sfârşitul veacului raţiunii…

— „Jar dumneata, deşi la alta masă şi deci fără să iei parte la discuţie, te-ai amestecat, punând ciudata întrebare dacă raţiunea poate şi…

— Exact! Chiar aşa am spus, după ce – scuzaţi – m-am amestecat fără să vă fiu prezentat. Dar nu e neapărat nevoie să-mi răspundeţi.

— Răspunsul, se repezi Illers, rostogolindu-şi cuvintele, se află în însăşi formularea genială a ideii. Căci tablele legii Sinaiului şi-au pierdut orice valoare, atâta vreme cât s-a dovedit că însăşi conştiinţa nu-i altceva decât o născocire iudaică, asemenea unei circumcizii, o mutilare a omului arian…

— Cum vine asta? vru să se lămurească maiorul.

Harz îi făcu semn pe sub masă cu piciorul. Illers săltă din umeri, forţându-se a-şi să nu aer de plictiseală.

— E greu de priceput? Poporul german a înţeles de mult şi până la urmă toată lumea se va convinge de justeţea acestui…

— Adevăr, Dar un adevăr trebuie demonstrat ca să…

— Nu există adevăr, domnule maior. Nici în sens moral, nici în sens ştiinţific.

— Este pentru întâia oară că aflu o astfel de formulare.

— Harz! Cum se prezenta la orele de educaţie intelectuală şi naţională fostul dumitale coleş la cursul de pe Friedrichstrasse din Berlin, pe care afirmi că l-aţi făcut împreună?

Comic, Harz ridică braţele în sus.

— A fost numai un curs de stat-major de trei luni, în care n-a reuşit nici măcar o halbă s-o soarbă „ex*!

— *Schade* / Păcat, dacă s-a ales numai cu atât.

Maiorul de stat-major Năsturescu avea impresia că-i cunoştea pe nemţi. Mai puţin la băutură, mai mult pe front şi foarte bine în spatele liniilor de foc. Descoperise însă cu ciudă îngâmfarea uniformei prusace – Harz e chiar o excepţie? – atât pe străzile Berlinului, ori în sălile de curs, dar mai ales în raporturile directe cu stat-majoriştii înnobilaţi de „*von*” un, cruci cu stele, cu colţuri şi briliante; după cum învăţase că trebuie să respecte şi pe marii aliaţi –

astfel decretaţi – şi să se supună executându-le hotărârile, atunci când se afla în subordinea lor.

În cei aproape doi ani de front, dintre care unul în detaşare cu slujba la „vodă şi *Führer*” – cum se exprimau cu sarcasm şi între ei ofiţerii români nemulţumiţi, nu avusese

15* 227

niciun conflict deschis cu trufaşii militari germani. Aprehensiunile ştia să le juguleze ori să le canalizeze, interzicându-şi orice manifestări făţiş ostile, respectând tăcut, fără tam-tam-ul oficial, arta lor militară; aerelor de superioritate le venea de hac cu platoşa indiferenţei şi numai obrăzniciei ori mojiciei le răspundea cu bagatelizarea spiritualizată şi – de la caz la caz – printr-un crescendo protestatar, care mergea până la întorsul spatelui ori punerea oglinzii în faţă: „Sunt detaşat şi oaspetele dumneavoastră!” De cele mai multe ori, nemţii în tunicile galonate cedau şi făceau aşteptata întorsătură de jumătate cerc. Nu aveau niciun interes să intre în conflict direct cu unul dintre reprezentanţii militari ai

ţării româneşti, ţară mică, dar făr* de care motoarele germane n-ar fi avut cu ce merge, pâinea în Reich ar fi devenit mai mică, raţia de carne şi mai redusă, nemaivorbind de sutele de mii de ostaşi români destinaţi doamnei morţi de superbul O.K.W. K Iată bagajele şi atuurile maiorului Năsturescu, atunci când…

Dar. mai întâi, cine-i maiorul Năsturescu?

Fişa de la dosar precizează, pe lângă o sumedenie de date secrete, câteva care nu au putut fi ascunse. Şi anume: vârsta – 40 de ani; chipul: plăcut, vesel, simpatic; părul: negru, stropit uşurel cu rumeguş de stele pe la tâmple. Calm, liniştit, serios, stăpân pe nervi, cu două excepţii: atunci când în urmă cu zece ani – era abia locotenent – a smuls din mâinile unui comisar şi-a doi sergenţi un pui de oltean desculţ care vindea alune pe stradă. Ofiţerul de poliţie a insistat să-şi recupereze victima, ceea ce l-a scos din pepeni pe tânărul ofiţer de tancuri. După cinci minute, pe teren nu mai rămăsese decât copilul desculţ şi Năsturescu, başca zecile de gură-cască.

Şi altă dată, când avea acelaşi grad de locotenent. Nu. Asta s-a întâmplat mai în urmă, pe când era doar sublocotenent şi refuzase să execute ordinul căpitanului de a continua peste suta de culcări cu plutonul, drept pedeapsă că la inspecţia comandantului de regiment – o zi înaintea paradei – se greşise la o întoarcere din mers…

Iată sumar şi la scară redusă bagajele şi atuurile maiorului Năsturescu, care…

Şeful statului major al diviziilor de panzere i-a dat de trei ori calificativul: Bine. Bine şi *sehr gut,* care însemna precis

1 Comandamentul militar german superior.

„Foarte bine. Contribuţia personala la planurile de atac a fost raportată mai sus la comandament şi i-a adus cea dintâi cruce de fier. La început era cuprins de admiraţie pentru puternica organizare şi excelentul armament al trupelor germane. Şi abia în retragerea de la Volga şi cotul Doneţului a avut prima ocazie să constate că din echipamentul armatei Führerului lipseşte un obiect mărunt, aparent de minimă

importanţă: camaraderia. În schimb, raniţele nemţeşti erau umplute cu plumbul greu al egoismului; un egoism deosebit de brutal, turnat în cuptoarele trufiei.

În ambulanţe, turtite de povara zăpezii prăbuşită din nalturi, nu intrau decât răniţii germani, cu rănile încopciate în fâşii de sânge înscorţoşat de ger. De la ofiţer superior în jos. Ungurii? Au ambulanţele lor. Italienii? Cine-i vede? Românii? Să rămână şi să lupte, cu pumnii făcuţi ciolane de crivăţ, cu ţevile mitralierelor şi ale tunurilor umflate şi scurtate de pleasnă şi geruială.

Şi Wurtz traduse:

— Chiar de la început, domnul maior s-a ridicat de la masa dumnealui şi a zvârlit câteva vorbe urâte domnului colonel Illers.

— Era cumva beat? o întrebă căpitanul pe Puffmutter. Nu e nevoie să mai citeşti. Răspunde direct. Povesteşte-ne. Domnul locotenent-colonel pare nemulţumit, deşi l-am asigurat că răspund personal pentru autenticitatea declaraţiilor dumitale. Continuă, te rog. Şi fără caiet.

Matroana făcu din bot o mimică de căţeluş vârât cu nasul în scârnă, aprinse o ţigară lungă turcească şi, după ce-şi consultă unghiile, înnodă firul:

— Mi-am dat seama că domnul maior vrea să provoace scandal.

— Te-ai întrebat de ce?

— Da. Trebuia să mă-ntreb, doar face parte din îndatoririle mele.

— Repet întrebarea: era cumva beat?

— Nu. După cum n-aş putea spune că nu era un pic, un picuşor bine dispus.

— Atunci? Cum îţi explici cele ce au urmat?

Frau Puffmutter sughiţă. Întotdeauna, semn de concentrare pentru ea.

— Vedeţi, së-ritâmpla uneori, când frontul e prea äpföape, iar după lupte grele ce câmpuri noroite…

— …În tranşee înzăpezite şi văgăuni şvaiţerate de mitralii… – o ajută Wurtz.

— …în tranşee înzăpezite şi văgăuni… Cum şvaiţerate?

— Nu-ntreba prea mult. Şvaiţerate, adică ciuruite

ca şvaiţerul. *Weiter*! mai departe!

Frau Puffmutter îşi potrivi o buclă inexistentă din rarul ei păr spălăcit, mai sughiţă o dată şi continuă:

— Când domnii ofiţeri dau de atmosfera din vagon-bar cu femei, băutură, căldură… Cuşetele promiţătoare a mult aşteptatelor delicii la doi paşi… la câţiva metri, doar… şi-atunci, uneori, domnii oaspeţi, dar nu toţi, fac câte-un mic scandal… Din cauza alcoolului prea tare şi a… a…

— A destinderii nervilor – încheie Wurtz şi traduse iarăşi.

Locotenent-colonelul român îşi notă mai departe în carneţel fără să-ntrebe, fără să spună vreun cuvânt. Căpitanul îi completă informaţiile:

— Regulamentul interior pentru buna funcţionare a bordelului nu permite astfel de ieşiri provocate de obicei, scuzaţi-mă, numai de domnii ofiţeri aliaţi – români, maghiari, italieni, slovaci –, cărora li se permite în mod special, camaradereşte, să frecventeze barul acestor trenuri de plăcere. Trenuri care sunt puse însă exclusiv, din ordinul Führerului, numai la

dispoziţia ofiţerilor germani din linia frontului. Iar când se-ntâmplă ca unul din domnii ofiţeri aliaţi, toleraţi la bar, să-ntreacă măsura, provocând, precum domnul maior Năsturescu…

— …Să ne ferim de spirit, de conştiinţă şi să avem încredere în instinctele noastre! rosti, decretoriu, Illers.

Maiorul român suportă fără să crâcnească talpa colonelului Harz care-i strivea de-a binelea degetele piciorului, totuşi

A! V»

Îndrăzni:

— Am fost crescut şi educat în respectul spiritului şi al conştiinţei. Dumneavoastră, domnule colonel Illers, cereţi să renunţăm la ele.

— Obligatoriu pentru un om nou, într-o Europă nouă, maiorule!

— Şi ce ne daţi în schimb? întrebă, încercând în acelaşi timp şi cu acelaşi zâmbet să-şi tragă vârful turtit al cizmei, de sub talpa vecinului de masă.

Illers tuşi, sorbi un sfert de pahar din Moseila,

tuşi iarăşi, îşi drese glasul şi răspunse, perfid, printr-o întrebare:

— Ştii ale cui sunt cuvintele ce ţi le voi spune? Şi, fără a mai aştepta ca maiorul să-şi dovedească competenţa, peroră: „Providenţa m-a desemnat să fiu marele mântuitor al omenirii. Eu îl uşurez pe om de constrângerile unei raţiuni care pretinde să fie ţelul final. Eu îl liberez de înjositoarea himeră numită conştiinţă ori morală şi de exigenţele unei libertăţi individuale pe care fcarce puţini oameni sunt în stare s-o suporte”.

Maiorul Năsturescu reuşi să-nvârtească c-un singur deget, dar numai într-un punct şi-o margine a fundului circular, sticla pe trei sferturi goală, imprimându-i o viteză convenabilă pe axa strâmbă a centrului de gravitate. Illers tăcu, urmărindu-l. Năsturescu profită şi spuse, mai mult ca să-i dovedească că în ciuda jongleriei sale, era atent:

— Cum rămâne însă cu religia? Cu morala creştină, de care nu vrem, n-avem pentru ce să ne lepădăm – şi tot atunci sticla lunecă pe muchia-i

rotundă şi căzu, spărgând paharul plin al doctorului. Iertaţi-mă! Din vina mea.

Dar Lotte şi apăruse, ştergând cu şervetul faţa de masă udă. Maiorul îşi muie degetul în zeamă şi-l şterse de frunte.

— La noi e obiceiul să ne udăm, din băutura vărsată, pe frunte. Se spune că aduce noroc!

— Foarte interesant! exclamă doctorul. Să mi-o notez. Eu... Nu v-am spus: strâng obiceiuri şi fetişisme ca să scot o carte după război, despre rămăşiţele şi tradiţiile barbare la popoarele din estul Europei.

— Doctrinei creştine a primatului, reluă Illers, despre care cu atâta pietate v-aţi întrebat „cum va rămâne”...

— Pardon! Eu...

— Nu-l întrerupe, îi şopti Harz, prinzându-l de braţ.

— „...Doctrinei creştine a primatului – mă sileşti atât de nedisciplinat să repet, domnule maior –, conştiinţei individuale şi a răspunderii, îi opun doctrina mântuitoare a nulităţii individului şi a

supravieţuirii sale în nemurirea vizibilă a naţiunii. Suprim dogma răscumpărării oamenilor prin patimile şi prin moartea unui mântuitor divin şi propun o dogmă a substituirii meritelor: răscumpărarea indivizilor prin viaţa şi acţiunea noului legislator, Führerul, care a uşurat mulţimea de povara libertăţii”. Pentru a doua oară te-ntreb, domnule maior: ale cui sunt aceste înălţătoare cuvinte?

». fi»... %

llarz trase cu unghia pe masă o linie verticala aşeîncl la fel de discret peste ea, alta, orizontală, cu cârlige...

— Sunt cuvintele Führerului, domnule colonel, dacă memoria mă mai serveşte.

— Te serveşte, evident, râse Illers satisfăcut. *Prosit*!

— Aşadar, *gnädige Frau*, domnul maior Năsturescu dădea semne de nervozitate chiar de când a intrat la bar?

— Dădea semne de nervozitate de cum l-am văzut că-şi scoate mantaua şi o pune în cuier.

— Provocările domnului maior la adresa domnilor ofiţeri superiori aflaţi la unica masă ocupată au început chiar de când s-a aşezat, intenţionat, alături de dânşii, ori după ce a cunoscut prima sticlă cu Bordeaux?

— Ca să pot preciza, trebuie să-mi consult...

— Nu, nu e nevoie. S-a întâmplat chiar aşa cum îţi voi spune eu, şi-ndată ce terminăm de discutat cu românul zvârle aracului carnetul dumitale cu însemnări că mai rău ne-ncurcă. Adică o să mi-l dai mie. Şi-acum permite-mi, domnule locotenent-colonel, reluă Wurtz în româneşte, să vă traduc întocmai cele relatate de *Frau* Puffmutter.

— Pot să aduc un Martini Ori poate domnul colonel Iliescu preferă un Alash tirolez? O Benedictină italiană, o şliboviţă sârbească?

Wurtz transmise oferta pe care ofiţerul român o refuză net şi politicos cu-n singur „Nu, mulţumesc!” Şi căpitanul îşi desfăşură mai departe ghemul:

— Chiar de când a intrat în bar, maiorul Năsturescu a dat vădite semne de nervozitate, care s-

au agravat, începând de la provocări, amestec în discuţii, trecerea, deşi nepoftit, la masa alăturată şi, pe măsură ce a băut mai mult şi a jignit pe colonelul Illers – vechi membru de partid şi fost profesor de educaţie intelectuală şi naţională la şcoala de ofiţeri, iar acum venit pe front pentru o serie de conferinţe –, s-a legat de doctorul nostru Schwalbe şi, mai puţin, de colonelul Harz, cu care se cunoscuse la un curs de stat-majorişti în Berlin… Vă notaţi, domnule locotenent-colonel? După consumarea a trei sticle de Bordeaux, pe care susţinea că le bea întru amintirea luptelor de la Douamont, din primul război mondial şi era gata să-i lovească pe căpitanul intendent Allois, a început să se plângă chiar de aprovizionarea română, care…

— …Nu mai sunt demult în depozitele noastre ţigările „Mărăşeşti”, poreclite în popor „Spaima nemţilor”…

— …Eşti beat, Năsturescule.

— Încă nu, domnule colonel Harz, dar doctorul Schwalbe, domnul maior medic Schwalbe mi-a cerut

să-i dau, pentru viitorul său volum care va trata despre rămăşiţele barbare la popoarele din estul Europei, un material care să exemplifice teama, spaima de civilizaţie, ce mai dăinuie în mentalitatea poporului român.

— Ce simbol are „Mărăşeşti” şi ce legătură poate fi între acest cuvânt slavo-grec, pare-mi-se, şi spaima noastră? ceru explicaţie Illers, foarte atent la cele spuse de maior.

— …După ce a insultat, fără ruşine, armata germană, adică întreg poporul german, sublinie maliţios Wurtz, domnul colonel profesor a…

— Aş vrea, dacă se poate, rosti, rar, Iliescu, drămuindu-şi cu zgârcenie cuvintele, să trecem la…

— …La incident, de acord, domnule locotenent-colonel. Aci o să-i dau cuvântul stimatei doamne, ori… Da, voi expune eu, în câteva cuvinte, situaţia care a declanşat penibilul şi de rumeni doritul incident. Nu cred că trebuie să vă lămuresc despre importanţa acestor trenuri de plăcere, pe care Führerul le-a pus la dispoziţia ofiţerilor săi. De altminteri, oricare medic

vă poate informa asupra consecinţelor abstinenţei într-un colectiv exclusiv de bărbaţi şi efectele salutare asupra moralului elitei armatei, mă refer la ofiţeri, de la sublocotenent în sus, atunci când îşi pot satisface o firească necesitate biologică, cu atât mai necesară în condiţiile vitrege ale războiului…

— Dacă se poate, vă rog să trecem la crimă, îl întrerupse Iliescu.

— La crimă? – şi faţa căpitanului se lungi. Cum puteţi socoti că a fost o crimă, înainte de a termina ancheta şi a trage fireştile concluzii? Dar poate că aveţi oarecum dreptate. A fost o crimă, dacă sunteţi de acord cu mine că insulta armatei Führerului merită pe deplin o astfel de calificare stigmatizatoare şi pentru că…

— Vă rog insistent să treceţi la subiect.

Wurtz îşi frâna pentru a nu mai ştie cita oară elocinţa în dezlănţuire. Înghiţi în sec, înjură sălbatic în gând, bău un pahar plin şi se declară de acord cu dorinţa ursuzului ofiţer român, care, deşi scăfârlia n-o arăta, avea, desigur, mascat, un cap pătrat pe

dinăuntru.

— Bine, domnule locotenent-colonel. *În Ordnung*. N-o să vă mai vorbesc de rostul acestui soi de tren, unic în istoria armatelor în luptă, ci – silit de însăşi circulaţia cronologică a faptelor – despre acel *Rassenschande*, pângăririrea rasei, rasă care ne este atât se scumpă nouă, poporului german, şi pentru apărarea căreia ducem cea mai acerbă şi permanentă luptă şi supraveghere…

— Cunosc astea, dar, vă roş, domnule căpitan, să trecem la faptele în sine, fără introduceri inutile.

Wurtz se-nroşi de furie.

— Dar nu-s inutile, domnule locotenent-colonel! Aveţi răbdare, căci cele ce vă spun conţin însuşi miezul incidentului…

— Poftim.

— Spuneam că raporturile sexuale între germani şi evreice sunt nu numai strict interzise, dar aspru pedepsite de legile noastre, care merg de la descalificarea germanului sau germanei care a îndrăznit să se pângărească şi până la excluderea din

sânul naţiunii.

— Au toate astea vreo legătură cu maiorul Năsturescu?

— *Aber sicher*, sigur au. Căci este însăşi cheia problemei care ne-a adus pe amândoi aci. Deci, în baza strictei legi germane care pedepseşte cu străşnicie legăturile sexuale între germani şi jidovii *Untermenschen*, suboamenii, era normal ca şi în acest bordel de campanie, frecventat de ofiţerii noştri şi, cu excepţii, de cei ai aliaţilor, să nu fie admisă nicio târfă jidancă.

— Admisă?

— Admisă, nu e clar?

— Prin concurs?

Wurtz se căzni să râdă. fără să izbutească. Atunci se mulţumi să surâdă. Dar nu obţinu decât un rânjet.

— Nu chiar prin concurs, ca la admiterea în universitate, ci prin selecţie, unde femeile care se prezintă voluntar sunt triate, verificate din punct de vedere rasial, sanitar, şi abia pe urmă se aleg din loturile care întotdeauna depăşesc cererile…

— Ciliar atât de multe femei germane se oferă prostituţiei?

Wurtz reuşi abia acum să râdă. „Ciudat – gândi Iliescu –, cu tot caracterul lui de lup corcit c-o scroafă, căpitanul ăsta de Gestapo râde totuşi ca un om-Ba chiar ca un om de treabă, care la o masă de restaurant, în tren sau în vizită acasă, îţi răsplăteşte cu câteva hohote o glumă servită”.

— Luaţi notă, domnule locotenent-colonel, că nu mă abţin să divulg, niciuna dintre pensionarele bordelului nu e germană. Iar dacă informarea nu mulţumeşte curiozitatea dumneavoastră contabilă, atunci vă pot da cifric o situaţie pe ţări şi naţiuni, despre toate aceste târfe.

— …Care s-au îmbulzit de bunăvoie pentru a se oferi ofiţerilor dumneavoastră. Şi, dacă am înţeles bine, domnule căpitan, *preferând* această meserie traiului banal pe care-l duceau. Mulţumesc. Eu aştept însă, şi cu nerăbdare, să-mi explicaţi care poate fi legătura între pensionarele benevole şi de loc germane, pe de o parte, şi maiorul nostru?

— Numaidecât. Suntem la trei paşi!

— Faceţi-i!

— O informaţie care ne-a parvenit afirma că o anume pensionară, pe numele ei fals Inge, care s-a dat drept corcitură dintre un italian şi o maghiară, stabilită în România şi apoi la Cluj, unde avusese suspecte legături cu-n medic evreu, pus sub observaţie pentru o oarecare relaţie, bănuită la rându-i de un sabotaj la calea ferată…

— Mai concentrat, vă rog, şi, dacă se poate, despre Năsturescu.

— Îndată daţi şi de el. Deci această Inge Leonard, ridicată în 1941, iarna, din Cluj, şi ajunsă după un scurt stagiu într-un lagăr de femei, pentru muncă şi reeducare, n-ar fi în realitate decât o jidancă din România, pe numele ei adevărat Ida Leonard, fostă studentă, fostă bolşevică sau frânemasoană ori chiar şi una, şi alta poate, ex-amanta medicului suspect din Cluj, arestat de mult şi deportat, în sfârşit şi în prezent italiancă-maghiară, cu sânge de Tokai şi accent napolitan, cu care şi-a substituit jidovescul ei

accent galiţian… Era de la sine înţeles că a trebuit să verificăm cu multă scrupulozitate informaţia – cum procedăm de obicei, ca să nu nedreptăţim pe cineva… în cazul Inge, deplasându-mă acum o săptămână aci, ca să cercetez, numita mi-a declarat de la bun început, ele faţă cu *Frau* Puffmutter şi doctorul trenului, Schwaâbe, ca într-adevăr…

— Unde spui că eşti născută?

Inge îşi lipi bărbia de piept.

— La Budapesta, dar nu cunosc limba maghiară. După moartea mamei, tata s-a reîntors cu mine în Italia. La Napoli. Eram încă în faşă. Am stat acolo până la vârsta de cincisprezece ani.

— Vorbeşti italiana?

— N-am uitat-o. Citesc, scriu, vorbesc.

— Deci eşti catolică.

Inge îşi făcu cruce.

— Catolică.

— Şi la Cluj, la cine ai locuit?

— La o cunoştinţă.

— Nu ţi-era soră? Să nu mă minţi, că-ţi

îngreunezi situaţia.

— Nu vă mint.

— Unde ai fost triată şi aleasă pentru bordel?

— Undeva, într-o gară din Polonia, după ce am lucrat şi la un şantier de construcţii.

— La-nceput, târfoştina nega, dar, când i-am pus sub nas dovada, primită de la autorităţile maghiare din Cluj…

— Şi maiorul Năsturescu?

Wurtz sări de pe scaun.

— *Um Gottes willen*? Domnule locotenent-colonel, nu mă înnebuniţi cu această întrebare. Am să vă spun şi despre dânsul. Îngăduiţi-mi să termin.

— V-am îngăduit demult, dar nu profitaţi.

— Începusem să vă spun că la început jidanca a negat, continuând să se dea drept ariană, şi numai când… Se încăpăţânase şi numai când… – repetă nervos şi în germană căpitanul.

— …Domnul căpitan i-a dat câteva palme, a recunoscut… intră în discuţie Puffmutter, fără să-şi poată însă termina fraza, retezată de Wurtz.

— Nu vă amestecaţi şi nu mai spuneţi prostii, doamnă! Tot nu vă înţelege, iar pe mine mă-ncurcaţi în expunerea faptelor. Lăsaţi-mă să-i relatez eu cele întâmplate, aşa cum avem nevoie să se fi petrecut… (Reluând în română:) După câteva avertismente a trebuit să recunoască că nu era decât o jidancă din România, de undeva de prin sud, şi că nu întâmplător s-a strecurat cu nume fals, ca să pângărească rasa germană şi să afle secrete militare.

— Până aci totul e limpede.

— Acum începe incidentul. El va fi la fel de clar.

— …Abia după a patra palmă şi ameninţarea că va fi împuşcată în vagonul-uzină din coada trenului, Inge recunoscu că o cheamă Ida Leonard, din părinţi evrei, născută în Slatina, înscrisă apoi la Facultatea de litere din Cluj, unde a locuit la o verişoară de a ei, căsătorită cu un medic, şi de unde a fost ridicată de poliţia maghiară şi predată autorităţilor germane spre cercetare. Transportată la Oradea, apoi la Viena, unde, după o lună, negăsindu-i-se probabil nicio vină, dar nepermiţându-i-se să se reîntoarcă la Cluj, a

rămas în străvechiul oraş de pe malul Dunării, lucrând un an într-o uzină de armament. Apoi a trebuit să plece, împreună cu alte opt deţinute deportate din Slovacia, îmbarcate într-un vagon. Au sosit într-o gară necunoscută, unde doar ea a fost aleasă pentru bordel, fiind socotită ariană.

— Deci Ida Leonard?

— Da. Născută în Slatina, România, Judeţul Olt.

— Foarte bine că ai recunoscut. Îmbracă-te!

— Mă luaţi cu dumneavoastră?

— Te conducem înapoi la Viena. Ai să lucrezi mai departe la uzină.

Inge se scutură, străbătută ca de o descărcare electrică.

— Nu-i adevărat!

— Cum? Mint eu? îndrăzneşti?

— Nu minţiţi… Dar nu mă duceţi la Viena. Ştiu ce o să faceţi cu mine

Wurtz o sfredeli din ochi.

— Lasă, ai să ne povesteşti mai târziu de la cine ştii şi despre ce ştii că vom face cu tine. Acum

îmbracă-te, şi repede! *Gnädige Frau*, fiţi bună şi trimiteţi-i o rochie mai cumsecade, ca să poată merge cu mine… Eiii! Târcoaţă afurisită, unde fugi? Stai! Stai că trag, căţea pistruiată…!

Pullmutter sughiţă, ceru lui Lotte un păhărel de sifon şi, fără să-i pese de domnul ofiţer român, care fumega de nerăbdare ca un cazan, bău până la fund, mai ceru unul, mulţumi barmaniţei, sorbi pe jumătate şi, în sfârşit, reîncepu:

— Aşa cum am declarat domnului căpitan Wurtz, mă aflam pe jilţul meu, lângă tejgheaua barului, şi croşetam mâneca dreaptă se la puloverul nepotului meu, Hanz, care este pilot şi…

— Lasă astea, *gnädige Frau*. Treci la incident, la maior şi la Ida Leonard. Domnul ofiţer român e nerăbdător să afle.

— Da. Maiorul… Nu, jidanca a năvălit în salon şi a început să strige că nu vrea să plece la lucru în uzină. Pentru că-i plăcea munca uşoară şi numai din picioare, mă iertaţi, iar mâinile ei se dezvăţaseră să mai plimbe suveica or ce dracu’ ar fi lucrat, acolo, la

Viena.

Wurtz traduse. Iliescu notă. Puffmutter continuă:

— Nimeni din salon nu i-a dat importanţă, nici domnii colonei, nici domnul doctor al nostru, on căpitanul Allois, numai maiorul român a chemat-o lângă el, anunţând, fără niciun drept, că şi-o opreşte în folosinţă personală. Apoi a scos pistolul şi a ameninţat că împuşcă pe oricine se va împotrivi ca s-o ia cu dumnealui. Traduceţi, domnule căpitan. Aşa… Mai departe, domnul căpitan Wurtz l-a rugat pe ofiţerul român să nu se amestece în treburile autorităţilor germane, dar maiorul l-a înjurat şi, luând curva de braţ, a scos-o afară şi a fluierat, chemându-şi soldatul cu sania. Atunci, dând eu alarma, garda a ieşit afară, i-a somat… Traduceţi!

Wurtz tălmăci povestea matroanei, adăugând:

— Gărzii i s-a răspuns cu focuri de revolver, aşa că, fiind în drepturi şi-n legitimă apărare, a tras la rându-i o singură salvă în picioarele târfei, care a căzut rănită…

— Iar maiorul Năsturescu?

— Din sul a fugit…

— Fiţi serios, domnule căpitan Wurtz. Unde să fugă?

— Asta-i de-acum treaba comandamentului român să-şi prindă dezertorii, noi…

— Domnule căpitan, nu vă permit…

— Noi avem şi-aşa destule probleme pe cap. În schimb, dumneavoastră doriţi…

— Doresc să ştiu ce s-a întâmplat!

— Ce s-a întâmplat? – exclamă Harz.

Colonelul Illers se ridicase în picioare, furios că fusese întrerupt în mijlocul frazei care conţinea însăşi ideea ce urma a fi expusă. Şi tocmai când, printr-o întorsătură abilă şi aleasă de cuvinte… O fată, cu părul bronz în flăcări, năvăli urlând în salon, urmată de un civil în binecunoscuta manta de piele a gestapoviştilor şi apoi de grăsana codoaşă a bordelului. Roşcata zbiera, plângea, într-o germană amestecată cu expresii italieneşti, cerând celor de la masă s-o ajute ca să nu fie luată de civil… Să nu fie arestată şi trimisă la moarte în lagăr… Şi că e vorba

de o greşeală, de o confuzie de nume…

Fetele aflate în salon se speriară şi începură să plângă şi să ţipe la rândul lor, strigând-o: „Inge!… Inge…!” Civilul a prins-o însă de-o mână şi a început s-o tragă spre capătul vagonului, unde se afla biroul-cabinet al matroanei. *Frau* Puffmutter zbiera. Lotte o imita, cu vehemenţă, cerând fetei care a provocat scandalul să tacă şi să părăsească salonul, căci tulbură liniştea domnilor de la mese.

Dar Inge, reuşind să se smulgă şi să ajungă până la cei patru ofiţeri, se prinse cu mâinile de faţa de masă pe care, smucită fiind de Wurtz, o trase după ea. trântind pe jos sticlele şi paharele.

Părea că-i prea mult de-acum. Harz ceru civilului, cu toată autoritatea de care putu să dea dovadă, să lase fata în pace. Civilul nu se conformă. Interveniră şi Illers şi Allois. În sfârşit, insul în haina de piele se supuse, declinându-şi numele şi calitatea: căpitan Rudolf Wurtz din Gestapo.

— Şi vina acestei femei? întrebă Illers.

— Este o jidancă, domnule colonel.

— O jidancă? exclamă doctorul Schwalbe. Aci, la noi?

— Aci, la dumneavoastră, de ce vă miră? Lepădăturile astea reuşesc uneori să se strecoare, profitând de indulgenţa noastră exagerată sau de lipsa dumneavoastră de vigilenţă…

— Exclus! Aş fi ştiut… Nu se putea să nu descopăr prezenţa lui Iuda printre fete.

Wurtz îi răspunse cu superioritate.

— Rolul nostru este să descoperim ceea ce, deşi obligaţi, unii, precum dumneavoastră, nu reuşesc. E grav, domnule doctor. De aproape un an, târfa a infectat sângele ofiţerilor noştri. Şi dumneavoastră aţi stat liniştiţi, la mâncărică şi căldurică, privind nepăsător cum bravii noştri ostaşi se-ntorceau pe front pângăriţi, după ce trecuseră prin braţele lui Iuda 1

— Nu e adevărat…! Nu sunt… continuă să mai nege Inge, fără să ţină seama de palma puternică pe care Wurtz i-o dădu peste gură. Dar numai sângele care-i ţâşni din nas o opri. Căută o batistă. I-o oferi

Rada, sârboaica.

— Auziţi-o ce spune, domnule căpitan! Şi-n afară de asta, noi am primit-o ca ariană, se dezvinovăţi doctorul.

Scena i se păru foarte penibilă lui Harz. Se simţea prost faţă de maiorul Năsturescu, care privea destul de liniştit desfăşurarea piesei într-un singur şi scurt act, dar cu finalul încă neprevăzut.

— Hai, mişcă afară! porunci Wurtz fetei.

— *Nein*! Nu sunt evreică.

— *Los*! *Los*! Şi iarăşi două palme grele mânjiră cu roşu faţa Ingăi.

— Vă interzic să procedaţi astfel în faţa noastră, domnule căpitan! strigă la el Harz.

Wurtz îşi lipi călcâiele şi răspunse provocător.

— Am înţeles şi vă rog, domnule colonel, dacă nu-mi daţi concursul, cel puţin să nu vă amestecaţi în treburile noastre. Vă reamintesc că nu-i sănătos.

— Mă ameninţi pentru că-ţi atrag atenţia, în însuşi interesul misiunii dumitale, să nu te dai în spectacol?

— Are dreptate căpitanul, îi luă partea Illers. Trebuie să-i dăm o mână de ajutor. Şi, în orice caz, nu avem dreptul să ne băgăm nasul unde nu ne fierbe oala.

— Domnule colonel! se apără Harz. M-aţi înţeles greşit şi dumneavoastră, şi domnul căpitan. Voiam să evit această nefericită scenă în faţa unui ofiţer aliat…

— Acum ai trecut la insinuare directă, domnule colonel Harz, nu se lăsă Illers.

Colonelul Harz tăcu. Lotte, terminând de strâns cioburile de sticle şi pahare, aduse o faţă de masă curată şi altă băutură.

Wurtz îşi dădu seama că nu trebuie să fie atât de brutal, înconjurat fiind de spectatori. Dispoziţiile erau precise în această privinţă: cât mai multă discreţie. Cât mai multe mănuşi în public, până la tête-à-tête-ul din birourile şi hrubele unde se făceau anchetele. Căpitanul îngădui câteva minute, ca fata să se potolească şi să-l urmeze de bunăvoie. Făcu semn matroanei, de asemeni, să nu se amestece. Aştepta, tăcut, crunt, cu mâinile vârâte în buzunarele hainei

cenuşii de piele.

Inge îşi mai şterse o dată nasul în batistă, apoi privi încet, în juru-i: fetele, cinci statui de sare, lângă canapeaua de lângă perete… Cu faţă de sfinx, Lotte ştergea automat un pahar, fără să mai sfârşească… Colonelul grăsun care intervenise pentru ea se retrăsese posomorât în sine… Slăbănogul cu trese de colonel mocnea furtuna şi-şi distila, privind-o pe sub pleoape, dispreţul… Căpitanul de intendenţă mesteca fără istov din fălci… Ofiţerul negricios italian părea că încearcă s-o cuprindă, pe de-a-ntregul în ochii lui mari cu undă melancolică, dar nu schiţa niciun gest în apărarea ei… Şi doctorul Schwalbe, laş şi ticălos, cum îl cunoştea, pregătea desigur o nouă perfidie… Şi zâmbetul ieftin şi de serviciu al căpitanului Wurtz… Dar cine nu ştie că Gestapoul nu zâmbeşte decât când minte ori se pregăteşte să ucidă?… Şi *Frau* Puffmutter, care aştepta, cu mâinile în şolduri, ca să se dezlănţuie, dacă va mai avea timp şi împotriva cui! …

Acum Inge a ajuns cu privirea la sticlele perfect

rânduite, la paharele bondoace, cu picior, înalte, scurte, la cănile de gresie pentru bere, de lângă aparatul nichelat care trage zeama de malţ cu spumă din butoi... Şi iarăşi sticlele şi paharele... Zâmbetul căpitanului care s-a recomandat, ca în peţit, Wurtz... Ofiţerul italian? Ar putea s-o întrebe despre Florenţa, Napoli sau Roma, dar tace şi-o priveşte, o priveşte şi tace neputincios ca un mormânt de mamă... Colonelul înalt şi uscăţiv s-a supărat numai pentru că alături, la masă, colegul său voise ori încercase, poate, să demonstreze că omenia izgonită cu urlete, insulte şi lovituri s-a mai putut agăţa de ultimul stâlp indicator de la frontiera Germaniei. Cui să ceară ajutor? Cine vrea, cine poate, dac-ar vrea? Care are curajul şi-ndrăzneşte să şi-l scoată la vedere?

— Hai, Inge, urmează pe domnul şi, dacă este aşa cum spui, mâine te-ntorci printre noi, o sfătui Puffmutter, reuşind să-şi deghizeze necazul, dar hotărâtă s-o burduşească în cabinet, înainte de plecare, pentru „circul” făcut în salon.

Inge şi-a clătinat doar capul a neputinţă şi şi-a

strâns umerii apăsaţi de tone de fontă.

— Nu! hotărî Wurtz. Să recunoască mai întâi că-i jidancă.

Fata şi-a trecut palma peste frunte, ca să-şi alunge un ceşmar ce nu mai putea fi negat.

— Şi, dacă recunoaşte, îi promit că o botez, imediat, aci, pe loct spuse doctorul Schwalbe.

— L, os de Maria Arsen* o. j]

— Ce vreţi să faceţi…? întrebă uimită Puffmutter.

— Numai dacă domnul căpitan Wurtz este de acord… – completă Schwalbe, fără să dea atenţie întrebării.

Căpitanul nu trebui să facă un prea mare efort ca să priceapă că doctorul pregăteşte o glumă bună, o farsă, pentru ca să destindă atmosfera, să şteargă o anumită impresie pe care palmele trase târfei le-ar fi putut produce – dracu' l-a adus astă-seară! – asupra maiorului român.

— N-am nimic împotrivă, domnule doctor, răspunse Wurtz.

— Iar dacă o botezăm şi devine, pardon de

expresie, creştină – numai Illers sublinia aluzia batjocoritoare, dând din cap –, atunci ne-o lăsaţi aci, domnule căpitan?

Wurtz avu impresia că merge cu un pas în urma farsei. Cum să lase târfa? Nici vorbă nu poate fi de aşa ceva. Desigur că e numai o glumă, asta nu mai poate fi pusă la îndoială, dar dacă nu e cum trebuie? Şi dacă maiorul – cine i-a dat voie să intre tocmai azi în bordelul rezervat ofiţerilor germani? – ia în serios farsa cu botezul? Nu, nu! El, Wurtz, nu se poate angaja, nici chiar în glumă. Nu se poate. Nu e voie. Şi totuşi doctorul clipeşte, îi face cu ochiul, colonelul Harz se posomoraşte tot mai mult, Illers e nerăbdător să vadă ce va urma, intendentul Allois ronţăie un nou picior de gâscă şi face semn doar din gură că intră în joc, ba se şi află părtaş al dorinţei tuturor („Daţi curs farsei! *); doar românul pare atât de liniştit, de parcă… Ehei! cu românii ăştia a mai avut el de-a face. Se ţin numai de reclamaţii. Sudura – îşi spuse mai departe Wurtz – care ar trebui să existe între trupele aliate, bineînţeles cu respectul nostru, al germanilor, a

plesnit demult… Ce, nu-şi aminteşte el de tupeul cu care un simplu sublocotenent român de infanterie a îndrăznit să-i spună că minte, atunci când a refuzat să recunoască – şi cum era să facă altfel? – că răniţii cu degetele tăiate şi cei împuşcaţi în piept n-au fost insubordonaţi şi provocatori, ci, în retragerea de la Cotul Donului, au vrut doar să se agaţe, să se urce în autocamioanele germane, grăbite într-o retragere strategică?

— De acord, domnule căpitan? vru să ştie şi Illers.

Domnul colonel şi profesor de educaţie intelectuală şi naţională Illers, pe care-l cunoştea de la catedra unui curs, audiat în urmă cu un prea mulţi ani. Şi iată că şi *Herr Profesor* îi face cu ochiul, iar *gnädige Frau* râde cu anticipaţie. Ei bine! Are să le facă plăcerea, lăsându-i să se joace. Puţintel, nu prea mult. Apoi…

— De acord, domnilor!

— Perfect! strigă cu satisfacţie Schwalbe. Şi către Inge: Domnişoară Ida, curând o să-ţi admitem să

revii la numele de Inge, pe care-l doreşti. Pentru asta trebuie să accepţi să te botezăm.

— Sunt… catolică…

— Hei, *du, schmutzige Jüdin*, tu jidancă murdară, nu te mai lăuda cu acte false! strişă la ea Puffmutter. Ce păcat că nu vă taie şi pe voi, ca pe bărbaţii voştri… Ai purta cu tine, în original, dovada!

Illers, Wurtz, Allois – cu gura plină –, Lotte şi, împreună cu ei, codoaşa îşi amestecară cleampatul râsului.

— Văd că domnişoara se codeşte, reluă Schwalbe. Aşa că renunţăm. Domnule căpitan Wurtz, faceţi-vă datoria!

Ida se smulse din strânsoarea degetelor căpitanului şi se apropie de Schwalbe.

— Vă bateţi joc de mine…

Doctorul se bătu cu pumnul în piept.

— Jur pe toţi profeţii că ţi-am propus serios să te botezăm.

Tânăra femeie era lac de năduşeală. Căldura şi spaima musteau din ea ca dintr-un izvor. Ştia că

propunerea doctorului era ultima batjocură în acest lăcaş pe roate al dragostei negre. Şi totuşi, trebuia să accepte. Ca să mai câştige vreme. Nimic altceva decât vreme. O oră sau două. Treizeci ori patruzeci de minute. O secundă, două, cinci… Poate că în aceste fulgere de timp se-nmoaie careva… Poate că vor auzi, în sfârşit, cum le bate în partea inimii, timid şinăbuşit, semnalul zvârlit de vasele în naufragiu… S.O.S… Salvaţi o viaţă de om… Salvaţi o fată care va fi spânzurată, domni colonei şi căpitani din falnica armată a *Führer-ului*. Şi dumneata, domnule maior din armata lui Mussolini… Un minut, două, trei… Poate că survine ceva. Partizanii aşteptaţi de Vera… Un minut, două, trei… Poate că moare subit Hitler, iar Germania îndurerată de ororile făcute de câinii alăptaţi de ea cere în sfârşit pace… Un minut, două, trei… De ce nu mai mult? Câte nu se pot întâmpla de-a lungul a şaizeci, sau de două, de trei ori şaizeci de secunde?

— Ce trebuie să fac, domnule doctor?

16* 243

Schwalbe ridică paharul, îl sorbi până la fund şi

spuse fetei:

— Dezbracă-te!

— De ce?

— Ca să te botezăm… Ce mai aştepţi? Nu cumva te-ai răzgândit?

— Nu m-am răzgândit. Domnule doctor…

— Poftim! Linişte! Vă rog, un moment linişte, domnilor. Candidata la postul din staul al oii rătăcite vrea să-mi spună ceva. Dă-i bătaie Inge! Scuzaţi, Ida. Sunt numai urechi.

— Voiam să vă spun că în Spania… în Spania Izabelei, cei care se botezau erau iertaţi de pedeapsa rugului.

— Bine. Şi pe tine te vom ierta. Limpede?

— E limpede, domnule doctor.

Şi, cu mişcări încete, Ida îşi trase peste cap rochia subţire, furoul, se descălţă, scoase ciorapii… Rămase câteva clipe în chiloţi şi sutien.

— Jos! Jos! zbieră Schwalbe.

Ezită. Ceru fetelor o altă batistă. Dar niciuna nu se mai putea mişca. Îşi şterse cu braţul şi cotul

năduşeala groasă de pe frunte şi alţi câţiva stropi de sânge ce-i picurau din nas.

— Jos! Jos sutienul! urlă deodată, aprins, profesorul-colonel Illers. Şi imediat buzele şi mâinile începură să-i tremure.

Şi-a scos sutienul, acoperindu-şi sânii cu braţele încrucişate.

— *Weiter*! *Weiter*! – ţipă ofiţerul de intendenţă, ca să-i facă gratuit o plăcere lui Illers.

Goală, s-a întors cu spatele la ei.

— Nu fi obraznică! ţipă la ea Puffmutter. Arăţi dosul domnilor ofiţeri? Ce fel de maniere sunt astea? Ce-au să spună dumnealor despre noi?

S-a întors, piruetând în sincope şi *au ralenti* pe-un singur călcâi. Falsa Inge, Ida roşcata cu trupul turnat în unghiuri calde, încinse, ce contrastau cu durerea topită a ochilor şi asprimea sălbatică a părului.

— Domnilor, strigă Schwalbe, i-am făgăduit domnişoarei că am s-o botez, trecând-o la religia catolică, nu merită ceva mai bun (au râs doar Wurtz şi

Illers) şi sunt obligat să mă ţiu de cuvânt.

Toţi îl priviră curioşi. Ce vrea să facă? Şi cum o să procedeze ca să poată, în acelaşi flux al farsei şi după simulacrul botezului, s-o ia Wurtz cu el?

Gestapovistul aştepta atent, gata să aplaude gluma, cu haz ori fără, iar apoi să-şi înhaţe prada şi s-o ducă unde socotea că merită şi-i e locul. Profesorului în uniformă îi scânteiau ochii de nerăbdare. Harz continua să rămână posomorât, iar maiorul român privea impasibil şi indiferent: părea că se află la cel puţin o sută de kilometri depărtare de salonul trenului-bordel.

Puffmutter râdea în sincope cu palma la gură, iar Lotte, cu mâinile vârâte adânc în buzunarul larg al şorţului, încerca să prevadă o urmare ce nu se mai putea lăsa aşteptată. O ia ori nu, după botez, pe jidoafcă domnul căpitan în civil?

— Şi-acum, draga mea fină, întrucât Iordanul e puţin cam departe şi nu avem un râu, un lac sau cel puţin o baltă, prin apropiere, te poftesc afară...

„Afară...?” vru să-ntrebe Ida, dar nu putu rosti

cuvântul.

— ...Şi vom ruga pe mecanicul Pilz să scoată furtunul şi să te stropească... Un sfert de oră va fi suficient ca să-ţi şteargă de pe piele şi din suflet tot jegul lui Moise şi, pură ca un porumbel, să intri sub mantia protectoare a lui Crist. Lotte, te rog, anunţă-l pe mecanic să tragă furtunul de incendiu afară, lângă salon... *Danke*! Vom privi prin fereastră spectacolul botezului...

— Glumiţi, domnule doctor!

Cine a vorbit? Maiorul român Năsturescu.

— Bineînţeles că glumim, domnule maior, dar târfa are să accepte să o udăm cincisprezece minute cu furtunul.

— Pe gerul ăsta de treizeci de grade?

— E mai mult. *Frau* Puffmutter, eşti bună să ne spui cât arată termometrul exterior? Până unde a coborât mercurul? Treizeci şi cinci? *Danke*! V-aţi înşelat numai cu cinci grade, domnule maior.

— Sper că n-o s-o lăsaţi... E sinucidere curată... Nici zece minute nu va putea rezista goală, chiar fără

furtun…

— Exageraţi. Precis nici cinci minute nu va dura. Acestea-s însă regulile şi condiţiile botezului. Nu eu am făcut regulamentul, ci sfântul Johann Botezătorul, încă de acum două mii de ani… Dar, până la urmă, târfa are să iasă goală afară. Dacă vă spun…

Wurtz râdea de-a binelea. Puffmutter se ţinea cu mâinile de pântece, gata să se sufoce, împinsă de aceeaşi veselie. Căpitanul Allois profită de hohotele de râs din salon şi înşfăcă ultimul piept de gâscă friptă pe varză. Harz vru să-i spună ceva la ureche doctorului. Şi Wurtz şi-a dat seama că, dacă femeia accepta, n-o să ducă decât un cadavru la cercetări. Are s-o lase doar până la uşă ori… Ori poate numai un minut, goală, afară, în ger? Da, atât. Fără furtunul cu apă care ar lichida-o pe loc.

— De acord, domnişoară? Aştept ultima dumitale hotărâre. Nu vreau să ai remuşcări. Îmi dau seama că nu-i chiar atât de uşor să treci de la perciuni la sfânta cruce… Gata? Te-ai hotărât?

Printre fălcile şi dinţii încleştaţi, fata cu părul

precum rugina de aur în soare, îl întrebă pe Wurtz:

— Pe urmă, mă lăsaţi… aci?

— Bineînţeles.

Şi Ida, cu paşi uşori sub ploaia privirilor îngrozite ale fetelor, se-ndreptă spre capătul vagonului… A ajuns… A deschis uşa… O clipă s-a dat înapoi, bruftuită de pala uscată a gerului.

— Stai! Stai pe loc!

— Nu aveţi teamă, domnule maior, îl asigură ipocrit doctorul. Nu poate s-o şteargă. E dezbrăcată şi, pe frigul ăsta…

— Socotesc că trebuie să isprăvim cu această glumă sinistră, zvârli Harz în urechea lui Schwalbe. E un ofiţer străin printre noi, ce naiba! Termină!

— De ce? replică cu glas tare doctorul. Mai avem puţin şi… Domnişoară! Se pare că… Ori ieşi afară, ori închide odată uşa aceea, că-ngheţăm… împinge! împinge! Bine. Pofteşte acum încoace! Domnule căpitan, ne mai îngădui câteva minute?

— Cu plăcere.

— N-aş vrea să nu-mi respect făgăduiala… Dacă

domnişoara a ezitat să suporte, după canoane, focul botezului de afară… Nu, nu, domnişoară Ida… Aşa îţi spune acum: Ida. Stai liniştită şi ascultă-mă. O să te botezăm aci, la căldurică, stropindu-te cu… Ce preferi? Vermut? Vin? Palincă? Lotte, cinci pahare cu palincă. E mai tare şi scoate petele.

— Cinci, Lotte, eu le plătesc. Câte una de fiecare. Scuzaţi, şase, şi pentru dumneavoastră, nu, căpitan Wurtz? supralicită Illers.

— Mulţumesc, pe mine vă rog să mă scutiţi şi, dacă se poate (căpitanul îşi consultă ceasul-brăţară), n-aş vrea să-ntârzii prea mult. Sunt orele opt, până la nouă trebuie s-ajung la… Nu e prea convenabil de călătorit noaptea.

— O sticlă mare, *Fraulein* Lotte! – strigă Illers.

Ida a înţeles că jocul se apropie de sfârşit. Ezitarea de a ieşi goală în ger şi zăpadă îi va prelungi chinurile. Cât va mai vrea Wurtz să aştepte desfăşurarea sinistrei mascarade? Şi-apoi? Şi dacă mai scapă cumva cu viaţă după anchetă… Dar cine poate scăpa cu viaţă din hrubele Gestapoului? Şi dacă

totuşi va ieşi, cu sufletul învelit încă în piele, atunci stârvul ei ciuntit, frânt, schilodit, are să fie zvârlit în lagăr, unde... De la cine ştie? Cum de a aflat? Ce importanţă are? Doar pentru asta a minţit, dându-se drept italiancă şi maghiară... Aşa a reuşit să schimbe lagărul cu bordelul. Aparent, riscul era mai mic... Nu-i încă un an de-atunci. A rezistat scârbei, care o împiedica de-atâtea ori să-şi ducă bucăţica de pâine la gură, urii ce o împingea să-şi sugrume în pat partenerul. A rezistat. Cum? Oricum! S-a dat cu furie, cu deznădejde, ca să-şi ucidă cât mai repede şi mai profund sentimentul de ruşine şi să-şi strivească urma de demnitate, care mai palpita în ea. Ofiţerii au crezut că-i bântuită de temperament şi au preţuit-o, solicitând-o, acordându-i-se pentru asta încă o lună şi-apoi alta şi iarăşi o lună, o săptămână şi o zi răgaz, până ce... Dar, Doamne, cum se poate ca tu să laşi abjecţia, crima monstruoasă şi batjocura noţiunii de om s-o săvârşească cei care seamănă la chip cu tine? Se poate... Se poate...

Licoarea rece şi iute a rachiului o împroşcă peste

gât şi pleoape. De usturime îşi frecă ochii, încordându-se.

— Care-i numele ei cel adevărat, dragă domnule căpitan Wurtz?

— Ida Leonard…

Cu sticla destupată într-o mână, Schwalbe oficie, continuând s-o stropească:

— În numele tatălui ceresc prezent la sfânta ceremonie de faţă, botez pe Ida Leonard, jidancă sadea, care vrea să treacă în sânul religiei creştine şi catolice… Primeşte, Doamne, în rândurile dreptcredincioşilor pe Ida Leonard, jidancă de neam, născută în Polonia, nu, căpitane?

— În România.

— În România, în anul… Ce s-a întâmplat, domnule maior? Ce înseamnă asta? De ce-mi smulgeţi sticla? Aveţi puţină răbdare. Vă vine şi dumneavoastră rândul… Eu…

Se pare că-n afară de fetele aflate lângă canapea şi Wurtz, numai maiorul nu se-mbăiase. Se apropie de Ida şi, cu-n tremolo în glas, o întrebă:

— Eşti româncă?

Fata roşcată s-a dat înapoi. Părea că întrebarea o plesnise peste faţă. Bâlbâi în româneşte:

— Dumneavoastră... Dumneata ştii şi româneşte...?

— Sunt român, domnişoară. Maiorul Artur Năsturescu din statul-major. Şi, făcând stingă împrejur: îmbracă-te, te rog!

Nici foşnetul mătăsii, nici scrâşnetul ciorapilor prinşi febril în portjartier nu trezi pe ofiţerii germani ori pe ceilalţi spectatori din buimăceală.

— Gata?

— Gata... Sunteţi chiar român...?

Era acum cu faţa la ea.

— Chiar român. Din Craiova. Şi dumneata?

— Din Slatina.

Chipul maiorului străluci.

— Din Slatina? Am făcut acolo liceul. La „Radu Grecea nu”.

Ida încercă un imposibil, dar vizibil efort de deconectare.

— Şi… V-aţi plimbat pe Grădiştea…?

Trebuia să discute mult, mult şi să-l atragă în discuţie… Să uite cine e, să uite unde se află, să uite că-i vorba despre cu totul altceva în clipele acelea care urlau de neputinţă, care nu se mai puteau prelungi… Să-i facă – oh, dac-ar putea să facă mutrele indignate şi ameninţătoare să tacă…

— Da, m-am plimbat pe Grădiştea… Am învăţat să înot în Olt…

Wurtz îşi reveni cel dintâi.

— V-aş ruga să vorbiţi în germană. De altminteri este şi timpul să plecăm.

Năsturescu o prinse de braţ pe fată şi o aşeză pe un scaun lângă el. Apoi către Wurtz.

— Vă rog şi eu, domnule căpitan, să-i permiteţi fetei acesteia să vorbească în româneşte. De peste un an sunt detaşat la statul-major al unei divizii a armatei dumneavoastră de pe front. În tot acest timp nu am avut prilejul să aud şi nici să vorbesc româneşte.

Wurtz se opuse categoric.

— Nu se poate! Nu e voie. Târfa e sub anchetă.

— Şi botezul tot în cadrul anchetei a fost?

Gestapovistul începu să se enerveze.

— Ce atâta discuţie? Plecăm şi gata. Iar dumneavoastră vă urez mai departe petrecere plăcută, iar ca amintire de la întâmplarea noastră, un sfat: să nu mai încercaţi vreodată să ne încurcaţi în misiunile ce le avem de îndeplinit.

— Vă făgăduiesc, dar domnişoara rămâne aci.

— Ce-aţi spus?

— Domnişoara rămâne cu mine!

— *Gnädige Frau*, se adresă Wurtz către Puffmutter, oferă domnului maior colecţia dumitale de sâni şi crupe, ca să-şi aleagă!

— Mulţumesc, domnule căpitan, nu am nevoie.

— Dacă îmi urmaţi sfatul, numai dumneavoastră veţi avea de câştigat. Individa ne aparţine. E clar, domnule maior Năsturescu?

— E dar, domnule căpitan, însă domnişoara e române.

— E jidancă şi nu mă scoateţi din sărite!

— Până la proba contrarie, e româncă, din

Slatina, şi o voi preda personal celui mai apropiat comandament român, pe care-l voi înştiinţa telefonic ca să trimită un delegat s-o preia.

— Dumneata glumeşti, ori eşti prea băut?

Năsturescu roşi.

— Domnule căpitan, dacă mai îndrăzneşti să-mi vorbeşti pe acest ton, îţi fac raport!

Wurtz schimbă o privire cu Harz. Acesta nu-i răspunse. Apoi cu Illers, care reacţionă:

— Domnule maior, nu aveţi dreptul să vă amestecaţi în treburile autorităţilor noastre. E periculos, vă spun eu că e periculos! Hai, lasă fata să plece, să sfârşim gluma şi să ciocnim încă un pahar, înainte de a ne vedea de treburi.

— Cu plăcere, domnule colonel, vom ciocni un pahar de vin, dar fata, românca asta…

— E jidancă, domnule, nu înţelegi?

— …Rămâne aci până o voi preda unui comandament român.

— Şi dacă-i spioană?

— O s-o facă ai noştri să mărturisească.

— Şi dacă s-a strecurat cu nume fals şi-ntr-anumit scop aci?

— Domnule colonel, de ce nu vreţi să mă-nţelegeţi? Nu pot tolera ca dintr-o greşeală…

— Scapă-mă, domnule maior, izbucni Ida.

Zbierătul lui Wurtz o ţintui:

— Taci! Nu mai scoate un cuvânt în româneşte că te-mpuşc!

— …Să se facă o crimă cu o concetăţeană de-a mea, spuse mai departe ofiţerul român. Şi nu uita, domnule căpitan Wurtz, că ai ameninţat un cetăţean dintr-o ţară aliată dumneavoastră cu împuşcarea.

— Jidanca asta? Târfoştina? Aţi spus că-i aliata noastră? Vă daţi seama unde au să vă ducă aceste cuvinte? urlă Wurtz, şi se-ndreptă spre ei.

Ida se prăbuşi la picioarele lui Năsturescu, îmbrăţişându-le.

— Sunt născută în Slatina, domnule maior… (Năsturescu şi-a scos Beretta din tocul de piele…) Tatăl meu a fost rănit în 1917 pe front în Moldova. (A tras piedica revolverului de serviciu, maiorul, şi l-a

pus la îndemână pe masă…) Fratele meu mai mare a murit în Bulgaria, în campania din ’13… Bunicul a fost veteran din ’77…

Wurtz s-a oprit abia la trei paşi.

— Ce profesiune ai avut? o întrebă maiorul cu glasul liniştit, cu care întreţii o discuţie la un capăt de stradă, fără să-i pese de prezenţa stârnită a căpitanului.

— Studentă… Studentă la filologie… Italiana şi româna…

— Tatăl dumitale?

— Funcţionar… Contabil… Nici nu mi-l mai amintesc… A murit la trei ani după ce a venit acasă din război, făr-deun picior… Scăpaţi-mă! Nu mă lăsaţi! Ani crezut că sunteţi italian… Dar sunteţi român… Salvaţi-mă, luaţi-mă cu dumneavoastră… Nu am făcut niciun rău, nicio crimă…

— Ai avut un frate Sandu Leonard?

— Nu… Nu… Mi-e văr…

— Am fost colegi de clasă. Stătea, mi se pare… Pe strada Bucureşti, de vale… Pe lângă Luşcă,

ceasornicarul…

— Acolo locuiam şi noi… Scăpaţi-mă! Ajutaţi-mă!

— Domnişoară… am jurat credinţă maiestăţii-sale regelui şi domnului mareşal… Mai acordaţi-mi un scurt răgaz până ce mă voi ameţi de-a binelea ca să pot, doar şi pentru un sfert de oră, să devin iarăşi un om liber şi să-ncerc să vă scap…

Wurtz i-a făcut un semn codoaşei. Puffmutter plecă, saltându-şi în grabă cărnurile… Gestapovistul mai încercă o dată să-nlăture scandalul. Dacă n-ar fi acceptat comedia cu botezul pe care catârul ăsta de maior ar fi în stare s-o povestească cui nu trebuie… Dracu', numai el l-a pus să accepte ideea trăsnită a doctorului, care acum bea şi tace-peşte, ca şi colonelul ăstalalt, care nu încearcă niciun gest ca să-l ajute în îndeplinirea misiunii. Ba nu. Uite-l, se ridică de pe scaun, vine lângă duşmanul de maior şi-i pune o mâna pe umăr.

— Dragă Năsturescule, spuse Harz, lasă fata să plece. Te-nţeleg. Nu eşti beat, ci uşor dispus. Ai auzit din nou vorbindu-se româneşte, după un an de zile de

când eşti printre noi şi de-al nostru, cum ne place să te considerăm. Răspunde cu înţelepciune la această dovadă de încredere şi prietenie ce ţi-o arătăm.

— Şi fata?

— *Aber*... Dar fata e o târfă jidancă, domnule maior, şi-ţi ordon s-o laşi să plece cu căpitanul Wurtz, urlă Illers.

Năsturescu se-nfurie greu. Dar atunci... Ei, atunci când Năsturescu din Craiova se-nfuria...

— Mă obligaţi să dau concursul la o crimă împotriva unei românce?

— O jidancă din România nu înseamnă că este şi o româncă, intră, în sfârşit, şi doctorul pe fir.

— M-am născut în România... izbucni aprinsă Ida. I-am respirat aerul, i-am băut apa şi am crescut sub cerul şi soarele ei...

— *Was sagt die Hure*? Ce îndrugă curva? vru să ştie numaidecât Schwalbe.

— O crimă aţi spus? îşi rosti profesorul, cu emfază, întrebarea.

— Da. Aşa am spus. Şi încă ceva, pe care vă rog,

insist, să reţineţi: Nu voi permite crima! Cel puţin în faţa mea. Şi mai ales printr-o laşă pasivitate.

— Asta înseamnă revoltă împotriva autorităţilor noastre! zbieră apucat Wurtz. Şi gravă insultă, acuzându-ne de crimă!

— Dă-mi voie căpitane, îl opri Illers. Aim să-i explic maiorului român, pentru că dumnealui nu cunoaşte încă ce înseamnă noţiunea de crimă. Am să i-o spun eu şi după aceea se va lămuri şi-şi va vedea de afacerile sale. Sunt convins de asta, tot la fel cum suntem şi în stare să-l convingem.

— Nici n-avea dreptul să pătrundă aci, reintră şi Schwalbe în vorbă.

Năsturescu săltă din umeri a nepăsare, şi-şi lungi cu dispreţ colţurile gurii.

— Am fost în trecere. Peste o oră iau trenul care mă va duce înapoi. Am venit doar să mă-ncălzesc şi să beau la bar un pahar cu vin. Nicidecum să mă folosesc de… fetele rezervate exclusiv pentru domnii ofiţeri germani. E drept, noi românii nu avem bordeluri pe roate. N-am ajuns la această perfecţiune tehnică şi

organizatorică. Sper că nici n-o să ajungem vreodată!

— Năsturescule, fii atent ce vorbeşti!

— Sunt, dragă Harz. Mă ierţi că te tutuiesc, ca la Berlin? Dar, ce să fac, nu pot permite o crimă împotriva unei fete din ţara mea!

Ida îi urmărea fiece cuvânt într-un extaz care reuşise doar să-i amorţească spaima. Maiorul vrea, încearcă s-o scape, s-o mântuie de chinurile ce i le pregăteşte Wurtz, căpitanul din Gestapo. Dar cum? Nu ştie. Nu ştie şi nu vrea să ştie, decât, că neprevăzutul, minunea s-ar putea împlini, transformând un ofiţer italian într-un maior român, de-al nostru… De-al nostru… O, Doamne…!

— *Herr Major*! „Orice activitate are un rost, chiar şi crima”. Führerul a spus-o. Eşti de acord?

— Îmi voi da toată silinţa… Lasă-mă, colonele Harz, să ascult interesantele maxime ale domnului profesor colonel.

— Ale Führerului, nu ale mele. Şi mai departe: „Însuşi cuvântul de crimă este o suprapreţuire a lumii vechi. Nu disting decât activitatea pozitivă şi

activitatea negativă. Orice crimă în înţelesul vechi al cuvântului este preferabilă nemişcării burgheze. * Aşadar…

— Lăsaţi fata în pace!

— *Kolossal*! exclamă Schwalbe, care tot mai spera în aplanarea conflictului. Aş vrea să ştiu dacă toţi românii sunt atât de colosal de nebuni ca dumneata, maiorule…?

— Toţi. Aveţi grijă!

A apărut garda. Trei soldaţi şi-un caporal din mica trupă de pază a trenului. S-au oprit la uşă, având curelele armelor petrecute după gât.

— Nu mă lăsaţi domnule maior… scânci Ida.

Şi-a turnat un pahar plin cu şliboviţă Năsturescu. S-a ridicat în picioare. Îşi plimbă ochii peste capetele celor de la masă apoi pe deasupra scăfârliei lui Wurtz şi căştile ostaşilor şi abia după aceea înspre Ida. Ridică paharul.

— Domnişoară, îţi mulţumesc că, după aproape un an de când sunt în detaşare, am putut să schimb cu dumneata câteva cuvinte în româneşte. Mi-a făcut

atâta plăcere! Dac-ai şti…

— Şi cu mine… cu mine… ce are să fie…?

— Maior Năsturescu, renunţă la discuţie în limba română, căci comiţi o gravă infracţiune!

— Mulţumesc, domnule colonel Harz! Vrei să mă fereşti… Am greşit. Recunosc. Trebuia să cer anticipat aprobare pentru ca eu, ofiţer român, să pot vorbi româneşte. Nu credeţi, domnilor, că, totuşi, e puţin culmea? şi se reaşeză.

— Faci ce vrei! Ne spălăm pe mâini.

Năsturescu bău jumătate din pahar. Tuşi. Era să se sufoce. Continuă c-un ton maliţios:

— O, tu, Pilat! Ai mâinile atât de curate, că nu e nevoie să ţi le mai speli… Ori poate ai făcut aluzie la altcareva de faţă?

— De-acum încolo doar o casă de sănătate te-ar mai putea salva.

Maiorul făcu din umeri gestul lui „puţin îmi pasă”. Sorbi restul rachiului. Puse paharul încetişor pe masă, apoi, cu dreapta ridicată roman pentru salut, se adresă din nou fetei:

— Domnişoară... Salut!... Pare-mi-se că am devenit din nou om liber. Cel puţin aşa simt acum...

Se reaşeză pe scaun şi-şi mai umplu un pahar. Wurtz conchise că, după periculoasa ieşire romantică, românul vrea să se acopere sub platoşa beţiei şi astfel să scape de răspundere.

Illers, ultragiat, ceru căpitanului să facă de îndată un raport împotriva îndrăzneţului maior român şi până atunci să ordone gărzii scoaterea jidancei din salon. Schwalbe ceru lui Puffmutter să-l servească pe român cu-n cocteil „special", adică un amestec de alcooluri care să-l dea gata. Numai Harz era convins că maiorul nu-i beat, ci se pregăteşte să reziste.

Wurtz mai privi o dată la ceas. Făcu semn caporalului. Acesta comandă celorlalţi trei soldaţi s-o înhaţe pe fată.

Năsturescu s-a ridicat iarăşi în picioare, a pus mâna pe revolver şi cu sânge rece a avertizat:

— Trag în oricine se apropie de fată. Ea va merge cu mine. O iau în tren. Avem la douăzeci de kilometri o unitate şi-un comandament român. Le-o voi preda ca

s-o trimită în ţară.

— Glumeşte! Pe Dumnezeul meu că glumeşte! interveni Puffmutter, apropiindu-se cu tava pe care trona uriaşul pahar cu cocteil. Serviţi!

— Să nu-l beţi, gemu Ida.

— Mulţumesc. Prefer doar paharul cu şliboviţă. Îşi turnă şi-l dădu duşcă.

— Brr! Parcă am pus mâna udă pe o priză electrică… Cât o fi ceasul, dragul meu Harz? Numai opt şi jumătate? E foarte bine. La nouă am trenul… Domnişoara călătoreşte cu mine…

Fata nu l-a mai crezut… Neapărat nu trebuia să creadă… Altminteri, toate poveştile şi basmele cu minciunile lor despre feţi-frumoşi şi salvatori, despre zmei, balauri şi viteji care-i înfruntă ar fi fost crunte şi banale adevăruri… Şi asta nu se putea, nu trebuia, nu era voie…

Năsturescu se ridică, ori a fost ridicat în sus? Mii de furnici îi muşcă din tălpi. Se clatină, dar îşi revine. Oferă braţul stâng şi strânge în pumnul drept revolverul.

— Domnişoară Ida, vă propun o plimbare prin Grădiştea…

— Cu plăcere, domnule maior…

— Dumneata susţii că maiorul Năsturescu a fugit?

— A dezertat. Avea şi martori.

— Pe cine?

Wurtz desfăcu mapa. Trase câteva foi bătute la maşină şi semnate.

— Profesor colonel Illers, colonel Harz, doctor maior Schwalbe. Dumneaei, o arătă cu capul pe Puffmutter, apoi Lotte barmaniţa, ostaşii din gardă şi eu. Mai avem o declaraţie a căpitanului intendent Allois, care se afla la W.C., prin a cărui fereastră a văzut scena, fiind atras de somaţiile legale ale gărzii. Suficient?

— Mai mult decât suficient. Aveţi toate piesele în afară de una.

— Care?

— Pe maiorul Năsturescu.

— Dar nu înţelegeţi odată, domnule locotenent-

colonel, ca a plecat, s-a dus, a fugit şi nu ne mai interesează?

— Fugit! Fugit! rupse şi Puffmutter cuvântul în româneşte, pe care-l intuise.

— De ce să fugă, domnule căpitan?

— Pentru că… Deoarece era liber s-o facă… Şi n-a vrut să fie amestecat în păcătoasa asta de afacere.

— Amestecaţi-l. Neapărat trebuie să-l amestecau.

— Dacă nu chemam garda… Dacă nu se grăbea să tragă… mormăi Puffmutter.

— Te rog să nu vorbeşti ce nu trebuie! îi zvârli Wurtz. Lasă-mă pe mine să conduc discuţia.

— Am să-i scriu lui Müller, excelenţei-sale, să mă schimbe din localul ăsta cu târfe din toate neamurile. Nici n-ai timpul să le cunoşti şi să le domesticeşti… Şi partizanii care ne dau târcoale… Iar domnii ofiţeri îs tot mai nervoşi şi pretenţioşi. Acum veni şi porcăria asta cu românul în care a tras garda…

— Te-am rugat să taci, doamnă dragă!

— Uite, am tăcut. Dar să terminăm odată, că nu mai pot struni dracii din mine.

— Mă iertaţi, domnule locotenent-colonel, dar dumneaei vrea să se retragă, dacă nu aveţi nimic împotrivă. De altminteri, socotesc că am terminat treaba. V-am explicat că, după ce a răspuns cu focuri de revolver asupra gărzii noastre, maiorul s-a urcat în sania cu care venise şi a şters-o.

— Maiorul Năsturescu nu avea la dispoziţie nicio sanie. Venise cu trenul.

— Nu avea sanie? De unde ştiţi?

— Chiar de la statul-major al diviziei germane unde era detaşat şi care mi-a dat informaţiile.

— În scris?

— Telefonic.

— N-au valoare. Dar, indiferent de aceasta, ce vreţi dumneavoastră de la noi?

— Pe maiorul Năsturescu.

— Ei bine, dacă-i aşa, o să-l implicăm şi pe dumnealui, iar apoi o să vă somăm pe dumneavoastră să-l căutaţi şi să ni-l trimiteţi pentru cercetări.

Iliescu îşi muşcă buzele. Se gândi câteva clipe.

— Dacă o să mergeţi până-ntr-acolo, noi o să te

indicăm pe dumneata, domnule căpitan, ca singurul în stare să-l găsească pe maiorul Năsturescu.

Wurtz râse.

— Vă bazaţi pe ceva această pretenţie?

— Ha? le!

Ida a închis ochii. S-a muiat gerul S-a topit zăpada. A dispărut vagonul trenului blestemat. Au înflorit cireşii!…

— Urcăm încet pe coasta Grădiştei…

— Da… Urcăm…

— Trece pe lângă noi Berta, fata ceasornicarului… Ne oferă o creangă de vişin în floare… Şi Barat al librarului… Şi Samy, fiul strângătorului de piei de miel… Şi Mikymaus… Nisselovici cu taraba… Uite-l şi pe nenea Bernard, negustorul de tacâmuri şi farfurii cu nepotu-său, Sandu… Pe Rosner, despre care nimeni nu crede că-n afară de glume mai are nevoie şi de pâine…

— Haalt! Haalt!

— Lasă-mă să-mi lipesc obrazul de braţul dumitale, domnule maior… Strigă cineva după noi… E

Wurtz, căpitanul Wurtz... Ce caută el în Slatina? Să fugim! mai repede! mai repede!

— Haalt! Haalt!

— A câta somaţie e, domnişoară Ida? Nu ştii? A doua...? Eşti bună să le numeri? Poate că a treia?... Dar n-are importanţă... Nimic nu are... Nu mai are... Decât căldura aceasta înăbuşitoare izbucnită în centru, lângă chioşcul cu fanfară... Şi aerul care arde... Ce năbuşeală... Ce sufocare...

— Repet, vă bazaţi pe ceva?

— *Ja,* răspunse Iliescu în cea mai perfectă germană. Mă bazez chiar pe discuţiile dumitale cu patroana bordelului.

Wurtz rămase descumpănit. La asta nu se aşteptase. Românul cunoştea limba germană. Cum de nu l-a întrebat din vreme? Mare greşeală! Nu i-a trecut prin minte că... Şi astfel locotenent-colonelul a putut asculta ce nu trebuia să ştie... Cu mult peste ce nu avea voie să afle. Se complică lucrurile. Ce să facă? Ce poate să mai facă? Doar să continue să joace tare. Cât mai tare. La mijloc nu era numai situaţia lui. Ci

altceva, foarte periculos, dacă-i va permite acestui diavol de locotenent-colonel să-l demaşte la comandamentul lor român, care o să ceară de îndată satisfacţie… Atunci el, Wurtz, va fi făcut direct ţap ispăşitor. Gestapoul nu poate fi compromis, indiferent pe cine ar trebui să jertfească… I s-a uitat în cărţi românul, în timp ce pe-ale lui şi le-a strâns. N-are încotro. Trebuie să se recunoască bătut. Doar dacă… Dacă-l va mai putea intimida.

— Şi alte dovezi?

— Am văzut-o pe evreica moartă.

— Şi… Şi ce-i cu asta?

— A fost împuşcată pe la spate.

Dacă Wurtz ar fi putut fi doar cinci minute tigru… Suficient ca să-l roadă până la ultimul oscior pe ofiţerul român.

— Sunteţi medic legist?

— Nu-i absolut necesar. Ajunge să fiu cinstit… Ce aţi făcut cu corpul maiorului Năsturescu, împuşcat, ca şi evreica, pe la spate? Unde l-aţi ascuns?

Căpitanul Iovi cu pumnul în masă.

— Vă daţi seama de gravitatea afirmaţiei şi pe cine îndrăzniţi să acuzaţi?

«Locotenent-colonelul se ridică de pe scaun.

— În condiţiile în care purtaţi discuţiile, nu mai are rost să rămân.

— Ce vrea? Să-l servesc cu un Alash? Sau cu un coniac franţuzesc? Mai am câteva sticle, oferi matroana.

— Taci din gură, că numai din cauza dumitale... Domnul locotenent-colonel ştie germana. Totuşi, a înţeles greşit cele discutate între noi... Să sperăm că-şi va revizui concluzia la care a ajuns. (în româneşte:) Chiar aţi plecat, domnule locotenent-colonel?

— Plec. Îmi pare rău că nu vă pot convinge să colaboraţi corect cu mine.

Wurtz vru să-l prindă de reverul tunicii. Abia se putu stăpâni şi, cu toată puterea de convingere de care mai era în stare, propuse şi ameninţă:

— Domnule locotenent-colonel Iliescu, sunt gata să uit grelele cuvinte pe care numai nervozitatea v-a făcut să mi le adresaţi. Facem un proces-verbal în

care, pe baza declaraţiilor ce le-am strâns, reiese, precis şi de netăgăduit, că domnul maior Năsturescu, după ce a provocat scandalul, a insultat armata germană şi, beat fiind, repet, numai pentru că era beat, a tras cu arma în garda trenului, care da concurs la prinderea unei jidance spioane, şi a fugit. De ruşine ori de teama răspunderii. Alegeţi dumneavoastră motivul.

— Exclus să se fi întâmplat astfel.

— Pentru onoarea armatei române, să spunem că maiorul s-a sinucis, de ruşine, undeva, într-o pădure. Dacă puteţi suporta însă adevărul, trecem cele ce s-au întâmplat în realitate: din motive care i-au întinat onoarea de ofiţer a dezertat la inamic. Altă formulă nu există.

— Ba da. A fost asasinat în mod laş, prin focuri de armă trase din spate.

— A dezertat la ruşi.

— Gogoriţa asta s-o înghită alţii, nu noi. Vă salut!

— Purtaţi asupra dumneavoastră un document oral şi fals, cu care încercaţi să loviţi în Gestapo.

— Nu am şi nu vreau să am nimic de-a face cu Gestapoul.

— Iar dacă nu ştiţi cât de lung braţ are, o să aflaţi foarte curând.

Iliescu se-ntoarse din uşă.

— Sunteţi credincios?

— De ce mă-ntrebaţi? Nu sunt. V-am răspuns sincer, ca un german.

— Păcat.

— Ce avantaj aş fi avut?

— Aţi fi înţeles mai bine sensul unui vechi proverb românesc; fereşte-mă, Doamne, de prieteni, că de duşmani mă apăr singur. Dar din care ar putea să reiasă că bietul maior Năsturescu nu a avut duşmani, de vreme ce Dumnezeu nu l-a putut feri de prieteni…

A privit biblioteca înţesata de cărţi, cele câteva fotografii de familie în rama, ghivecele cu cactuşi, muşcatele de pe masă, divanul lat cu ceasul rotund şi aparatul de radio de la căpătâi.

— Cine locuieşte aici?

— Un prieten.

— Însurat?

— Divorţat.

A reluat în mâini fotografia fetiţei de opt ani.

— Ce drăguţă este! Seamănă puţin cu Rada.

— Rada? Cine este fata asta?

— A fost. A murit la şaptesprezece ani neîmpliniţi.

— Accident?

— Da. Un lung şi îngrozitor accident…

Mă simţeam stânjenit. Ştiam precis pentru ce o adusesem în garsoniera prietenului meu Lucian, şi totuşi… O sfială, *o* reţinere, mă împiedica să acţionez normal. Adică bărbăteşte şi fără preludii, cum se obişnuieşte când un bărbat şi o femeie se află singuri şi voluntar într-o cameră, în care au intrat c-un scop fără de dubiu.

Nu am stofă de „cuceritor”, îmi repugnă până la scârbă titlul de Don Juan ca şi cei care-l poartă. Structural, sunt un sentimental. Un sentimental care merge până la ticăloşie, faţă de propriile sentimente,

plantându-le – adeseori încercând doar – în bălţi şi noroaie; dublat de un nu mai puţin înrăit romantic, claustrat în turnul lui de observaţie. De-acolo – pervertind sensul legendei – aşteptam ca marea dragoste să-mi bată la porţile ferecate ale castelului şi să-l cucerească printr-o acceptată efracţie. Cât despre morile de vânt? Abia mai târziu aveam să aflu că mă băteam de mult, şi fără să ştiu, cu ele…

Întâlnirea mea cu fata aceasta tânără care fuma, puţin nervoasă, lângă mine, nu o socoteam o aventură. Dimpotrivă. Încercam iarăşi să descopăr rădăcinile unei viitoare legături mai îndelungate şi poate – de ce nu? – femeia pe care de atâţia, de foarte mulţi ani, o aşteptam…

Sunt un timid. O drojdie care fierbe şi se umflă, umplându-mă, când nu mă aştept. Dârz, încerc atunci s-o neutralizez, cu o puternică doză de umor şi curaj – de multe ori întrecând măsura –, la care se mai adaugă şi scutul meu, ţesut din multă circumspecţie şi destulă neîncredere faţă de oameni. Dar ce folos? Mă dărui complet şi de-ndată, când am chiar numai un

singur semn că voi fi primit… Pentru ca, la cel mai infim indiciu că fiu sunt dorit, să mă retrag, nelăsând din mine nici cât un vârf de deget.

Faţă de femei, timiditatea e generată de spaima de ridicol, din absurda ruşine de a fi respinsy devenind caraghios.

Şi totuşi am fost iubit. Cu pasiune. Cu dragoste. Cu milă chiar. Dar niciodată cu înţelegere. Înţelegere… Cuvântul ar putea să nu însemne nimic, ori foarte mult. Ce voiam? Ce căutam în femeie? Ca dragostea să cuprindă, odată cu trupul încins şi durerile dinăuntru ori speranţele din afară, şi trecutul meu tumultuos, chinuit, ţăndărit… Voiam să fiu iubit total şi la fel de intens pentru calităţile şi defectele mele, pentru tot ce puteam să dau şi tot ce nu eram în stare… Pentru visurile mele nerealizate şi pentru visurile încă nevisate…

Sunt destul de „modest”? Ştiu. După cum dintotdeauna am ştiut că o astfel de femeie nu există, până ce am întâlnit-o. Până-n clipa când am reuşit să-i spun, fără cuvinte, că o iubesc, că sper şi cred în ea.

Mi-a răspuns ca niciuna din cele pe care le-am cunoscut până atunci. Ahy răspunsurile ei mute care cuprindeau atâtea strigăte…

O doream? Nu. Mai întâi o iubeam. De aceea îmi repugna să folosesc prăfuita şi săraca colecţie de formule clasice, uzuale în astfel de împrejurări. Şi, iată că emoţia mi-a declanşat, ca de obicei, drojdia. Iar teama că vor trebui luni şi luni până ce mă va cunoaşte şi va putea cuprinde tot ce-i bun şi rău în mine mă despera, paralizându-mă. Riscam să devin comic, dacă nu şi devenisem, înţepenit pe scaun în faţa ei, secat de idei. Şi fiece secundă înteţea tulburarea şi frica-n mine. Şi orice încercare de a lega două fraze se risipea, pulverizându-se ca o statuie de lemn – mâncată pe dedesubt şi până la coaja subţire de termite – pe care cea mai uşoară atingere o poate volatiliza.

Deodată m-a privit… Nu ştiu cum m-a privit… Cred, cu multă milă… N-am putut suporta. Am sărit brusc de pe scaun şi cu glasul răguşit – putea să creadă că-i din pricina surescitării – i-am spus răstit:

— Dezbracă-te!

De ce s-a albit la faţă? De ce s-a retras lipindu-şi spatele de perete, acoperindu-şi faţa în palme? De ce a izbucnit în plâns? Mi-am revenit numaidecât:

— Am fost brutal şi ticălos. Te-am jignit… iartă-mă…!

— Nu… Nu…

— Ba da, ba da! Dar numai din timiditate… Din teamă că devin caraghios… Şi de groază că iar va trebui să aştept până vom arde toate etapele cunoaşterii şi ale acomodării…

— Nu… Tu nu ai nicio vină… Dar, te rog, niciodată, niciodată – auzi ce-ţi spun? –, să nu mai rosteşti cuvântul acesta groaznic… Nu pot, nu mai sunt în stare să-l aud… Mi s-a spus de sute de ori… Şi tot de atâtea ori a trebuit să mă supun ţi s-a execut… Nu ţi-ai închipuit asta?

— Îţi sunt datoare o explicaţie… Da, de sute de ori mi s-a poruncit să smulg rochia şi cămaşa de pe mine… Ei bine, am vrut ca la cea dintâi dragoste a mea… Şi când voi avea un bărbat pentru prima oară

alături de mine... Un om pe care să mi-l aleg eu... Să mă dezbrace fără să mi se mai ordone aceasta... Ai aflat acum de unde viu la tine?

— Îţi dai seama ce am făcut, ce a trebuit să fac înainte de a te fi întâlnit?

— Bănuiesc...

— Bănuieşti doar? Poţi să fii sigur. M-am pedepsit mărturisindu-mă.

Eşti al nu ştiu câte sutelea bărbat cu care împart patul...

— Şi cât de mult aş vrea să te conving că eşti primul... Primul meu om... Omul meu cel dintâi... Ce-i cu tine? De ce-mi săruţi mâinile? De ce-ncerci să-mi îmbrăţişezi picioarele...? Nu se poate, nu merit... Dragule, iubitule... Iubitule... Nimănui nu i-am spus aşa...

CAPITOLUL AL VIII-lea

Singur Merz, locotenentul de marină Metz, încercă să zvârle câteva glume-artificii, vrând, după spovedania plutonierului Kreitz, să-nsenineze puţin atmosfera. Dar nu reuşi. Bancul cu jidanul care cere

rabinului o uniformă de vânător a fost prost spus, ori ascultătorii nu l-au înţeles. Ghicitorii în care era vorba despre Churchill şi găina pe ouă îi lipsea, evident, poanta. Doar gluma cu cele trei dorinţe ale lui Mozes, aflat pe patul de moarte, avea deopotrivă şi sare şi piper. Era însă atât de veche, chiar în cea de-a suta ei variantă, încât, intimidat de răceala cu care era ascultată, locotenentul nu-ndrăzni s-o termine şi tăcu, lăsând neliniştea să coboare şi mai jos în salon.

Plutonierul-şofer îşi termină de băut cea de-a doua cană cu bere, vru să plătească, mulţumi maiorului Kurt von Winkel, care-i făcuse semn că socoteala îl priveşte, ciocni călcâiele şi, cerându-şi permisiunea, părăsi salonul.

Retraşi la ultima masă din capătul vagonului, câţiva ofiţeri beau în tăcere. În picioare, la bar, von Winkel sorbea încet din paharul cu coniac.

— *Furchtbar*! îngrozitor! exclamă Puffmutter, mişcându-şi capul, iar apoi, cutezătoare, încercând să-şi legene şi trupul într-un cât mai impresionant ritm de jale. Hamburgul meu… Englezi ticăloşi…! Şi

noaptea, când toţi oamenii cinstiţi dorm şi visează… Imaginaţi-vă până unde le-a putut merge mintea lor bolnava: i-au omorât în somn…

— Nu le-au mai permis să iasă din somn… Moartea, uneori, are milă, şi, ca să nu-i sperie pe cei care trebuie să-i ia, vine la ei după ce şi-au lipit pleoapele.

— *Furchtbar*! Şi aviaţia noastră? Cum le-a răspuns? Ce este cu Londra? Ce face domnul mareşal Hermann?

— Cu Londra – ce să fie? zâmbi maiorul. Se pregăteşte pentru sărbători, iar excelenţa-sa domnul mareşal e, *Gott sei danky* mulţumim lui Dumnezeu, bine şi sănătos.

— V-am întrebat, domnule maior, dacă Londra mai există, dacă i se mai permite să-şi ţină trufaşă şi ticăloasă cărămizile încleiate, ori i le-am adunat în munţi de moloz?

În locul lui von Winkel, care-şi duse paharul la gură, răspunse marinarul:

— Se spune că bancherul Solomon din New York

a cerut de curând, la telefon, sinagoga din Londra şi…

— Vă rog, domnule locotenent, nu e momentul de glume. Dac-aţi fi cunoscut Hamburgul… Dragul meu Hamburg! Altona… Elba… Dumneavoastră nu ştiţi, domnilor, că toată tinereţea mea se află îngropată acolo… Părinţii şi bunicii mei… Hamburgul lor… Cum l-au iubit şi ferit!

— Au luptat împotriva lui Davont?

Puffmutter se frecă la ochi şi întrebă:

— Cine-i ăsta?

— Louis-Nicolas, duce de Auerstadt, prinţ de Eckmühl, mareşal de Franţa şi unul dintre cei mai buni locotenenţi ai lui Napoleon.

— Ai lui Napoleon? Atunci a fost un trădător, domnule maior, rosti un ofiţer inferior, tanchist, de la masă.

— S-a născut la Annoux în Yonne şi era deci francez, nu german.

— Să-i ia dracu' pe franţuji, că de la ei ni se trag toate nenorocirile.

— De ce, stimată doamnă?

— Pentru că, de n-ar fi existat, n-am fi avut războaiele din 77, din 14, şi nici pe cel de-acum.

— Uitaţi polonezii, doamnă, completă tanchistul.

— Polonezii? Pfiu! Ăştia nu-s popor, şi nici ţară. Slavi catolici. Ce încredere poţi avea în ei?

Tanchistul se apropie de bar. Era tânăr. Mu părea să fi trecut de douăzeci de ani.

— Încredere aţi spus? Porunci, asta le trebuie şi asta le dăm, nu încredere. Iar dacă nu execută, ştreangul! Căci dacă n-ar fi provocat la Danzig şi Gleiwitz… Poate că făceam de-acum baie în Tamisa.

— Şi credeţi că or să mai îndrăznească să ne atace Hamburgul, domnule maior?

— Mai ai rude acolo?

— Nu am rude, oftă Puffmutter, ci altceva mult mai de preţ.

— O casă? Mobilă? O să fiţi despăgubită la sfârşitul războiului, căci duşmanii ne vor plăti… o încurajă tânărul ofiţer.

— Aşi! Ce să-mi despăgubească? Amintirile? Asta am lăsat acolo.

— Apropo de amintiri. Isac şi cu Raşela s-au pornit pe confesiuni… reîncepu, neostoit, Metz.

— Apropo de apropo! Cu ce treburi pe aci, domnule locotenent? Ştiţi că sunteţi singurul marinar pe care l-am întâlnit pe frontul rusesc?

Locotenentul Metz surâse şi condiţionă:

— Dacă vă satisfac această curiozitate, o să-mi permiteţi, domnule maior, să-mi termin gluma? Vă rog frumos. Mi-aţi face o mare plăcere.

— N-am nimic împotrivă. Spune-o!

— Mai întâi să vă răspund la întrebare. Urma să ţiu un curs cu pontonierii. Dar de cinci ori şi până acum… Ştiţi, din cauza replierilor… Aricilor…

— Exact. Aricilor.

— De fiecare dată când mi s-a fixat un oraş pentru începerea cursurilor… Aşa că, de vreo patru luni, mă tot plimb… Şi-acum să vă spun ce l-a întrebat Raşela pe Isac când, într-o noapte de iarnă, amândoi sub aceeaşi plapumă, a prins-o gustul confesiunilor. Zice Raşela: „Isac dragă, uite ce mi-a «trecut mie prin cap”…

— *Gutten Abend*! *Gullen Abend*! Bună seara! şi insul voinic şi-n uniformă de SS intră vijelie în salon, răspunse la saluturile celor de faţă, recomandându-se: *Obersturmbannführer* Helmuith Porsch. Unde-i tanti? Cu tanti vreau să vorbesc. Dumneata eşti? *Obersturmbannführer* Porsch! Băutură ai?

S-aud? Pe nume! Allasch! Altceva! Şliboviţa sârbească r Nu-mi palce! Coniac? Ce fel? *Rumänische Cognac*? Segarcea? Bun! Vinuri? Znama bulgărească? Nu-l cunosc. Negotin? Mmda! Tokay nu aveţi? Doar o singură dată aţi primit? Mosella? Da.

Porsch se dete un pas înapoi ca să examineze prin ferestruica lată tăvile din frigider. *Nu* se decise.

— Vă putem prepara un şniţel cald. Poate şunca de Moravia? Peşte de râu cu muştar? Omletă cu costiţă?...

— *Ham and eggs* o să mănânc la Picadilly, dincolo de Canalul Mânecii.

— Friptura de gâscă s-a terminat. Mâine o să avem din nou.

— Pune-mi la fiert patru perechi de bockwurşti.

Mai vreau un pahar mare de coniac şi o sticlă de Mosella.

— Imediat, domnule colonel, se oferi Lotte, repezindu-se să-l servească.

— Zice Raşela către Isac: „Dragă Isac, uite ce mi-a trecut prin cap”… Permiteţi, *Herr Obersturmbannführer,* să termin un viţ pe care de trei ori l-am început până acum, dar n-am ajuns să-l sfârşesc?

— Cine te-a împiedicat, marinarule?

— Ghinionul. Numai ghinionul, domnule colonel. Mai întâi, stimata doamnă, care…

— Numai o dată v-am rugat, nu v-am oprit, domnule locotenent. Şi asta pentru ca să-l întreb pe domnul maior dacă ştie ceva în plus despre Hamburg, peste cele spuse de plutonier.

— Care plutonier? se interesă Porsch.

— Şoferul meu, Hans, preciză Kurt von Winkel.

— Şi v-a povestit lucruri interesante?

— *Furchtbar*! îngrozitor! se lamenta iarăşi Puffmutter. Sute de case pulverizate… Mii de soldaţi

îngropaţi de vii… Soţia lui, când s-a întors acasă, direct din adăpostul fabricii unde lucra… Doamne, ce grozăvie! Nu şi-a mai recunoscut nici strada unde îşi lăsase mama şi doi copii… Cel mai mare de patru ani…

*Obersturmbann*führerul fluieră în batjocură. Şi întrebă, la fel, în derâdere:

— Aşa?

— *Chiar aşa, domnule* Obersturmbannführer.

— Dar de unde a aflat plutonierul toate amănuntele astea? I-a scris nevasta?

— Nu. A venit chiar ieri câintr-o permisie de zece zile, lămuri maiorul.

— A! *Se* / Şi din ce armă face parte domnul plutonier?

— E şoferul meu. Am onoarea să mă prezint: maiorul Kurt von Winkel.

I-a întins mâna colonelul Porsch din SS şi îndată:

— Dumneavoastră ştiaţi chestia cu Hamburgul de ieri?

— Într-adevăr. Mi-a relatat chiar îndată ce a

sosit.

— Dar aţi dorit să-l mai ascultaţi o dată, nu?

— Eu? De ce să doresc?

— Atunci poate aţi dorit altceva?

— Nu-nţeleg.

— De pildă: s-o emoţionaţi şi s-o speriaţi pe doamna, cu grozavele gogoşi aduse de şoferul dumneavoastră, aterizat c-un sac întreg, direct de la Hamburg, în spatele frontului?

— …

— Mă leagă toată tinereţea de acest oraş, să văită Puffmutter.

— Vă-nţeleg… Vă-nţeleg pe dumneavoastră, dar nu pe domnul maior, care-şi cară cu el acest nemernic difuzor de defetism şi-l pune în funcţiune în ptrf>lic.

— *Herr Obersturmbannführer*, plutonierului i-au fost ucişi doi copii, soacra, iar casa complet nimicită…

— Ce ne interesează pe noi şi mai ales în acest loc?

— Nu-l puteam împiedica să-şi spună durerea provocată de nemiloasa aviaţie engleză de noapte…

— Nemiloasă? strigă matroana. Sunteţi prea indulgent. Tâlhărească, criminală! Să le facem jpraf Londra şi toate oraşele în care huzuresc aceste maţe de câini încălţate!

Porsch îşi ridică ochii spre tavan. După câteva clipe de fals extaz, reluă. Încet, apoi din ce în ce mai tare, imperativ şi acuzator:

— Vedeţi ce atmosferă aţi reuşit să faceţi, domnule maior? Dacă faţă de mine vă permiteţi să semănaţi neliniştea, confuzia, teroarea, îmi închipui de ce sunteţi în stare când vă puteţi da drumul gurii, slobozind prin şoferul dumneavoastră toţi puricii otrăviţi care-i mişună prin cap?

— Domnule colonel…

— Nu mă-ntrerupeţi! Vreau să vă ajut, lămurindu-vă. Veniţi şi dumneavoastră mai aproape, domnilor ofiţeri. Dumnea Voastră de la masa din fund. Mal aproape. Vă rogi Nu, mi, luaţi loc pe scaune aci, lângă mine.

— Lotte, mută băutura şi paharele de la masa domnilor ofiţeri, porunci Puffmutter.

— Domnilor! continuă Porsch. Este adevărat că Hamburgul a suferit recent un bombardament serios. Nu e în firea noastră, a ostaşilor din SS, să ascundem ori să negăm adevărul. Atacurile de noapte ale RAF-ului ne-au provocat distrugeri de case, morţi. Englezii au folosit, contrar tuturor uzanţelor internaţionale şi împotriva mamelor, surorilor, copiilor şi bătrânilor noştri, fosforul.

— Fosfor? Doamne, ce-o mai fi şi asta? întrebă matroana.

— Un lichid incendiar, pe care apa, în loc să-l stingă, îl alimentează. Ce părere aveţi despre ce ne-au pregătit domnii din Downingstreet?

— Gott strafe England!

— Nu, doamnă! E depăşit blestemul. Noi l-am modernizat. Führerul va pedepsi perfidul Albion.

— Vai, bietul meu oraş… Hamburgul meu drag, cu Altona lui în care… Şi voi, domnişoarelor, ce trageţi cu urechea? Vă face cumva plăcere, putorilor? în ouşete, fiecare, marş!

— Lăsaţi-le să asculte, doamnă! Nu le goniţi. Şi

pentru ele vorbesc.

Fetele s-au oprit, îmbulzite la uşă. Codoaşa îşi anulă ordinul prin ridicarea braţului. Şi când se făcu din nou linişte, Porsch reluă:

— Am spus că au fost morţi şi distrugeri. Firesc, de vreme ce întregul nostru popor luptă pentru victoria finală. Eroii, ca şi victimele, făurarii Germaniei noi, nu mai sunt doar cei în uniforme ori din fabrici, ogoare şi laboratoare, ci toată suflarea germană, care se găseşte de fapt pe linia întâia, contribuind prin izbânzile ca şi prin jertfele sale, la înălţarea patriei noastre pe cel mai înalt piedestal pe care istoria omenirii îl va cunoaşte...

v şi Porsch, retezând cu latul palmei aplauzele grupului de militari la care s-a adăugat Puffmutter şi Lotte, continuă:

— A spus domnul plutonier – fără să-l întrebe nimeni – că în Hamburg au fost morţi, răniţi şi distrugeri?

— Permiteţi-mi, *Herr Obersturmbannführer*... întrerupse maiorul contrariat şi cu oarecare

vehemenţă.

Dar colonelul SS nu-i permise.

— Adineauri ţi-ai luat singur permisiunea sa dai credit exagerărilor şoferului. Dar iată că eu vin şi le confirm. Da. Am avut morţi şi pagube materiale. Nu numai la Hamburg. Ci şi la Berlin, la Rostock şi Leipzig, la Düsseldorf şi Paris. Da, englezii şi domnii americani nu se sfiesc să lovească şi-n fostul lor aliat.

— Porcii!

— Acesta-i epitetul cel mai gingaş, doamnă, dar… – şi *Obersturmbann*führerul roti ochii – dar domnul plutonier şi domnul maior von Winkel au uitat să vă spună cât de scump au plătit onorabilii 5 ïr-i pentru banditească lor îndrăzneală.

— Spuneţi-ne! Spuneţi-ne! Au fost pedepsiţi? gemu, cu aşchii de satisfacţie în glas, Puffmutter.

— Peste o sută de avioane doborâte în flăcări deasupra oraşului-erou, Hamburg, plus cele trântite în valurile oceanului şi chiar deasupra propriului lor teritoriu. În afară de asta, două cartiere din Londra, complet pulverizate.

— Bravo! Bravo!

— Un moment, domnilor… N-am terminat. La întoarcerea din Anglia, vajnica noastră aviaţie de vânătoare şi bombardament represiv a trimis la fund, spre păstrare, un crucişător britanic şi a avariat grav alt vas-cisternă american, ca şi un puitor de mine olandez în slujba lui Churchill.

— Bravo…!

— Asta nu e totul. Aflaţi că în curând, foarte curând chiar, teribila armă secretă, la care savanţii noştri lucrează, armă izvorâtă din geniul şi ordinul iubitului nostru *Führer*, ne va aduce nu numai victoria, pe care marele nostru conducător a prezis-o, dar şi dominaţia spiritului şi a rasei germane peste întreg pământul.

— *Bravoo*! Hoch! Heil! Bravoo…

— Şi acum, *meine Herren*, faceţi o mică comparaţie între bocetele şoferului domnului maior. la care dumnealui s-a raliat, acompaniidu-l, şi realitatea pe care n-au ştiut-o, ori n-au vrut s-o ştie sau, mă rog şi hai să admitem, nu şi-au dat seama de ea. Iar ca-

ncheiere şi ca să revin la cele de unde am pornit, mă-ndoiesc că lorzii, deputaţii, coroana regală şi însuşi beţivanul lor de prim-ministru îşi vor-putea oferi luxul ca, drept răsplată pentru încă trei Hamburguri, să nu mai taurină piatră de piatră din «mârşava *Great Britain*! Ei, duduie barmaniţa, ce se-aude cu bockwuriştii mei? I-aţi reîncălzit? Foarte bine. *Senf und Brötchen*, *bitte*! Chifle şi muştar. Ce-ar fi, domnilor, să punem mesele cap la cap?

— O idee straşnică! exclamă tanchistul.

— Atunci, dacă toată lumea este de acord, să punem mâna. Ce spui, domnule amiral?

— Dacă-mi permiteţi să spun… Eu vreau să zic că Isac… Imediat o termin, *Herr Obersturmbannführer*… Imediat, că mi-a rămas în gât, neterminată… Zic… Adică zice Raşela către… „Ştii, tu Isac, ce-mi trece mie prin cap”?

Pentru ce Mercedes, spaniola, a primit numele de Ştefanka, era prea complicat să se afle din dosarul închis în casa de fier o doctorului Schwalbe şi evidenţa trecută în registrul lui Frau Puffmutter.

Spanioloaicei nu-i plăcea să vorbească peste ce nu trebuie.

Când au adus-o, împreună cu alte patru, pe fata cu părul de păcură, ochi de cărbune şi buzele roşii de parcă chiar atunci muşcase careva din ele, s-a constatat următoarea nepotrivire: pe drum, din cele cinci „prospături”, una, Ştefanka, cehă, poloneză sau sârboaică, s-a sinucis, zvârlindu-se prin fereastra vagonului, când trenul care o aducea la bordel trecea peste un pod. Atunci, doctorul Schwalbe ori Puffmutter, sau amândoi, au tăiat-o pe Mercedes, din greşeală sau într-adins, de pe listă. Şi astfel fata din Barcelona, refugiată în Franţa, a ajuns în salonul bordelului, fiind înregistrată sub numele de Ştefanka.

Prietenii nu şi-a prea făcut printre fete. Cu Mona, olandeza, discuta r.ir. Pe Angélique n-o băga în seamă, ori se prefăcea. Cu Inge nu vorbea decât chestiuni scurte, serioase, de vreme ce schimbau cuvintele în şoaptă şi cât puteau de ferite. Cu Hanka a avut chiar o mică ceartă. Norvegiana îi atrăsese, într-un timp, interesul. Dar pe Rada, sârboaica, o iubea şi proteja.

Dragoste şi protecţie. Cum se putea manifesta acolo acest amestec de sentiment şi atitudine?

Şi-au dat seama, poate curând, după ce pentru a treia oară spanioloaica i-a „suflat” ofiţerul Radei. Şi asta numai când fără să-şi fi terminat programul pentru ziua aceea, o vedea pe sârboaică obosită, sleită şi teribil de tristă. Atunci Ştefanka cerea voie să se aşeze la masa amatorului în perspectivă, glumea, râdea, îi spunea că-l place şi până la urmă reuşea să-l facă să-şi schimbe alegerea.

Puffmutter nu obiecta. Principalul consta ca oaspetele să fie mulţumit. Că una dintre fete nu şi-a putut împlini planul cu cele douăsprezece ore de serviciu, adică de la orele şase după-amiază şi până la aceeaşi oră de dimineaţă, ţinând seama şi reamintind că domnii ofiţeri superiori pot reţine şi o noapte întreagă domnişoara, această deficienţă întâmplătoare sau de moment nu-i putea strica socotelile; atâta vreme cât graficul contabil demonstra că linia verde e ascendentă, că afacerile merg bine… Era doar al fetei interesul să nu-i scadă atracţia exercitată asupra

oaspeţilor, motiv socotit – după câteva săptămâni de consecutive eşecuri – ca suficient pentru a fi retrimisă la muncă. Respectiv în lagăr. Adică la moarte, cum unele prea bine ştiau de la bun început ori mai târziu avusese grijă careva dintre ele să informeze şi pe celelalte.

De-atunci se obişnuiseră ca Ştefanka să facă de „serviciu” şi pentru Rada, după cum se interesa de starea sănătăţii ei, dacă a imâncat ori nu, încercând să-i alunge gândurile negre, făcând fel de fel de giumbuşlucuri ca s-o distreze şi s-o antreneze să se zvârle în binefăcătorul ocean al indiferenţei. Sinpurul element în stare să împiedice fetele de la sinucidere ori demenţă.

— Iar ţi-a suflat oaspetele! Nu are voie fata să-şi apropie pe cineva, că hait! afurisita de spaniolă i-l şi şterge de sub nas… făcea haz codoaşa.

Nu s-ar putea, totuşi, spune că Rada nu-i interesa pe vizitatorii cu epoleţi. Dimpotrivă. Aerul ei trist, de o concentrată esenţă melancolică, figura-i încă proaspătă de copil, pe care noroiul nu avusese timp să

se-ncrusteze, atrăgeaţi pe ticăloşii trecuţi de 40 de ani. Uniformele cu trese late de colonei apreciau, excitaţi, senzaţia de păcat ori incest, pe care fetiţa cu coade le-o oferea ieftin şi cu bon de intrare.

— Nu-l cunoaşteţi pe tata? Un om admirabil. Ce caracter şi ce trecut!

— Trăieşte? îndrăzni tanchistul.

— Bineînţeles. Mulţumesc Providenţei. Şi ştiţi pentru ce trăieşte? E chiar atât de greu de ghicit?

— Pentru că face parte din rasa germanilor sănătoşi, vru să dezlege întrebarea locotenentul de infanterie.

— Nein, nein! *Altceva*.

— Pentru că are un fiu atât de frumos şi brav…? linguşi Puffmutter.

— *Nix*! N-aţi nimerit. Tata trăieşte pentru ziua cea mare când germanul va putea spune că ţara lui se-ntinde de la Volga la Atlantic şi de la Marea Nordului la Pirinei şi Adriatica.

— Sub faldurile zvasticii, *Herr Obersturmbannführer* – completă tanchistul.

— Selbstrerständlich! *Absolut*!

Bravo-urile şi *hoch*-urile explodară din nou.

— Uite ce-nseamnă vitejia şi inteligenţa germană, supralicită codoaşa. A fost de-ajuns ca un vajnic SS-ist să intre în mijlocul nostru, ca să ne-nsufleţească şi să destrame norii.

— Tata, *Vater* Porsch, cum i se spune, a fost pe frontul franţuz din ’14 şi până-n ’18. A ajuns la câţiva kilometri de Paris.

— Dacă nu răbufnea trădarea financiarilor, cuţitul plutocratic şi iudeo-masono-bolşevic înfipt în spatele ţării…

— Aşa, locotenente, cunoşti bine istoria. Dacă n-ar fi fost trădarea bancherilor şi stiletul bolşevic al perciunaţilor, armata, care, după cum se ştie, nu pierduse războiul, n-ar fi admis ruşinosul Versailles. Ruşinea armistiţiului…

— A fost şters de *Führer* în vagonul-restaurant din pădurea Compiègne, vru din nou să-şi dovedească tanchistul competenţa politică.

— Exact, dar acum dă-mi voie să vorbesc şi

despre taică-meu.

— Scuzaţi.

— Bătrânul Porsch, întors din război cu crucea de fier, a luat parte la luptele şi dezarmarea spartachiştilor şi la arestarea Rozei Luxemburg. Ei?

— Nemaipomenit! Tatăl dumneavoastră?

— El, locotenente… Cum îţi spune?

— Mie? Metz, locotenent de covertă Metz.

— Nu pe tine te-am întrebat, amirale, ci pe tanchistul de lângă mine.

— Bursch, locotenent Wilhelm Bursch.

— Mulţumesc. Stai jos.

— Vă rog să mă-ntrebaţi şi pe mine, *Herr Obersturmbannführer*. Despre spartachişti. Cunosc una bună cu ei.

— Dă-i drumul.

Metz îşi luă o figură speriată şi începu:

— Era în zilele terorii spartachiste. Pe o stradă dosnică, Moritz se-ntâlneşte cu Goldner. Ştii tu, Moritz, spune Goldner, câte fire de barbă

— E veche, domnule locotenent şi n-are legătură

cu Spartacus – interveni von Winkel. Continuaţi, *Herr Obersturmbannführer*.

Marinarul îi azvârli o privire cruntă şi tăcu.

— Tata era convins că va trece cu casca lui cu cui şi manlicherul la umăr pe lângă Turnul Eiffel.

— A trecut fiul, felicită Puffmutter.

— *Einen Augenblick*, doamnă, un moment. Pentru vizitarea Parisului, tata îşi pregătise un *„Petit Parisien”*, îl am la mine. Priviţi-l! Nu mă despart niciodată de el. Este mascota mea. *„Le petit Parisien”* de R. Kron, tipărit în 1911 la Freiburg-Baden, în editura J. Bielefelds. Kron a fost doctor în litere şi profesor. „Îţi va fi de folos”, mi-a spus tata, recomandându-mi să nu uit harta capitalei Franţei, aflată după ultima pagină şi să-i spun, după ce mă voi reîntoarce din Paris, dacă acest mic manual de lecturi şi conversaţii franceze *„sur tous les sujets de la vie pratique*pe care el n-a reuşit să-l folosească, pe mine m-a ajutat. *Fräulein, bitte sehr, noch cine Moseila*, vă rog, domnişoară, încă o sticlă de Mosella, şi o porţie dublă de tort. *Danke*! *Prosit*! Şi Porsch atacă coasta

lată şi aromată din prăjitură. Înghiţi cu lăcomie. *Fein*! *Extra*!

— Reţeta îmi aparţine, *Herr Obersturmbannführer*. *Se* numeşte tort imperial.

— Tort imperial! Mm! *Sehr gut*. Foarte bun. Imperial… Avem voie să-l mâncăm şi noi ăştia care nu posedăm blazoane, ci numai dragoste faţă de Reich şi *Führer*?

— Parc-am ghicit că trebuie să ne sosească un oaspe de seamă!

— Nu faceţi zilnic astfel de bunătăţi?

— O, nu! E nevoie de cacao fină… Mai am puţină, olandeză, Van Hutten, migdale pisate, unt curat, cu margarină nu merge, biscuit din făină extraalbă, nuci, coniac franţuzesc ori Segarcea românesc, vanilie… închipuiţă-vă că mai am şi vanilie, foarte puţină, dar în batoane originale. Astea tot din Amsterdam. Zahăr, ouă de raţe, grase, plus secretul de fabricaţie pe care nu-l divulg.

— Los de Mari» Arseoe 273

— *Şi când v-aţi întors*, Herr

Obersturmbannführer?

— Când m-am întors? *Prosit*! De unde dragul meu tanchist să mă fi întors?

— Din Paris.

— Din Paris... Mai pot căpăta un pahar mic de coniac, *gnädige Frau*?

— Doriţi cu lămâie?

— Lămâie? Există aşa ceva pe meleagurile astea sălbatice din Europa asiatică?

— Ne-au sosit trei lădiţe cu avionul. Din Grecia.

— Ohoho! Mi-ar face muită plăcere. Un strop de coniac. Nu mult. O linguriţă. Într-un pahar cu vin bun şi dacă mai pui şi o felie de lămâie... Asta am învăţat la Paris, într-o cafenea. Un porc de chelner, Fransoa, mi-a demonstrat. Îi arătam oarecare bunăvoinţă, până ce-ntr-o zi, în iulie, urc sus şi nu-l zăresc. Întreb de el. „N-a venit azi, domnule ofiţer", mă informează patronul. A treia zi sunt iarăşi acolo. Îmi plăcea să beau privind acel colţ din Paris străbătut de cele mai frumoase femei născute în Franţa. Cel puţin atunci aşa mi se părea. Pe urmă le-am întâlnit şi-n convoaiele

trenurilor spre locurile de muncă. De-atunci mi-am schimbat părerea.

— Şi ce aţi spus când v-aţi întors de la Paris?

— De ce să spun? Staţi că n-am terminat. Îl observ pe tip. „Fransoa – îi zic – nu te-am văzut alaltăieri14. „Am lipsit domnule ofiţer”. „Ai fost cumva bolnav?” „Nu, a fost sărbătoare” – zice. „Sărbătoare? Ce fel? Poate ţi-ai aranjat tu una personală cu vreo fetiţă, din astea multe şi dulci pe care le aveţi *en-gros* aici?” „A fost 14 iulie, căderea Bastiliei, *monsieur*\ „Aha! Căderea... Ştiam că-i interzis, de către comandamentul nostru sărbătorirea ei”, observ eu. „Dar am serbat-o în Franţa, domnule”, îmi răspunde el cu neruşinare. Şi imediat, ca să nu uit, i-am dat două palme ca să-şi reamintească, că, până una, alta, Parisul nu-i încă Franţa... Şi...

— Şi când v-aţi întors acasă cu „Micul Parisien?”

— A! Le *Petit Parisien*? Da. Să-nchei şi cu asta. Când am intrat în casă, tata, după îmbrăţişări şi masa copioasă ce a urmat... Păcat că nu aţi mâncat vreodată raţă umplută cu şunculiţă, la cuptor, cum o

pregăteşte mama.

— Trebuie să fie o excelentă gospodină

— Singura-i dorinţă – şi ea are una, precum tata – este să poată servi o dată Führerului sau domnului mareşal Göring vestita ei raţă umplută, la cuptor.

— Şi bătrânul nu v-a întrebat dacă aţi folosit dicţionarul? sâcâi tanchistull.

Porsch căscă ochii în glumă.

— Nu-i dicţionar, căci are texte numai în franceză. Bineînţeles că tata a vrut să ştie şi m-a interogat, iar eu a trebuit să-i răspund cum l-am folosit. Ei bine, asta l-a amuzat peste măsură. Nici nu mi-aş fi închipuit că-i va pricinui atâta bucurie.

— Ce-a putut să-l amuze? întrebă maiorul.

Porsch râse, avalanşă şi brusc, strânse fălcile, se-năspri şi abia după câteva minute continuă, descreţindu-se de astă dată şi încercând să-şi reţină râsul.

— Vă voi citi din text la pagina întâia: *Je veux aller voir* (*ou rendre visite, faire une visite*) *à quelqu un, je me rendrai à son adresse ou chez lui, à son*

domicile, să maison, son habitation – entre trois et six heures, et je sonnerai. Să vă traduc: Dacă vreau să văd (să fac o vizită) la cineva, trebuie să mă duc la adresa sa – ori la el, la domiciliu, locuinţa lui – între orele trei şi şase după-masă şi să sun. I-am explicat tatii că: de regulă, la Paris nu mergem în vizită de unul singur, ci în grup; apoi orele nu erau chiar prea bine indicate, ooişnuindu-le a le amâna pentru 1 ori 2 din noapte. De sunat, sunam, e drept. Apoi, citez: *„Un* (*une*) *domestique viendra m-ouvrir*. *Je m'informerai au près de lui* (*elle*) *şi Monsieur ou Madame est visible, şi Monsieur, ou Madame peut me recevoir*. Lecţia I, pagina 1. Deci: un servitor (ori servitoare) îmi va deschide. Eu mă voi informa pe lângă el (ori ea) – auzi! – dacă domnul sau doamna pot să mă primească. Şi aci eram nevoiţi să ne abatem un pic de la indicaţiile din carte în sensul că, îndată ce ni se deschidea, puneam revolverul în burta servitorului ori servitoarei, poftind-o să ne ducă de îndată şi fără zgomot la *Monsieur* sau *Madame*.

Ofiţerii izbucniră în râs. Dar maiorul zâmbea

acru.

— Mai departe. După ce intram în dormitorul jidanului bancher ori negustor sau al franţuzului pe care-l identificasem ca duşman activ ori viitor activ: „*Asseyez-vous, Monsieur*. *Prennez un siège*”. „Aşezaţi-vă, domnule. Luaţi loc. a în traducere liberă: Mâinile în sus! Şi nu mişca de nu vrei să-ţi dau

I» * zn în depozit câteva cartuşe. „*Mon arniy Monsieur Albert, mă annonce votre visite*. *Les amis de mes amis sont mes amis*”. Asta ar veni cam aşa: „Prietenul meu domnul Albert mi-a anunţat vizita dumneavoastră. Prietenii prietenilor mei sunt prietenii mei – i-ar fi răspuns el tatii. Dar noi nu mai eram în războiul – lui Joffre şi Foch, ci al *maquis*-ului şi-al Intelligence Service-ului şi, vrând-nevrând, am deformat puţin formula lui Kron din *Micul parizian*, întrebând politicoşi ce legături au cu tâlharii din Rezistenţă, pentru că prietenii duşmanilor noştri sunt, la rându-le, şi duşmanii noştri. Puteţi să râdeţi, că şi tata a făcut haz.

După ce hohotele s-au potolit şi marinarul fu din

nou împiedicat să-şi termine o variantă nouă a străvechii anecdote cu Isac şi Sara, al patrulea locotenent, de faţă şi de artilerie, rugă respectuos pe domnul colonel şi *Obersturmbannführer*, să citească şi să mai comenteze cu atâta umor din comica şi preţioasa carte a lui Kron. Fără să se lase chiar prea mult rugat, Porsch răsfoi mai departe cărţulia legată-n pânză kaki, pentru uzul trupelor Kaiserului şi al civililor după domesticirea Franţei, şi citi tare subtitlurile pe capitole:

— Toilette, Famille, Corps humain, Maison, Pension, Hôtel, En voyage, Moyen de locomotion, Amusement et récréation…

— Da, da! Amuzamente!

— Pagina 120: Cavalerul: „*Mademoiselle, voulez-vous me faire l'honneur de in acorder la prochaine valse, scottish, polka, mazurkay polonaise*?” Cavalerul: „Domnişoară, vreţi să-mi faceţi onoarea acordându-mi viitorul vals, scotish, mazurcă etc.?” Dama: „*Avec plaisir, Monsieur*. *Volontiers, monsieur*. *Oui, Monsieur*”. În traducere ad litteram: „Cu plăcere,

domnule. Desigur, domnule. Da, domnule”. Dragă tată, i-am spus, aşa ai fi procedat dumneata în 1916 ori 17, la vreun bal de cartier din Paris, dacă lui Dicke Bertha nu i-ar fi turnat jidanii şi judeomasoneria apă în praful de puşcă. Dar azi, când panzerele au demascat în faţa lumii întregi că pentru Tigrii şi Ferdinanzii noştri linia Maginot este făcută din Brie şi Camambert, a trebuit să modernizăm siropoasele dialoguri din prea *Micul parizian*.

— Spuneţi-ne! Spuneţi-ne!

— Eşti nerăbdător, tanchistule! Fiţi atenţi! Acelaşi local de noapte, dar cu gardă militară afară, ori la un bal, urmat de „balet” în camera de anchetă, la aceeaşi pagină 120: Cavalerul.

— Teuton!

— Teuton, *fein*, locotenente! Cavalerul: „Domnişoară, vreţi să-mi faceţi onoarea şi să-mi acordaţi semnătura dumneavoastră pe această declaraţie, în care recunoaşteţi, de bunăvoie şi nesilită de nimeni, că aţi luat parte la sabotaj ori difuzare de manifeste incendiare? Eventuali 4 a un atac armat

asupra unor militari germani, deţinere de armă – de foc etcaetera?” Dama: „Cu plăcere, domnule ofiţer, dar nu ştiu nimic. De bunăvoie, domnule anchetator, dar habar n-am. Nu, domnule colonel”. Şi mai departe: Cavalerul: „*Madame, voulezvous me faire l'honneur de danser ce galop, cette contredanse, ce quadrilley ce* (*s*) *lăncier* (*s*), *le cotillon – avec moi*?”

— Am cam înţeles întrebarea cavalerului.

— Cunoaşteţi franceza, domnule maior?

— Trebuie să recunosc.

— Şi dumneata, tinere locotenent cavaler teuton călare pe Tigru?

— O bănuiesc doar.

— „Doamnă – spune cavalerul în cărţulia profesorului Kron – vreţi să-mi faceţi onoarea să dansaţi acest galop, contradans, cadril, lanseu, cotilion cu mine?” Dama: „*Je vous remercie – ou simplement*: *merçi – mais je suis invitée*. *Je vous remercie, je désire me reposer un* momentea refuză: „Vă mulţumesc – ori simplu mersi, dar sunt invitată”. Sau: „Vă mulţumesc, doresc să mă odihnesc un

moment”.

— Şi formula modernă?

— Formula modernă, tanchistule, a celor care răspundem de securitatea trupelor şi a prezenţei noastre în ţara duşmană şi învinsă: Cavalerul: Doamnă, vreţi să-mi faceţi onoarea sa vă dezbrăcaţi şi să vă aşezaţi în oricare poziţie convenabilă pentru a vă putea dărui douăzeci şi cinci de cravaşe peste albele şi drăgălaşele dumneavoastră fese?” Dama, refuzând: „Vă mulţumesc, dar cred că nu le voi putea suporta44. Ori: „Vă mulţumesc, dar vreau să mă mai îngăduiţi puţin44.

— Şi-atunci?

— Atunci, domnule maior, conform indicaţiilor din Kron, *Je cavalier qui reconduit să partenaire*, à *sa place, lui offre généralement le bras gauche*... Noi îi ofeream cravaşa cu dreapta. „Deci cavalerul apasă pe buton, soseşte ofiţerul de servit în care reconduce pe tânăra domnişoară sau doamnă în cabinetul unde valsul, scociul, polca şi mazurca sunt folosite exclusiv pentru a le convinge de a face mărturisiri, în cadrul

uriaşului cotilion ce l-am deschis împotriva comuniştilor, jidanilor şi a celorlalţi duşmani ai Germaniei. Mi se pare, amirale, că nu eşti de acord.

— Aţi ghicit, *Herr Obersturmbannführer*. Nu sunt de acord, dar se loc de-acord, mă-nţelegeţi, să terminăm această plăcută seară fără să vă spun un viţ tare cu Mozes şi Rebeca Fecioara, care au cerut hahamului despăgubiri pentru…

— Rabinului, poate r

— M-am exprimat corect. Hahamului, căci e vorba de tăiat… Au cerut amândoi să fie despăgubiţi, deoarece au constatat… Dumneavoastră, domnule maior, nu sunteţi atent. Am impresia că nu vă plac glumele.

— Te-nşeli, dragul meu.

— Atunci, rectific, nu vă plac toate glumele.

Von Winkel se făcu că nu înţelege unde voia să bată marinarul, de altminteri destul de bine aranjat de băutură.

— Fireşte, chiar toate nu-mi pot plăcea. Unele sunt răsuflate, altele n-au haz.

— Ori un anumit gen care vă indispune?

Maiorul s-a ridicat de la masă.

— Plata, *Fräulein* Lotte. Mă iertaţi, dar eu o să mă retrag.

— Nu vă simţiţi bine în compania noastră?

— Ba da, dar sunt obosit, nu pot sta mai mult.

— V-au supărat cumva glumele mele? Vă jur c-au fost fără intenţii.

Von Winkel îşi înălţă trupul şi răspunse jumătate-n glumă, jumătate-n serios:

— Domnule locotenent, dacă aş fi comandantul dumitale, te-aş spânzura de vârful catargului pentru indisciplină.

— Iar eu, înainte de a-mi vărsa limba afară, n-aş regreta să vă spun cum Moritz, alt Moritz, a vrut să fie sigur că Raşela lui, altă Raşelă, nu-l înşală.

— Povest>eşte-4 e-o domnilor, poate că nu o ştiu. Opreşte-ţi restul, domnişoară Lotte. Am onoarea 1 Bună seara.

Puffmutter îl ajunse abia la uşă.

— Nu vă place nicio fată, domnule maior?

— Ba da, dar…

— Vă recomand pe Eva, poloneza. Nu are mai mult de optsprezece ani şi abia de o lună a venit. Sau pe franţuzoaica Angélique, care-i atât de fină, ori pe mica sârboaică…

— Nu te necăji, *gnädige Frau*. Poate cu alt prilej. Bună seara.

— Păcat. Am acum un lot de fete tare simpatice. În sfârşit, cum doriţi. Şi bonul dumneavoastră nefolosit?

— Am să-l rup.

— Mă rog.

— Ai avut o purtare ireverenţioasă faţă de maior, amiralule. În locul lui, te puneam la ordine şi-ţi făceam un raport de te-ar fi usturat în fund un an întreg. Ai avut noroc că a luat în consideraţie numărul de pahare pe care le-ai supt, altminteri…

— Îmi pare rău, *Herr Obersturmbannführer, aber* domnul maior e suspect.

Porsch îşi umflă, nemulţumit, pieptul. Apoi îşi reveni.

— Te-ai îmbătat rău, băiete. Ar fi bine s-o ştergi, până nu intri în vreun bucluc.

Locotenentul de marină Metz îşi suflă cu zgomot nasul în batistă.

— Nici cât asta nu mă doare. Nu l-aţi văzut ce fund are şi cum merge?

— Ce? Ce vrei să insinuezi? strigă indignat Porsch.

— Fundul rotund şi mersul legănat este tipic jidovilor. Iar când îl priveam în ochi, lăsa pleoapele. Ce mai, are sânge de perciunat von Winkel ăsta, care nu putea suporta şi nu m-a lăsat nici la masă, şi nici la bar, tot timpul cât s-a mocăit cu-n păhărel de coniac, să termin vreuna din glumele cu jidani.

Oricât de bine dispus era ori se trudea să fie, Porsch nu putea permite ca, în faţa lui, un mucos de locotenent şi încă de marină, să jignească un ofiţer superior. Era suficient că ofiţerii din corpul SS-ului aveau dese conflicte cu ofiţerii din Reichswehr. Existau şi instrucţiuni în acest sens, pentru evitarea, pe cât posibil, a fricţiunilor dintre trupele de elită ale

Führer-\üui şi partidului şi cei din armata regulată. O lecţie şi un raport către forul superior în care să arate cum un *Obersturmbannführer* SS a apărat disciplina în rândurile armatei de rând ar fi un exemplu bine venit. Ar demonstra că, totuşi, spiritul de ca

? 7 t>

Iiiaraderie între SS şi Reichswehr există. Cu atât mai mult va impresiona, căci va fi vorba de un „von”, maior von Winkel.

Şi puştiul ăsta care pare îndopat cu-n atât de prostesc curaj! Ofiţer de marină pe frontul rusesc… Curios! Poate-i un provocator… Unul dintre executanţii manevrelor lui Canaris… Hmm… Poate că pasărea… Nici nu mai ştii din care cracă zboară. Numai să fii atent şi cu – degetul pe trăgaci… Ar fi o mare ocazie pe care nu trebuie s-o scape…

— Spune-mi, locotenente, ce treburi grozave te-au debarcat de pe covertă pe meleagurile astea ruseşti?

— Secret. Secret militar. Nu e voie de divulgat. Parcă dumneavoastră nu ştiţi?

— Domnul locotenent aşteaptă să conducă un curs de pontonieri, răspunse Puffmutter în locul marinarului.

— Dar dumneata, doamnă, de unde ai aflat?

— De la dânsul. A spus-o la bar domnului maior, înainte să veniţi dumneavoastră, informă Puffmutter surâzătoare şi mândră de perspicacitatea ei.

Lui Porsch îi sticliră ochii către tanchist:

— Uite cui încredinţează armata secrete!

Metz îşi întinse picioarele cât putu de mult sub masă, slobozi cu două ochiuri cureaua de la pantaloni şi zise rânjind:

— Acum, dac-aţi aflat, e totuna. Tot n-au să se mai ţină cursurile.

Porsch bătu cu pumnul în masă.

— Îţi interzic, domnule locotenent, să mai continui cu dezvăluirea secretelor militare. O să dai curând de dracu'!

— Ce-aveţi cu mine, domnule colonel?

— *Sunt* Obersturmbannführer.

— Oi fi, dar pentru mine… Pentru armată ai

echivalentul de colonel… Lotte! Pardon, *Fräulein* Lotte, *noch cine Flasche* Mosella. Cum nu se mai poate? Doar nu sunt încă beat. Ci numai vesel. *Bitte, noch ein*… Să nu procedaţi cu mine cum a făcut bancherul Grünberg la nunta fetei lui cu doctorul Isidor, căruia i-a făgăduit o zestre de un milion de dolari în cazul când fata… Ei, ce-i cu vinul ăla? De ce mă supăraţi?

Porsch chemă pe matroană şi-i şopti la ureche:

— Trimite după un ostaş din gardă. Îl arestez pe nebunul ăsta, că a devenit periculos. *Schnell*! Repede!

— Nici dumitale nu-ţi plac glumele cu jidovii? Curios. Nu-nchizi ochii când te privesc… Hâc! Pardon! O Mosella, *bitteee*…! Şi fundul… Cum aveţi fundul, *Herr Oberst*? Vreţi să mi-l arătaţi puţin?

— Porcule! Cine te-a învăţat să vorbeşti astfel cu superiorii?

Numai apariţia caporadului din gardă îl opri să-l pălmuiască pe marinar. Acesta păru buimăcit.

— Dar eu am vorbit… N-am vorbit decât de jidani… îi cunosc de la o poştă… Ochii, fundtfl… Şi

unchiul mi-a spus că am căpătat fler ca un copoi… Dintr-o mie, unul să fie, îl descopăr. Dar unchiul este cel mai mare specialist… hâc! Lotte!… N-ai venit încă? O aduci chiar din Mosella?

— Care unchi, zevzecule?

— Unchiul Iulius…

— Asta cine mai e?

Metz deschise o gură să-l înghită cu epoleţi şi cizme pe de-a-ntregul. Dar se mulţumi numai să râdă şi să se bată cu palmele pe pulpe.

— Cine e? Nu-l cunoşti pe unchiul Iulius…? Ha-ha-ha! Sunteţi primul german pe care-l aud că nu ştie cine-i unchiul Iulius Streicher… De *Gauleit*erul Franconiei n-aţi auzit…? Aud?… Nici de ziarul *Der Stürmer*…? *Die Stürmer,* în care găseşti cele mai extraordinare anecdote cu jidani… Am să-i scriu…

— Domnule locotenent…

— O să-i scriu: „Unchiule Iulius, am găsit aici, în spatele frontului, un… – hai, fie – *Ober*… *sturm*… *bann*… *führer*…

— Domnule locotenent, m-aţi înţeles greşit.

— ...Care habar n-are de dumneata! Şi mai e şi colonel... Ba nu, *Obersturmbann* plus *Führer*... Dar n-a citit niciodată *Stürm*erul... De aceea nu-i plac viţurile cu Mozes şi cu Raşela... Un fenomen... Curat fenomen, ca în povestea cu Leia... Cu Leia, nevasta bijutierului şi... şi hâc! şi ofiţerul de husari...

Se apropiară caporalul şi un solda/t, salutând reglementar pe cel mai mare în grad, pe colonelul Porsch, care le ordonă să aştepte lângă uşă. Apoi Porsch îşi trase scaunul alături, îl luă de gât pe marinar, neobişnuit de prieteneşte, vorbindu-i:

— Cine nu-l cunoaşte pe excelenţa-sa domnul Streicher şi cine n-a citit şi n-ai s-a delectat cu „*Stürmer*"-ul domniei-sale? Ca să fac o mărturisire de credinţă, am – şi încă demult – o adevărată slăbiciune pentru excelenţa-sa, iar *Stürm*erul este pentru mine, după *Beobachtery* după „*Völkischer Beobachter* hrana spirituală de căpetenie. (îi mai turnă un pahar:) *Prosit*! (Şi încă unul:) *Prosit*!

Tanchistul priveşte la nepotul faimosului Streicher ca printr-o lupă. Infanteristul nu se poate

prea bine concentra şi-şi întreabă vecinul de băutură:

— Chiar… Julius Streicher? Chiar… el?

Al treilea comesean din vechiul grup de la masă, tot locotenent şi infanterist, nu poate răspunde cu precizie dacă-i vorba de Julius-Julius sau numai de un surogat, o asemănare de nume, şi transmite întrebarea celui de-al patrulea, care poartă gradul inutil de căpitan, căci e suficient de beat ca să nu-ţi poţi da seama dacă-i mintos ori prostovan.

Porsch turuia înainte, îmbiind să bea pe marinarul care nu se lăsa prea mult rugat. Ba, dimpotrivă, acum turna pahar după pahar ca-n executarea unui ordin:

— Am acasă întreaga colecţie a *Stürm*erului… Ar trebui trimise cât mai multe exemplare trupelor pe front… Să se mai înveselească…

Marinarul răspundea în monosilabe.

— Eu… cu Raşela… hâc! domnule maior… Wun… Wankel…

Acum abia Porsch se lămuri de ce maiorul nu răspunsese cum se cuvine mojiciei ofiţerului inferior şi

preferase să părăsească salonul. Trebuie să se descotorosească şi el de pramatia asta afurisită, venită să chiulească în Rusia, în loc să-nfrunte flota engleză pe ocean… Să chiulească şi să nenorocească ostaşi nevinovaţi şi nebănuitori cu ce lup tăvălit în miere au de-a face…

— Înc-un pahar! *Prosit*! Şi-acum, gata… O să mergem să facem nani… Desigur, împreună! Cum o să te las singur, amiralule? Caporal, ia-l pe domnul locotenent care vine direct de pe front şi nu i-a priit băutura. Uşurel. Bineînţeles că merg şi eu cu tine, marinarule! Sunt aci, n-o să te abandonez! Hai, caporal, dă-i drumul! Cum unde? La gară, în camera de gardă, îl predai comandantului gărzii şi-i spui să aibă grijă de dânsul până mâine dimineaţă, când se trezeşte…

— Să nu., hâc! mă pă… părăseşti, domnule colo… *bannführ ei*…

— Nicio grijă. Te însoţesc.

— Şi… şi… hâc! ăştia cine-s?

— Caporalul şi-un ostaş din garda trenului.

— Ca… Capo… Cum te… cheamă…? Nu mă-mpinge… prea., repede…

— Peter Glischke. Merg la pas cu dumneavoastră. Sprijiniţi-vă bine de mine.

— Mă… mă… spri… dar… tu ştii?

— Ce să ştiu, domnule locotenent?

— Când Avram… a… a sosit… vreau să spun… în cer… şi a… întrebat… de… Reghi… Reghinica lui…

— Încet la scară, domnule locotenent. Nu amândouă, vă rog. Numai câte un picior. Unu… Doi… Unu… E bine.

— Teribilă seară, doamnă.

— *Suntem obişnuiţi*, Herr Obersturmbannführer.

— Treci consumaţia marinarului în socoteala mea. Şi voi? Domnilor locotenenţi şi dumneata, căpitane! Ce mai aşteptaţi? V-aţi împlinit suma de băutură, de marinar v-am scăpat, c-altminteri poate dădeaţi de dracu' cu el.

— Lotte, porunci Puffmutter, nu vezi că domnii ofiţeri aşteaptă să facă plata?

— Credeam că trec şi prin cuşete.

— E prea târziu pentru dumnealor. Trebuie să ne conformăm dispoziţiilor. De la orele zece seara în sus numai pentru domnii ofiţeri superiori.

Peste alte câteva minute în salon nu se mai afla decât Porsch, fetele şi matroana cu barmaniţa.

— Bănuiesc că vreţi să rămâneţi peste noapte la noi, *Herr Ober Sturmbann führ ei*.

— Aceasta mi-e şi intenţia. Ce cuşetă îmi recomanzi?

Puffmutter se prefăcu că-i alege.

— V-ar conveni numărul nouă? O poloneză proaspăta.

— M-am săturat de poloneze, strâmbă Porsch din nas. Altceva.

— Şase, franţuzoaică. Fină şi cu-n corp…

— *Weiter*! Ceva mai bun.

— O puştoaică din Serbia?

— Sunt eu om de *Kindergarten*, de grădiniţă de copii?

Matroana se bătu cu palma pe frunte.

— Ştefanka! Spanioloaica de la patru.

— Spanioloaică veritabilă?

— *Echte Ware*, marfa originală din Barcelona.

— S-a făcut. Care este?

— Bruneta de colo, care stă de vorbă cu sârboaica cea mică. Numai fiţi atent: să nu vă ardeţi. Frige! şi codoaşa dădu ochii peste cap, trudind să nască, dar fără să izbutească, câteva frisoane.

— Eşti spaniolă?

— Din Barcelona.

— Atunci de unde numele ăsta sălbatic de Ştefanka?

— Mi se spunea Mercedes.

— Oho! Mercedes, Carmen, Juanita… Aşa da! Mercedes şi mai cum?

— Atât. Nu avem voie să dăm alte relaţii domnilor ofiţeri. *Frau* Puffmutter vă poate da toate informaţiile despre mine.

— Vreau să le aud din gura ta.

— Anchetă?

— Vax! Ce anchetă? Poate, puţin deformare profesională, dar ţin să aflu cât mai mult despre cei

care stau lângă mine şi chiar sub mine… Cum de pildă ai să fii şi tu curând.

— Cu plăcere.

— Cu plăcere? De ce eşti ipocrită? Ştim noi bine ce plăcere aveţi voi, târfele, când sunteţi obligate să ne luaţi în braţe.

— Şi să scoatem gemete cât mai naturale.

— Eşti cinică, Mercedes.

— Servesc cu supunere Reichul german.

— Îţi place cumva acest serviciu?

— Ce-i place Germaniei trebuie să-mi placă şi mie.

— Curios. Ştiam că spaniolii sunt mândri.

— Cine v-a spus?

— I-am văzut eu. Acasă la ei. În Spania.

— Ce puteaţi să vedeţi ca turist?

— N-am fost turist, ci aviator… în escadrila „Kondor”-urilor, voluntari pentru Franco.

Mercedes l-a privit lung, cu buzele strânse. Şi-a trecut degetele prin părul negru şi aes.

— Să mă dezbrac?

— Nu încă. Sunt puţin umflat de băutură. De altminteri, vom rămâne toată noaptea… Nu-ţi face plăcere?

— Am să mă străduiesc să fiţi mulţumit. Pot aprinde o ţigară?

— Te rog! Lasă-mă să te servesc cu ţigări bulgăreşti aromate.

— Vă pot oferi greceşti. Un domn ofiţer m-a tratat cu-n pachet întreg.

— După cum observ, n-o duci rău.

— Dimpotrivă, excelent.

— Chiar aşa. Ai ce-ţi trebuie: mâncare bună, căldură, rochii fine. Nu uita că suntem în război şi că însăşi femeia germană munceşte din greu în fabrici şi uzine, în birouri, gospodării şi chiar pe linia de luptă.

— Sunt recunoscătoare Germanici.

— Faci bine că vorbeşti cu ochii deschişi la realitate. Tu… Tu eşti, de altminteri, spaniolă, din Barcelona şi… Nu te-ntreb cum ai ajuns aici.

— Nu mă-ntrebaţi.

Porsch râgâi şi apoi căscă.

— Dacă vreau, te-ntreb. Şi o să trebuie să-mi răspunzi.

— Nici nu mai încape discuţie.

— Atunci spune-mi cum dracu’ ai aterizat din însorita Barcelonă în bordelul ăsta rătăcitor de pe câmpiile Ucrainei? Stai! Nu-mi povesti încă! Trebuie să mă duc la toaletă. Să nu te dezbraci până nu mă-ntorc. Îmi place să privesc operaţia dezbrăcatului. *Auf Wiedersehen*! Observi ce burta mi-au făcut Mosella şi bockwurştii?

— Am să observ tot ce doriţi.

A fluierat o locomotivă de manevră, gros şi scurt, ca un remorcher care-şi cere intrare în docurile Barcelonei. Mercedes închise ochii şi trase pe nări izul sărat al mării şi-al gudronului fiert. Respiră adânc. Dar nu mirosea decât a vopsea fierbinte – din caloriferul proaspăt lăcuit – şi a lignit ordinar, amestecat în focarul locomotivei cu nobilul cocs.

…Ce departe eşti, tu Bercelonă, pe care zdrahonul ăsta de SS-ist mi te-a «readus iarăşi în strâmta-mi cuşetă, unde trebuie să-ncapi cu toate

cheiurile tale de piatră, cu gărzile copacilor de pe Promenade de Los Tilos, cu Părea de Colon şi Paralela.

...Într-o seară a intrat în salon un locotenent spaniol din Divizia albastră. L-am observat din vreme, de cum şi-a scos mantaua şi s-a-ndreptat către bar. Am fugit şi m-am închis în cuşetă. Puffmutter mi-a spus că am făcut bine: ar fi fost îngrozitoare întâlnirea a doi spanioli în acest bordel.

Şi cât aş fi vrut să vorbesc cu el, să-l chem înăuntru, să-l servesc cu o ţigară şi o cafea, iar apoi să-l rog să-mi povestească – nu despre Franco şi închisorile lui, nici despre tribunalele militare şi văduvele minerilor din Austria – ci doar despre Barcelona., – Despre Barcelona şi cafenelele de pe Ramblas pe unde treceam cu Manuel-Sau dacă în Plaza de Toros...

S-a lungit pe spate şi a lăsat să-i alunece un pantof din picior. Dar şi-a reamintit de ordinul colonelului şi s-a ridicat la margine, în capul oaselor, cu picioarele atârnând.

Alături, în stânga şi-n dreapta ei, ca şi în vagonul dormitorului vecin, fetele dorm obosite, visându-şi zilele străine ori cele vechi, îndepărtate, care le vin din ce în ce mai rar pe pernă. Şi ele parcă s-au înăsprit şi-nrăit. Nu mai cred în nimic. Pentru că nu mai speră în ceva. Totul se consumă şi se distruge atât de repede…

Marina, tânăra grecoaică de 16 ani din Salonic, a ajuns o epavă în numai două luni. Se scofâlcise şi urâţise în mai puţin se opt săptămâni ca o bătrânică trecută de şaizeci de ani. Nimeni dintre ele n-a văzut-o, căci asta s-a întâmplat cu peste un an şi jumătate în urmă. Dar povestea ei au transmis-o fetele din gură în gură. Marina băuse oţet. Nu mânca, sau foarte puţin. Dar bea oţet. Minţea că avea greţuri. Cine o învăţase că oţetul pe stomacul gol usucă şi îmbătrâneşte? După două luni şi un şomaj de o săptămână, răstimp în care niciun oaspe n-o mai invitase, a fost trimisă într-o uzină, pentru muncă. Aşa a crezut Marina. Şi fetele care au preluat povestea, iar apoi s-au dus după ea… Dar acum ştiu toate ce soartă le aşteaptă când trupul

lor va fi refuzat de ofiţeri, nemaiatrăgându-i. Şi sfârşitul acestui coşmar atât de neverosimil, încât pare de când lumea…

În seara aceasta la bar, colonelul pe care-l aşteaptă a vorbit despre o armă secretă a lui Hitler. O nouă invenţie. O altă armă pentru nimicirea celor care mai sunt încă în viaţă, pe linia de front, în aer, pe mare ori acasă, în adăposturile subterane. Această armă va fi chiar finalul tuturor celor cărora crucea cu cârlige le-a decretat pieirea. Sunt în stare. Ah, Germanie, Germanie… Vor pieri şi ea, şi Manuel. Dar atunci cine se va mai încălzi la dulcele soare al Barcelonei? Pe lungile şi nesfârşitele bulevarde Rambla de las Cortés de Catalanna şi Gran Via diagonal, paşii cui îşi vor depune invizibila amprentă, în înserării? când urul topit al soarelui revarsă dornic, poleind părul iubitelor şi fruntea încinsă de patimă a amanţilor?… Barcelona.

— Dacă nu fac o diaree înseamnă că bockvurştii au fost proaspeţi, dar numai eu, flămând, am mâncat cu lăcomie – şi Obersturmbannführerul intră cu

bretelele pantalonilor desfăcute, acoperind, munte, cu trupu-i mătăhălos întreaga deschizătură a uşii.

— Dacă doriţi să vă spălaţi pe mâini…

— A, da! Săpun dezinfectant? Bun. Un prosop curat? *Danke*! Poate ai un pic de coniac? Nu? Lasă, n-o mai deranja pe barmaniţă, cred că s-a culcat.

— Suntem obligate s-o facem. Domnii oaspeţi trebuie să fie satisfăcuţi.

— O sticlă mică… Spune-i că-i pentru stomac. Am să iau şi o pastilă contra diareii. Am totdeauna aşa ceva la mine. Când te afli mereu pe drum şi eşti nevoit să mănânci tot felul de rahaturi, trebuie să fii prevăzător… Prezervative, antidiareice şi sulfamide, Rubiazol… Du-te şi vino degrabă.

— V-a plăcut Spania?

— Chiar de la-nceput, de la două mii de metri înălţime. Bineînţeles că în huruitul Messerschmidt-urilor de vânătoare şi al grelelor Heinkel III de bombardament, nu puteam să-i auzim şi muzica vestită. Exact. Dar seara, lângă aeroportul de Vittoria… Ce băutură şi cântece! Şi mai ales femei…

Dar a trebuit să sfătuiesc, iar apoi să dau ordin piloţilor noştri să se astâmpere.

— De ce?

— Instrucţiunile sunau altfel pe-atunci! Să dăm dovadă că am venit, mă rog, voluntari în Spania, ca reprezentanţi serioşi ai poporului german, nu pentru petrecere… Dar, după ce am plecat (doar şase luni am stat), ordinul s-a contramandat. De-atunci am rămas cu… Cu-n punct nerealizat din programul meu de perspectivă.

— Femeia spaniolă?

— Exact. În noaptea asta închei şi acest capitol rămas deschis.

Aţi fost comandant pilot?

— Nu. Instructor politic. Dar am luat parte la mai toate raidurile importante… Un timp, aş fi vrut să rămân în aviaţie. Apoi m-am răzgândit.

— Ar fi fost foarte periculos.

— Aşi! Crezi că mi-era teamă?

— În Spania, nu. Aviaţia guvernului era aproape inexistentă.

— Cine ţi-a spus? Erai prea mică să ştii asta.

— Aveam 17 ani când a fost nimicită Guernica.

— Oh, Guernica… De acolo a început ascensiunea mea… Asta mi-a prilejuit neuitata-mi întâlnire cu Führerul… Am fost felicitat pentru educaţia dată piloţilor noştri şi moralul lor susţinut… Guernica, aş putea-o uita vreodată? Ce tactică simplă, dar preţioasă pentru antrenamentul pe viu al piloţilor noştri.

— Au fost mii de morţi şi răniţi.

— Îţi pot spune precis. Chiar din datele roşilor şi din raportul meu… 1 654 morţi şi 889 răniţi. Îmi reamintesc, sunt şase ani de-atunci, Segnor Gay a declarat la Radio Salamanca că anarhiştii i-au pus foc… Acum pot să-ţi spun că am luat luat parte la planul de atac… La marginea oraşului se aflau două cazărmi cu miliţie motorizată şi chiar o făbricuţă de muniţii. Le-am neglijat. Ne interesa doar oraşul, care era neînsemnat… Cu căsuţe mici, acoperite de şindrilă, dar unde Ferdinand şi Isabela de Castilia au jurat să respecte drepturile bascilor… Vezi cât sunt de

documentat? Era zi de târg. Într-o luni. Am început la orele 3 şi 30 dimineaţa cu centrul orăşelului. Bombiţe şi grenade de mâna. Să fi văzut furnicarul de oameni cum năvălea pe străduţe, ascunzându-se în pivniţe şi adăposturi improvizate! După ce i-am silit să se adune cât mai compact, am trecut la bombe torpile de câte 450 de kilograme şi incendiare. Până către ceasurile 7 şi 45 de minute spre seară. Jerbele de foc ale incendiilor erau dovada că *unsere Jungen*, băieţii noştri, lucraseră bine. Un rug uriaş cu scântei şi artificii. Nu-ţi poţi imagina minunata privelişte ce se desfăşura sub aripile germane.

— Pot… Dar pentru ce, Doamne, pentru ce a fost nevoie şi de asta?

— Prostuţă mai eşti! râse Porsch cu indulgenţă şi compătimire. Guernica, Durango şi Eibar. Gualdecano şi Amorebieta.

La Amorebieta n-au fost decât 22 de Heinkele, care l-au scormonit, ca şi pe celelalte 20 de oraşe şi orăşele la care aliaţii noştri italieni nu s-au putut mândri cu prea multă oboseală. Peste 20 de localităţi.

Greul noi l-am dus. Pe puţin 20 de oraşe. Fără ele, *segnorina*, n-am fi putut avea Conventry şi nici Londra, Odesa ori Kievul. Cum s-ar fi putut antrena mai bine urmaşii lui Richthoffen şi ai mareşalului Göring?

— La Guadalajara…

— Ai reţinut numele? Da, la Guadalajara, în martie ’37 dacă nu mă-nşel, roşii au obţinut o lovitură la plex. Dar apoi, domnişoară, am intrat şi noi pe ring… Ia spune-mi, ce ai învârtit pe-acolo, în timpul războiului?

— Război între fraţi.

— Fără noi ar fi durat 30 de ani sau o sută, după cum ştii din istorie că s-a mai întâmplat. De ce-mi ocoleşti întrebarea? Ce socoteli aveai pe-atunci? Ai fost roşie, desigur.

— N-am fost roşie.

— Atunci? Pentru ce ai fugit şi n-ai rămas printre portocali şi migdali, cu castagnete şi ghitare, *segnorina*? Trebuie să-mi spui! îţi ordon!

— Dacă-mi ordonaţi sunt obligată să vă răspund.

Mai întâi am fost la o şcoală de învăţătoare din Madrid, unde meditam un grup de fete de la ţară, admise în acel institut vechi, din 1904, care primea numai copii de învăţători. Apoi, când bombardamentele nu ne-au mai dat posibilitatea continuării cursului şi nici speranţa că o să-mi mai pot lua bachillerato-ul, am lucrat câteva luni la „Cultura Popular”, care se ocupa cu bibliotecile populare. Pe urmă, cum războiul se-nteţise şi după descoperirea doctorului Jorda…

— Ce-a putut să descopere ăsta?

— Doctorul Dunan Jorda de la spitalul militar din Barcelona a descoperit o metodă pentru prezervarea sângelui până la 15 zile.

— Fleac. Noi am reuşit să-l păstrăm şi două luni.

— Dar pe-atunci… M-am înapoiat acasă şi am început să lucrez la Centrul benevol de donatori de sânge… Se ofereau cu sutele… Acolo venea şi Manuel.

— Soţ?

— Nu. Logodnic.

19 – Los de Maria Arsens 209

— Gata. Să lăsăm acum Spania în pace… În noaptea asta va trebui să stăm puţin la discuţie. Doar atâta pretenţie mai deosebită am.

— Orice doriţi. Îmi daţi însă voie să vă întreb ceva?

— Bitte.

— Deasupra Barcelonei aţi zburat în raid cumva?

— *Selbstrerständlich*! Bineînţeles. Doar nu ca să presarăm păpuşele din Nürnberg, ci migdale de câte o jumătate de tonă.

— Era într-un ianuarie… Aviaţia noastră de apărare abia dacă se arăta…

— *Aber*, dar ce tot spui? Aviaţia republicană… Coşciuge cu elice de pe vremea lui Bleriot…

— O bombă, una singură, a căzut asupra unei case cu copii refugiaţi. Au murit 83 din 108 câţi erau strânşi sub acoperiş…

— Ai memorie bună.

— Nu mă pot plânge…

— Şi-acum dezbracă-te. Încet. Nu te grăbi.

— Nu mă grăbesc.

— Doamna te-a recomandat cu multă căldură.

— *Frau* Puffmutter este foarte binevoitoare cu noi. Sper să nu vă dezamăgesc.

— Vino mai aproape de mine… într-adevăr, ai o temperatură foarte ridicată… Ştii că trebuie să execuţi orice îţi ordon…? Vreau să spun că eşti obligată să-mi satisfaci toate dorinţele.

— Cunosc regulamentul.

— N-am să-ţi cer cine ştie ce. Un fleac. Nimica toată pentru tine. Să nu te gândeşti la cine ştie ce excentricitate, dar eu… Mai dă-mi un coniac! Şi dumneata?

— Mulţumesc, nu mai pot bea.

— Te rog! încă unul! Trebuie! O să-ţi fie mai uşor pentru cele ce-ţi cer. Hai, mai dă unul peste cap… *Weiter*! Tot, tot…!

— Dar de ce este nevoie să mă-mbăt? N-aveţi încredere în mine? Nu-i mai bine când sunt lucidă şi vă pot servi cum doriţi?

— *Nein*, *nein*! Ştii… De când eram tânăr, foarte tânăr… La doisprezece ani… O servitoare din Bayern,

m-a îmbolnăvit… Nu, nu e ce crezi… La nervi, la sensibilitate m-a îmbolnăvit., îmi povestea cum… Prima oară şi… Mai bea un pahar!

— E peste măsură! Nu mai rezist.

— *Sehr gut*! Foarte bine! Bea» bea, până la fund. *Gut*. Acum treci lângă mine… Te rog… E vax pentru tine…

— Ce doriţi? Spuneţi-mi clar.

— Să-mi vorbeşti… Asta vreau… să-mi vorbeşti despre tine.

— Despre mine? Am dat de câteva ori declaraţii doctorului Schwalbe.

— Nu, proasto! Despre prima ta legătură cu un bărbat… Cum a fost? Cu amănunte… Te rog! Numai aşa mă pot îmbărbăta. Ce e? Nu ţi-e bine?

— Am băut prea repede… Patru păhărele de coniac deodată…

— Hai, dă-i drumul! Dar cu amănunte… Cu cât mai multe amănunte…

Mercedes avu bune minute impresia că ofiţerul e nebun. Nebun sadea. Avusese de-a face, în cele

aproape şase luni, cu peste două sute de bărbaţi. Grade inferioare de la sublocotenent la căpitan, ofiţeri superiori, maiori, colonei şi chiar doi generali, între care unul din detaşamentele de muncă ale lui Todt. Avea asupra lui o colecţie întreagă de parfumuri. Violete pe batistă, tabac pe cap, flori de salcâm pe pepţii cămăşii, mosc pe tunică, o drogherie ambulantă care, amestecată cu duhna sudorii lui de om gras, te-ngreţoşa. Multe săptămâni n-a putut scăpa de senzaţia acelui persistent miros, cu toată apa fiartă cu care se spăla şi opărea.

Au fost printre ei şi ticăloşi, care au ciupit-o şi muşcat-o. Alţii au pretins să fie luaţi ca pruncii în braţe. Un căpitan de transmisiuni i-a cerut să se-mbrace în rochie şi ciorapi negri – a trebuit să-i împrumute de la franţuzoaică – şi, cu două lumânări aprinse la cap – le-a scos căpitanul din servietă – să facă dragoste, bocită ca o moartă… Şi iată acum alt specimen. SS-istul cu coamă deasă pe piept, care-i cere, nici mai mult, nici mai puţin – după ce i-a răscolit sufletul cu amintirile –, să i se spovedească

despre cea dintâi dragoste… Nu, colonelul vrea să-i povestească despre primul ei act major al dragostei. Şi, mai mult. Cu amănunte.

— Pentru acest motiv te-am oprit toată noaptea. Trebuie să mă-nţelegi, dragă Mercedes. Am nevoie ca nervii să-mi fie destinşi. Relaxaţi. Patria are acum şi mai mare nevoie de mine. Nu te depărta… Spune…! Spune…!

— Mi-e destul de greu, *Herr Obersturmbannführer*. Eu vă-nţeleg, dar credeţi-mă şi pe mine… Nu mi s-a cerut niciodată aşa ceva…

— Sincer? Adevărat! Atunci eu voi fi primul bărbat străin care te ascultă… Spune… Asta-mi place! Dar nu mă ţine prea mult în aşteptare… Dacă mă-nfurii, e nenorocire mare. Te avertizez. Hai, vorbeşte dracului odată, cât am să te mai rog?

— De ce ţineţi să?…

— Ţi-am explicat, nu? strigă ofiţerul.

— Nu vă supăraţi. Dacă ţineţi neapărat, o să vă povestesc despre cea dintâi dragoste a mea.

— Mă… Fac ceva pe dragostea ta, m-auzi? Mie

să-mi spui cu cine şi cum te-ai culcat întâia oară! Se-aude? – şi Porsch dădu fetei o palmă teribilă.

Mercedes sări din pat. Îşi duse mâna la falcă. Aproape răcni:

— Ce v-am făcut?

— Ce mi-ai făcut? urlă, la rându-i, ofiţerul. De câte ori să-ţi repet? Nu mai trebuia decât să verşi câteva cuvinte din tine… Dar până să-ţi mesteci măselele… Până ai binevoit, putoarea dracului…! Parcă ţi-aş fi cerut să sugrumi pe tat-tu! Şi asta pentru că m-am purtat frumos cu tine şi te-am rugat, în loc să te spânzur de păr… Mişcă la loc în pat! Nu! Bea restul de coniac! Goleşte sticla. A treia oară, dacă mă sileşti să-ţi repet, te calc în picioare!

*Obersturmbann*führerul părea că turbase de furie. Mercedes duse sticla la gură şi turnă în ea cărbuni aprinşi. Puse, abia putând să mai respire, sticla pe măsuţă şi rămase într-o stare de prostraţie.

— Vino-ncoace acum! Te-ai îmbătat puţin. N-ai să mă minţi. Acum ai să-mi spui tot, tot…

— …Manuel lucra la Uzinele Renault… Avea

treizeci de ani… Făcuse parte dintr-o companie de mitraliori. A luptat în Madrid. Era ofiţer, sublocotenent… Făcuse şcoala militară redusă de şase luni…

— Lasă Madridul. Spune-mi ce ţi-a făcut spaniolul la Barcelona.

— La Barcelona nimic. Eram abia logodnici…

— Atunci, unde?

— La Paris, când ne-am refugiat în Franţa… M-a chemat acasă la el. Avea o cămăruţă mică pe *rue* Rollin, unde mai înainte stătuse cu taică-său… Bătrânul a fost şi el într-un batalion de săpători şi pontonieri…

— Dă-l dracu' pe bătrân şi pe toţi pontonierii roşii din Spania! Zi-mi ce aţi făcut în pac, nu pricepi că asta mă interesează?

— Eram de o lună în Franţa. Am intrat în cămăruţă… Manuel m-a luat în braţe şi m-a sărutat…

— Bine, bine, apoi te-a trântit în pat. Hai repede, repede!

— Eu l-am întrebat dacă mă iubeşte… Dar numai

aşa, ca să-l necăjesc, căci mă iubea ca un nebun… Vai ce mă arde coniacul ăsta… Şi cabina se-nvârteşte cu mine… Un pic de apă, daţi-mi voie să mă scol şi să beau…

— De câte ori ai să mă mai întrerupi? – o altă palmă zdravănă. Stai, nu fugi! Nu te mai mişti din pat decât ca să te aşterni sub tălpile cizmelor mele. Nu ştiu ce mă opreşte să nu te strivesc şi să chem altă curvă… Dă-i drumul! Fii concisă. Ştii prea bine ce vreau de la tine. Puteam să-ţi pretind mult mai mult. Ce nici nu-ţi trece prin căpăţână. Dacă te spânzuram cu o curea de picioare, cu capul atârnând în jos, şi îţi ceream să faci cu mine în această superbă poziţie dragoste, era mai bine? Ce ţi-am pretins? Să-mi vorbeşti. Atât. Să-mi voăeşti despre dragoste. De Manuel al tău. Şi de tine. Concret. Cu detalii. Hai…!

— …

— Nu vrei? Bineee…!

— Ba da. Vreau. O să vă vorbesc. De mine. De Manuel, care, nemaiavând răbdare, mi-a sfâşiat rochia…

— Ţi-a sfâşiat-o, fireşte. Şi-apoi?

— M-a luat în braţe şi m-a strâns tare. M-am speriat…

— Ah, ce bine povesteşti… Vă văd…

— Am vrut să fug, dar el…

— Dar el…? El ce…? Hai…! Acum…! Acum…!

— El a… Manuel al meu, care a fost arestat la intrarea Metroului… Deşi nu se ştie cine a tras şi a doborât un maior german…

— Cum? Ce… Ce metrou…? Ce amesteci metroul cu… Ah…! M-ai nenorocit! într-adins… într-adins… Tocmai când…

— Atunci Manuel…

— Târziuu! urlă Porsch ca scos din minţi. Prea târziu…! Ţi-ai bătut – gâfâia – joc… de mine?… De mineee…?

A zvârlit-o din pat şi s-a aruncat peste ea, proiectil greu de oase şi muşchi, că se pe trambulină, zdrobind-o aproape. Apoi a început s-o lovească, fără să scoată un cuvânt, icnind doar.

Inertă, Mercedes nu şi-a revenit decât sub

nemaipomenita durere pricinuită de călcâiul colonelului, care a pocnit-o în coaste, spărgându-i-le… Proiectată cu capul în uşă şi-n pantalonii ofiţerului, atârnaţi în cârlige, a întins instinctiv mâna, o singură mână, să se apere. Şi atunci a dat de tocul revolverului.

Bâţâind pe lângă pat, Porsch aprinse lămpiţa ca să vadă teatrul de bătaie şi eventual să continue.

A murit târfa? Nu, n-a crăpat încă. Dar are s-o fărâmiţeze bucăţică cu bucăţică sub labele lui. De un an ori doi nu fusese atât de bine dispus ca-n seara asta. Şi târâtura care stă în genunchi şi… Şi ce Paştele mă-sii face acolo cu capul, ciupercă terciuită? Ce mai vrea să-i arate cu mâna îndreptată către… Cu… *Verfluchte Hure*! Afurisită curvă! Are un revolver… Şi-l ameninţă… Pe el…? Pe Helmuth Porsch? Pe *Obersturmbann*führerul Helmuth Porsch…?

Cu braţul întins, Mercedes încercă să se ridice, din genunchi în picioare, sprijinindu-se de uşă. Durerea din coaste îi tăia respiraţia. Fiece mişcare a plămânului o trecea prin muchii de cuţite. Un ochi,

acoperit de pleoapa umflată, era spart, scos, ori careva îi turnase plumb topit în el. Şi totuşi reuşi să se menţină în picioare.

Porsch vru să se repeadă şi, din doi pumni în burtă şi-n tâmplă, să-i zboare deodată şi arma din mână, şi sufletul din ea. Dar iminenţa primejdiei – aşa i se-ntâmpla întotdeauna – îl calmă, dându-i rapid posibilitatea de a judeca.

— Lasă arma că-i descărcată şi urcă-te la loc în pat… Am fost nervos. Ce să fac? De o lună aştept… Şi tocmai când… Zvârle jucăria din mână şi hai să terminăm treaba… Nu vrei? Eşti mândră? Mai poţi fi mândră, *segnorma*? scrâşni el.

— Sunt mândră!…

— Ce? îndrăzneşti să mă înfrunţi? Pe mine?

— Pe tine. Un singur pas dacă faci, trag…!

Lui Porsch i se urcă iarăşi sângele-n cap.

— Cu ce să tragi, curva dracului? E descărcat.

Vorbea greu, sfârtecată de junghiuri în spate şi sub sâni.

— Atunci, omoară-mă de-a binelea… Vino spre

mine... Ce te temi, dacă revolverul e gol? Dar ţi-e frică, ţii la pielea ta de mistreţ, la viaţa ta. Tu, care ai stins fără să clipeşti atâtea altele...

— Te iert pentru că eşti beată. Din vina mea. Eu te-am silit. Hai să ne-mpăcăm.

Mercedes trebui să-şi facă încet şi cu insuportabilele dureri provizia de aer, ca să mai poată răspunde:

— O să mă-mpac cu tine ştii când? Când Germania ta îşi va plăti crimele cu o pâine... O pâine din grâul semănat şi cules de pe tot cuprinsul ei... Grâu şi neghină. De la o margine de Reich la cealaltă, numai un singur ogor... Cât vezi cu ochii, Germania, numai grâu... şi neghina... O pâine doar din pământul care nu v-a ajuns... Dar îndestul ca să ne sature de răzbunare...

— Ce tot vorbeşti prostii acolo?

A tras aer mult în pieptu-i cu plămânii terciuiţi. Părea că sorbise benzină aprinsa... O ustură, o doare, dar nu poate, trebuie să-i răspundă, să-şi răcorească cel puţin inima.

— E mult o pâine…? Pentru milioanele de asasinaţi, înrobiţi, spânzuraţi şi arşi… Jefuiţi şi îngropaţi de vii…? Pentru tatăl şi mama, care au pierit sub dărâmăturile căminului de copiii din Barcelona…?

— Astea-s subiecte de romane pentru fetiţe… Eşti beată, crunt! Vino aci să te odihneşti, să te culci. Şi are să-ţi treacă.

— Am să viu, *Herr Obersturmbannführer*… Şi ai să vii şi tu… Vom merge împreună… Acolo… Acolo unde toate şi toţi sunt la fel… Unde nu le ştim şi nu ne mai interesează…

— Lasă, păpuşă dulce, prostiile astea filosofice de adormit bunici în papuci. Eşti în stare să mă acuzi şi de uciderea părinţilor tăi… Tot din cauza coniacului, iar nu pentru că… Au fost atunci, în Spania, sute de piloţi… Ce inepţii poţi scoate din guriţa ta spaniolească… Uite, m-am întins în pat. Te aştept, îmi placi. Vino!

Şi-a trecut dosul palmei peste ochiul orb şi tumefiat.

— Am să te împuşc… domnule

Obersturmbannführer… Dar fără să te chinuiesc… Cum faceţi voi atunci când, în neputinţă de a asasina întreaga omenire… o condamnaţi la moarte lentă… Te avertizez că peste câteva minute… Trag în tine…

— Vendeta? Eçti caraghioasa! Ştii ce-nseamnă asasinarea unui ofiţer superior SS?

— Un târziu… dar meritat act… de dreptate…

— Şi chiar nu glumeşti? Vrei cu tot dinadinsul – haha-ha – să mă cureţi?

— Nu înainte de a-ţi răspunde la jignirea cea mai usturătoare pe care ai vrut să mi-o aduci…

— Dac-ar fi încărcat şi ai îndrăzni, ajungi direct cu capul sub ştreang… Hai, draga mea, termină! Ce rost are, acum…? Te-am jignit şi lovit am enervare… Iartă-mă! Sunt intempestiv, dar nu rău… Nu-ţi dai seama că pe tine te-am ales dintre toate celelalte fete…?

— Nu te apropia de mine… Trag! înapoi! Un singur pas dacă… Mai înapoi…!

— Mă joc cu tine, draga mea! Un singur glonte nu există în revolver… întotdeauna, înainte să beau, îl

descarc. Ca să nu am surprize.

— Dacă e aşa, poţi să mă omori… Dar mai înainte vei apăsa pe trăgaci… Să-l încerc… Să trag în tine.

— Ascultă! Nu te juca! Nu fi proastă!

— Mi-ai spus că spaniolii sunt mândri… Aşa e… M-ai întrebat apoi… cum de pot sta în acest infernal bordel…

— Nu am vrut să te jignesc. Mă gândeam să te scot de-aci.

— Ţi-era poate milă de mine?… Ori te şi îndrăgostiseşi puţintel… Aşa-i?

— Şi una şi alta.

— Nu minţi! Un om înaintea morţii… Nu trebuie să mintă… Eu nu m-am culcat cu nimeni… sub acoperişul ăsta blestemat… Niciunul din cei… două sute de mistreţi… nu m-au avut… Râturile lor., mi-au îmbăloşat faţa… Au profitat ei… nu eu… de carnea şi pielea mea… Dar a fost la fel… cum aş fi căzut… într-o baltă infectă cu lipitori… Pot fi acuzată…? Am avut legături? Am simţit ceva, când rimele vâscoase au supt din mine…?

— ...

— Manuel? A fost logodnicul meu. Şi-atât… Acum… Sst! Trece cineva… pe culoar… Sst! Nu scoate nicio şoaptă… Te previn…!

— Hilfeee! HIL.

*

— Maior Felix Schültze din Kriminalpolizei.

— Luaţi loc, vă rog. Da. Eu sunt şefa trenului. Numai necazuri avem de la un timp încoace. Mi se trimit fete pe care nu am timpul necesar nici să le verific caracterul ascuns, şi nici să le educ.

— Vă rog să-mi spuneţi cum s-au petrecut lucrurile?

Puffmutter sughiţă. Oftă. Şi iarăşi sughiţă.

— Un Alash? Nu? Domnul general Müller… În urmă cu zece zile am primit o ilustrată trimisa din Belgia… Ne cunoaştem de mult. Dânsul prefera Alashul oricărei alte băuturi, bineînţeles după bere. Da… Bietul *Herr Obersturmbannführer* Porsch! Ce om vesel şi de treabă… Dar să vă arăt ultima ilustrată a excelenţei-sale…

Eram atât de obosit, deprimat şi sceptic.

Întorceam spatele, neîncrezător în propria mea imagine din oglindă. Începusem să mă ignorez până la desfiinţare, iar rarele întâlniri cu mine însumi – nu mai aveam forţa şi nici răbdarea să le evit – se sfârşeau cu insulte şi dispreţ...

Fusesem naiv, credul, romantic şi sentimental.

Fusesem iubit, minţit, părăsit, uitat.

Şi iarăşi mi se oferise albastra mărgărită a prieteniei. Am întins mâinile şi am primit-o cu recunoştinţă. Mi s-a dat căldură, am găsit înţelegere, mi s-a purtat tandreţe. Dar totul atât de suav şi de repede îngropat în pământ.

Există o lege a compensaţiei? Da: pentru durere eşti răsplătit cu suferinţă.

Că tu eşti aceea pe care o aşteptam mi-o dovedeşte asprimea chipului tău de început, neîncrederea mustrătoare ce mi-o purtai şi dizolvanta întrebare „Ei şi căreia nu-i puteam da răspuns.

Ne întâhieam fără un scop precis, cheltuiam ore, străzi şi gânduri, aproape fără cuvinte. Mă considerai

un amator de aventură. Te socoteam rece, rea şi mofturoasă. Şi niciunul dintre noi nu ne dădeam seama că, de fapt, ridicam cărămizile pentru căminul în care dragostea avea să crească pe as-Cuns, pentru ca apoi să spargă ferestrele şi să izbucnească vâlvătaie într-afară…

Îmi plăcea mersul tău uşor, plutit. Mai ţii minte când ne-am plimbat dragostea pe puntea vaporaşului alb? Umerii tăi m-au înduioşat. În toamna cu flori şi culori din parc, urmăream zborul unor păsări călătoare, cu care te-am asemuit întru aceeaşi rotundă şi graţioasă mişcare a braţelor şi aripilor. şi pentru întâia oară m-a străpuns lancea necălită a presimţirii că mă vei abandona.

De ce să mă jenez a recunoaşte că sânii tăi m-au ispititi Primul pocal de cristal, aburit pe dinăuntru de rubinia licoare a coniacului cu stele, m-a tulburat la fel.

Cum şi după câtă vreme am izbutit să amorţesc şi-apoi să-mi strivesc sfiala ca să-ţi mărturisesc…? Ţi-am mărturisit:

— Am nevoie de mângâierile tale... De respiraţia ta pe tâmplele-mi împănate cu platina preţioasă a aşteptărilor... De arcul cefei taley în care să-mi şterg fruntea...

Te-ai fi putut ridica indignată de la măsuţa cofetăriei unde ne aflam. Ori să te fi amuzat ca de-o pretenţie nefirească. După cum puteaiy ipocrită, să dai ochii peste cap şi, nereuşind să te-nroşeşti suficient, m-ai fi acceptat cu-n „vai...!” îmbibat de falsă pudoare.

Dar nu a fost aşa. M-ai privit lung, cântărind deopotrivă dorinţa şi durerea din mine, şiy cu sacrificiul medicului care păşeşte în salonul cu contagioşi, ai răspuns, calmă, sigură, acoperind pudică accentul milei:

— Dacă nu se poate altfel...

Şi ai venit în cămăruţa rece şi străină, din subsolul pe care nu-l credeam în stare să ne taie şi să ne deschidă o spărtură în beton către fericire, pe unde să ne’s trecurăm. A doua oară m-ai refuzat. Iar a treia oară când simţeam amândoi că am ajuns în pravul

decapitării ori a marii dragoste, ţi-am luat braţele şi mi le-am pus colac după gât. Şi abia atunci te-ai trezit. Şi abia atunci te-ai dezlănţuit. Şi tot de-atunci... De-atunci.

Te-am îmbarcat pe bătrâna mea navă cu pânzele sfâşiate, ale cărei coaste purtau încă, evidente, numele grele ale furtunilor şi iminenţa naufragiului. Cu pavilion înălţat în vârful catargului şi steguleţele naiv arborate pentru marele pavoaz, am pornit-o înainte.

Ce ne păsa că de pe ţărm cucuvelele umplute în câlţi cleveteau din pliscurile lor înverzite? Ce ne interesa că huhurezii cocoţaţi pe uscaţii copaci de pe mal îţi făceau semne a ciudă şi mirare?

Pluteam spre portul care nu este trecut pe nicio hartă şi-n care niciodată n-o să putem acosta... Încrezători doar în drepturile noastre nescrise... Navigam cu toate pânzele sus. Şi n-aveam habar că păianjeniiy de departe fi de lângă noi, stârniţi de gelozie, ţeseau, urdurofi, plasa în care să ne strângă fi funia de care vor îndrăzni să ne spânzure iubirea.

Tăceam planuri, le schimbam fi completam, amânam, reluam fi înnoiam… Planuri, planuri…

CAPITOLUL AL IX-lea

Dacă prin fereastră privesc în sus fără să clipesc, ajung sub cerul nemaipomenit de albastru al Belgradului. Oprindu-mi cu voinţa respiraţia, cât să număr în gând până la 30, sunt în stare să trag pe nări izul părăsit şi amestecat de gutuie, naftalină şi spirt, din cămăruţa fratelui meu Petre. Şi tot astfel» concentrânau-mă până-ntr-atât încât să împing departe pereţii ţarcului de fier, pot să încep, să reiau ori să continui, ultima discuţie de-acasă.

— Şi dacă o să se afle? Ce va fi cu tine, Rada?

— Ce ar fi fost şi cu Stera.

— Nu-i totuna… Tu, dacă vrei, rămâi acasă. Deocamdată nimeni nu te poate smulge de lângă noi.

— Eşti aut de sigură…?

— Măcar de-aş n de Stera atât de sigură.

— Şi Petre ce are să facă fără ea? Ce să-i spunem?

— Să-i spunem… să-i spunem că Stera a trebuit

să-şi întâlnească tatăl, care se află într-un lacăr de muncă la Novisad.

— Novisad? Cum are să ne creadă că a riscat să fie prinsă, pentru o întâlnire imposibilă? Şi un copil ar pricepe că-i basm…

— Ori că a trebuit să-şi schimbe ascunzişul.

— Prea îl crezi naiv.

— De ce să nu creadă? El nu-şi dă seama de situaţie?

— Şi Stera? Cât de tare poate ea să fie, ca să-i ascundă adevărul, la despărţire?

— Nu, nu. Ceea ce vrei să faci e o nebunie.

— Pentru viaţa lui Petre, merită să fac şi o nebunie cu risc total şi nici nouăzeci şi nouă la sută şanse.

— Te vom pierde.

— Rămâne Petre.

— Cum vorbeşti? De tine crezi că nu ne pasă?

— Sunt cea mai mică.

— Ei şi? Eşti sora noastră.

— O întârziată… Am venit când demult nu mai

era nevoie de mine. O, dacă aş fi fost băiat, ca Petre…

— Prostii! Dar nu de asta e vorbă acum, ci de ceea ce vrei să faci. Să te nenoroceşti cu mâna ta. Până la urmă o să te descopere, o s-o ridice şi pe Stera, şi pe mama care i-a dat adăpost, şi pe Petre, logodnicul ei, bineînţeles, dar fratele nostru…

— Cine crezi tu, Zână, că a denunţat-o?

— Nu ştiu. Bănuiesc pe mulţi. Iartă-mă, Doamne, că doar unul e vinovat, dar nu ştiu care-i.

— Şi dacă ne-am speriat degeaba?

— Dar poliţistul care alaltăieri dădea târcoale pe uliţă? Şi civilul de ieri? De două ori a ciocănit la uşă şi a întrebat, o dată de unul Ştefan, într-adins, şi apoi dacă avem vreo cameră cu-n pat, de închiriat… Şi biata mama, care nu bănuie nimic.

— Şi Petre prins în fierbinţelile bolii, seară de seară…

Nimeni nu poate, nu trebuie să se-nşele. Altă culoare are Sava ziua şi altfel îşi poartă ea apele sub lună. Razele de argint spală, iar apoi îşi frâng braţele într-un tremur neverosimil. Când stai la mal şi priveşti

poleiala care-i îmbracă unda, rişti să nu te mai poţi urni din loc. Atunci, ca să te poţi despărţi… Ca să…

— Ca să te poţi despărţi de cineva pe care-l iubeşti îţi trebuie curaj. Şi Stera are.

— Dar are şi milă.

— Milă? Asta crezi tu că o leagă de Petre?

— Şi asta, şi asta, nu se poate altminteri, căci n-ar mai fi dragoste, ci pasiune.

— Nu crezi că ştii prea multe pentru cei şaisprezece ani ai tăi!

— Cred, Zână surioară, cred.

Dunărea e altceva. Cu totul altceva. Nu e nici şarpe gras cu solzii de nichel vechi, nici brâu lat şi unduitor ori ciorbă lungă precum mustul din ciurpen alb, înainte de-ncrop. Dunărea este un mister. Un mister nedezlegat de zeci ori sute de mii de ani. De la facere şi de la început. Dunărea-i o fiinţă vie. O femeie deznădăjduită care cântă trist pe lângă ţărm, iar inima-i, ascunsă în fundul mâlos, plânge ca un pumn de clopoţei zdrobiţi într-o piuliţă de aramă. Auzi…?

— Auzi, Zina…? Iarăşi plânge Stera dincolo.

— Să nu simtă Petre. Să n-o vadă.

— De ce să n-o vadă? Poate că ar fi mai bine. Să se obişnuiască…

— Niciodată n-are să se obişnuiască. Şi ştii de ce, surioară…? Pentru că nici ea, şi nici el nu se vor putea despărţi.

— Nimeni nu vrea să-i despartă. Doar Dumnezeu, care hotărăşte cum îi mai bine.

— Numai cum vrea. Ca şi Hitler.

— Să nu faci păcate! îl pui pe Hitler în altarul lui Dumnezeu?

— Dumnezeul tău, Zino, de-i mai mic ca Hitler, e scuzat, căci n-are nicio putere. De este mai mare, atunci sigur o să-l împiedice ori…

— Doamne, iart-o că nu ştie ce vorbeşte!

— Ori dacă, deşi mai puternic, îi face pe voie, înseamnă căsc-ncardăşeşte cu el. Altă interpretare nu poţi să dai, oricât ai fi de credincioasa.

— Iart-o! Iart-o, Doamne, că numai din gură păcătuieşte, la suflet şi trup e ne-ntinată.

Neîntinată e pulberea albă a zăpezii. Virgin şi

diafan e preşul de nea care se-ntinde din prag şi până-n poartă. O frişcă albă acoperă întreaga curte. Dar cizmele cu ţinte scobesc răni negre şi adânci în spuma deasă, iar spaima viscoleşte, crivăţ uscat…

Uscată-i e limba şi cerul gurii. Abia poate răspunde.

— Da, eu sunt Estera Alcalay…

— Chiar tu? Şi până acum de ce nu te-ai prezentat pentru plecare?

— Mi-a fost frică.

— Frică? De ce? Poate nu-ţi place munca? Hai, mişcă! Ai stat deci ascunsă în vizuina asta?

— Aici. De ce să mai intraţi în casă? Nu am nimic cu oamenii aceştia… Nu-i cunosc.

— Los! Los! *Mişcă*!

Din fund se aude glasul obosit al lui Petre:

— Cu cine vorbeşti, Rada?

— Cu cine vorbeşti, Rada?

— Cu nimeni, *Frau* Puffmutter.

— Baţi din buze de una singură? Ce-i cu tine?

— Nimic… Mă gândeam… Şi m-am pomenit

vorbind…

— Să nu te mai gândeşti decât în somn, când dormi. În timpul serviciului nu e voie. Ai înţeles?

— Am înţeles…

— E singură, plutonier?

— Doar una singură, puţin cam întârziată. Nici mai mult nici mai puţin decât un an şi jumătate. Am găsit-o ascunsă la văduva Marcovici. Ce spuneţi? S-o înregistrăm mai întâi. Şi apoi s-o trecem la anchetă.

— Numele!

— Estera. Estera Alcalay.

— Vârsta?

— Douăzeci de ani.

— Nu prea ai crescut. Profesiunea?

— Dactilografă… Dar ştiu şi germana. Nu foarte bine, însă pot să susţin o discuţie.

— Vreo rugăciune ştii? E nevoie. Are să-ţi trebuiască am zis. Dar nu o să-ţi folosească… Ha-ha-ha…!

Poţi folosi gândurile cum vrei: Le chemi şi ele vin supuse. Le-ntrebi şi-ţi răspund cinstit. Cercetându-le,

nu se feresc şi nu-ţi ascund nimic. Pofteşti să le trimiţi înapoi, te ascultă şi fac, cât ai clipi, calea întoarsă. Uneori, dai poruncă să-şi croiască drum înainte. Atunci se reped, nălucă, departe cât mai departe, de nu mai ştii pe care şosea gonesc, dintre cele multe şi neasemuite. Abia când truda ori somnul îs gata să te doboare, le rechemi. Au sosit. Obosite, prăfuite de nu le mai recunoşti. Cu greu reuşeşti să le-nchizi iar în colivia de aur, unde trebuie să prindă puteri, pentru viitorul raid. Iar dacă eşti în stare să mai înşeli somnul cu înc-un semicerc de secundar, le-ai şi făcut un plan nou de drumeţie, cu acelaşi fals paşaport…

— De ce ţi-ai falsificat identitatea? De ce te-ai dat drept jidancă?

— De vreme ce nu mi-era scris pe frunte, am socotit că totuna-i.

— Cu care scop ai luat numele logodnicei fratelui tău, Estera Alcalay, şi te-ai prezentat în locul ei?

— Am zis că tot două braţe vor fi la muncă.

— Faci pe tâmpita ori pe filosoafa cu noi? Vorbeştee!

— Vă rog, nu daţi atât de tare în mine: o să mă omorâţi.

— Bineînţeles. Dar nu înainte de a face mărturisiri. Vorbeşte! De ce te-ai dat drept jidancă? Mărturiseşte! De nu, te ucid în pumni, te-nviez şi iar te omor până ce… Nu fugi! Vino aci!

— O să vă spun… Stera trebuia…

— Cine-i Stera?

— Estera, logodnica fratelui meu bolnav… Bolnav de plămâni… Petre o iubeşte…

— Da, şi?

— De asta.

— Cum de asta? Nu poţi explica mai clar?

— Suntem şase surori şi-un singur frate… Mama a vrut să aibă un băiat… Şi tata… Abia după a cincea fată a venit Petre… Sunt ultima… După fratele meu… Ar fi trebuit să fiu şi eu băiat, ca să-i mai bucur o dată…

— Mai concis!

— Petre e singurul băiat în familia noastră… Dar s-a îmbolnăvit… De plămâni… Cu toţii îl iubim… Am fi

bucuroase

20 – Los de Maria Arsene sămoară-oricare dintre noi, surorile, pentru ca el să se însănătoşească… Stera e logodnica lui… O iubeşte… Mama şi fetele speră că Petre o să se facă bine… Dar dacă Stera îl va părăsi, Petre se prăpădeşte… înţelegeţi?

— Cum să nu înţeleg? I-ai luat locul, crezând că ai să-i poţi lăsa jidanca ofticosului?

— De ce vorbiţi atât de…? Nu mă mai loviţi, domnule…!

— Poate că nu meriţi? Ai vrut să te duci în locul cumnatei? Fără să *ştii* la ce bal te invitaseşi de una singură?…

— Lăsaţi-mă pe mine în locul ei… Nu vi-e totuna?

— Eşti smintită? Dar am să te servesc mai bine. Dacă nu te recunoştea un poliţist de-al vostru…

— Şi Stera? Ce se va întâmpla cu ea?

— Eşti curioasă. Ce să se poată întâmpla? îşi va lua locul linde i se cuvine.

— Dar Petre? Petre are să…

— Câţi ani ai?

— Şaisprezece.

— I-ai şi împlinit?

— Da.

— Când?

— Azi…

Azi ca şi ieri. Mâine precum ieri şi tot ca şi azi. Dar poimâine? Poimâine? Există cumva o astfel de zi? Există. Dacă există, când va fi? Nu se poate preciza. Şi cum va începe? Obişnuit. Nu e cu nimic deosebită de celelalte? O, fără îndoială, e cu totul mai deosebită… Doar începutul, tern şi mohorât. După aceea… Care semn ne-o va indica că nu-i una la fel ca altele dintr-o mie? Niciunul? Dar atunci, s-ar putea ca să n-o observăm şi s-o lăsăm, cu indiferenţă, să treacă pe lângă noi? S-ar putea, dar nu ne va lăsa ea. Are să strige: „Eu sunt! Primiţi-mă! Bucuraţi-vă! De-acum sunteţi libere!” Cum are să strige? Simplu. Totuşi nu ca toate strigătele, ci vâlvătate, topind fierul vechi şi crud al lanţurilor. În noi va striga. Şi-ndată sângele va porni să întărească bătaia în vine, iar ciocanul inimii să-şi înteţească ritmul. Şi abia când ne vom privi bine,

oglindindu-ne unii în ochii altora şi vom observa că semănăm iarăşi la chip cu oamenii, cu oamenii cei fireşti şi din roate zilele, adică cu noi cei de mai înainte, abia atunci…

— …Abia atunci ai să vezi. Deocamdată nu-ţi pot spune nimic. Să ai răbdare până are să ţi se indice munca pe care va trebui s-o îndeplineşti.

— Pot să servesc la masă. La nevoie spăl şi vasele… Acasă eu făceam toată treaba.

— Are cine să facă treaba asta. O barmaniţă, Lotte şi alta Grette.

— Eşti cehoaică?

— Nu. Sârboaică.

— De la Adriatica? Dalmaţia?

— Belgrad. La Dunăre şi Sava. Dar dumneata?

— Eu? Sunt de departe…

— Din Berlin?

— Berlin? Mă faci să râd. Din Barcelona. Ai auzit de oraşul ăsta?

— Sigur. Barcelona, port la Mediterană, Cádiz, port mai mic în Atlantic, Madrid, capitala: Muzeul

Prado, Goya, El Greco şi…

— Câţi ani ai?

— Toţi mă-ntrebaţi de ani. Ce importanţă are? Sunt în stare să muncesc orice. Ce rochie frumoasă aveţi! De mătase, nu? Poftim? Nu v-am spus? Scuzaţi! Şaisprezece ani, atâţia am. Sunt elevă de liceu în clasa şaptea. Adică am fost, însă am pierdut un an. Anul ăsta. În vara cealaltă mi-aş fi putut lua bacalaureatul. Am numai mamă. Şi multe surori. Dar numai un frate, Petre. Este bolnav de plămâni. A răcit într-o iarnă. S-a dus să ne aducă cartofi de la ţară. A călătorit pe acoperişul unui vagon de marfă la un ger de… De nu ştiu câte grade sub zero. Stera e logodnica lui. Trebuia să plece. Este evreică. Se ascunsese la noi în pivniţă. De fapt nu la noi, ci în pivniţa comună. De acolo se ajungea la un bloc vecin, în spatele casei noastre, pe care o unea numai cu-n gang.

— Dar tu cum ai ajuns aici?

— Păi, nu vă spun? Pe Stera a denunţat-o cineva. Nu ştim cine. Ea locuia la noi şi numai refugiul, în caz de pericol, îl avea în pivniţă. Într-o boxă părăsită,

plină cu zdrenţe vechi.

20* 30?

— Fratele tău o cunoştea de mult?

— Nu. Mama i-a adus-o într-o seară. A găsit-o chircită în pivniţă. Dormise acolo câteva luni. Ieşea doar noaptea căutându-şi hrană prin gunoaie… întâi mama a crezut că-i o hoaţă. Pe urmă însă…

— Şi pe tine de ce te-artrimis aci în… Eşti atât de tânără. O fetiţă. De când nu te mai joci cu păpuşile?

— O, demult. De trei ani aproape. Am acasă una cu părul blond. Îi spune Marika. Dar să nu mai spuneţi cuiva pe aci… Credeţi că o să mă lase să ajut la bufet ori o să mă trimită la bucătărie?

— Nu cred… Nu ştiu… Dar de ce nu-mi răspunzi? Cum de te-au trimis aci?

— Cum?… Eu, ştiţi… Pe Stera… Dacă pleca ea, Petre se prăpădea

— Văd eu că nu vrei să-mi răspunzi la ce te-ntreb. De unde ai fost trimisă aci?

— Nu ştiu. De ia o gară. O gară mare. După ce m-au descoperit că… Că nu sunt… M-au dus departe

într-un oraş la o casă cu militari nemţi, unde am mâncat bătaie ca să spun adevărul…

— Ce adevăr? Pentru ce te-au bătut? Ce ai făcut?

— M-am prezentat în locul Sterei… Estera Alcalay, aşa o cheamă cu adevărat… Şi pantofii care-i purtaţi sunt atât de minunaţi… Şi ciorapii, tot de mătase? îmi daţi voie să-i ating r Dar dumneavoastră ce lucraţi aci? Ce faceţi? V-am supărat cu ceva? Am spus cumva ce nu trebuie? De ce plângeţi?

— Nu mai smiorcăi din nas. Cred că ţi-ajunge. porţia primită pentru toată săptămâna. Ne-am înţeles?

— Am întrebat dacă ne-am înţeles?

— Ne-am înţeles, doamnă…

— Ai să te duci cu domnii ofiţeri în cuşetă?

— Am să mă duc.

— Sunt eroi, veniţi doar pentru câteva ore de pe front. O să ai grijă să nu-i superi?

— O să am grijă.

— Şi, dacă o să-ţi dea să bei, ai să mai refuzi?

— Nu.

— Bine, fetiţo. Dacă tot ce mi-ai făgăduit o să şi

faci, ai s-o duci bine cu mine. Uite ce rochie ţi-am făcut! Ce zici?

— E minunată.

— Şi pantofii?

— Minunaţi.

— Ciorapii?

— O minune!

— Vezi să nu-mi mai faci tu vreo altă minune. Când domnii oaspeţi or voi să te sărute, să te mângâie şi… Să se joace puţin cu tine…

— Dacă mai ţipi şi dacă încă o dată mai aud că zgârii… Nu trebuie să-ţi spun ce ai să capeţi. Porţia de azi nu a fost decât un mezelic. Poţi pleca! Nu aşa. Cum te-am învăţat?

— Sărut mâinile, doamnă Puffmutter!

— E bine! Şterge-o în salon. Ce mai stai? N-ai auzit? Ce vrei?

— Dacă am să fiu cuminte…

— Ei… Dac-ai să fii cuminte? Să presupunem. Şi mai departe? Ce pretenţii o să ai?

— Mă trimiteţi să lucrez la bucătărie?

Puffmutter şi-a sigilat 4 cu palma roşul.

— La bucătărie? O să vedem. Depinde de tine şi de ce-mi vor spune oaspeţii noştri. Hai, şterge-ţi lacrimile!

— Şterge-ţi lacrimile, *Fräulein*. De ce atât de departe…? Vreau să fim împreună.

— Suntem împreună, domnule ofiţer.

— Sunt general, dragă păpuşică. Şi nu-ţi fac niciun rău. Doar vreau să mă joc puţin cu tine.

— Jucaţi-vă.

— Dar pentru asta trebuie să te dezbraci.

— Sunt dezbrăcată.

— Ia te uită cum mai minte păpuşica asta dulce. Dar cămăşuţa? Şi… Ori poate nu văd eu bine cu lămpiţa asta mică?

Să scoatem puţin camăşuţa şi apoi… Ei! Nu merge chiar aşa 1 Nu ţi-a spus nimic *Frau* Puffmutter?

— Mi-a spus.

— Ce ţi-a spus?

— Să nu vă supăr.

— Numai atât?

— Şi să vă las să... Să vă jucaţi puţin cu mine.

— Păi vezi? Ia să tragem jos cămăşuţa... Ei! Ce faci? Ai înnebunit? *Aber*... Acum nu-mi mai scapi aşa uşor... Ei! Nebuno! Unghiile! M-ai... Idioato! Hei!... Stai! Jos mâinile...! Vai! Vai! Aprinde lumina! Aprinde când îţi spun! Nemaipomenit! Mi-ai zgâriat şi-nsângerat toajtă faţa! *Verfluchtes Waldtier*! Afurisit animal sălbatic! Ce are să se zică despre mine când m-or vedea cu faţa asta zebrată? Ce-o să le spun...?

...Ce i-a spus Zina, când Petre a întrebat-o de Stera? Ce a simţit mama când am dispărut de acasă? Ce a gândit Stera când au venit s-o ridice din ascunzătoare, aproape la doi ani după ce toţi evreii din oraş fuseseră deportaţi?

...Ce va spune Petre, după război şi înfrângerea lui Hitler când va căuta şi va fi faţă în faţă cu cel care a denunţat-o pe logodnica lui şi apoi cu poliţistul care i-a trădat sora?

...Ce despăgubire morală să-i ceară generalului ou care o noapte întreagă s-a bătut, nevrând să-i cedeze şi să se lase batjocorită?

„Nu te speria. Linişteşte-te. Sterei a trebuit să-i găsim alt adăpost. Într-una din nopţi, pe furtună ori viscol, când o fi uliţa pustie, are să vină şi o să-ţi bată în geam”.

Aşa i-a spus Zina lui Petre.

„Doamne...! Fata mea! Fetiţa mea cea mică şi pedepsită de tine, Doamne! Pentru ce? Pentru ce dintre atâtea steluţe mititele din ceru-ţi mare, nemăsurat şi de nimeni socotit, tocmai în ea suflaşi?”

Aşa s-a bocit mama, plesnindu-se cu palmele peste obraji.

— „Adio, Petre... Rămas bun, dragul meu... Să nu te uiţi pe fereastră... Şi dacă cumva ai să mă mai întâlneşti, să te faci că nu mă cunoşti...”

Şi cuvintele Sterei le aude fără teamă, de parcă i le-ar striga lângă ureche.

„Ascultă...! Ascultă tu, lupule cu ochi vineţi şi botul stropit de sânge! De unde vrei să-ţi scot iubita şi surioara? Din gât ori din pântece? Taci? Iata am să-ţi deschid gâtlejul şi cuşca sufletului... – va urla Petre cu briceagul desfăcut şi strâns în pumn...”

„Domnule general, aci în faţa judecătorilor nu cer decât să se hotărască pe drept şi pentru dreptate ca fiica ori nepoata dumneavoastră să petreacă o noapte în cuşetă cu oricare dintre domnii ofiţeri invitaţi… O singură noapte. Aşa cum am petrecut-o eu… Iar dumneavoastră, domnule general, să priviţi, din prag… Iar dimineaţa, voi veni să vă cer scuze pentru semnele ce vi le-am scris pe obraji şi pe nas… – va cere ea, nu cu ură, ci cu semnul creştinesc pe frunte şi buze…”

— Muşti? Bestie afurisită! Las că te vor linişti băieţii de la uzină. Scoateţi-o afară! Legată, nelegată, vă priveşte. Nu! Doar mecanicul şi electricianul… Nu ştiu, nu mă priveşte! vorbiţi cu domnul maior sau doctor Schwalbe. Auzi dumneata, ce-a putut să-mi facă scârba asta mică! Şi tu, spanioloaico, ce tot mă pisezi la cap? De ce să te fi recomandat pe tine excelenţei-sale domnului general? Pe sârboaică, i-am rezervat-o! Poftim, dacă vrei s-o înlocuieşti… Ce-nseamnă că acum nu te mai interesează? Cui răspunzi tu astfel? Ce? Cum ai zis? Aşa… pe dânsul crezi că nu-

l mai interesează…? Hmm… Să nu fi auzit eu bine, ori germana ta, pe care niciodată n-ai s-o mai înveţi ca lumea… Du-te la excelenţa-sa… A rămas în cuşetă, unde la pansat Schwalbe… Sârboaica? Ce te priveşte unde am trimis-o? Ascultă aici, Ştefanka… Mi se pare că, uneori, nu prea gândeşti ce vorbeşti. N-ar fi încă nimic, dacă nu te-ar lua gura pe dinainte. Şi atunci vorbeşti nu numai ce nu trebuie, dar şi ce gândeşti. Ei uite, asta poate să-ţi cauzeze arsuri la stomac. Ce mă priveşti cu ochii de capră bronzată în cuptor? Mişcă la excelenţa-sa şi vezi ce mai poţi drege după ravagiile făcute de turbata de sârboaică! Să-i faci un masaj fain pe burtă!

Burţile bestiilor sunt argăsite în sarea sudorilor…

Urletul de durere se rupe în gâtlej şi se sparge în ochi…

Cuţitele de foc spintecă din coama creierului şi până-n temelia tălpilor…

Gura înfundată îneacă geamătul în ghemotocul batistei…

Mâinile îs legate şi inerte, iar degetele amorţite

şi-au încrustat demult unghiile neputincioase în duşumeaua aspră…

Numai gândul, liber dar prea slab ca să tragă după el, dincolo de fereşti, trupul greu şi-nsângerat – se-nvârte şi se-nvolbură sterp în cap…

Gândul care trage după el gâfâind lunile, săptămânile, zilele.

Zile, săptămâni, luni…

— Te-ai dat pe brazdă, sârboaico?

— M-am dat, doamnă…

Luni, săptămâni, zile…

— Nu prea ne mai vin oaspeţi… Nici chiar la tine, Rada?

— Nici chiar la mine, doamnă…

Zile, ore, minute…

— Ce-s nervii ăştia pe voi, domnişoarelor? Nu mai aveţi astâmpăr? Vă lipsesc domnii ofiţeri? Nu s-aude? Ei, sârboaico, Rada, auzişi, ce-am întrebat?

— Am auzit doamnă…

— Dac-ai auzit, răspunde-mi!

— Vă răspund doamnă… Am astâmpăr… Nu am

nervi şi nu-mi lipseşte niciun domn ofiţer…

Minute, secunde, minute…

— …Cum a reuşit să fugă Marisa, grecoaica?… Cine a împins-o pe Mona, olandeza, sub roţile mărfarului, alături de ofiţerul arhitect?… Ce-a vrut să rezolve până la urmă Vera, rusoaica?… Care a fost totuşi vina lui John, franţuzoaica, cu capul zdrobit şi acoperit sub pulpana cu portative a lui Beethoven?… De ce a fost împuşcată Inge?… Cum s-a hotărât Mercedes, pe neaşteptate, să ucidă pe *Obersturmbann*führerul Porsch şi apoi să-şi tragă, la rându-i un glonte în cap?

— De ce mă-ntrebi, Rada?

— Vreau să ştiu.

— Şi eu aş vrea, dar n-avem cum afla. Povestea unora dintre ele ne-a parvenit târziu şi-n fragmente, ca o baladă despre viteji, transmisă oral prin generaţii…

— Care va fi soarta noastră?

— E scrisă dinainte… Ce spui, Angélique? Nu eşti de acord? repetă-mi dacă eşti bună!

— Deocamdată soarta ne-o scriu alţii. S-ar putea ca, foarte curând, să-ncepem să ne-o scriem iarăşi noi… Poate că am şi pornit într-acolo…

— De ce.nu pornim? Ce s-a întâmplat? Alarmă? Avioane? Ce staţie e asta?

— Probabil Ploieşti… Trebuie să intrăm ori să trecem pe lângă gară, spre Braşov.

— Braşov? Tot România?

— Da. Şi de-acolo către Cluj… Un moment, să verific harta asta de buzunar… Cluj… Oradea… Budapesta…

Doctorul Schwalbe scoase capul pe fereastră. Dar îndată îl retrase. Privi către Puffmutter, apoi spre uşa salonului în care lovituri surde cereau să se deschidă.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? repetă matroana, cu vocea îngroşata de teamă.

— Românii…! Ne-au luat locomotiva.

Şi-ndată un glas puternic, de-afară:

— Deschideţi ori spargem uşa!

— Ce vor? bâlbâi Puffmutter.

Doctorul nu-i răspunse. Năvăli spre coridorul primului vagon de dormit, strigând:

— Cine ştie româneşte? Care din *dumneavoastră* se poate înţelege cu românii?

— Eu.

Tânărul, brunet cu mustăcioară, în cămaşă, banderolă tricoloră la braţul stâng şi automatul după gât, privi la norvegiana care într-o latinească aproape perfectă îi cerea s-o ia cu el căci vrea să-i spună un lucru foarte important. Răspunse, privindu-i încruntat, şi mai bănuitor:

— Nu înţeleg.

Schwalbe clătină capul nerăbdător, intervenind.

— Asta nu-i româneşte! Latină. Şi ce i-ai spus?

— Ce mi-aţi ordonat.

În spatele civilului se aflau încă trei bărbaţi înarmaţi. Jos, la triaj, un grup de militari români cu mitraliere. Dinspre sonde se ridica un nor gros de fum. Bubuiturile surde de tun începură iarăşi să ciocăne-n timpane.

Au venit încă doi civili. Cu banderole la mână, grenade fa brâu şi revolvere.

— *Die Partisanen.*»! – gemu Puffmutter, cu genunchii moi, reuşind totuşi să se menţină în picioare.

— *Kranke Menschen*, lazaret, oameni bolnavi… Spital… – vru Schwalbe să-i convingă, susţinut de crucea roşie proaspăt vopsită în exteriorul pereţilor şi pe acoperişul vagoanelor.

— Să le oferim un Allasch domnilor, propuse matroana, lovită subit de-o idee.

— *Bist du verrückt*? Eşti nebună? îi zvârli printre dinţi doctorul.

Tânărul cu mustăcioară şopti ceva celui de lângă el, care plecă imediat. După câteva minute reveni în salon însoţit de un ins între două vârste, cu şapcă şi ochelari. Omul cunoştea germana. Şi-ndată întrebările şi răspunsurile se porniră, ploaie:

— Ce fel de tren sanitar este acesta?

— Tren sanitar militar, pus sub protecţia Crucii Roşii de la Geneva.

— Şi răniţii? Nu cumva sunt şi din cei sănătoşi printre ei, care vor s-o şteargă?

— Sănătoşi nu există! Ce să caute militari sănătoşi la noi? Numai răniţi, grav răniţi.

— Unde sunt?

— Dar dumneavoastră, care ne-aţi oprit, cine sunteţi?

— Ne ceri socoteală?

— Nu vă cerem decât, în virtutea convenţiilor internaţionale – oferind un surâs sleit –, a tradiţionalei şi nedezminţitei umanităţi a poporului român, să permiteţi plecarea de urgenţă *a* acestui tren, aflat în stricta slujbă a răniţilor.

— Un medic militar de-al nostru va verifica spusele dumneavoastră…

Schwalbe râse acru.

— Nu aveţi ce verifica… Doar cuşetele cu paturi şi surorile.

— Cuşetele sunt goale?

— Nu, angajate.

— Şi răniţii?

— Peste două sute, care ne aşteaptă să-i ridicăm la un mai departe de o şytă şi. ce vă de kijoţnetjj de noi… *îxx* gara Braţov.

Răpăit puteriiic de mitralieră în dreapta trenului sanitar.

Civilii schimbară priviri între ei. Un lucrător de cale ferată vârî capul pe uşă şi le strigă:

— Vin nemţii!

— Unde? întrebă flăcăul cu mustaţă şi-nainte de a mai asculta răspunsul, comandă celor de lângă ei:

— Doi rămân aici de gardă, iar ceilalţi afară! Atacă germanii! Nene Avrame, spune-le nemţilor să aştepte liniştiţi până ce…

— Până ce…? – şi mi-am lipit obrazul de faţa ei.

— Până să-şi termine tânărul cele ce avea de spus a năvălit în salon franţuzoaica. Dar Schwalbe care sesizase prezenţa apropiată a neaşteptatului ajutor, *o* coloană nemţească motorizată în retragere, îşi reluă aroganţa odată cu comanda trenului.

— De ce nu l-a părăsit? Era suficient de compromiţător ca să-l trimită, mai târziu, la ştreang,

ori ca să-nfunde puşcăria?

— Într-adevăr. Valabil pentru Puffmutter ca şi pentru restul personalului. Dar trenul mai însemna şi eventualitatea, posibilitatea de a fugi şi scăpa din România şi prizonierat, sub falsul scut al Crucii Roşii.

— Da. Aşa trebuie să fi gândit Schwalbe, Puffmutter şi ceilalţi. Spuneai de franţuzoaică.

— Şi de noiy celelalte, care la apelul şi îndemnul ei am năvălit împreună în salon. Ne-am dat seama că era o unică ocazie de evadare, dacă izbutim înainte ca trenul să ne care către Germania şi la moarte.

— Nici n-aţi mai fi apucat să călătoriţi un sfert de oră, şi vă împuşcau, zvârlindu-vă cadavrele în drum.

— Eram conştiente că devenisem, printr-o întâmplare, unele dintre cele mai teribile martore acuzatoare împotriva Germaniei hitleriste. Trebuia să-ncercăm totul pentru a salva, nu atât bietele trupuri pângărite, în a căror carne martirizată – aşa credeam atunci – dragostea nu va mai putea încolţi niciodată, ci mărturiile noastre...

— Ţi-e ZreH să mai continui?

— Să-ncerc… Ce pot să-ţi mai spun? Finalul?… Totul s-a desfăşurat într-o viteză vertiginoasă… Franţuzoaica l-a pălmuit cu sete şi furie pe Schwalbe. Doctorul a tras. Dar a nimerit în pântecul Raaei, care s-a interpus. Puffmutter a vrut să sară prin fereastra de lângă bar, al cărei geam l-a spart cu pumnii. A rămas urlând, prinsă în rama îngustă ca-ntr-o menghină. Lotte a primit un glonte după ce nu reuşise să spargă cu o sticlă capul tânărului cu armă ţi banderolă tricoloră la braţ, care se afla de pază în salon.

— Ajunge… O să-mi mai povesteşti şi mâine.

— Mâine? Nu vezi că e de-acum, mâine, iubitule? Priveşte prin fereastră. S-a făcut ziuă…

— …Numai dacă nu-ţi face rău…

— …N-are importanţă… Trebuie să-ţi povestesc şi sfârşitul… Abia către seară Rada s-a stins. Am întrebat-o dacă doreşte ceva. A zâmbit cu floarea morţii între buze. Mi-a şoptit: „Aş vrea să iubesc pe cineva… Un bărbat bun şi tandru… Să-l pot mângâia pe frunte… Să-i sărut cu dragoste degetele, părul şi

ochii… Există şi dragoste…? Ori…?” Franţuzoaica ne-a cerut… să-i plătim pentru actul ei de curaj, care ne-a salvat. Am întrebat-o, uimiţi, ce puteam să-i dăm… Şi-a formulat pretenţiile. N-a fost prea ieftin.

— Nu a fost prea ieftin… Ce a vrut? Cât a vrut?

— Să-ţi spun „suma1 cerută: … „şi dacă cumva, întâmplarea ori minunile care poate vor începe iarăşi să circule, ne vor scoate din nou faţă-n faţă… Să nu mă recunoaşteţi… Să treceţi indiferenţi pe lângă mine… Să uitaţi unde şi ce am fost… Am un logodnic… Poate-l mai găsesc în viaţă… Atâta vă cer!” Eu am intrat în spital la Ploieşti ca să-mi vindec rana grea de glonţ, pătruns în osul şoldului… Pe urmă, după ani, m-am reinternat la o clinică în Bucureşti.

— Şi după aceea?

— Ne-am întâlnit…

— Şi mai departe?

— Ne-am iubit… Nu. Între noi nu poate avea loc forma „la trecut”, ci doar la prezent şi viitor.

— Cum sună?

— Ne iubim şi ne vom iubi. Mereu. Şi-

ntotdeauna!

— Chiar întotdeauna? N-ai să mă laşi?

— Cum îţi închipui că te voi putea părăsi, când te-am găsit după atâţia ani de aşteptare? Dragule, iubitule, copil mare şi prost…

Te caut… Mereu… Pretutindeni…

Îţi caut părul în care-mi înfundam obrazul şi-l răscoleam cu degetele încinse… Şi pielea aromată cu iz de lapte şi miere ce nu mai puteau tăgădui că, totuşi – ob, da, totuşi, – dragostea era încă prunc în tine… Şi ochii speriaţi, în străfulgerele prelungite de spasmul care trece torţa vieţii mai departe… Buzele şi gura, precum rana sălbaticei muşcături într-o piersică…

Îţi caut trupul pe recele cearşaf şi partea-ţi din perna care ţi se cuvine… Şi braţele tale care sparg şi irup din pergamentul cântat al chitului cântărilor lui David…

Mereu, neostoit… în toate secundele împletite în minute… în toate minutele care ţes ore, zile şi ani… Neobosit, neresemnat» necruţător, dar cu puterile din ce în ce mai slabe…

Nici optimismul, nici speranţa… Nici dezamăgirea ori inutilul… Nimeni şi nimic nu-mi pot opri, împiedica ori înfrâna goana asta turbată, continuă, cu inima zvâcnind în cerul gurii, cu muşchii picioarelor împietriţi de efort, cu spinarea adusă a alergătorului blestemat să mărşăluiască fără istov…

Pretutindeni. Peste tot. Oriunde. Te caut… În străzile şi uliţele în care ecoul paşilor tăi nu s-a sleit… în căsuţa mică cu-n singur etaj, pe treptele de piatră, după gardul scund de lemn şi-napoia uşii unde mă aşteptai ca să-ncepem de fiece dată efemera şi permanenta experienţă de a ne topi şi dizolva într-o singură licoare şi-apoi într-o unică celulă. O unică celulă din care, la-nceputul începutului, au pornit laolaltă durerea şi fericirea…

Şi te-am mai căutat în mine, atunci când îmi mângâiam pe trupu-mi încins amprentele palmei tale, hăituindu-mi imaginile cu-ncordarea vânătorului ce nu vrea să-i scape niciun amănunt…

Te-am urmărit chiar deunăzi, pe bulevardul care duce spre uriaşa grădină din centrul oraşului…

încercam să-ţi descopăr părul în vânt şi geanta-servietă, în mulţimea studenţilor care ieşeau de la Universitate…

Te-am aşteptat şi pe mal, de-a lungul şirurilor de castani precoce, maturizaţi, lângă podul unde un copil stingher încerca să pescuiască regretele din Sena…

Speram c-ai să revii, din cripta rece, igrasioasă din care numai tu, păstrată în noi, puteai evada…

Şi te-am întâlnit, fără să-ţi pot vorbi şi nici atinge, pe lângă zidurile, mute de amintiri, orbite de soare, ale Ierusalimului…

Odată, ţi-am desprins silueta dintr-un grup de femei tinere care se-ngrămădeau în faţa unei vitrine…

Altă dată erai chiar tu, mergând obosită, înaintea mea, fără să-ndrăznesc a-ţi privi faţa, amânând cu junghi în inimă clipa când îţi vei întoarce către mine chipul alteia…

Iar într-o seară… într-o seară, aseară, ţi-am auzit glasul… şi instinctiv am închis ochii ca să-ţi port prezenţa numai în scoica urechilor… Glasul tău… Despre ce vorbeai? Nu ştiu… Era suficient să pot

prinde inflexiunile şi tremoloul cu care-mi şopteai: „Da... Eu sunt... Dau...

Mi se zbate cu atâta desperare în piept pumnul de carne bolnavă...

Dacă o întâlniţi, spuneţi-i c-o aştept... O aştept mereu... în colţul străduţei... La fereastra mea... Sub un semn de piatră...

Nu e nevoie să vă dau semnalmentele ei... E destul să-i cereţi să-mi transmită câteva cuvinte. O veţi identifica numaidecât:

»...Dragul meu... Iubitule... Cum îţi închipui că te voi putea vreodată părăsi, după ce de-atâţia ani te caut şi abia te-am găsit? Dragul meu, iubitule...”

POSTFAŢA

Prin 1934 am primit la revista „Cuvântul liber”, pe care o conduceam atunci, primele articole semnate Maria Arsene.

Oricine a condus o publicaţie de largă răspândire ştie că poşta aduce în fiecare zi, pe masa redacţiei, valuri şi valuri de manuscrise. E mirajul literei tipărite, care vrăjeşte nu numai tineretul, ci şi pe unii

oameni maturi. Cei mai mulţi dintre aceşti aspiranţi la glorie sunt poeţi. În rândul al doilea vin prozatorii. La coada convoiului, se iveşte şi câte un dramaturg, cu obişnuita epistolă: „Am văzut că nu publicaţi piese de teatru. Socotind că aceasta e o mare lipsă a revistei dv., vă trimit o dramă, care... * etc. Mai totdeauna drama e în versuri şi are cinci acte.

Foarte rareori mi s-a întâmplat să primesc articole politice. E un gen care, mai ales debutanţilor, li se pare sec, arid şi fără ecou în masa cititorilor. Numai când şi când, câte un bătrân pensionar, după cum 11 arăta scrisul tremurat, încerca să dezbată o problemă „Ia ordinea zilei?

Cu atât mai surprins am fost când am primit cele dintâi articole semnate Maria Arsene. Gheorghe Dinu, care ţinea secretariatul de redacţie al revistei, mi Le-a adus, fluturând filele în aer: „Un mare talent...” Şi avea dreptate. Era o viguroasă demascare a diversiunii antisemite, pe care publicaţiile extremiste de dreapta o speculau cu obişnuita lor şarlatanie. Bine scris şi bine închegat, articolul te cucerea de la

început printr-un puternic suflu de viaţă, de convingere sinceră şi de mare revoltă. Toate acestea vibrau în fiecare pasaj, în fiecare rând, în fiecare cuvânt. De-a lungul textului, gazetăria se împletea cu literatura, cum se întâmplă totdeauna cu adevărata gazetărie. Ne aflam, incontestabil, în faţa unui talent real.

Publicate în revistă, articolele au stârnit vâlvă. Scrisorile de sudalmă ale huliganilor se amestecau cu cele pline de entuziasm ale cititorilor devotaţi. Mulţi din ei se plângeau că n-au mai găsit „Cuvântul liber? la chioşcul de ziare şi ne rugau să le trimitem numerele respective, anexând mărci poştale în contravaloarea costului revistei. Dar de unde să le trimitem? De la primul număr şi până la sfârşit, „Cuvântul liber?, deşi ajungea la un tiraj de 25.000 de exemplare, cu totul neobişnuit pentru vremurile acelea, n-a avut niciodată „reture", cum se zice în vocabularul administraţiei gazetelor, adică foi nevândute şi înapoiate de debitanţi la redacţie. Am strâns atunci articolele semnate Maria Arsene şi,

însoţindu-le de o prefaţă, le-am publicat într-o broşură, sub titlul „Iuda”. Trasă în 60.000 de exemplare, broşura s-a epuizat în câteva zile.

Între timp, aflasem că Maria Arsene, colaboratoarea noastră de la Giurgiu (fiindcă de acolo ne veneau articolele), nu era o scriitoare, ci… un scriitor, care luase numele soţiei sale, ca să-şi deruteze adversarii. Când l-am cunoscut, am avut surpriza de a vedea un bărbat paşnic, cu vorba moale şi cu o aparenţă aproape timidă. Cum se întâmplă adesea în literatură *şi* publicistică, acest om blajin nu devenea pamfletarul şi luptătorul dârz decât când se aşeza la masa de scris.

În 1936, „Cuvântul libere a fost suprimat, din ordinul guvernului Tătărăscu-Inculeţ. Era, după cum mi-a spus Ion Inculeţ, ministrul de interne de atunci, o publicaţie „iritantă” pentru diversele grupări extremiste de dreapta, în frunte cu Garda de fier, care trebuiau „menajate*, fiindcă „aşa e politica”…

În acel ultim număr confiscat cald încă şi neuscat de sub teascul tipografiei se afla *şi* nuvela „Ancheta”,

care avea să-şi urmeze independent drumul, ca şi atâtea alte lucrări ale lui Arsene, tipărite şi difuzate ilegal.

O bucată de vreme n-am mai ştiut nimic despre scriitorul Maria Arsene. L-am revăzut în 1938, când i-am dat o prefaţă pentru volumul său „Camaradul Strul”, ars ca „Iuda” de bandele legionare în Piaţa Teatrului şi apoi confiscat din librării şi biblioteci particulare printr-un ordin special al Ministerului de Interne. L-am reîntâlnit în 1940, când i-am deschis paginile ziarului „Jurnalul”, unde încercam o regrupare a câtorva publicişti de stânga – şi unde Maria Arsene şi-a putut continua, destul de puţin timp, campania sa antihitleristă, ziarul fiind suprimat în iulie 1940 de către guvernul Gigurtu.

Au urmat cei patru ani de război. Maria Arsene a avut mult de suferit de pe urma scrierilor sale şi a luptei antihitleriste pe care a dus-o cu hotărâre şi curaj. Arestări, lagăr, domiciliu forţat – Maria Arsene le-a cunoscut pe toate. Mi-aduc aminte că, într-o noapte, m-a trezit din somn zbârnâitul prelung al

soneriei. Era un comisar de poliţie, care mi-a cerut să-i dau „cărţile alea cu Iuda”. Nu aveam decât un exemplar. I l-am dat. Vădit nemulţumir, acest zelos paznic al ordinii publice mi-a explicat că „s-au găsit multe de-astea” împrăştiate la soldaţi. Apoi a mai cotrobăit prin bibliotecă, după care a plecat, bodogănind nemulţumit. M-am gândit cu îngrijorare la colaboratorul şi prietenul meu Arsene şi am încercat să obţin veşti despre el, dar n-am izbutit. Mai târziu am aflat că se găsea în lagăr şi apoi în domiciliu forţat, după ce făcuse şi un stagiu la închisoarea Jilava.

L-am revăzut după război. Anii de prigoană îi zdruncinaseră mult sănătatea, dar, cu energia care îl caracteriza, s-a refăcut şi şi-a reluat activitatea literară, publicând până acum douăzeci de cărţi. În mai toate, Maria Arsene urmăreşte cu talent şi tenacitate aceeaşi ţintă: demascarea nazismului sub toate aspectele lui. Se va spune poate: „Dar nazismul a fost lichidat!” Să nu luăm lucrurile prea uşor. Dacă în ţările socialiste nazismul a fost în adevăr lichidat, în alte ţări au rămas unele „rezidii”. Iată de ce acţiunea

de demascare a nazismului trebuie continuată, în aceste împrejurări, romanul lui Maria Arsene, *Los*, e binevenit.

Dar în afară de aportul lui în acţiunea de demascare a nazismului, această carte are şi o certă valoare literară. E un roman de război, redând încă un aspect al războiului» asupra căruia – după câte ştiu – nu s-a oprit niciun alt scriitor până acum. Acţiunea se petrece într-un tren „cu fete”, pe care naziştii le pun la dispoziţia ofiţerilor de pe front. Printre ele se află şi o evreică din Slatina, arestată în Clujul ocupat şi „rechiziţionată” pentru acest tren. Maria Arsene se apleacă asupra personajelor sale şi asupra vieţii lor cu înţelegere şi compasiune. El analizează şi redă emoţionant eforturile lor de a-şi salva personalitatea, de-a nu sucomba moralmente în cloaca în care au fost aruncate. Scenele sunt zguduitoare, dialogul viu, iar frământările su* ficteşti sânc analizate cu o reală putere de pătrundere. Dar ceea ce autorul a vrut să mai demonstreze şi a reuşit este şi faptul că noţiunile „om”, „omenie” şi „umanitate” nu sunt abstracte, ci

elemente vii şi permanent valabile. Cu aceste însuşiri, *Los* se înscrie printre romanele cele mai interesante despre ultimul război»

TUDOR TEODORESCU-BRANIŞTE

Bucure} ti, ianuarie t968

Tehnoredactor: IONEL GHEORGHIU

Dat *la cules 14.11.1967. Bun de* tipar 31.01.1968. Apărut 1968. Tiraj 21170 *ex*. Broşate 19 090 ex. Legate */j* 2080 ex. Hârtie *scris* I A de 80 g/m. Format 540X840/16. *Coli* ed. 19.11. *Coli tipar* 20J5. A. *nr*. 15521/1967. C.Z. *pentru bibliotecile mari ţi mici 50 – 31*.

Tiparul executat sub comanda nr. 70 818» la Combinatul. Poligrafic „Casa Scânteii”, Piaţa Scânteil-l, Bucureşti.

— Republica Socialistă Qomtol.

Lei 9,50

3 – Los de Maria Arsène 1J3

1 N.S.B. = Partidul Naţional-Socialist Olandez.

1 Iniţialele unor organizaţii din Rezistenţa olandeză.